

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęłmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 149

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 29 marca 1936

Rok 31

Poznań, 28 marca,

Nacjonalizm polski a niemiecki

Nie jest rzeczą nienaturalną, że w kołach, analizujących głębiej prądy i zagadnienia polityczne, że szczególnie w młodszym pokoleniu powraca się często do pytania, co mają wspólnego, a co rozbieżnego dwa nacjonalizmy, że sobą sąsiadujące, polski i niemiecki. Odpowiedź na to pytanie, zdaniem naszym, orzeka, że nacjonalizmowi polskiemu i niemieckiemu wspólne jest to, co jest wspólne wszystkim nacjonalizmom, natomiast rozbieżności zaczynają się tam, gdzie się zaznaczają zasadnicze różnice psychiczne narodów polskiego i niemieckiego.

Nie zamierzamy na tem miejscu pisać dysertacji naukowej z zakresu socjologii. Chodzi raczej tylko o wskazanie drogi, po której kroczyć musi myśl polityczna, jeżeli dojść ma do celu właściwego, do uświadomienia sobie — że się tak wyrazimy — kierunku linii demarkacyjnej między wspólnymi a rozbieżnymi cechami dwóch wspomnianych nacjonalizmów.

Więc istotą obu jest oczywiście dążenie do rozwoju i rozkwitu wszystkich twórczych sił narodu. Celem zarówno polskiego, jak niemieckiego, jak każdego nacjonalizmu jest dobro narodu. Temu dobru zbiorowemu podporządkowane są interesy indywidualne i partykularne. Jest oczywiście rzeczą pożądaną, by istniała harmonia między dobrem narodu jako zbiorowości a interesem poszczególnych jego obywateli; gdzie jednak nieunikniona jest kolizja, ustąpić musi interes indywidualny czy partykularny stanowczo dobru narodowemu.

Takie stanowisko zajmował polski ruch wszechpolski od początku swego istnienia; wystarczy wejrzenie w programy i inne publikacje polityczne polskiego obozu demokratyczno - narodowego sprzed lat kilkudziesięciu. W tej zasadzie podstawowej dzisiejszy nacjonalizm polski niczego nie zmienia, a raczej torem jego kroczy nacjonalizm niemiecki.

Natomiast w praktyce nacjonalizm niemiecki doszedł — odmiennie od nacjonalizmu polskiego — do wszechwładzy państwowej, a negacji samodzielnego czynnika obywatelskiego. To odpowiada całej niemieckiej strukturze duchowej, a jest bezwzględnie obce duszy polskiej.

Dla nas jest państwo najwyższą formą bytu narodowego, ale celem pozostaje dobro narodu. Dla nas jednostka musi się podporządkować dobru zbiorowemu, ale prawdziwy typ obywatelski widzimy w tych, którzy się dobru zbiorowemu podporządkowują z wewnętrznej, moralnej nakazy, a nie wyłącznie pod naciskiem czy grozą przymusu zewnętrznego.

Śmiemy twierdzić, że nacjonalizm polski jest w istocie swej wyższej kategorii moralnej, choć zdajemy sobie z te-

Abisyńska akcja obronna

Negus przegrupowuje swe wojska, wysyłając główne siły ku zachodowi — Włoskie plany — Abisyńczycy umocnili Harar — Ofensywa gen. Grazianiego

Warszawa. (PAT.) Na podstawie wiadomości z rozmaitych źródeł P. A. T. ogłasza komunikat o położeniu na frontach w Abisynji w dniu 27 marca rb.:

Międzynarodowe czynniki abisyńskie sądzą, iż największe niebezpieczeństwo na północy zagrażać będzie ze strony kolumny włoskiej, posuwającej się w kierunku jeziora Tsana i prawdopodobnie dla zażegnania tego niebezpieczeństwa cesarz skieruje główne siły swej armji ku zachodowi. Siły te z nad jeziora Asziangi przeniesione być mają do okolic, znajdujących się mniej więcej w odległości 175 km na wschód od Gondaru.

Uważają powszechnie, że ze względu na właściwości terenu Włochom byłoby znacznie łatwiej dotrzeć do Adis Abeby przez prowincje Amhary i Salale, niż przez najeżone trudnościami tereny górskie, pośród których położone jest Desje. Znaczne siły, pochodzące z odcinków frontu nad rzekami Takaze i Setit, posuwają się obecnie w kierunku Gondaru, który był ponownie bombardowany przez lotników. Ochroniając prawe skrzydło tych kolumn, mieszane oddziały włoskie i tubylcze zwracają również ku południowi wzdłuż granicy Sudanu, podczas gdy dla uniknięcia wszelkich niespodzianek na lewym skrzydle inne oddziały prowadzą dalsze oczyszczanie okolic Semjen.

Korespondent Reutera w Adis Abeby donosi, że, według wiadomości z najlepszych źródeł, cesarz z większą częścią swej armji przesuwa się obecnie z okolic Quoram do Sokota, wzmacniając w ten sposób strategiczną pozycję. Abisyńska linja frontu na północy wyprostowuje się obecnie dla zapobieżenia niebezpiecznemu położeniu, jakie wytworzyło się wskutek niedawnego ataku włoskiego na Amba-Aladzi. W Adis Abebie oświadczają, że armja rasa Kassy i rasa Sejuma są nietknięte i że twierdzenia włoskie o ich zniszczeniu są całkowicie bezpodstawne.

Źródła angielskie donoszą z Adis Abeby o ponownym bombardowaniu ambulansu szwedzkiego, który został jakoby częściowo zniszczony.

W Ogadenie lotnicy włoscy prowadzą ożywioną akcję, bombardując Abisyńczyków, zajmujących pozycje na południe od drogi Harar, Dżidziga i Berbera.

Według informacji ze źródeł włoskich, Abisyńczycy w ostatnich czasach ufortyfikowali bardzo silnie miasto Harar. Wzdłuż murów przeprowadzono linję okopów i zbudowano schrony dla dział oraz karabinów maszynowych. W całej okolicy wybudowano nowe drogi o znaczeniu strategicznym.

go sprawę, że nacjonalizm niemiecki odpowiada naturze niemieckiej, co daje mu siłę.

Z powyższego wynika, że kierunek „sanacyjny” odcienia „pułkownikowskiego” i jego kiepskie naśladownictwo w postaci t. zw. Związku Młodych Narodowców przejęły od nacjonalizmu niemieckiego pewne jego cechy, które są właściwe naturze niemieckiej (zasadę wszechwładzy państwowej i lekceważenie pierwiastka obywatelskiego), nie mają natomiast żadnego związku z źródłem duchowym nacjonalizmu

Paryż. (PAT.) Specjalny korespondent Havasa donosi z Asmary:

Pierścień wojsk włoskich zaciera się stale i rozciąganie zatargu zbliża się ku końcowi. Gen. Graziani rozpoczął atak na froncie południowym i wojska włoskie zwracają się w kierunku północno-wschodnim od Gondaru. Wojska pod dowództwem negusa znajdują się w okolicach jeziora Asziangi.

Adis Abeba. (PAT.) Samoloty włoskie bombardowały wczoraj Gobba na północ od Magalo w prowincji Bali

Bruksela. (PAT.) Zbliżony do rządu „Vingtème Siecle” nazywa odpowiedź niemiecką zręcznym manewrem, który wywołał zamęt u lokarnieńczyków.

Zdaniem cytowanego organu błąd, jaki popełniono w Londynie, polega na tem, że nie zdecydowano się jeszcze ostatecznie opuścić platformę wersalską przy poszukiwaniu drogi wyjścia z obecnego położenia. Dlatego istotne rozwiązanie, któreby mogło zapewnić spokój Europie, zostało opóźnione.

Żądanie, aby Niemcy nie fortyfikowały strefy nadreńskiej jest, zdaniem

tego pisma, bezcelowem, wiadomo bowiem, że Rzesza takiego warunku nigdy nie przyjmie. Belgja winna przywiązywać wagę tylko do rzeczy konkretnych, natomiast nie leży w jej interesie, aby występować w obronie stanu ostatecznie już przekreślonego. Wreszcie pismo zaznacza:

„Przez chęć narzucenia Niemcom zobowiązań w duchu tradycji wersalskiej Belgja naraża się na ryzyko utracenia sympatii, jaką pozyskała w Anglii i wśród państw neutralnych, dzięki właśnie umiarowi i zmysłowi zrozumienia.”

Belgja wobec odpowiedzi Rzeszy

Ostatnie chwile Hauptmanna?

Nowy Jork. (Tel. wł.) We wtorek przypada stracenie Hauptmanna. Żona wysłała do gubernatora New Jersey Hofmanna list, grożąc samobójstwem i zabiciem dziecka, jeżeli egzekucja nie zostanie odroczone. Hofman kazał aresztować Hauptmanna, ale nie można jej znaleźć.

Tymczasem do Trenton, gdzie siedzi Hauptmann, zjeżdża się masa publiczności. Przybył również kat.

Kupcy z miasteczka zwrócili się do gubernatora z prośbą o odroczenie terminu stracenia, bowiem uważają, że przebywanie Hauptmanna w więzieniu jest bardzo dobrym dla Trenton interesem handlowym.

Trenton. (PAT.) — Gubernator Hoffmann uczynił nową próbę opóźnienia stracenia Hauptmanna, lecz wszelkie usiłowania w tym kierunku speliły na niczem.

Niemcy o mowie Edena

Berlin. (PAT.) „Próba ujeżdżenia trzech koni naraz” — tym tytułem opatruje „Rheinisch - Westfaelische Ztg.” wywody min. Edena w izbie gmin. Zdaniem tem oddaje też dziennik najlepiej echo, jakie mowa Edena wywołała w opinii niemieckiej. W dość skąpych skądinąd komentarzach, które poświęca jej prasa niemiecka, wyraża się z jednej strony chęć nieuraziania opinii angielskiej przez krytykę wywodów jej ministra, z drugiej strony jednak prasa, najwidoczniej in-

spirowana, przeciwstawia się coraz natarczywszym żądaniom krytycyzmu, aby Niemcy przyczyniły się do uspokojenia Europy.

„Deutsche Allgemeine Ztg.” pisze: „Wszak uczyniliśmy już wiele dla pacyfikacji i musimy się przeciwstawić tego rodzaju jednostronnym żądaniom. Wiemy poza tem, że wysiłki niemieckie uważane były wciąż za niewystarczające. Dzisiaj chodzi o fortyfikację Nadrenji, lecz po wszystkim co się stało, nie można wymagać, aby Niemcy pozostawiły otwarte swe granice zachodnie.

„Koelnischer Beobachter” uważa za pozytywny rezultat mowy Edena fakt, że „usunął on w niektórych zasadniczych punktach pewne nieporozumienia, dotyczące stanowiska Anglii”. Charakterystyczne ogólne wywody, niemiecki organ urzędowy pisze: „Mowa to niezwykle jasna. Dlatego też konkretyzują się nanowo nadzieje, że w przyszłości zasiądą przy wspólnym stole wszystkie narody do spokojnych obrad, prowadzonych bez uprzedzeń. Liczymy przytem ze szczerem przekonaniem również i na Francję”.

polskiego. Sztuczne przenoszenie niemieckich cech psychicznych na polską glebę duchową musi oczywiście dać wyniki ujemne, tem bardziej, gdy się naśladuje tylko zewnętrzne formy i wybujałości nacjonalizmu niemieckiego, a obcym pozostaje pierwiastkom i zasadom podstawowym nacjonalizmu wogóle.

Twórczym może być w narodzie polskim tylko nacjonalizm polski, z polskiego ducha, z polskiej umysłowości zrodzony.

Napór komunizmu rośnie

Wzmózona agitacja wywrotowa w Jugosławii — „Cały naród musi być postawiony przeciw komunizmowi” — „Komintern“ chce zbolszewizować Hiszpanję

Wiedeń. (KAP.) Również w Jugosławii odczuwać się daje wzmózona agitacja Moskwy i niebezpieczeństwo komunizmu staje się coraz wyraźniejsze. Spowodowało to szereg energicznych zarządzeń władz, oraz oficjalne wezwanie do walki z działalnością wywrotową, z którym w białogrodzkiej skupstynie wystąpił obecny min. spraw wewnętrznych ks. prałat dr. Koroszec, przywódca katolików słoweńskich.

„Dyrektywy i instrukcje w sprawie akcji komunistycznej — mówił minister Koroszec — pochodzą z zagranicy i w ubiegłym roku zostały znacznie wzmózone. Można powiedzieć bez przesady, że cały rok 1935 stał pod znakiem wzmózonej działalności komunizmu. Każdy zrozumie, że trzeba z tem walczyć, ale w błędzie jest, kto sądzi, że wystarczy tu policja i kary. Przeciw ideom trzeba mobilizować idee i przeciw niebezpieczeństwu wezwać do walki wszystkie kościoły, szkoły, partje polityczne, stowarzyszenia społeczne i kulturalne, organizacje gospodarze i prasę wszystkich odcieni. Fala musi iść za falą, cały naród musi być postawiony przeciw komunizmowi. Wszelkie pobłażania i wszelka bierność przyniosłyby niezmiernie szkody.”

Paryż. (PAT.) Od kilku dni prasa francuska zwraca uwagę na niezwykle wzmózoną działalność „Kominternu”, zmierzającą do zbolszewizowania Hiszpanji.

W tym celu — jak zapewnia „Martin” — udało się do Hiszpanji 5 specjalnych wysłanników, którzy obok b. dyktatora czerwonych Węgier Beli Kuna, mają pracować nad wojskowym przygotowaniem rewolucji.

Obroncy „Płomyka”

Gdynia. (Tel. wł.) Cała prasa polska zajmowała się komunizującymi artykułami pisma dla młodzieży szkolnej „Płomyk”, którego odnośny numer został nawet skonfiskowany. „Płomykowi” poświęca również uwagę wychodząca w Wejherowie „Gazeta Kaszubska” (u nas odbitka p. n. „Gazeta Gdynska”).

Stanowiskiem tego pisma poczuli się dotknięci nauczyciele - związkowcy w Wejherowie i zawiadomili zarząd wydawnictwa, że będą je bojkotować. W zawiadomieniu powiedziano, że do akcji bojkotowej przystąpi całe nauczycielstwo w powiecie morskim, zorganizowane w „Związku Nauczycieli”.

„Bojkot” ten napewno nie znajdzie posłuchu w katolickim społeczeństwie powiatu morskiego. (p)

Wiadomości

W Czechosłowacji rokowania między premierem Hodzą, a słowackim stronnictwem ludowym ks. Hlinki w sprawie wstąpienia tego stronnictwa do rządu, zostały zerwane. Nie udało się wyrównać różnic poglądów w sprawie utworzenia specjalnego ministerstwa dla Słowacji, co stanowiło zasadniczy warunek autonomistów ks. Hlinki.

Na północy Rosji na wybrzeżu morza Ochockiego znaleziono lotnika Tarasowa, który zaginął 18. bm. Aparat przymusowo lądował i złamał płozy, co uniemożliwiło dalszy lot.

W Białogrodzie poddany głosowaniu w senacie budżet, dział obejmujący ustawy finansowe, nie został przyjęty. Za wnioskiem wypowiedziało się 37 senatorów, za poprawkami padło 41 głosów, 8 senatorów powstrzymało się od głosowania. W tym stanie rzeczy budżet musi być wrócony do ponownego rozpatrzenia skupstynie.

Brukselski „Le Soir” podaje, że w kołach parlamentarnych ujawnia się dążność do przyspieszenia daty wyborów, które narazie wyznaczono na dzień 21 czerwca. Projekty te są w związku z przewidywaniami rokowaniami, na skutek wypadków w strefie nadreńskiej, po plebiscycie niemieckim.

W Anglii w wyborach uzupełniających w okręgu Lanely (pol. Walja) uzyskał mandat labourysta Griffiths, przewodniczący federacji górników pol. Walji, zdobywając 32 188 głosów. Narodowy liberal Jenkins otrzymał 13 967 głosów. Podczas ostatnich wyborów kandydata Labour Party wybrano jednogłośnie.

Szczególnie duże znaczenie przywiązuje „Komintern” do propagandy w wojsku, gdzie równolegle z tem będzie się odbywała akcja zmierzająca do usunięcia z armji tych oficerów, którzy podejrzani są o sympatyzowanie z faszyzmem.

OTO są pierwsze znaki!

Czyż nie można uniknąć tych zmarszczek wokół ust, oczu i na skroniach - oznak przemijającej młodości? Nikt nie domyśli się wieku kobiety, która zawczasu rozpocznie racjonalną pielęgnację cery, używając stale dobrego kremu dziennego. Krem Ideal Elida usuwa drobne zmarszczki i nieczystości i dzięki zawartości hamamelis ożywia cerę. Pani, którą tego kremu używa pozostanie młoda i piękna.

KREM IDEAL ELIDA

zł 1.50

Pg 2 898-62.181

Wizytacja Dzielnicy Pomorskiej Sokoła

Toruń. (Tel. wł.) Wczoraj w godzinach wieczornych przybył do Torunia prezes Związku Sokolstwa Polskiego płk. Arciszewski, celem wizytacji Dzielnicy Pomorskiej oraz nawiązania bezpośredniej łączności z przedstawicielami władz i wojskowości.

Po odebraniu raportu na dworcu p. prezes Arciszewski wygłosił w ćwiczeni miejskiej krótkie przemówienie, w którym podkreślił znaczenie

wychowania fizycznego w Sokole. Wieczorem w Dworze Artusa odbyło się zebranie towarzyskie, podczas którego m. in. przemawiali p. prezes Arciszewski i prezes Dzielnicy Pomorskiej adw. Tomaszewski.

Dzisiaj p. prezes złożył oficjalne wizyty p. wojewodzie i dowódcy O. K. Wieczorem nastąpi odjazd do Bydgoszczy na zebranie zarządu oraz naczelnicztwa dzielnicy. (1)

Żydowska prowokacja

Warszawa. (Tel. wł.) Żydowski „Hajnt” donosi z Tel Awiwu, że 21 bm. grupa rewizjonistów, złożona z 1000 osób, po wiecu ruszyła przed konsulat Ropleitej, zdarła go do polskie i wśród śpiewu zawiesiła biało-niebieski sztandar żydowski. Aresztowano dwie kobiety.

Ustąpienie Rostworowskiego

Kraków. (Tel. wł.) Karol Hubert Rostworowski, który przed kilku tygodniami rzekł się mandatu radzieckiego, zmienił swoje postanowienie pod naciskiem prezydenta i zarządu miasta, którzy go prosili, ażeby pozostał w interesie pracy kulturalnej. Obecnie jednak Rostworowski wniósł ponownie rezygnację.

Chaplin w Polsce?

Warszawa. (Tel. wł.) Charlie Chaplin wybiera się — jak donoszą z Ameryki — do Moskwy, a stamtąd ma zatrzymać się, wracając do zachodniej Europy, również i w Polsce.

Napad bandycki na plebanję

Kielce. (PAT.) Na plebanję we wsi Krynki, powiatu opoczyńskiego, napadło sześciu zamaskowanych i uzbrojonych w rewolwery bandytów.

Bandyci, po steroryzowaniu służby i księdza, zrabowali z gabinetu proboszcza Remiszewskiego około 900 zł, zegarek, papiery wartościowe i 4 książeczki PKO, na ogólną sumę 1 050 zł.

Policja zarządziła pościg, który narazie nie dał rezultatu.

Niewidzialne zasłony?

Buenos Aires. (PAT.) Jeden z inżynierów argentyńskich dokonał podobno wynalazku, uniemożliwiającego samolotom zbliżanie się do wybrzeży i bombardowanie miast.

Wynalazek ten polega jakoby na stworzeniu niewidzialnych zasłon, któreby powodowały upadek przelatujących przez nie aparatów. Podjęto podobno dalsze doświadczenia, celem zbadania praktyczności tego wynalazku.

Napowietrzny szpieg?

Amsterdam. (PAT.) Dziennik „Telegraaf” donosi z Venlo, że jeden z oficerów tamtejszego garnizonu zauważył wczoraj popołudniu niemiecki samolot wojskowy, który przelatował dwukrotnie na nieznaną wysokość nad koszarami. Oficer twierdzi że z samolotu dokonywano zdjęć fotograficznych.

Spadek urodzin w Czechach

Mor. Ostrawa. (PAT.) Prasa czechska bije na alarm wobec postępującego gwałtownie spadku urodzin w Czechosłowacji. Przypada tam obecnie na małżeństwa przeciętnie 2,8 dzieci, a małżeństw bezdzietnych wogóle jest 330 tysięcy.

W kraju morawsko-śląskim jest nieco lepiej, albowiem przypada tam na rodzinę około 3,2 dzieci. Najlepsze stosunki są na Rusi podkarpackiej i w Słowacji, gdzie rozrodność przewyższa nieomal o 100 proc. czeską i niemiecką.

W całej republice w roku bież. liczba małżeństw bezdzietnych doszła do 615.000.

Pakt francusko-sowiecki

Paryż. (PAT.) Flandin z Litwinowem wymienili dokumenty ratyfikacyjne paktu francusko-sowieckiego. Pakt wobec tego wszedł w życie.

Ofiara prześladowań

Miasto Watykańskie. „Observatore Romano” donosi w słowach pełnych ubolewania o zgonie na wygnaniu na wyspach Solowieckich administratora apostołskiego Ormian katolickich w Sowieciech, śp. ks. bisk. Jakóba Bagratiana.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 28. 3. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 59,— natomiast obracano 4% premj. dol. po niższym kursie 49.50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4 1/2% złotowe listy zast. serja L. po 37,75—38,—, zaś 4% listy zast. konwert. obracano po 36,50—36,—; pozatem ofiarowano 4 1/2% listy zast. złote w złocie po 41,75 — bez obrotu.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 96,—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 59,— P.

4% poz. premj. dol., serja III 49,50 +

4 1/2% złotowe listy zastawne serji L. Pozn.

Ziem. Kred. 37,75—38,— O.

4% listy zast. konwert. oSTEMPL. P. Z. K. 36,50—36,— +

Akcie bankowe i przemysłowe

Bank Polski 96,— P.

Tendencja bez zmiany.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 28. 3. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań. ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny transakcyjne:

Żyto 150 tonn par. Poznań 14.00

Ceny orientacyjne:

Żyto (Uspობienie stałe) 13.65—13.90

Pszenica (Uspობienie stałe) 19.50—19.75

Jęczmień browarowy 15.50

Uspობienie spokojne 15.00—15.25

Jęczmień 700—725 g/l. 14.75—15.00

Jęczmień 670—680 g/l. 14.75—15.00

Uspობienie spokojne 14.75—15.00

Owies 450—470 g/l. 14.25—14.50

Owies standardowy 14.25—14.50

Uspობienie stałe

M a k a 20.00—20.25

żytnia wyciąg. 0-30% wł. w. 19.50—19.75

żytnia gat. I 0-50% wł. w. 18.50—19.00

żytnia gat. I 0-65% wł. w. 15.50—16.50

żytnia gat. II 50-65% wł. w. 14.00—15.00

żytnia posł. pon. 65% wł. w. 31.75—33.50

Uspობienie stałe 31.00—31.50

pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w. 30.00—30.50

pszenna gat. IA 0-45% wł. w. 29.50—30.00

pszenna gat. IB 0-55% wł. w. 28.50—29.00

pszenna gat. IC 0-60% wł. w. 27.75—28.25

pszenna gat. ID 0-65% wł. w. 27.25—27.75

pszenna gat. IIA 20-55% wł. w. 27.25—27.75

pszenna gat. IIB 45-65% wł. w. 22.75—23.25

pszenna gat. IIF 55-65% wł. w. 21.25—21.75

pszenna gat. IIG 60-65% wł. w. 19.25—19.75

pszenna gat. IIIA 60-70% wł. w. 17.25—17.75

pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.

Uspობienie stałe 11.00—11.50

Otreby żytnie stand. 12.00—12.50

Otreby pszenne grube stand. 10.75—11.50

Otreby pszenne średnie stand. 10.25—11.50

Otreby jęczmienne 38.00—39.00

Rzepak zimowy 39.00—41.00

Sjemien lniane 32.00—34.00

Gorzyczka 25.50—27.50

Wyka latowa 26.50—28.50

Peluska 23.00—27.00

Groch Wiktorja 22.00—24.00

Groch Folgera 10.00—10.50

Łubin niebieski 12.50—13.00

Łubin złoty 24.50—26.50

Seradela 60.00—62.00

Mak niebieski 120.00—130.00

Koniczyna czerwona surowa 135.00—145.00

Koniczyna czerw. 95-97% czysta 75.00—100.00

Koniczyna biała 165.00—190.00

Koniczyna szwedzka 65.00—75.00

Koniczyna żółta odluszczone 75.00—90.00

Przełot 4.25—4.75

Ziemniaki jadalne 18.00—18.25

Makuch lniany w taflach 14.75—15.00

Makuch rzepakowy w taflach 17.25—17.75

Makuch słonecznik. w tafl. 42/43% 21.00—22.00

Śrut Soja 2.20—2.45

Słoma pszeniana luzem 2.70—2.95

„ pszeniana prasowana 2.50—2.75

„ żytnia luzem 3.25—3.50

„ żytnia prasowana 2.75—3.00

„ owsiana luzem 3.25—3.50

„ owsiana prasowana 2.20—2.45

„ jęczmienna luzem 2.70—2.95

„ jęczmienna prasowana 5.75—6.25

Siano zwykłe luzem 6.25—6.75

„ zwykłe prasowane 6.50—7.00

„ nadnoteckie luzem 7.50—8.00

„ nadnoteckie prasowane

Ogólne usposóbienie stałe.

Ogólny obrót: 2465.1 tonn, w tem żyta 805 tonn, pszenicy 246 tonn, jęczmienia 280 tonn, owsa 160 tonn.

U w a g a! Owies nadający się do siewu ponad notowanie.

Francja — Ren — sojusze wschodnie

Jak wszystkie rokowania dyplomatyczne, które prócz stron jasnych mają także swe niedopowiedzenia, tak też obecna rozgrywka londyńska ma polityczne zakamarki.

Gdy w memorandum z 7 marca Hitler proponował ustanowienie strefy demilitaryzowanej wzdłuż granicy francusko-niemieckiej, z tem wszakże, aby owa strefa obejmowała terytorjum obu krajów, a nie tylko jak dotąd terytorjum Rzeszy, jasnym było, że był to cios wymierzony w słynną francuską linię fortyfikacyjną granicznych, zwanych „linią Maginota“.

Fortyfikacje te, wzniesione po wojnie z obawy przed ewentualnym napa- dem niemieckim, a stanowiące w współczesnej inżynierii wojskowej pas praktycznie nie do przebycia, były od samego początku solą w oku Niemiec. Pomijając już doniosłe znaczenie mili- tarne francuskich fortyfikacji granicznych, były one znakomitym argumen- tem nazewnątr, dowodzącym, że groźba agresji niemieckiej nadal ist- nieje, że zatem lokarneński pakt reń- ski nie jest utopijnym dokumentem dyplomatycznym, lecz wypływa z cał- kiem realnych obaw o możliwość po- nownego naruszenia przez Niemcy gra- nicy francusko-belgijskiej. To symbo- liczne, niejako moralne znaczenie linii Maginota było więc dla niemieckiej polityki wielce niedogodne.

Cios, zadany 7 marca owej linii u- mocnień francuskich nad granicę nie- miecką, polega na tem, że wobec oczy- wistego odrzucenia przez Francję sug- estji Hitlera na temat obustronnej strefy demilitaryzowanej, Niemcy go- tówę będą same zbudować po swojej stronie podobny pas ochronny nowo- czesnych umocnień przeciwartylery- skich i przeciwlotniczych, tak, że wzdłuż granicy francusko-niemieckiej powstanie nieprzebyty wał ochronny w obu kierunkach. Rząd niemiecki, prze- widując tego rodzaju budowę fortyfi- kacyjną po stronie niemieckiej, miał nie- wątpliwie na myśli nie tylko militarne, ale w pierwszej linii polityczno-dypl-omatyczne skutki takiego przedsięwzię- cia.

Trzeba sobie bowiem uprzytomnić, że pas umocnień na granicy francu- sko-niemieckiej wywołuje inne skutki strategiczno-polityczne dla Francji, a inne dla Niemiec.

Co się tyczy Niemiec, to pas fortyfi- kacyj na granicy zachodniej umożli- wia im zredukowanie obrony tej gra- nicy w razie wojny do minimum. Sko- ro według obliczeń fachowców 100-ty- sięczna armja wystarczałaby, na to, by utrzymać ową granicę, cały wysiłek militarny Niemiec mógłby być prze- rzucony na inne fronty, czyli przede- wszystkim na wschód.

W takim razie jednak pakt so- juszniczy Francji z państwami na wschodzie Europy (np. z Polską lub Czechosłowacją) niewiele zdołałoby praktycznie wskórać, zważywszy, że

niemiecka linja umocnień zdolna by- łaby powstrzymać armję francuską przed natarciem na linię Renu.

Jeśli się z kolei uwzględni, że podob- nych korzyści strategiczno-politycz- nych Francja nie posiada, gdyż poza swym frontem defensywnym od stro- ny Niemiec nie ma innych granic spor- nych, gdzieby mógł powstać konflikt zbrojny, jasno zarysowuje się zysk Niemiec z nowego układu stosunków granicy francusko-niemieckiej.

Uderzenie Rzeszy na wschód obni- ża bowiem wartość ewentualnej pomocy Francji w oczach jej wschod- nych sojuszników. Podkopuje tem sa- mem jeden z podstawowych filarów francuskiej polityki sojuszów, której siła polegała dotąd na przyrzeczeniu każdorazowej pomocy w razie ataku wroga.

Dopóki rokowania londyńskie o no- wy układ bezpieczeństwa nie są za- kończone, powstrzymać się trzeba od dalszych wniosków na drodze powyż- szych rozważań. Uplynie też jeszcze sporo czasu, zanim umocnienia nie- mieckie na granicy francuskiej staną się rzeczywistością.

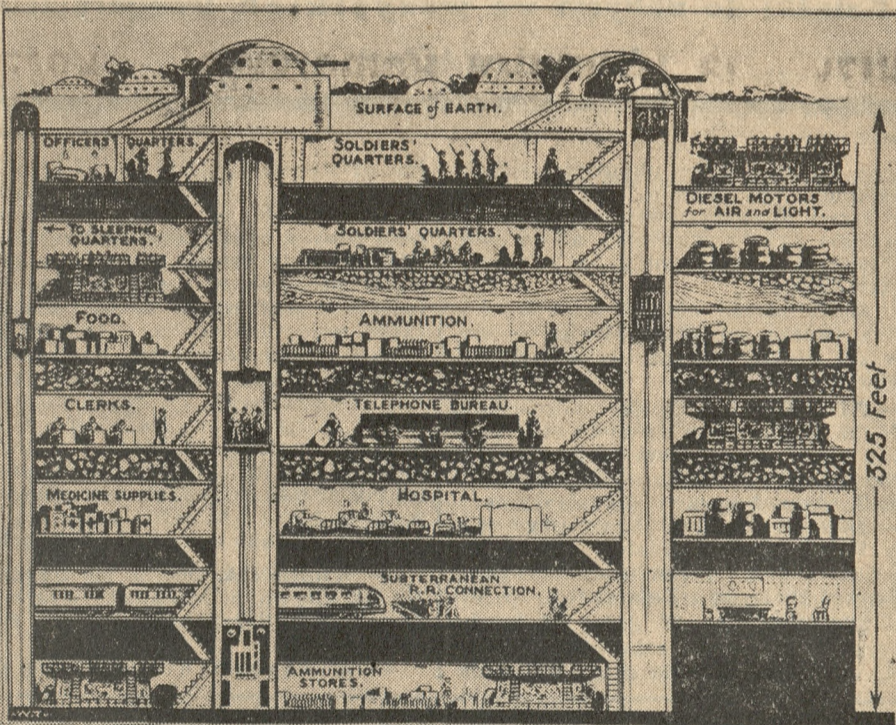
Ale już dziś zarysowuje się powyż- sze zagadnienie polityki sojuszniczej Francji, jako przedmiot realnych roz- ważań na niedaleką przyszłość. Już dziś winni przewidujący ludzie nad Sekwaną zastanowić się nad środka- mi zaradczymi, któreby w oczach przyjaciół Francji na wschodzie wy- nagrodziły im obawy o zmniejszoną francuską zdolność udzielenia w razie wojny pomocy.

Pozostawiamy otwartą kwestję, czy owo wynagrodzenie obaw sojuszni- czych nastąpiłoby przez silniejsze za- interesowanie się Francji pod wzglę- dem gospodarczym — np. pomoc kre-

dytową —, czy też znajdzie Francja inne ku temu drogi. W każdym razie wymagać to będzie inicjatywy ze stro- ny Paryża.

Fig. 3 396-C 827

W londyńskim „Daily Express“ u- mieszczono rycinę, przedstawiającą w przekroju jednostkę fortyfikacyjną na francuskiej linii obronnej Maginota. Fortyfikacje mają na celu uchronienie wschodu Francji od nowego najazdu niemieckiego.

Każda jednostka fortyfikacyjna jest małym podziemnym miastem. Pod wielo- metrową powierzchnią z betonu i sta- li, pokrytą z wierzchu ziemią, pulsuje życie w 7 piętowych podziemiach, się- gających do 100 metrów wgląd ziemi.

Anglja szuka nafty

Od przeszło pół wieku stacza Anglja walki dyplomatyczne we wszystkich krajach, w których wydobywa się naftę, i które nie są dość odporne na wpływy obce. Albowiem brak nafty, która stała się niezbędnym surowcem dla armji motoryzowanej, jest jedną z największych bolączek Zjednoczonego Królestwa.

Coroku importuje Anglja przeszło 8 milionów tonn nafty. Jest to konsum- cja, jakiej nie wykazuje żaden kraj na świecie z wyjątkiem Stanów Zjedno- czonych. Ostatnie przemiany w dzie- dzinie motoryzacji przyczyniły się w ogromnym stopniu do wysunięcia tego surowca na pierwszy plan. Od czasu o-

życie załogi jest zmechanizowane. Pod ziemią znajdują się elektrownie, kosza- ry, składy amunicji, lotniska, szpitale, centrale telefoniczne i telegraficzne, — wszystko poto, aby w razie potrzeby u- ruchomić tysiące dział i karabinów ma- szynowych na odparcie niemieckiego najazdu.

Jednostki fortyfikacyjne na linii Maginota połączone są podziemnymi kolejami, z linjami dojazdowymi, po- wiązanymi z zapleczem fortyfikacyj.

palania okrętów ropą największe bo- gactwo Anglii — węgiel — przestał być już „minerałem królewskim“ i ze- pchnięty został na plan dalszy.

Rząd angielski czyni nieustanne poszukiwania i badania, mające na ce- lu wykrycie nowych źródeł nafty. Gdy tylko gdzieś ukaże się jej najdrobniej- szy ślad, uruchamiany jest gromny a- parat eksploatacyjny. Od czasów wiel- kiej wojny wydano już na te badania sumę 500.000 funtów szterlingów i to prawie zupełnie bezowocnie, ponieważ naftę w ilości nadającej się do eks- ploatacji przemysłowej znaleziono je- dynie w Hartstoft, w hrabstwie Derby- shire. Specjalna ustawa „Petroleum Production Bill“, uchwalona w roku 1934, chroni interesy państwa w pro-

dukcyj naftowej i przyznaje mu pierw- szeństwo w udzielaniu licencji. Ale źródła angielskie dostarczyły w roku 1918, to znaczy wtedy, gdy były najbardziej potrzebne, zaledwie 375 tonn.

Nie mając źródeł własnych, stara się Anglja zapewnić je sobie w krajach Bliskiego Wschodu. Kosztem wielkich wysiłków udało się jej uzyskać prawo mianowania dyrektorów „Anglo-Persian Oil Company“, w której posiada udział w wysokości 1 miliona funtów szterlingów. Z Iraku i Persji sprowa- dza obecnie Anglja 27 proc. swej kon- sumpcji nafty, podczas gdy w r. 1914 tylko 4 proc. importu pochodziło z tych krajów.

Chroniąc Abisynję, Anglja ma dwa interesy na oku: trzeba utrzymać wol- ną drogę do Indji i pilnować źródeł naftowych.

UWAGI

Od prawie tysiąca lat spełniają mnisi z góry św. Bernarda dzieło miłosierdzia chrze- ścijańskiego, służąc pomocą wędrowcom w Alpach. Setki lat stoi ich gościniec na prze- łączu górskiej i był już dla niejednego po- dróżnego ostoją i ratunkiem.

Dzisiaj czasy się zmieniły. Mało kto prze- prawia się przez przełęcz pieszko. Koleje ode- brały tej drodze niebezpieczeństwo. Chyba, że zimą zapędzi się turysta w owe strony. A wtedy towarzyszy mu służba telefoniczna mnichów, którzy zawiadamiają rozrzucone w górach schroniska i każdej chwili gotowi są nieść pomoc.

Nowoczesna technika odebrała pracy ci- chych mnichów z góry św. Bernarda dawny nimb bohaterstwa. Alpy są oblaskawione. Nie są tą, co dawniej, krainą przygód i nie- bezpieczństwa.

W styczniu r. 1932 udało się sześciu mni- chów z klasztoru św. Bernarda w daleką po- dróż — w nieznane. Poszli w Himalaje, tam, gdzie zbiegają się granice Chin, Tybetu i Bir- my. Poszli badać owe strony, by przekonać się, czy ich długowiekowe doświadczenie w służbie górskiej nie mogłoby przynieść ulgi mieszkańcom i podróżnym owych stron. Chcieliby nieść pomoc zbłąkanym wędrow- com na himalajskich wertepach, skoro praca w Europie już staje się zbyteczna.

Trzeba było kilku lat studjów przed- ustepnych oraz zezwolenia miejscowych czynników, aż dopiero niedawno nadeszła pożądana koncesja rządu chińskiego, który otwiera mnichom pole do pracy. W maju rozpocznie się budowa pierwszego schroni- ska na przełęczu Latsa, powstanie kaplica, refektorjum, szpital. Oczywiście, nie zapom- niano też o słynnych psach-Bernardynach, wiernych towarzyszach ofiarnych mnichów, których całe stado jest już w drodze do Azji.

Na szerokim globie jest wiele miejsc, gdzie nędza ludzka czeka na pomocne dło- nie.

Z handlu niemiecko - sowieckiego

Rokowania, jakie wszczęte zostały z inicjatywy niemieckich czynników gospodarczych z komisarjatem han- dlu zagranicznego Sowietów, doty- czące miliardowego kredytu nie- mieckiego dla zakupów sowieckich w Rzeszy, zostały przez Moskwę zerwane.

Ze strony sowieckiej uzasadniany jest ów krok motywami politycznymi, mianowicie zerwaniem Lokarna i na- ruszeniem strefy nadreńskiej. Moskwa bierze Niemcom za złe, że ich posunię- cie z 7 marca umotywowane zostało przez Hitlera paktem francusko-so- wieckim.

Kredyt niemiecki dla sowieckich zakupów w Rzeszy dawał Niemcom znaczne korzyści w ich polityce dewi- zowej. Wexle sowieckie dyskontowa- ne były z Berlina w Londynie i No- wym Jorku, gdzie dr. Schacht otrzy- mywał z tego tytułu dewizy. Niezależ- nie od tego osiągała Rzesza korzyści z sowieckiego importu licznych ko- niecznych surowców, wywożąc zara- zem artykuły przemysłowe i zatrud- niając szereg wielkich zakładów dla owych sowieckich zamówień. Zeszło- roczny kredyt Niemiec dla Rosji upły- wał z dniem 1 kwietnia i chodzi obec- nie o jego prolongatę oraz podwyższe- nie sumy.

Zasilmy szeregi sokole

Otrzymujemy poniższą odezwę:

Obowiązek utrzymania siły zbrojnej na poziomie godnym wielkiego Narodu jest dla każdego Polaka oczywisty. I choć na ca. ten z ciężką zapracowanego grosza chętnie położymy wszystko, co dać możemy, będzie to zawsze zaledwie cząstka tego, czego i chwila i położenie Polski wymaga.

Ale gotowość obronna państwa nie jest zależna wyłącznie od jego zasobów materialnych. Możemy wzmocnić wartość bojową naszego wojska także lepszym

domi ważności chwili, którą przeżywamy — zwracamy się z apelem o zasilenie naszych szeregów!

W gimnastyce i sportach, uprawianych w karnych zastępach, widzimy szkołę cnót rycerskich, odwagi cywilnej i wojskowej, szkołę, wyrabiającą koleżeństwo i społeczną odwagę, a przede wszystkim zręczność i sprężystość fizyczną, tak niezbędną żołnierzowi — słowem najlepsze przygotowanie przedwojskowe i trening powojskowy.

W sokolej pracy społecznej wnosimy się na terenie gniazd naszych ponad wszelkie wyłączenia i ważne wewnętrzne, pracując tylko dla dobra Narodu polskiego, jako całości, oraz wzmocnienia sił Jego w całym Państwie. Wielka tradycja polska, chrześcijańska i rycerska jest jedynym w naszej działalności drogowskazem.

Do nas więc, po dzielność i zdrowie, po radość życia i wypoczynek duchowy — a w pracy sokolej zahartujecie swe siły i, sami mocni, wzmocnicie moc i potęgę Narodu! — Kto nie „ospały i gnuśny”, kto czuje się młody — wzywamy do szeregów „Sokola”. Zgłaszajcie się do wszystkich gniazd naszych w całej Polsce, a gdzie ich niema jeszcze — zakładajcie nowe! Wrogowi — szpony, Ojczyźnie — czołem!

FRANCISZEK ARCISZEWSKI,
prezes Związku Tow. Gimn. „Sokół”
w Polsce.

Przy bólu głowy

Aspirina, obecnie
preparat krajowy.

ASPIRINA

Do nabycia we wszystkich aptekach.

Cena za 6 tabl. obecnie już
tylko zł 0,90, za 20 tabl. zł 2,25
ng 8 138

przygotowaniem fizycznym Narodu i wyrobieniem w Nim cnót żołnierskich. Dajmy więc Polsce to, na co nas stać w każdym razie, dajmy Jej więcej siebie, więcej pracy, energii, sprawności. „Sokół”, który przed 70 laty powstał dla hartowania ducha i ciała do walki o niepodległość Narodu, dziś w dalszym ciągu pozostaje wierny swojej idei — dobrowolnej i bezinteresownej służby Ojczyźnie. Dzisiaj poświęca on swoją pracę wzmocnieniu sił odbudowanego już Państwa, lecz w porównaniu z podobnymi organizacjami w innych krajach — jest nas zamało, by w pełni sprostać wielkim obowiązkom, jakie mamy przed sobą. Dlatego też, świadomi odpowiedzialności, która — w myśl statutu naszego — na nas ciąży, swia-

Z ruchu narodowego

— **BUDZYŃ.** Odbyło się roczne walne zebranie S. N. koła Budzyń. Referat wygłosił b. więzień Berez p. Syperki z Wysokiej. Nowy zarząd tworzą pp.: Heymann — kierownik, Lijewski — zast., Stepczyński — sekr., Krycki — skarbnik. Wicewicekierowniczką oddz. żeńskiego została p. Banałówna. Dawniejszy kierownik p. Janowski wybrany został honorowym członkiem i doradcą zarządu. Obecnych było 120 osób. (n)

— **CZARNKÓW.** Odbyło się zebranie obwodowe członków S. N. w Hucie. Na zebranie przybył prelegent z Poznania. Obecnych 200 osób. (cn)

— **DAMASŁAWEK.** Odbyło się zebranie S. N. w sali p. Mencla. Referaty wygłosili pp. Małek z Damasławka i Łażewski z Wagrowca.

— W Żernikach odbyło się zebranie S. N. Przemawiali pp. Kruszk i Smorowski z Żnina.

— W Mokronosach odbyło się zebranie S. N., na którym przemawiał p. Łażewski z Wagrowca. (dk)

— **GĘBICE.** Na zebraniu placówki S. N. w pobliskim Ciencisku referat p. t. „Zadanie młodego pokolenia narodowego” wygłosił p. Kazim. Łaganowski z Gębic. Ponadto przemawiał p. Mizerek z Bielska.

— W Orchowiu rozpoczęto drugi kurs kandydatów S. N. pod kierownictwem p. Kazim. Łaganowskiego z Gębic, który wygłasza referaty. (lg)

— **GOSTYŃ.** Zebrane S. N. w Kunowie przy udziale 60 członków zagał kierownik p. Jaskólski. Przemówienia wygłosili pp. kier. obwod. Waszyński z Siedlec, Ratajczak i Hałas z Gostynia.

— W Bieżyńiu odbyło się zebranie S. N. przy udziale 140 członków. Zebranie zagał kier. p. Gościński, a przemówienia wygłosili pp. Waszyński z Siedlec, Ratajczak, Hałas i Żurek z Gostynia. (gp)

— **STRZELNO.** Na odbytym ostatnio zebraniu Modych Str. Nar. przy udziale około 70 członków, obszerny referat wygłosił kier. placówki p. Plewiński. W czasie zebrania zjawili się posterunkowy (służbowo) i po wylegitymowaniu niektórych członków, opuścił zebranie. (ps)

— **OBORNIKI.** Roczemu walnemu zebraniu koła S. N. w Lipie przewodniczył p. Donder. Po wysłuchaniu sprawozdań, na wniosek komisji rewizyjnej, udzielono ustępującemu zarządowi absolutorium, poczem przystąpiono do wyboru

nowego zarządu, który ukonstytuował się następująco: pp. Donder Leon — kierownik, Gorwa Wawrzyn — sekretarz i Radziszewski Jan — skarbnik, a do kom. rew. weszli pp. Jan Frankiewicz i Kaniewski Władysław.

— Scisły zarząd koła S. N. w Ludomach tworzą pp. Józef Skwiz — kierownik i Olech Marjan — sekretarz i skarbnik. (St. O.)

— **PYZDRY.** Odbyło się zebranie koła S. N. w Rudzie Konarskiej, pow. Konin. Przewodniczącym zebrania był kierownik koła p. Stankowski Józef, który omówił również sprawę organizacyjną.

— Zebranie S. N. w Krzywogórze, pow. Września, przewodniczył kierownik p. Sroka Stefan. Przemówienie wygłosił p. Edward Pietryga z Kołaczkowa. (r. w.)

— **SZAMOTUŁY.** W dużej sali hotelu „Elderado” odbyło się zebranie publiczne S. N., na które przybyło około 1000 osób.

Po odśpiewaniu pieśni bojowej, powitał obecnych zast. kierownika p. Henryk Nowaczyński, oddając przewodnictwo prezesowi pow. p. Henrykowi Janiszewskiemu. Głęboko ujęty referat n. t. spraw żydowskich, niemieckich i ukraińskich oraz o położeniu politycznym, wygłosił delegat zarządu wojewódzkiego p. Kempniński z Poznania. Następnie wygłosił p. Górczak Tadeusz z Buku referat n. t. naszego położenia gospodarczego. Po odprawie kierowników zaarrestowano siedzącego w pokoju p. Kempnińskiego, którego w towarzystwie kilku policjantów przeprowadzono na posterunek policji. Po szczegółowej rewizji osobistej i spisaniu protokołu zwolniono p. Kempnińskiego po 2 godzinach. (sc)

— **WRZEŚNIA.** Odbyło się zebranie S. N., na którym p. Machiński wygłosił referat p. t. „Rozwiązanie kwestii żydowskiej”.

— W Marzeninie odbyło się zebra-

Kochana mamusiu, posłuchaj mnie!

Nie powinnaś się tak męczyć. Rób tak, jak inne panie, które w dzień prania mają czas dla swoich dzieci: używaj Radionu! Jest on tak łatwy w użyciu! Wystarczy rozpuścić go w zimnej wodzie, 15 minut gotować białynę, płukać ją najpierw w gorącej, potem w zimnej wodzie i białyna będzie śnieżnobiała.

RADION pierze wszystko

Pg 2 913/4-02,121/2

Rewelacyjna Sprzedaż Książek

po cenach niższych

Kilkunastokrotna niżka cen na niektórych resztkach nakładów „ROJU” i na „Wielkiej Bibliotece Arcydziel Literatury”.
Książki z różnych dziedzin Wiedzy.

Książki do nabycia we wszystkich księgarniach.

Tg 526

Katalogi na żądanie gratis.

nie S. N., któremu przewodniczył p. Br. Konieczka. Referat p. t. „Jak rozwiązać kwestię żydowską” wygłosił p. E. Pietryga z Kołaczkowa.

— Odbyło się zebranie S. N. w Babiu, na które przybył kierownik obwodowy p. Czesław Maciejewski. (rw)

— **ZAGÓRÓW, pow. Konin.** Odbyło się zebranie S. N. w Łomowie. Obecnych było 95 członków. Na zebraniu tem uczczono pamięć zmarłego członka ś. p. Bronisława Waszaka.

— We wsi Orlinie odbyło się miesięczne zebranie S. N. Referat o samorządach wygłosił p. Postanowicz.

— W Róży, odbyło się zebranie koła S. N. Referat p. t. „Bojkot Żydów” wygłosił p. Stawski. Po referacie wywiązała się dyskusja.

— W Bohrowie odbyło się zebranie S. N. Po odśpiewaniu Pieśni Bojowej przystąpiono do wyboru nowego kierownika i uzupełnienia zarządu. Nowowibrany kierownik wygłosił referat o kwestii żydowskiej. Obecnych 49 członków.

— W Zagórowie odbyło się plenarne zebranie koła S. N. Przewodniczącym zebrania był p. Roga Wincenty. Po odśpiewaniu „Hymnu Młodych” przystąpiono do wyboru komitetu pomocy dla osieroconych rodzin, których ojcowie zginęli w ostatnich zajściach antyżydowskich. Następnie został wygłoszony referat przez p. Belkiego z Łodzi. Obecnych było 84 członków. (rn)

— **ŻNIN.** Na zebraniu S. N. w Łabiszynie wygłosili referaty prez. pow. p. Tadeusz Kruszk ze Stabomierza i p. Jarosław Smorowski ze Żnina. (ż. d.)

Pielgrzymka do Ziemi Świętej

KATOLICKIEGO ZWIĄZKU POLEK

od 21 kwietnia do 12 maja.

Całk. koszt łącznie z paszp. utrzym. w wagonach rest., zwiedzaniem Aten i Konstantynopola, przejazdem kol. od Warszawy i z powr. wynosi:

kl. 3 kolejną i kl. turyst. statkiem zł 825
kl. 2 kolejną i kl. I statkiem zł 975.

Zgłoszenia przyjmuje wyłącznie Sekretariat Kat. Zw. Polek w Warszawie, Krak. Przedm. 36. Tg 526

Wyjazd Niemców na głosowanie do Pily

Jutro, w niedzielę, zamieszkali w Poznaniu i w Wielkopolsce obywatele Rzeszy niemieckiej, w liczbie około 400, udają się pociągami do Pily, celem wzięcia udziału, na terytorjum niemieckim, w głosowaniu do nowego Reichstagu.

Niemcy wyjeżdżają z Poznania w niedzielę rano o godz. 7,50 i wracają wieczorem o godz. 21,10.

STRONNICTWO NARODOWE

Koło Żegrze—Chartowo

Zebranie plenarne z referatem w niedzielę, 29 marca w sali p. Kaniwskiej. Początek o godz. 14-ej.

Koło Winiary

Zebranie plenarne w niedzielę, 29 marca w Sokolni, ul. Obornicka. Początek o godz. 17-ej.

Kierownik.

nr 7965

Struś: Jajko już zniosłem. Pozostaje mi teraz tylko włożyć głowę w piasek.

**ZA OKNEM
ZAPACH
OGRODU**

A w domu pachnie kwiat lawendy zaklęty w wodzie kwiatowej
**LAVANDE DE BONNE MAMAN
CALENDAL NAMIKO
MOLINARD JEUNE - PARIS**
GENERALNE ZASTĘPSTWO NA POLSKĘ I GDAŃSK
K. & A. M. Klaszowski, Kraków.
Tg 581

Najwyższe uznanie dla szlachetnego gatunku

dn. 16. marca 1936r.

...Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego wyraża podziękowanie Panom za odstąpienie bobin bibułka zórztej, używanej na tutki "Morwitan", a przeznaczonej w Pol. Mon. Tyt. do wyrobu papierosów dla Pana Prezydenta Rzplitej.

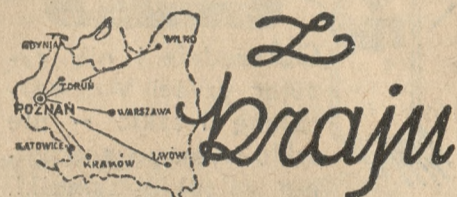
Wice-Dyrektor
Polskiego Monopoli Tytoniowego
[Signature]
(A. Lewicki)

Morwitan

STANISŁAWA WOŁOZYŃSKIEGO

zaszczytnie wyróżniona zwijka (gilza, tutka)

Pr 3 401-70.35

O UPRAWNIENIE WYDAWANIA ZEZWOLEŃ NA BUDOWLE

Minister spraw wewnętrznych wydał zarządzenie w sprawie przestrzegania przez władze, powołane do wykonywania nadzoru policyjnego - budowlanego, terminów załatwiania próśb o pozwolenia na budowę. Przekroczenie tych terminów dopuszczalne jest jedynie w przypadkach: 1) gdy dla udzielenia pozwolenia wymagane jest ustawowo zasięgnięcie opinii innych władz; 2) gdy zarządzone zostało sporządzenie planu zabudowania i w związku z tem powstaje kwestja ew. zawieszenia rozpatrzenia próśb o pozwolenie na budowę; 3) w przypadkach, gdy chodzi o zabronienie budowy ze względu na zespęcenie, jakie mogłoby jej wykonanie spowodować.

W zarządzeniu ministra spraw wewnętrznych podkreślono, aby we wszystkich innych wypadkach terminy udzielenia pozwoleń na budowę były ściśle przestrzegane, gdyż zwłoka w udzielaniu tych pozwoleń narazić może zainteresowanych na poważne szkody materialne, a niekiedy nawet uniemożliwić rozpoczęcie lub wykonanie budowy w danym sezonie budowlanym.

NIELADA SENSACJA

W Warszawie, jak donoszą, wpłynęła do władz sądowych skarga jednego z miejscowych adwokatów wskutek polecenia przybyłego do stolicy adwokata chińskiego, która ma tło wręcz niesamowite. Skarga jest skierowana przeciw kupcowi warszawskiemu J., który ma naogół dobrą opinię. Zarzuca mu się jednakże, że przed laty będąc w Chinach, brał jakoby udział w porwaniu synka bogatego przemysłowca chińskiego w Nankinie, za którego ten musiał złożyć potem znaczny wykup. Na jakiej podstawie opierają się zarzuty skierowane przeciwko kupcowi warszawskiemu i czy nie zachodzi tu wogóle jakaś mistyfikacja, wykażą dalsze dochodzenia, których wyniku stolica oczekuje z niemałym zainteresowaniem.

WALKA Z KOMUNIZMEM

Sąd okręgowy w Kielcach rozpatrywał ostatnio sprawę ośmiu osób, oskarżonych o uprawianie propagandy komunistycznej. Z tych cztery osoby skazał na 3 - 8 lat więzienia, a resztę uniewinnił.

W Białymstoku aresztowano kurjerkę komunistyczną, dowożącą bibułę. Przy tej sposobności wykryto także składnicę materiału propagandowego i aresztowano 4 dalsze osoby.

KOLEJ WIELICZKA = MYŚLENICE - MSZANA DOLNA

Linja kolejowa z Krakowa do Zakopanego, wynosząca obecnie 144 km., nie została wybudowana jednolicie, lecz powstała ze złączenia różnych linii kolejowych.

Z ZAKONNIKIEM PIGUŁKI REFORMACKIE

STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
USMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SĄŁAGODNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSZCZAJĄCYM
UŻYCIE 1-2 PIGUŁKI NA NOC

nr 7272/3

Omija ona centra gospodarze i turystyczne, a w pierwszej linii miasta powiatowe Myślenice.

Dla zaspokojenia pilnych potrzeb gospodarzy, i aprowizacyjnych ogromnego obszaru już dawno wylonila się myśl wybudowania nowej linii kolejowej przez Wieliczkę - Myślenice. Wykonaniem tego planu zajął się jeszcze b. Wydział Krajowy w 1908 r. Trasa nowej linii miała prowadzić z Wieliczki przez: Krzyszkowice, Sierce, Sygnaczów, Koźnice Wielkie, Koźnice Małe, Raciborsko, Jankówkę, Dziekanowice, Dobrzyce, Brączewice, Borzęta, Dolną Wieś, Myślenice, Górną Wieś, Strzężę, itd. do Mszy Dolnej. Cała długość tej projektowanej linii wyniosłaby ponad 50 km., a koszt budowy wyniosłby w chwili obecnej około 15 milj. złotych. W razie budowy tej linii według projektów b. Wydziału Krajowego, wyprostowany i skrócony linję kolejową do Zakopanego o około 16 km., zaś do Nowego Sącza i Krynicy o około 45 km.

NIEBYWAŁY ATAK NA POCIĄG

Z Przemysła donoszą, że między stacją Radymnem o Żurawicę szajka bandycy z kilku osób złożona, dokonała zuchwałego napadu na pociąg pociąg, idący do Lwowa. Rabusie upatrzili sobie wagon bagażowy, z którego zerwali płoಂಬy i poczęli z niego wyrzucać skrzynie z towarami. Pomiedzy nimi a osługą kolejową doszło do wymiany strzałów, poczem napastnicy zbiegli. Policja przemyska poszukuje sprawców tego istic meksykańskiego napadu.

SAMOŁOT WYLĄDOWAŁ NA PLACU WE LWOWIE

Na terenie Targów Wschodnich we Lwowie, nastąpiło ku niemałej sensacji całego ogółu przymusowe wylądowanie samolotu, który akurat podczas lotu nad miastem doznał jakiegoś defektu. Wylądowanie odbyło się bez żadnego szwanku.

ODKRYCIE JASKINI PRZEDHISTORYCZNEJ

Podczas pracy w kamieniołomach na Łysej Górze pod Kostopolem na Wołyniu odkryto jaskinię, w której było kilkanaście szkieletów ludzkich oraz naczyń i rozmaite narzędzia z czasów przedhistorycznych. O odkryciu tem zawiadomiono odnośne czynniki w Warszawie.

W NASTĘPSTWIE USTAWY O UBOJU RYTUALNYM

W związku ze zmianami, jakie niezawodnie nastąpią w b. Kongresówce i Małopolsce wskutek ustawy o uboju rytualnym, w sferach rzemieślniczych i rolniczych podjęto badania nad sposobami bezpośredniej współpracy producentów rolnych z rzemieślnikami, względnie z organizacjami konsumentów, odnośnie dostaw zwierząt rzeźnych na potrzeby rynku wewnętrznego.

Zanim powołane zostaną spółdzielnie producentów rolnych dla handlu bydłem i trzodą chlewną, rozważa się projekt zbiorowych dostaw, względnie spędu, organizowanych przez kółka rolnicze. Rzemieślnicy (rzeźnicy) rozważają projekty powołania spółdzielni dla wspólnego uboju bydła i trzody i hurtowej sprzedaży mięsa z uboju humanitarnego.

U kobiet w ciąży i młodych matek stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** wzmacnia prawidłowość funkcję żołądka i kiszek.
Tg 528

W SPRAWIE KSIĄG ZAŻALEŃ

Związki urzędników państwowych zdecydowały się wystąpić do rządu w aktualnej sprawie zawodowej, dotyczącej ksiązek zażaleń w urzędach. Według dotąd obowiązującej procedury, księgi zażaleń w urzędach pocztowych, na kolejach itp. wydawane są w specjalnych okienkach na każde żądanie, przy czem skarżący sam wpisuje swoje nazwisko, dokładny adres, jak i tekst zażalenia. Sposób ten nastęrczył w praktyce rzekomo liczne przykrości dla urzędników. Zdarzały się wypadki mistyfikacji, polegającej na wpisywaniu do ksiąg zażaleń zmyślonych nazwisk i adresów, zarówno jak i zmyślonych skarg przez osoby, które z pobudek osobistych chciały spowodować dochodzenie przeciwko urzędnikom.

Organizacje urzędnicze proponują, aby regulamin wpisywania skarg do ksiąg zażaleń zmieniony został w tym sensie, by autorzy skarg przedstawiali każdorazowo swoje dowody osobiste dla stwierdzenia tożsamości.

Stałe dożywianie bezrobotnych

Próbna zbiórka deklaracji obiadowych na rzecz bezrobotnych dała już piękny wynik. Mianowicie kilkunastu wysłanników Komitetu w pierwszym dniu już otrzymali deklaracje od 200 rodzin, które zgłosiły gotowość wydawania obiadów przez dłuższy czas. Deklaracje te przyniosły łącznie 3.600 obiadów, czyli na jedną rodzinę wypadła 18 obiadów na przeciąg kwartału. Ponieważ w Poznaniu jest rodzin około 60.000, można więc spodziewać się, że potrzebne 30.000 tygodniowo uda się Komitetowi zebrać.

Dożywianie rodzin bezrobotnych potrwa conajmniej przez 10 tygodni, łączna zatem suma obiadów przekroczyć musi 300.000, a nawet powinna dojść do 50.000 na cały okres. Gdyby Komitet zdołał osiągnąć deklaracje od rodzin poznańskich na 500.000 obiadów, wówczas na jedną rodzinę przypadłoby przeciętnie 8 obiadów.

Komu sprawiałoby trudność wydawanie obiadów, może w to miejsce wykupić bony obiadowe do Tanich Kuchni, które Komitet wręczy w swoim czasie potrzebującym.

Sądząc po wyniku próbnej zbiórki, spodziewać się można, że deklaracje obiadowe na rzecz bezrobotnych osiągną przewidywany sukces.

Próbny transport

Gdynia. (Tel. wł.) Donosiliśmy, że otwiera się w Gdyni przedsiębiorstwo sortowania i pakowania pomarańcz. Statek „Kraków“ przywiózł już próbny transport dla tej firmy.

Pomarańcze załadowano na okręt luzno w portach Castellone, Walencji i Kartageny.

Jest to pierwszy taki transport w Gdyni. Jeżeli próba da dobre wyniki, to owoce będą przychodziły w stanie luznym, co wydatnie niższy ich cenę z korzyścią dla naszego bilansu płatniczego. Wylądunek ze statku odbył się sprawnie. Owoce nabierano koszami z drewnianych przegród, urządzonych w luce towarowej okrętu. (P)

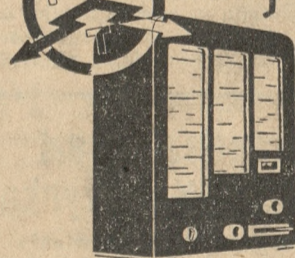
Uniewinnienie studentów

W dniu 21 stycznia r. b. przed sądem grodzkim w Poznaniu toczył się proces przeciwko dwu studentom uniwersytetu poznańskiego, pp. G. A. i G. B., oskarżonym z artykułu 132 k. k., który mówi o znieważeniu urzędnika. Sprawa ta była echem zajść antyżydowskich z dnia 4 grudnia ub. r., na uniwersytecie poznańskim.

Według aktu oskarżenia, oskarżeni mieli pod adresem aspiranta służby śledczej Drożdżewskiego wyrazić się: „Czy to ten szpicel“. Słowa te usłyszał aspirant Drożdżewski i przytrzymał p. G. A., osadzając go w areszcie, gdzie p. G. A. przebywał przez 24 godziny.

Sąd grodzki po przeprowadzonej rozprawie oskarżonych od zarzutów znieważenia aspiranta Drożdżewskiego uwolnił. O wyroku tego odwołał się prokurator do sądu okręgowego, który uczynił tę sprawę przedmiotem rozprawy. Po przemówieniach prokuratora oraz obrońców oskarżonych, adw. dr. Urbańskiego i aplikanta adwokackiego Niewiadomskiego sąd wyrok I. instancji zatwierdził. (m)

14...
radio-słuchaczny
posiada odbiorniki z tym znakiem-oto dowód
krajania

ECHO

NISKA CENA — DOGODNE RASY SPECJALNE WARUNKI SPRZEDAŻY

za POŻYCZKĘ NARODOWĄ

udostępniają najszerszym kołom publiczności nabycie doskonałych odbiorników ECHO.

Bliższe informacje i sprzedaż w sklepach radiowych: Block-Brun S. A., św. Marcina 25, Poznańskie Tow. Telefonów, Piekary 16/17, Poznańskie Tow. Radiowe, Ratajczaka 39, K. Matuszak, Pierackiego 16, St. Kamiński, Stary Rynek 13/14, Wł. Makowski, Marcinkowskiego 26, Idaszak i Walczak, św. Marcina 18, „Strzała“ Marcinkowskiego 20, „Emka“, Wrocławska 30. SPRZEDAŻ ZA POŻYCZKĘ NARODOWĄ (przy dopłacie reszty należności gotówką) w POWYŻSZYCH SKLEPACH lub bezpośrednio w PZT

średnio w PZT
PAŃSTWOWYCH Zakładach TELE- I RADJOTECHNICZNYCH w Warszawie Grochowska 26/34.
ng 7157

Hemoroidy

są przyczyną złego samopoczucia i t. p. Należy bezwzględnie usunąć te dokuczliwe cierpienia. Przy hemoroidach stosuje się

Anusol

Goedecke

DO NABYCIA w APTEKACH
12czopków z 5- 6czopków z 3-

Tg 134

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Marzec
29
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: Eustazego op.
Poniedziałek: Kwiryna m., Anieli W. P.

Kalendarz słowiański
Niedziela: Krzesława
Poniedziałek: Szukosława

Słońca: wschód 5,35
zachód 18,21

Długość dnia 12 g' 46 min.

Księżyc: wschód 9,14 zachód 1,40

Faza: Pierwsza kwadra o 22 godz.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0,96 mtr.

Przepowiednia pogody na niedzielę: Zachmurzenie zmienne z przelotnymi przejaśnieniami. Temperatura bez większej zmiany.

NOCNA SŁUŻBA APTEK.

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12. — Apt. św. Piotra, pl. Świętokrzyski. — Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41. — Apt. przy Rynku Śródcekim 1. — Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. — Łazarz: Apt. Plucińskiego, M. Focha 72. — Apt. przy ul. Matejki 1. — Wilda: Apt. pod Koroną, G. Wilda 61. — Dębice: Apt. przy ul. Dębickiej 6. — Staroleka: Apt. miejscowa. Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

KRONIKA MIASTA POZNAŃ

KRONIKA KOŚCIELNA

* **Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary przy parafii św. Marcina.** Dnia 31 bm. o godz. 19.30 odbędzie się w kościele św. Marcina kwartalne nabożeństwo misyjne z kazaniem.

* **Nabożeństwa u PP. Karmelitanek Bosych** (ul. Niegolewskich 23). Dn. 29 bm. odbędzie się nabożeństwo ku czci św. Teresy od Dzieciątka Jezus. O godz. 10 msza św. za wszystkich Dobrodziejów Karmelu, a o godz. 17 nabożeństwo z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem. Po nabożeństwie święcenie róż i przyjmowanie do Stow. św. Teresy.

REKOLEKCJE

* **Rekolekcje wielkopostne dla wszystkich w kościele OO. Franciszkanów.** Dn. 29 bm. rozpoczynają się rekolekcje o godz. 17 i trwać będą przez cały tydzień. Każdego dnia o godz. 19 uroczyste nabożeństwo z wystawieniem Najśw. Sakramentu i jedną nauką rekolekcyjną. — Wspólna komunja św. i zakończenie rekolekcji 5 kwietnia o godz. 7.30.

* **Sodalicia Marjańska Kupców** urządziła dla ogółu kupiectwa poznańskiego męskie rekolekcje, które odbędą się w kościele Ojców Jezuitów przy ul. Dominikańskiej, każdorazowo o godz. 20 w dniach 30 i 31 marca oraz 1 kwietnia rb., 2 kwietnia spowiedź św., a 3 kwietnia o godz. 7 msza św. ze wspólną komunją św. Nauki wygłosi O. Sup. Wantuchowski T. J. Karty wstępu otrzymać można w składach u p. Jarosza, Al. Marcinkowskiego 21 i u p. R. Szczerbińskiego, St. Rynek 11.

Franciszka Gaal w filmie „Katarzynka“

Dwa specjalne przedstawienia popołudniowe w kinoteatrze „Słońce“ odbędą się w sobotę 28. i w niedzielę 29 marca br. o godz. 3 po południu po cenach zniżonych!!!

Komu z nas nie przypadła do gustu przemiła i najweselsza gwiazda ekranu, pełna czaru **Franciszka Gaal?** Któż z nas nie wspomina świetnych filmów tej znakomitej bohaterki „Csibi“ — „Piotrusia“ czy „Małej mateczki“ — Wszystkie też cieszy niewątpliwie wiadomość, że jeszcze będzie można oglądać **Franciszkę Gaal** w filmie „Katarzynka“ na ekranie kinoteatru „Słońce“! — Oto kilka szczegółów dotyczących tego filmu: reżyserem filmu „Katarzynka“ jest Hermann Kosterlitz — znakomity twórca poprzednich filmów z **Franciszką Gaal**. — **Obok Franciszki Gaal** występują w „Katarzynie“ najsłynniejsi artyści wiedejscy z **Otto Wallburgiem, Ernestem Verabesem, Hansem Oldenem** na czele. Rolę czolowego partnera **Franciszki Gaal** odgrywa **Hans Holt** znakomity artysta sceny wiedeńskiej, obdarzony niezwykłą urodą. — Muzykę do filmu „Katarzynka“ napisał **Mikołaj Brodski** twórca oprawy muzycznej we wszystkich dotychczasowych filmach **Franciszki Gaal**. Film „Katarzynka“ jest największym triumfem ulubienicy milionów **Franciszki Gaal**!!!

Film „Katarzynka“ jest dozwolony dla młodzieży.

Bilety po cenach zniżonych: parter: 60 gr. i 80 gr. — cały balkon po 1 zł są do nabycia od piątku w firmie S. Kalamajski, pl. Wolności nr. 6 w godzinach od 12 do 18.30.

Wstrząsający wypadek na Rynku Wildeckim

Ścigany przez woźnicę chłopiec wpadł pod tramwaj, który zmiął mu nogę

Mroźący krew w żyłach wypadek wydarzył się dziś o godzinie 11 przed południem na Wildzie. 12-letni uczeń szkolny, **Kazimierz Urbaniak**, syn bezrobotnego, mieszkający przy ul. Św. Czesława 11, wracał ze szkoły. Chłopiec był w towarzystwie brata, a w pewnej chwili uwiesił się u przejeżdżającego wozu.

Woźnica w pobliżu Rynku Wildeckiego zeskoczył z wozu i począł chłopców ścigać. Uciekający **Kazimierz**

Urbaniak wpadł pod tramwaj linii 8, dostając się wprost pod koła, które mu zmiąłły nogę, wyrwijąc mu ją wprost z biodra. Woźnica, spłoszony tak tragiczny wynik pościgu, zbiegł.

Na miejsce wypadku, gdzie zgromadziły się tłumy ludności, przybyło pogotowie Zw. Lekarzy (55-55) i przewiozło chłopca do szpitala miejskiego. Stan małego Urbaniaka jest beznadziejny.

W SPRAWACH

PROPAGANDOWYCH jak i REKLAMOWYCH

prosimy komunikować się z

WYDZIAŁEM PROPAGANDY „Kurjera Poznańskiego“

św. Marcin 70, I piętro od godziny 16—18.

Telefony: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72

KRONIKA MIEJSCOWA

DO ZAKOPANEGO wycieczkę — kurs urzęda Poznański Klub Narciarski w czasie od 4—14 kwietnia. Koszt udziału w kursie łącznie z przejazdem kolejowym zł. 26,30. Zgłoszenia do dnia 2 kwietnia przyjmuje Sekretariat Klubu ul. Pierackiego 12 Wagon-Lits-Cook tel. 58-86. ng 8192

Komunikat ORBISU. Karty wstępu na OLIMPIADĘ. Zapisy na wycieczki do Pragi — Wiednia — Budapesztu (9. 4.), do Jugosławii (9. 4.), na wycieczki lotnicze do Berlina, na pociąg popularny do WARSZAWY (5. 4.) przyjmuje P. B. P. „ORBIS“ Poznań, Pl. Wolności 9, tel. 52-18. ng 8195

* **Z Tow. Pomocy Naukowej.** We wtorek, 24 b. m., odbyło się walne zgromadzenie Komitetu na miasto Poznań Towarzystwa Pomocy Naukowej im. Karola Marcinkowskiego, a nie walne zebranie Towarzystwa Pomocy Naukowej.

Jednocześnie Dyrekcja tegoż Towarzystwa donosi, że walne zebranie Towarzystwa Pomocy Naukowej naznaczone jest na 9 czerwca r. b.

* **Złoto na... schodach.** Niezawsze, jak to mówi pewne przysłowie, złoto leży na... ulicy. Bywa czasami (ale rzadko), że złoto leży n. p. na schodach kinoteatru „Słońce“, jak to się wczoraj przytrafiło znalazczynie bransoletki złotej, p. Zofji Bogulińskiej z Poznania (ul. Nowa 7). — Zmartwiona zapewne zgubiła klejnotu właścicielka, będzie go mogła odebrać w policji, gdzie został zdeponowany. (kl)

RÓŻNE

* **Loteria wielkanocna P. C. K.** Losy po 50 groszy sprzedają firmy: Bracia Dawidowsky, Przybyła i ich filje, Kalamajski, Jerzykiewicz, Potocki, Bracia Strobel i Grabarkiewicz, kiosk przy św. Marcinie.

* **Kat. Stow. Kobiet.** Dnia 29 bm. z okazji święta organizacyjnego odbędzie się o godz. 17 akademja w sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego nr. 1. W programie śpiewy chóru sodalicyj panien urzęd., gra na skrzypcach p. Klary Kaulfussówny, referat p. Tekli Potworowskiej z Goli, śpiew solowy p. Gawrońskiej i deklamacje.

KRONIKA WYPADKÓW

* **Śmierć żeglarka.** Pilot żeglarki 77-letni **Oton Pioch** z Radzewic w pow. śremskim, który zmarł wczoraj na udar serca na rzecznej przeladowni miejskiej w Poznaniu, spędził długie lata, jako żeglarz. Krótko przed śmiercią miał on wypilotować barkę Ryszarda Schulza z Landsbergu do granicy. (kl)

* **Zawód miłosny tancerki.** Dziś rano, krótko po godz. 4, z nowego mostu na św. Rochu skoczyła do Warty w zamiarze samobójczym 21-letnia Irena Uznańska, zatrudniona w lokalu „Trocadero“ jako fardanserka. Niedoślą samobójczynię wyratowali rybacy i odstawili ją do komisarjatu V. Po przesłuchaniu w komisariacie i wypoczynku, oraz osuszeniu się, Uznańska mogła się udać do domu. Powodem rozpaczliwego kroku był zawód miłosny. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

* **Obławy policyjne.** Podczas obław policyjnych przytrzymano ubiegłej nocy 27 osób, z których 5 nie miało stałego mieszkania, 9 było notowanych za „kradzieże“. Dziesięciu ujętych zatrzymano w areszcie policyjnym. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

* **Sprawa o zniesławienie prokuratora Góralewicza.** Sąd grodzki w Poznaniu

VIM czyści wszystko

również SZKŁO i PORCELANĘ!

Oszczędnie i nie rysując czyści Vim porcelanę i szkło — ale szkło wymaga specjalnie wilgotnej szmatki.

Pg 2 899-62,178

i postępowanie to należy odpowiednio ocenić i zakwestjonować“.

Wyrażeniem tem uczul się dotknięty p. Góralewicz i skierował sprawę do sądu, przed którym z urzędu oskarżenie popierał prokurator sądu okręgowego Anc.

Na rozprawie oskarżony postawił wniosek o dopuszczenie świadków, a to celem przeprowadzenia dowodu prawdy. Sąd wniosek odrzucił i po przesłuchaniu świadków oskarżenia, którzy potwierdzili, iż p. Snopek słowa te wypowiedział, wydał wyrok, uznający oskarżonego winnym zniesławienia prokuratora Góralewicza i skazał go za to na 2 miesiące aresztu i 100 zł grzywny. Na mocy amnestji sąd karę tę w całości oskarżonemu darował. (m)

Likwidowanie auto-taksówek w Poznaniu

Pierwszy kwiecień się zbliża, a tem samem czas okresu, przewidzianego ustawą o koncesjonowaniu dorożek samochodowych, do zlikwidowania znacznej liczby obecnie kursujących taksówek. W Poznaniu przewiduje się redukcję, obejmującą około 33 proc. tych pojazdów mechanicznych, w ilości 70 do 90 dorożek samochodowych. Jakże dorożki mają być wycofane, o tem pisaliśmy już swego czasu.

Jak nam informuje Związek Właścicieli Taksówek, zanosi się jednak na to, że sprawa w praktyce będzie inaczej wyglądała, jak to poprzednio przedstawialiśmy.

W pierwszej bowiem linii podlegać będą podobno skasowaniu te dorożki samochodowe, które przy ostatnim przeglądzie zostały uznane jako nieodpowiednie, czy to z powodu stanu technicznego, czy też z powodu estetycznego.

Jaką warstwę właścicieli dotknie takie postępowanie? — Oczywiście — nie tych dobrze sytuowanych — lecz tych najbardziej ubogich, którzy żadnych innych źródeł dochodu nie mają. Zanosi się więc na to, że przybędzie wkrótce Poznaniowi pokaźna ilość bezrobotnych, którzy nie będą mieć prawa korzystania z zasiłków Funduszu Pracy, gdyż jako drobni samodzielni nie opłacali składek na ten Fundusz; a zatem spadnie ten wielki ciężar na barki Opieki Społecznej.

Aby zrozumieć, dlaczego pewna część właścicieli dorożek samochodowych jest lepiej sytuowana, a druga gorzej, należy powrócić do lat 1927-29, w którym to czasie władze faworyzowały pewną część właścicieli dorożek samochodowych, wydając im po kilka numerów, jedynie za zwykłą natenczas obowiązującą opłatą stemplową. Natomiast wielu innym, którzy wnosili podania o zezwolenie na prowadzenie takiego przedsiębiorstwa, odmawiano, powołując się na ustawy pruskie, w tym czasie jeszcze obowiązujące.

Kto nie należał do tej grupy uprzywilejowanych, ten musiał wykupywać taksówkę, już kursującą, względnie dorożkę konną, za którą trzeba było płacić oczywiście słone ceny. Cena

wykupienia dorożki konnej wahała się w owym czasie od 2 do 3 tysięcy złotych, wykupienie zaś takiego „autopudła“, jakie dziś władze zamierzają wycofać, od 3—4 tys. złotych. Z tych właśnie przyczyn mamy pomiędzy właścicielami dorożek samochodowych dwie odmienne kategorie, lepiej i gorzej sytuowanych. Lepiej sytuowani to ci, którzy otrzymali zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa auto-dorożkarskiego za darmo, a gorzej sytuowani, to tacy, którzy musieli wykupić dorożki konne, względnie taksówki już kursujące za wygórowane ceny.

Właściciele starych dorożek samochodowych nie zawiniли sami, że wozy ich dziś, jako przedstawiające rozklekotane gruchoty, zamierza się zlikwidować. Inne, nie od nich zależne warunki spowodowały ten stan.

Już od chwili wprowadzenia państwowego Funduszu Drogowego, t. j. od 1 kwietnia 1931 r., datuje się upadek automobilizmu w Polsce, przybierając katastrofalne wprost rozmiary. Równocześnie wzrost obciążeń podatkowych w postaci opłat koncesyjnych, ubezpieczeniowych, znaczne zwiększenie uciążliwych formalności, krótki okres wydaných koncesyj, doprowadziły do tego, że warunki bytu właścicieli dorożek coraz to się pogarszały.

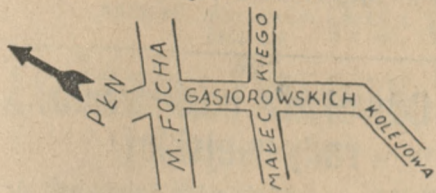
Dochodzi do tego zmniejszona frekwencja używających tej lokomocji. Zarobki więc zaczęły spadać i wahały się dziś od 5 do 8 złotych brutto na dobę. Stan ten doprowadził właścicieli i zoferów taksówek do ostatniej nędzy, a z ich samochodów — z braku gotówki na remonty — zrobił ostatnie „autogrady“.

Pomimo zapowiedzi ze strony czynników rządowych, żadne zmiany na korzyść taksówkarstwa nie zostały wprowadzone. Wprost przeciwnie, niezależnie od wyżej przytoczonych obciążeń, komisje koncesyjne oraz projektowana obniżka taryfy dalszą szerzą panikę pomiędzy właścicielami dorożek samochodowych, którzy z wielką trwogą o swój byt, o ten kawałek chleba powszedniego, patrzą w najbliższą przyszłość. (pt)

CO MÓWIĄ NAZWY ULIC W POZNANIU

XIX.

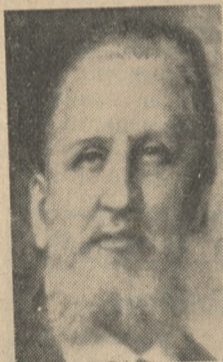
Ulica Gąsiorowskich

Ulica Gąsiorowskich jest położona na św. Łazarzu i łączy ul. Marsz. Focha z ul. Kolejową. Za czasów zaborczych nosiła miano „ul. Alejowej”.

Nową nazwę swą otrzymała od znajdującego się przy niej „Poznańskiego zakładu ortopedycznego im. Bronisława Saturnina Gąsiorowskiego na Bytniu”. Współfundatorką zakładu była Helena Gąsiorowska z Nicei, która z zapisu s. p. swego ojca ofiarowała 2 milj. marek na ten zakład.

Bronisław Gąsiorowski herbu Słepowron urodził się pamiętnego dnia 30 listopada 1830 r. w Poznaniu z ojca Ignacego, porucznika wojsk polskich, i matki Felicji z Niegolewskich, bratanki bohatera z pod Somo-Sierry. Był jedynakiem i ostatnim potomkiem kasztelańskiej odnogi domu Gąsiorowskich, właścicielem licznych dóbr, obszaru kilkadziesiąt tysięcy mórg w Królestwie i Poznaniu. Kształcił się początkowo w szkołach poznańskich, później uczęszczał do gimnazjum francuskiego w Berlinie. W 1848 r. oddano go pod opiekę

Bronisław Gąsiorowski

Hiacynt Gąsiorowski

rodziny Kisielniczkich w Paryżu, do których z czasem tak się przywiązał, że córce ich Helenę adoptował, a matkę jej, owdowiłą, Eulalię Kisielniczką herbu Topór, z domu Vavin, zaślubił. Nie domagając na zdrowiu, przebywał głównie w południowej Francji, okazywał jednak zawsze dużo zainteresowania i zrozumienia dla spraw życia społecznego w kraju. A gdy dnia 5 sierpnia 1902 r. zmarł w Genewie, wszystkie na dobroczynności oparte instytucje społeczne w Polsce hojnie w zmarłym utraciły dobrodzieja. Tak np. poza zapisem na rzecz powyżej wspomnianej fundacji, pozostawił zmarły Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu na budowę nowego gmachu 30 tys. marek.

Magistrat, dając nową nazwę ulicy, miał także na myśli dr. Ludwika Hiacynta Gąsiorowskiego, sławnego lekarza poznańskiego i historyka sztuki lekarskiej. Ludwik Gąsiorowski urodził się dnia 18 sierpnia 1807 r. w Rudzie pod Wieluniem. Kształcił się w Poznaniu i Wrocławiu. Brał udział w powstaniu 1830 r. w pułku jazdy poznańskiej, później jako pod lekarz wojskowy. W 1836 r., po ukończeniu studiów, osiedlił się w Poznaniu, gdzie zasłynął niebawem podczas epidemii cholery, jako mąż obowiązkowy, pełen poświęcenia i odwagi. Okazał wiele serca dla biednych, zwłaszcza ubodzy chorzy na Chwaliszewie i Śródcie wiele z jego strony doznały pomocy. Był wspólnie z dr. Marcinkowskim założycielem pierwszych ochronek dla biednych i opuszczonych dzieci. Wydał pierwsze w tym rodzaju i znakomite dzieło w czterech tomach p. t. „Zbiór wiadomości do historii sztuki lekarskiej w Polsce od czasów najdawniejszych do najnowszych”. Dnia 9 grudnia 1863 r. dokonał życia ten mąż wiele zasłużony jako lekarz, obywatel i autor licznych dzieł fachowych. (pt.)

Tr 433

Napad bandycki

Gębice (Ig.) Kronika policyjna pow. mogileńskiego coraz częściej notuje fakty, które świadczą o zastraszającym obniżeniu się moralności w społeczeństwie. Bandyckie napady w mieście, na wsi, czy na drodze publicznej, włamania z bronią w rękę, zuchwałe kradzieże — są na porządku dziennym.

Ostatnio znowu spokojna wioska Łosońniki, pod Gębicami, była widownią bandyckiego napadu. Mianowicie w dniu 26 bm. w godzinach wieczornych do mieszkania gospodarza p. Gajewicza wtargnęło czterech uzbrojonych opryszków, którzy steroryzowali rewolwerami służbę, zamierzali dokonać rabunku. P. Gajewicz, oraz żona jego Antonina, zorientowali się w sytuacji, zabarykadowali się w jednym z pokoi, wszczynając alarm. Dopiero na oddanie przez p. G. strzałów z rewolweru, bandyci zbiegli. Powiadomiony o napadzie posterunek P. P. w Gębicach wszczął dochodzenie.

Osobno zaznaczyć należy, że u p. Gajewicza ostatnio dokonano dwukrotnie kradzieży z włamaniem i sprawców nie ujęto.

W dąbrowie, gdzie zabito ś.p. leśniczego Kurkiewicza

W trzecim dniu procesu w Lesznie sąd odbył wizję lokalną — Wyrok na zabójców spodziewany jest w najbliższy wtorek

Leszno (Tel. wł.) Wczoraj, w piątek, w trzecim dniu procesu, sąd w ciągu przedpołudnia przesłuchał szeregi świadków, m. in. nadleśniczego Mieczysława Paula, który zeznał, że ś.p. Bernard Kurkiewicz był praktykantem leśnym przy swoim ojcu, któremu pomagał, chociaż nie było wyraźnego stosunku służbowego. Świadczenie wojskowy, kpt. Małecki, kpt. Dudziak i porucznicy Szor, Dębowski i Lesicz wydalili oskarżonym bardzo dobrą opinię, oświadczając, że również pod względem etycznym nie mieli co do nich żadnych zastrzeżeń.

W południe sąd przerwał rozprawę i udał się na wizję lokalną, na miejsce zbrodni, położone w odległości około 15 kilometrów od Leszna.

O godz. 13,30 samochody zatrzymały się na szosie, biegnącej do Gostynia, tuż przy przeladowni buraczanej Dobramyśl, przy skrzyżowaniu bocznej drogi do Krzemienia i drogi do Osieczny.

W odległości około 300 metrów na lewo od szosy, w Lasku dębowym znajduje się tragiczne miejsce.

JOAN CRAWFORD

M-G-M

mówi:

„Używam stale mydła toaletowego Lux, które uważam za najlepszy środek do pielęgnacji cery.”

LUX

MYDŁO TOALETOWE

Wyrób firmy SCHICHT-LEVER S. A., Warszawa

UŻYWANE PRZEZ 9 NA 10 GWIAZD FILMOWYCH

Pr 2 900-62.137

Aresztowanie skarbnika sądowego

Gniezno. (Tel. wł.) Na polecenie sędziego śledczego sądu okręgowego w Gnieźnie aresztowano w piątek Wojciecha Zielińskiego, skarbnika sądu okręgowego w Gnieźnie. Zieliński dopuszczał się w ostatnich trzech latach systematycznych przywłaszczeń pie-

niędzy skarbowych. Narazie stwierdzono defraudację około 5 tys. zł. Zieliński pracował w sądownictwie od 12 lat.

Jest to druga afera z rzędu, ujawniona w ostatnim czasie w rejonie sądu okręgowego w Gnieźnie. (br)

Świadek Świtalski (X) ustawia ojca ś.p. Kurkiewicza w miejscu, gdzie stał zabójca jego syna, oskarżony plut. Świtala. Dalej stoją 1) sierż. Szczurek z flobertem, 2) plut. Świtala i 3) ojciec Świtaly. Zupelnie na prawo dąb z tablicą namiątkową ś.p. Bernarda Kurkiewicza.

Tu poległ na swym posterunku zrak kłosowników za Ojca dla chleba lesnik ś.p. Bernard Kurkiewicz 14. Listopada 1935.

Sąd na miejscu zabójstwa w lesie pod Leszmem: 1) przewodniczący plk. k. s. Mikuliński, 2) wotant mjr. k. s. Wanicki, 3) obrońca Świtaly, adwokat Nider. Dalej: 4) esk. sierż. Szczurek, 5) świadek Kurkiewicz, ojciec i 6) świadek olowy Świtalski.

Z WIELKOPOLSKI

—**Buk.** Złotki noworodka płci żeńskiej znaleziono na cmentarzu św. Krzyża. Wyrodna matka położyła je pod murem parkanu i nakryła liściem. Oględziny zwłok wykazały, że dziecko prawdopodobnie po urodzeniu zostało uduszone. Dalsze badanie i śledztwo policyjne przyczyni się niewątpliwie do wykrycia wyrodnej matki.

—**Bydgoszcz.** Niej. Adolf Faber, kupiec żydowski z Krakowa, po przybyciu do Bydgoszczy pociągiem pośpiesznym z Gdyni, zameldował na dworcowym posterunku policyjnym, że w czasie podróży skradziono mu walizę z większą ilością sukien damskich i ubrań dziecięcych. Oblicza on stratę na 800 zł. Policja przeprowadza w tej sprawie dochodzenia.

— Przed bydgoskim sądem okręgowym zasiadł na ławie oskarżonych 20-letni Stanisław Sikora, zatrudniony do niedawna u rolnika Jana Mreły w Groniewie, pow. wyrzyckiego. Akt oskarżenia zarzuca mu kilka napadów bandyckich, dokonywanych pod groźbą starego zepsutego rewolweru na rozmaitych ludzi, przechodzących lub przejeżdżających przez las w okolicy Mroczy i Wiechorka. Kilka napadów takich udało się Sikorze, lecz zrabowana suma pieniędzy dochodzi ogółem tylko do drobnej kwoty, niespełna dwudziestu złotych. Trafili wreszcie na energicznego osobnika, Karola Bonina, który na napad zareagował kamieniami i za wystraszoną bandytą pobiegł kilkaset kroków, wzywając głośno pomocy. Sikorę schwytano, oddano w ręce policji i wreszcie znalazł się on na ławie oskarżonych. Podczas rozprawy tłumaczył się, że zbyt mało zarabiał, jako parobek u Mreły, a jednocześnie ciągnęło go do rzemiosła bandyckiego, bo słyszał z różnych stron i czytał w gazetach, jakie to poważne sumy można dzięki napadom zdobyć. Sąd wymierzył Sikorze karę dwóch lat więzienia i utraty praw obywatelskich na przeciąg lat 5.

—**Gniezno.** Tydzień niesienia pomocy bezrobotnym w Gnieźnie przyniósł w całości 12.760,35 zł. Na kwotę tę składają się: zbiórki uliczne 2.504,39 zł, sume 2.485,66 zł zebrali właściele domów od swych lokatorów, 2.001,40 zł przyniosły nalepki, wreszcie zaproszenia na „raut bez rautu” przyniosły 800,50 zł. Na pozostałe 4.000 zł złożyły się darowizny miejscowych urzędów, instytucji, organizacji i firm. Podział pieniędzy rozpocznie się w poniedziałek 30 b. m. pomiędzy bezrobotnych, oczywiście za wykonywanie prac miejskich, licząc za 1 godzinę pracy 50 groszy.

— W niedzielę odbył się mecz bokserski pomiędzy reprezentacjami miasta Bydgoszczy i Gniezna o plaket fundacji notariusza dr. Lauterera.

— W niedzielę odbył się mecz piłki nożnej o mistrz. klasy B, pomiędzy drużynami „Blask” Poznań i „Stella” Gniezno. (br)

—**Inowrocław.** Nieszczęśliwy wypadek wydarzył się w fabryce maszyn Głogowski i Syn. gdzie niej. Edmund Kaszuba, pracownik fabryki, przygnieciony został wiszącą windą w tak niebezpieczny sposób, że doznał zmiążdżenia białej i pęknięcia miednicy. Odstawiono go do szpitala.

— Z inicjatywy zarządu miejskiego odbyło się zebranie organizacyjne „tygodnia propagandy przemysłu polskiego”, który odbędzie się w czasie od 29 b. m. do 5 kwietnia. Wyłoniono specjalny komitet wykonawczy z wiceprez. miasta Jungstem na czele.

— Przy większej kradzieży żelastwa na szkole kolei schwytani zostali Cereski K. i Nowak E., obydwa z Inowrocławia.

— Po dłuższych cierpieniach zmarł śp. Włodzimierz Trzaska-Chrząszczewski, właściciel maj. Broniewek pod Radziejowem. Zmarły, zasłużony działacz społeczny i narodowy, pozostawił po sobie ogólny żal i jak najlepsze wspomnienie.

— Przy kradzieży węgla na magistrali węglowej zastrzelony został przez straż kolejową 20-letni Jan Brożek, pochodzący z Radziejowa Kuj.

— Pożar powstał na probostwie w Ryszewku. Pastwa płomienną padł dom mieszkalny, który spłonął z całym dobytkiem. 4 rodziny zostały bez dachu nad głową.

— W czasie wywożenia na pole nawozu 5-letni syn zagrodnika Gesickiego z Józefowa dostał się pod koła, odnosząc bardzo poważne obrażenia.

— Wiesz Niestronno na Kujawach poszczycić się może tem, że mieszka tam szereg osób w wieku matuzalowym. I tak gospodarze Kaźmierczak oraz Żolnierkiewicz liczą po 95 lat, zaś ponad 80-kę mają małżonkowie Krygerowie. Kudziński, Strosselma i in. Mimo podeszłego wieku cieszą się oni czestwem zdrowiem.

— Na tle nieporozumień osobistych doszło do bójk pomiędzy dwoma mieszkańcami Kruszy Duchownej, J. Szatkiewiczem i M. Związkiem, podczas której ostatni zadał przeciwnikowi swemu dwa głębokie ciosy nożem rzeźnickim. Ofiarę odstawił do szpitala.

— W Murzynie, w powiecie inowrocławskim, spłoszony wieczorem kilku osobników podczas kradzieży ziemniaków z kopca na polach p. Felicji Klimkiewiczówny. O północy prawdopodobnie ci sami złodzieje strzelili dwa razy w kierunku mieszkanka p. Klimkiewiczówny, dając również kilka strzałów w ogródzie. Wystraszona nocną strzelaniną p. Klimkiewiczówna wybiegła na strych, alarmując głośnym wołaniem o pomoc. Złodzieje zbiegli, pozostawiając na podwórzu kilka worków napełnionych ziemniakami. Na szczęście podczas tej strzelaniny, świadczącej o rozrachwaleniu się złodziei, nikogo nie zraniono. (R-r)

—**Kępno.** Dnia 29 bm. obchodził zasłużone Tow. Kupców w Kępnie jubileusz 25-lecia swego istnienia. Program jubileuszowy uroczystości jest następujący: o godz. 10,30 nabożeństwo w kościele parafjalnym, o godz. 12,15 uroczystościowe zebranie w hotelu p. Jabłońskiego, o godzinie 13,45 przyjęcie gości i członków. (n)

—**Kępno.** Uchwała zarządu miejsk. zmieniła regulamin reżeni miejsk. o tyle, że z par. 12 skreślono ustęp 9, dzięki czemu zniesiono całkowicie ubój rytualny.

— Na ostatnim zebr. rady par. postanowiono stary cmentarz kat. splanować, cały teren wysypać żwirem, a wokół cment. przeprowadzić gank dla publiczności. Dobrze utrzymane grobowce jak i krzyż stojący w środku pozostają na miejscu.

— W tych dniach zmarła ś. p. C. Długasewska z Podzamcza, matka znanego i cenionego

MŁODZIEŻ KATOLICKA W KOŚCIANSKIM

Trzydniowy kurs okręgowy dla oddziałów K. S. M. m. okręgu kościańskiego odbył się w Kościanie przy licznych udziałach członków zarządu poszczególnych oddziałów, pod kierownictwem gen. sekretarza p. Witalisa Dorożały. Zakończenie kursu nastąpiło w dniu 23 bm. (mk)

obywatela. rotm. rez. p. Stanisława Długaszewskiego.

— W tych dniach wtargnęło pięciu zamask. opryszków z bronią w ręku do zagrody gosp. Rzeźniczego w Krzyżu, pow. Wieluń i zrabowało ukryte w skrzyni pod łóżkiem 2 tys. zł. P. R. poraniono. Policja wdrożyła za bandytami energ. śledztwo.

—**Kościan.** W poniedziałek w nocy przechodził spokojnie obok posterunku P. P. jeden z obywateli naszego miasta. Zatrzymany przez posterunkowego Stabrowskiego, celem wylegitymowania, zwrócił mu uwagę, że posterunkowy podczas służby powinien mieć pasek założony pod brodę i nie trzymać ręk w kieszeniach. W odpowiedzi na to post. Stabrowski uderzył obywatela pięścią w oko i siłą zaciągnął go na posterunek. Tu okazało się, że obywatelem był oficer rezerwy i aplikant sądowy p. Ciszak. Posterunkowy począł przeproszać p. Ciszaka, mówiąc, że gdyby wiedział, kim on jest, nigdyby do tego nie doszło. P. Ciszak skierował odpowiednią skargę do władz nadzorczych.

— „Tydzień propagandy przemysłu polskiego” odbędzie się tutaj od 29 marca do 5 kwietnia. Tow. Kupców wzywa swych członków do udekorowania okien wyrobami krajowymi.

— W salce T. O. L. mg. Brzeziński wygłosił referat p. t. „Istota kryzysu”.

— Dwukrotnie złodzieje okradli p. Skoraszewskiego. Raz skradziono mu wino, drugi raz bieliznę, łącznej wartości 800 zł. (mk)

Szan. Czytelnikom i Abonentom naszym

w Krobi

podajemy do łask. wiadomości, iż agenturę „Kurjera Poznańskiego” w Krobi prowadzi wyłącznie p. Konrad Wlekiński. Nikt inny, poza p. Wlekińskim, nie ma prawa do przyjmowania zamówień na „Kurjer Poznański”.
Adminstracja.

—**Krotoszyn.** Dnia 29 b. m. odbędzie się w sali hotelu Wlkp. koncert i śpiew niewidomych artystów. Początek o godz. 20.

— W Biadkach, pow. krotoszyński, panuje wśród dzieci epidemia odra. Lekarz pow. dr. Krzywański zarządził zamknięcie szkoły na okres dwóch tygodni, gdyż większa część uczniów jest już epidemia dotknięta.

— Został napadnięty przez trzech zamaskowanych osobników Jan Długi, zamieszkały przy ul. Ogrodowej 28. Pan D. jechał rowerem do Koźmina celem podpisania kontraktu i wziął z sobą 3.000 zł gotówki. Pomiedzy Bożacinem a Koźminem napadło go trzech osobników i jeden z nich uderzył p. D. kijem w głowę tak silnie, że p. D. spadł z roweru. Napadnięty jednak podniósł się natychmiast i począł się bębnić, wobec czego napastnicy zbiegli.

— Dnia 30 b. m. przybędzie do naszego miasta inż. Pudelewicz, kier. referatu elektrycznego przy Wojew. Poznańskim, celem dokonania inspekcji tut. zakł. elektrycznego. Zainteresowanych przyjmować będzie w ratuszu o godz. 9,30, pokój 10. (sh)

—**Ostrów.** W Strzyżewie, pow. Ostrów, do składu kolonjalnego p. W. Stanisławskiego zakradli się złodzieje i zabrali różnego towaru, wartości około 400 zł.

— Uroczystość ku czci patrona organizacji robotniczych, św. Józefa, urządziła 29 b. m. w południe po sumie na dużej sali domu kat. miejscowe Kat. Stow. Robotników.

— Wielką pielgrzymką na odpust św. Wojciecha do Gniezna organizuje parafia ostrowska 26 kwietnia. Koszty podróży w obie strony wynosić będą około 5,50 zł. Zgłoszenia przyjmuje biuro paraf. Pielgrzymkę poprowadzi proboszcz ks. dziekan Plotka.

— 25-letni jubileusz zawodowy obchodzi 30 b. m. mistrz rzeźniczo-wędliniarski p. Stanisław Matyszkiewicz.

— Lista wymiarowa podatników z powiatu, dotycząca podatku od psów na rok 1936, będzie wyłożona do publicznego wglądu interesowanych w czasie od dnia 1—15 kwietnia r. b. w biurze wydziału powiat., pokój nr. 9. Osobnych nakazów platniczych wydział nie wysyła. Podatek należy zapłacić do 1 maja. (os)

— Na wieczny spoczynek złożono do grobu w Morawinie zwłoki zmarłej w młodym wieku ostromianki śp. Wacławy Remelskiej. Nabożeństwo żałobne celebrował i kondukt żałobny prowadził w asyście 13 księży ks. Stanisław Remelski, proboszcz morawiński — brat zmarłej.

— Pogrzeb mistrza zegarmistrzowskiego, zmarłego nagle w sile wieku, śp. Leona Stajewskiego odbył się w Ostrowie przy licznych udziałach. Eksportował zwłoki ks. prob. wojskowy Łukowski z Leszna w asyście ks. prof. Rejewskiego i ks. Rywolta.

— Wczoraj obradował komitet „Tygodnia Propagandy Przemysłu Polskiego”. Uchwalono w nadchodzącym tygodniu przeprowadzić akcję propagandową w szkołach, urządzić korowód uliczny i publiczny odczyt w czwartek, 2 kwietnia, o godz. 20 w auli gimnazjum męskiego. Referat wygłosi radca Maciejewski z Poznania. (os)

—**Ostrzeszów.** Odbyły się tutaj wybory niezaw. burmistrza. Wpłynęły 2 kandydatury, i to dot. burm. p. Seydaka i burm. miasta Grabowa p. Zmudzińskiego. Wybrano 11 głosami przeciw 5 — p. J. Zmudzińskiego. (km)

—**Rawicz.** Dnia 30 b. m. odbędzie się konferencja wywiadowcza dla rodziców i opiekunów w gimnazjum państwowym.

— Z inicjatywy tut. koła T. N. S. W. odbędzie się w auli tut. gimnazjum 29 b. m. o godz. 6 po poł. wykład prof. U. P. dr. Wojciechowskiego n. t. „Mieszko I i powstanie państwa polskiego”.

— Zebranie K. S. M. m. odbędzie się 29 b. m. o godz. 17 w ognisku w Rynku. — Tow. Kult. Ośw. Kobiet im. Królowej Jadwigi — zebranie 29 b. m. o godz. 16,30 w sali p. Dziembrowskiego. — Związek Emer. Państw. koło Rawicz — zebranie 7 kwietnia o godz. 17 w hotelu „Polonia”.

— Ekspozycja na wystawie robót Stow. Pań Mił. św. Winc. a Paulo należy składać na ręce p. przew. Koleckiej. (rs)

—**Szamotły.** Jak już donosiliśmy, został ubój rytualny w tutejszej rzeźni przez radę miejską zniesiony. Uchwała powyższa wejdzie w życie po zatwierdzeniu jej przez tut. starostwo. Jak się obecnie dowiadujemy, znalazło się w mieście naszym kilku poważnych rzeźników-katolików, którzy, wyręczając jednego na miejscu Żyda, biją w tut. rzeźni cielętą i woły sposobem rytualnym. Przdki odstepują oni po cenie wyższej Żydom, zaś reszta koszernego mięsa częstują swą klientelę chrześcijańską. Fakt powyższy potępić należy jak najsurowiej. Na razie wstrzymujemy się od podania nazwisk rzeźników, którzy wylamali się z solidarności zdrowo myślącego społeczeństwa. W sprawie powyższej oczekujemy oświadczenia cechu rzeźniczego i wędliniarskiego w Szamotulach. (sc)

—**Znin.** Autobus kursujący na linii Znin — Janowiec, wpadł na wóz p. Jurkowskiego z Gorzyc. Wszyscy pasażerowie, jak i p. Jurkowski wyszli z powyższej katastrofy cało, jedynie koń został poważnie okaleczony.

— Rozegrane zostały zawody ping-pongowe o mistrzostwo Okr. Paluckiego K. S. M. m. W rozgrywkach drużynowych mistrzostwo zajął Znin przed Janowcem i Barcinem. W jednostkowych pierwsze miejsce zdobył Borowski (Janowiec), 2 Klęssa (Barcin), 3 Chrzanowski (Znin).

— W dniach od 25 b. m. do 1 kwietnia odbędzie się tydzień niesienia pomocy bezrobotnym. — Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ p. Dobek. Spłoszył mu się koń i uderzył o kamieniec p. W. Uderzenie było tak silne, że powózka doszczetnie została rozbita, a p. Dobek wypadł na bruk, doznając ogólnych potłuceń. (zd)

Z POMORZA

—**Chojnice.** Urządzony ostatnio tydzień pomocy bezrobotnym przyniósł w gotówce około 800 złotych i pewną ilość odzieży. Jak na 15-tygodniowe miasto wyniki słabe.

— Rada miejska uchwaliła odstąpienie na własność katolickiej gminie kościelnej plac Królowej Jadwigi, na którym stoi pomnik Chrystusa Króla.

— Za ciężką zniewagę funkcjonariuszów wydziału śledczego i jego kierownika komisarsza Krefta, kazał sąd okręgowy niejakiego Cielęńskiego z Wielka na trzy lata więzienia.

— Niemiec Augustyn Górecki z Ogorzelin, skazany został na 2 miesiące bezwzględnej aresztu za pomawianie sądu, jakoby wydawał wyroki niesprawiedliwe.

— Nieznani sprawcy włamali się do mieszkania Leona Warnki w Kosobudach i skradli różne części garderoby, wartości 1000 złotych. (dch)

—**Golub.** Na zebraniu przedstawicieli społeczeństwa Golubia i Dobrzyńa oraz okolicznych wiosek uchwalono założyć w Golubiu „Chrześcijańską spółkę blawatów i wyrobów włókienniczych”. Branża ta opanowana są w obu miastach w stu procentach przez żydostwo. Po omówieniu kwestji zakupu i sprzedaży, sprawy personelu, opłat podatkowych i kapitału zakładowego w kwocie 100.000 zł, ukonstytuował się komitet organizacyjny z przedstawicielami okolicznych ziemianstwa, kupiectwa i rzemiosła obu miast z p. J. Trzciniem z Golubia jako prezesem. Opracowanie kwestji prawnej poruczone adw. Przybyszewskiemu z Golubia. (gn)

—**Grudziądz.** Na trzy wzgl. dwa lata więzienia z pozabawieniem praw obywatelskich przez lat pięć skazani zostali sądowo dwaj młodocieni bandyci, 23-letni Leon Ranachowski i 20-letni Herman Liebenau, obaj z Bydgoszczy. Zasadzeni wtargnęli w lutym b. r. po wybiuciu okna do mieszkania właścicieli zagrody, 74 i 78-letnich Werkmeistrów w Bagniewie pod Pruszczem, których pod groźbą użycia broni palnej zmusili do wydania swych oszczędności w sumie około 200 zł. Jako okoliczność łagodzącą sąd przy wymiarze kary uznał młody wiek oskarżonych. (gn)

—**Nowe Miasto n/Drwęca.** W ub. tygodniu dwóch Żydów zlikwidowało tu swe przedsiębiorstwo; obecnie jako trzeci Mendel Feigenbaum, straciwszy ostatnio odbiorców chrześcijańskich, opuścił miasto. (gn)

—**Toruń.** Napady i włamania szerzą się w zastraszający sposób. Ostatnio dokonano trzech większych kradzieży z włamaniem, mianowicie przy ul. św. Jakóba 21, gdzie łupem złodziei padło 610 zł, które właściciel mieszkania przechowywał w domu. Do pralni p. J. Kuflewskiego przy Szosie Chełmińskiej 171 włamali się prawdopodobnie ci sami złodzieje i zabrali nowy rower marki Astor i wreszcie z fabryki cukierków Ludwika Koeniga przy ul. Targowej 12-20 złodzieje zabrali 500 kg. cukru, z których 400 kg. policja odnalazła zakopane w polu przy ul. Lubickiej.

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. dz 4515

Odwołanie posiedzenia rady miejskiej

Gniezno (Tel. wł.) Zapowiedziane na piątek posiedzenie rady miejskiej, na którym miał być wniesiony preliminarz budżetowy, zostało w ostatniej chwili odwołane. Odwołanie posiedzenia nastąpiło z powodu nieukończenia na czas prac, związanych z opracowaniem preliminarza budżetowego na rok 1936-37. (br)

Zołnierz napadnięty przez rabusiów

Rawicz (Tel. wł.) Na posterunku w Rawiczu szeregowiec 3 kompanji 55 p. p. Ignacy Apolinarski zameldował, że późnym wieczorem, kiedy wracał z Grotnik od swych rodziców, napadło go dwóch nieznanych osobników, którzy usiłowali mu wyrwać paczkę i rower. Jeden z napastników uderzył Apolinarskiego pięścią w twarz, tak że zalał się krwią. Napadnięty w obronie własnej wyjął bagnet i zadał jednemu z napastników cios w głowę, poczem szybko ułotnił się na rowerze.

W Rawiczu, szeregowiec Apolinarski złożył doniesienie dyżurnemu oficerowi i zgłosił wypadek na policji. (kl)

Agenturę „Kurjera Poznańskiego” prowadzona dotąd przez p. Labiaka

w Junikowie

powierzamy z dniem 1 kwietnia rb. p. Michałowi Aniole, zam. w Junikowie przy ul. Piłsudskiego 21. P. Anioła upoważniony jest do kasowania abonamentu.

KRONIKA SĄDOWA

—**Skazanie za puszczenie w obieg jednej fałszywej 2-złotówki.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanął: Salomea Neumann, lat 29, oskarżona o to, że we wrześniu ub. r. dała Annie Nowak podrobioną monetę 2-złotową; Anna Nowak, lat 28 — o to, że przyjęła tę monetę celem dalszego puszczenia jej w obieg; Jan Nowak, lat 27, murarz — o to, że przechowywał tę monetę i usiłował nią płacić w restauracji „Eldorado” w Szamotulach, oraz, że dał ją dalej w dniu 4 listopada ub. r. Antoniemu Faferekowi; Antoni Faferek, lat 32, ślusarz — że w dniu 4 listopada ub. r. w restauracji hotelu „Eldorado” chciał fałszywą 2-złotówką zapłacić przy bufecie. Wszyscy oskarżeni mieszkają w Szamotulach. Do winy przyznał się jedynie Jan Nowak. Po przesłuchaniu świadków, sąd ogłosił wyrok, skazujący oskarżonego Nowaka na 8 miesięcy więzienia z zawieszeniem na lat 5, oraz na utratę praw obywatelskich na przeciąg lat 2. Pozostałych oskarżonych sąd uniewinnił. (m)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na „Caritas” studencką: J. W. 5 zł; razem 5 zł.

KSIEGI STANU GWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 27 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Aplik. adw. Mieczysław Ziemiński i stenotyp. Anna Janowska; spawacz elektr. Fr. Wójt i krawc. Zofia Jezówna; owdow. naucz. Hen. Ziółkowski w Dabiu Nowem, pow. szubiński, i Cec. Płoszajczakówna; rob. Fr. Skłodowski i Józ. Filochowska; malarz Zygm. Andziński i Marja Wojtowiczówna; maszyn. Walenty Przybyła i Marja Rózek w Wolsztynie; ogrodn. Rom. Woźniak i krawc. Leok. Pestka w Puszczykówku; rob. Stan. Polcyn i Kazim. Szatkowska, oboje w Rogoźnie; stol. Edw. Kalużny w Pleszewie i Józ. Szymandera w Lubini Malej, gm. Kotlin, pow. jarociński; rob. Stan. Pelka w Kórniku i służ. Michał. Ratajezcakówna; owdow. młyn. Ign. Pawłowski w Wolsztynie i gospod. Anna Koziołkówna; rob. Fr. Leszyk i służ. Pel. Dwornikówna; szof. Kazim. Rutkowski i pracznka Fr. Chłopikówna.

Zgony:

Dnia 27 marca 1936 roku zapisano następujące zgony: Elżbieta Rudnicka z domu Lisówna, wdowa, 52 lata; Kazimierz Maciejewski, rachmistrz Izby Skarbowej, 61 lat; Piotr Kawula kierownik szkoły, 36 lat; Tadeusz Lisiecki, 2 lata, 5 mies. 16 dni; Ignacy Androwiak, piekarz, 53 lata; Ignacy Soliński, kuciec, 51 lat; Walenty Nowak, robotnik, 28 lat; Rozalia Patarkowa z domu Hinżówna, 24 lata; Bronisław Szczepański, mistrz stolarski, 82 lata; Jadwiga Kraetchemann z domu Ostojka, 67 lat; Zofia Grabka, sekretarka adwokacka, 32 lata.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Na 10-lecie Związku Obrony Przemysłu Polskiego

Z pracy w przeszłości i na przyszłość

Przez twórczą pracę narodu do potęgi państwa.

Z okazji rozpoczynającego się jutro tygodnia propagandy przemysłu polskiego godzi się przypomnieć o roli, jaką odegrał w tej dziedzinie Związek Obrony Przemysłu Polskiego w Poznaniu, obchodzący 10-lecie istnienia. Organizację tę utworzono w okresie pierwszego spadku złotego w chwili, gdy do Polski zaczęły gwałtownie napływać towary zagraniczne głównie niemieckie, w przeważnej części przez Gdańsk. Inicjatywę dał ku temu s. p. prezes Seweryn Samulski, który też przewodził tej organizacji przez długie lata, aż do ostatniej chwili swego życia otaczając ją troskliwą pieczołowitością.

Niebawem pracą Związku Obrony Przemysłu Polskiego ujęto w formy konkretne i nadano jej działalność różnorodną, by propagować skutecznie towar i wytwórczość polską w kołach młodzieży, kobiet, jako szafarek budżetów domowych, czytelników czasopism i t. p. Różnemi drogami i środkami szła ta praca. Nieraz przez mikrofon radja, niejednokrotnie żywym słowem wskazywano na zwiększenie wytwórczości warsztatów polskich, jako na czynnik, zwiększający możliwość zatrudnienia cierpiącego głód i nędzę robotnika. Apelowano do patriotycznego poczucia społeczeństwa.

Wystawy prób i wzorów dla szerszej publiczności, pokazy szkolne i inne, wśród których wysunęła się wystawa, urządzona pod hasłem „Wszystko dla Pani“, rewje mód, wycieczki do fabryk — obrazowały wytwórczość przemysłu rodzimego, i zalety polskiego towaru u szerokiej publiczności. Nie ograniczano się tylko do działalności w Poznaniu, przejawiała się ona żywo także w mniejszych ośrodkach prowincjonalnych, działając tam przekonująco i pedagogicznie. W uznaniu doniosłej działalności Związku Prezydent Rzplitej przyjął na audjencji s. p. prezesa Samulskiego i członka zarządu, dyr. Fr. Maciejewskiego. Członków zarządu przyjął ponadto min. Kwiatkowski i premier Bartel, ofiarując na cele Związku subdyjnm. Przychylnie ustosunkowanie się kuratorium Okręgu Szkolnego wydało wielkie owoce. Młodzież szkolna wzięła tłumny udział w konkursie, który miał na celu szerzenie zdrowego patriotyzmu gospodarczego, hamowanie zbędnego importu i podniesienie w ten sposób dobrobytu w kraju.

Walne zebranie Banku Kredyt. w Gnieźnie

Gnieźno. (br) W dniu 25 bm. odbyło się walne zgromadzenie Banku Kredytowego w Gnieźnie pod przewodnictwem prezesa p. Migdałka. Uczczono na wstępie śmierć członka rady p. budowniczego Nowickiego, poczem p. Migdałek dał krótki pogląd z czynności rady nadzorczej, która odbyła 13 posiedzeń, a przeprowadzono 11 rewizyj.

Dyrektor p. Nowak złożył szczegółowe sprawozdanie. Ogólny obrót wynosił 20 912 614,42 zł, zaś bilans per 1 stycznia 1936 równa się kwotą 2 476 591,41 zł. Na liczbę 1924 członków korzystano z pożyczek 1175 członków. W roku sprawozdawczym złożono w Banku razem 1734 wkładów, zatem na jeden wkład przypada 760 zł. Przyrost wkładów w stosunku do roku 1934 wynosił w roku 1935 — 131 338,73 zł więcej.

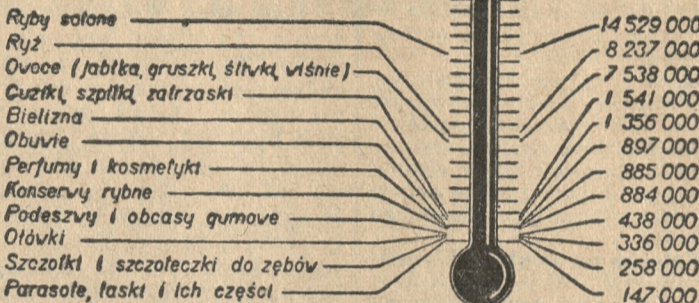
Rachunek strat i zysków, który referował dyr. Michalczak, równa się kwotą 71 446,11 zł, do dyspozycji walnego zgromadzenia pozostała kwota 23 304,60 zł. Walne zgromadzenie uchwaliło 5 proc. dywidendy, na łączną kwotę 17 808,50 zł, zaś kwotę 5 496,10 zł przelano na fundusz pretensyj wątpliwych. Pokwitowania udzielono jednoznacznie.

Wkończu uzupełniono radę nadzorczą przez wybór 3 członków na 3 lata, i to pp. Likowskiego, Bogajewskiego i Elantkowskiego.

To była praca w przeszłości. W najbliższej przyszłości Związek Obrony Przemysłu Polskiego zamierza rozwinąć szczególnie wyteżoną działalność. Z okazji rozpoczynającego się jutro

Przywóz zbędnych artykułów do Polski w 1935r

Skóry (bydłece, cielęce, końskie) 32 256 000

tygodnia o godz. 12 odbędzie się w kinoteatrze „Słońce“ akademja, na której prezes Związku p. Fr. Maciejewski przedstawi zwięzłe zadania Związku Obrony Przemysłu Polskiego. Ponadto zobrazuje się na filmie niektóre przedsięwzięcia krajowe.

Wieczorem prezes Maciejewski przemawiać będzie przez radjo. Dalsze przemówienia radjowe odbędą się jeszcze w ciągu tygodnia. Na prowincji organizuje się liczne uroczystości

i obchody, propagujące wytwórczość krajową.

Największym zaciekawieniem wśród młodzieży szkolnej cieszy się konkurs, rozpisany na cztery tematy, a mianowicie:

- 1) „Jak wykorzystać dobra przyrody dla wytwórczości rodzimej?“
- 2) „Jak skutecznie propagować wytwórczość rodzimą?“
- 3) „W jaki sposób zapobiec klęsce bezrobocia w Polsce z punktu widzenia wytwórczości polskiej?“

4) „Rola młodzieży szkolnej w propagandzie wytwórczości rodzimej.“

Konkurs wzbudził zainteresowanie nietylko wśród uczniów szkół powszechnych i średnich, ale i uczestnicy w nim także koło naukowe studentów W. S. H.

Pracy Z. O. P. P. podjętej w imię propagandy wytwórczości krajowej, towarzyszą w dziesiątą rocznicę jej zapoczątkowania życzenia całego społeczeństwa polskiego. (kl)

KRONIKA GOSPODARCZA

Poprawki do podatku od nieruchomości i podatku dochodowego

W dniu 24 bm. odbyło się w min. skarbu pod przewodnictwem prof. A. Krzyżanowskiego posiedzenie komisji podatkowej, której przedmiotem obrad były projekty rozporządzeń wykonawczych do dekretów o podatku od nieruchomości oraz do ustawy o podatku dochodowym. Oba projekty wywołały obszerną dyskusję. Wysunięto szereg wniosków i poprawek.

W szczególności, o ile chodzi o rozporządzenie wykonawcze do dekretu o podatku od nieruchomości, wyrażono opinie, aby wyraźnie sprecyzować co należy uważać za grunt niezabudowany, podlegający opodatkowaniu. Ponieważ dekret nie przewiduje zwolnienia od podatku od nieruchomości w wypadku „próżnostań“ lokali, proponowano, aby kwestię tę uunormować w rozporządzeniu i przewidzieć ulgi w tych wypadkach, gdy ubytek w przychodzie z danej nieruchomości przekroczy pewną granicę. Dyskusję wywołała również sprawa opłat za wodę z punktu widzenia podatkowego. Są bowiem nieruchomości, w których komorne skalkulowane jest w ten sposób, że mieści w sobie również opłatę za wodę, w innych natomiast nieruchomości właściciel opłatę za wodę pobiera odrębnie od komornego i potrzebne sumy przekazuje właściwym władzom samorządowym, pełniąc w ten sposób funkcje inkasenta tych władz. O ile chodzi o pierwszy wypadek, podatek od nieruchomości obliczany jest również i od opłat za wodę,

ponieważ opłaty te mieszczą się w sumie komornego. W wypadku drugim powstaje kwestja, czy dla wymiaru podatku od nieruchomości należy doliczać opłaty za wodę do komornego, czy też nie brać ich w rachubę.

Przeważył pogląd, że należy je doliczać do komornego gwoli równomierności opodatkowania w całym państwie, bowiem fakt, że w jednych nieruchomościach opłata za wodę wliczona jest w komorne, w innych — nie, jest wynikiem przypadku.

W dyskusji nad projektem rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku dochodowym podniesiono m. in. kwestję oceny ze stanowiska podatkowego wydatków inwestycyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych. Przy omawianiu odpisów na amortyzację, wysunięto konieczność wprowadzenia bardziej względnej niż dotychczas wysokości odpisów, a to celem umożliwienia przedsiębiorstwu przemysłowemu tworzenia funduszów na odbudowę majątku inwestycyjnego, stwierdzono bowiem, że przy obecnej koniunkturze w bardzo wielu wypadkach pracują z deficytem, który nie pozwala na odkładanie funduszu na odnowienie. Wreszcie na zakończenie obrad komisja wysunęła postulat wyłączenia osób prawnych z obowiązującej obecnie ustawy o podatku dochodowym i ustanowienia odrębnego podatku dla tej kategorii płatników.

Z KRAJU

(k) Zwyżka dolara, wzrost ucieczki od franka. Charakterystyczną cechą wczorajszych giełd walutowych była wyraźna zwyżka dewizy na Nowy Jork. Zwyżka ta w godzinach rannych ujawniła się stosunkowo mniej, to też oficjalne notowania giełdy w Zurychu oraz otwarcie giełdy paryskiej nie wykazały jeszcze całych rozmiarów tego zjawiska. Zważywszy, że jednocześnie ze zwyżką dolara utrzymuje się mocna tendencja dla funta i kilku walut złotych, można wyrazić przekonanie, że powodem tej mocnej tendencji jest wzrost zaniepokojenia na rynku francuskim i — co za tem idzie — wzrost ucieczki od franka francuskiego. Zurych i Amsterdam utrzymały się przy tendencji mocnej na dotychczasowym wysokim poziomie. Belgja jest również mocna.

Z ZAGRANICZY

(z) Wszczęcie rokowań gospodarczych polsko - szwedzkich. Rokowania handlowe polsko - szwedzkie, które prowadzone były w Warszawie i przerwane zostały przed miesiącem, rozpoczynają się ponownie w

Sztokholmie. Ze strony polskiej rokowania prowadzić będzie pos. Roman.

(z) Bilans Banku Francji za okres od 13 do 20 bm. wykazuje następujące zmiany najważniejszych pozycji w porównaniu z poprzednim sprawozdaniem (w milj. fr.): zapas złota wzrósł o 321,1 do 65 700,4; obieg banknotów wzrósł o 605,8 do 82 680,7; ogólna suma natychmiast płatnych zobowiązań łącznie z obiegiem wzrosła z 92 800,5 do 93 592,1; stanunek pokrycia złotem spadł z 70,26 proc. do 70,20 proc. Uwidocznił w omawianym bilansie wzrost zapasu złota nie odzwierciedla istotnego stanu rzeczy o tyle że na mocy układu pożyczkowego angielsko - francuskiego następuje stopniowy transfer złota z Anglii do Francji. Niezależnie od tego przyływu złota, który jest czasowy, gdyż w przyszłości kredyt będzie musiał być zwrócony, od dłuższego czasu trwa odpływ złota z Banku Francji. W tygodniu sprawozdawczym był on prawdopodobnie stosunkowo nieznaczny. W następnym tygodniu zaś należy się spodziewać odpływu znacznie większego.

**Kupuj zawsze u rodaka —
Buduj Polskę dla Polaka!**

„Irysowa“

wykwintna
czekolada
nadziewana

E. WEDEL

Pg 2916-62189

Z odcinka motoryzacyjnego

Jak donosi prasa warszawska, sprawa potrącania kwoty, wydatkowanej na kupno samochodu z sumy, podlegającej podatki dochodowemu, została w zasadzie zdecydowana, z tem, że potrącenie to będzie stosowane tylko w wypadku kupna nowego samochodu. Podobno wysokość sumy potrącenia ograniczona będzie do 10 tys. zł dla poszczególnego płatnika.

Nie jest jeszcze ustalone, w jakiej formie urzeczywistniona będzie powyższa ulga podatkowa. Czy mianowicie drogą nowelizacji ustawy o podatku dochodowym, (uchwała Sejmu wzgl. dekret), czy też poprostu drogą rozporządzenia ministra skarbu, co też podobno jest możliwe.

Jeżeli to posunięcie z zakresu polityki podatkowej ma ożywić obroty na rynku samochodowym w rozpoczynającym się obecnie sezonie, a temsamem posunąć nieco sprawę motoryzacji kraju, konieczne jest, aby odnośnie rozporządzenie weszło w życie niezwłocznie. Powszechnie przyjmuje się zatem, iż termin obowiązywania wspomnianych ulg podatkowych rozpocznie się z dniem 1 kwietnia rb. nawet gdyby nie zdążono na czas z odpowiedniami rozporządzeniami wykonawczymi.

Podobno zanoszą się również na zasadniczą zmianę w sposobie czenia samochodów importowanych, idącej po tej linii, iż cło ad valorem, którego wysokość wynosi 25 proc. od wartości pojazdu motorowego, pobierane będzie od faktury, a nie od ceny katalogowej-detalicznej, która jest zwykle o 30 proc. wyższa od ceny w rzeczywistości płaconej przez importera.

Coraz bardziej utrwała się również przekonanie, iż cena benzyny będzie obniżona z 70 na około 50 gr za litr. Już ten sam fakt przyczyniłby się walnie do podniesienia ruchu samochodowego, którego rozmiary uzależnione są wybitnie od kosztów eksploatacyjnych.

Jeżeli chodzi o nadzieje na rychłe uruchomienie montowni zagranicznego przemysłu samochodowego, należy zwrócić uwagę, iż 1) dotychczas wiadomo, czy dojdzie rychło do uzgodnienia stanowisk naszych władz i przedstawicieli przemysłu zagranicznego co do warunków, w jakich montownie będą zorganizowane, 2) że okres technicznego przygotowania celem uruchomienia montowni, stworzenia organizacji handlowej, przystosowania krajowego przemysłu pomocniczego itd. niewątpliwie zajmie kilka miesięcy czasu. Nie można zatem oczekiwać, by w obecnym sezonie znalazły na rynku polskim wozy zestawione w ewentualnych montowniach krajowych.

Krótkie informacje gospodarcze

— Rokowania gospodarcze niemiecko-litewskie zostały wznowione.

— W r. b. dzień spółdzielczości, którego obchody zostaną zorganizowane w całej Polsce przez wszystkie rodzaje spółdzielczości, odbędzie się 7 czerwca. Obchody te będą się odbywały pod hasłem — „Wszystcy na front spółdzielczy“, przyczem specjalna uwaga zostanie zwrócona na zainteresowanie spółdzielczością młodzieży i kobiet.

— Rozporządzeniem min. komunikacji z dnia 24 lutego b. r. powołana została stała komisja dla spraw przewozowych jako organ informacyjno-doradczy, powołana do ustalania planu przewozów i ich usprawniania.

— W Polsce jest obecnie zarejestrowanych na terenie województwa tarnopolskiego i stanisławowskiego około 130 hektarów winnic. Winnice podolskie są przeważnie położone w jarach rzek i ich położenie sprzyja wytworzeniu słodkich i aromatycznych winogron. Krajowe szkółki winorośli produkują rocznie około 150 tys. sadzonek.

— Od 1 litra wina opłaca w Polsce producent podatek konsumpcyjny w wysokości 1 zł 42 gr., gdy we Francji podatek ten wynosi 0,07, w Rumunii 0,02, w Austrii zaś i na Węgrzech 0,10.

— W sierpniu b. r. postanowiono zorganizować w Sosnowcu wystawę prac rzemieślniczych Związku Dabrowskiego (z powiatów bedzińskiego, zawierciańskiego i olkuskiego).

— Sprawozdanie ruchu morskiego, sporządzone przez angielski Board of Trade, za m. styczeń r. b. nie wykazuje ani jednego faktu zawinięcia statku włoskiego do portów angielskich.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIĘ KULTURALNE

TEATR, KTÓRY IDZIE NAPRZECIW KONSUMENTA

Z Katowic donoszą nam (kt):

Niema dzisiaj kancelarji teatralnej, do którejby nie dotarło przeświadczenie, iż teatr nie może dzisiaj się żyć z kasą i czekać na gości — tak jak to czynił kupiec średniowieczny. Gorkość na to zapłakać. Musi być kupcem dzisiejszym, musi do trzeciej ze swym towarem do konsumenta, a to albo drogą reklamy, albo inną, trudniejszą, ale pewniejszą: przez zorganizowanie widowni, tj. napływu widzów.

Próbuje się tego mniej więcej we wszystkich teatrach polskich (w Niemczech jest to system stały i świetnie oddawna funkcjonujący) — sprzedaje się przedstawienia związkom, zresztem i t. d., ogłasza się abonamenty i t. d. Najgruntowniej wypróbował to i najdalej się zaawansował teatr Polski w Katowicach.

Oparł on swój byt na takich właśnie zgóry sprzedanych przedstawieniach. Nie od razu to się udało. Z początku bywało takich kompletów ledwie do 20 rocznie. Ale teraz jest już 200. Dwieście, czyli dwie trzecie przedstawień wieczornych (teatr nasz nie gra pełnego roku) a zatem podstawa budżetu — podstawa kalkulacji. A gros tej publiczności, która zamawia sobie miejsca zgóry, to robotnicy. Teatr nasz pozawierał umowy z wielkimi przedsiębiorstwami fabrycznymi i kopalnianymi, mającymi nieraz tysiące robotników. Każdy członek takiego kompleksu przychodzi raz na miesiąc do teatru, który jest wtedy przepelniony. To też zdarzają się miesiące, gdzie np. ogólna frekwencja wynosi 28.000 osób, a z tego tylko 5000 kupiło bilety indywidualnie. Reszta, to zbiorowość robotnicza. Zbiorowość, która wyrabia w sobie widzów sztuk wartościowych i wielkiego repertoaru. Na „Wesela” bywa teatr wykupywany na dwa tygodnie zgó-

ry. „Chory z urojenia” miał mnogie tysiące entuzjastów. To też serje przedstawień są długie i teatr katowicki daje tylko jedną premierę w miesiącu. Ta jedynka jest chyba najwzmowniejszą cyfrą, jaką sobie można w tym wypadku wyobrazić.

Jeszcze kilka lat takiej pracy, a wytworzy się ogromny i ciągle uzupełniany rezerwoar widzów, którzy zapewnią scenie byt dostatni, a sami będą wciągnięci w kult poważnej sztuki, od której odwraca się, niestety, tzw. inteligencja, w swych młodszych nawarstwieńiach coraz wyraźniej kinomańska, rozrytmiona i spłyconą. To też podrożę zespołu katowickiego po sąsiednich kopalniach oraz po bliższych i dalszych miastach — to prawdziwe „wizytacje pasterskie”, których znaczenie dla kultury narodowej na Śląsku jest zupełnie jasne.

„Wielki Fryderyk” w Krakowie. Solski, który zagrał „Judasa z Kariothu” na jubileusz Rostworowskiego, gra obecnie w Krakowie „Wielkiego Fryderyka” z ogromnym powodzeniem.

Zgon aktora. W Łodzi zmarł prawie nagle śp. Lucjan Żurawski, licząc ledwie lat 39. Urodzony w Kijowszczyźnie, pracował w Krakowie, Wilnie, Lwowie, w warszawskim Ateneum i ostatnio w Łodzi, chętnie widziany przez publiczność i zdobywający coraz wybitniejsze stanowisko dla swego poważnego talentu.

Marja hr. Potocka na scenie. Z Warszawy donoszą nam (tw): W teatrze Reduty odbyła się „prapremjera” sztuki Norwida „Pierścień wielkiej damy”. Główną rolę kobiecą odegrała Marja hr. Potocka z Jabłonny, czyli... Marja Brydzińska, wysoce utalentowana aktorka warszawska, która przed kilku laty porzuciła scenę, wychodząc zażamą. Główną rolę męską gra Osterwa, który też reżyseruje.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Pankiewicz ma 70 lat. Czemu zresztą niktby nie uwierzył, patrząc na jego obraz, tyle w nich werwy i ciągłych poszukiwań za nowym wyrazem. Mieszka teraz Pankiewicz w Paryżu, gdzie prowadzi szkołę malarską i pracuje nad sobą najmniej niż nad uczniami. Jak donoszą z Paryża, ambasada polska wydała na cześć świętego artysty obiad, przy którym ambasador Chlapowski wręczył Pankiewiczowi order Polonia Restituta. Jak wiadomo, Pankiewiczowi zawdzięczają swoją wiedzę malarską, t. j. „Kapiści”, wychowankowie Akademii krakowskiej, posłani na uzupełnienie studjów do jego paryskiej pracowni.

Wystawę sztuki duńskiej otwarto w Warszawie uroczyście w I. P. S.-ie Obrzuje ona w 220 dziełach malarskich, rzeźbiarskich i graficznych, rozwój sztuki duńskiej w ostatnim półwieczu.

LITERATURA

Z literackiego Wilna. Na ostatniej stronie literackiej w Wilnie prof. dr. Konrad Górski wygłosił odczyt na temat „Charakter Polaków w oczach pisarzy polskich”.

„Głos” ku czci Rostworowskiego. Poznański tygodnik polskiej myśli narodowej „Głos”, który drukuje w odcinku Rostworowskiego „Przeprowadzkę”, uczcił jubileusz jej autora pełnym wagi artykułem prof. dr. Pigiona o tragizmie „Judasa z Kariothu”, do którego jest dodany interesujący reportaż p. Wiesława Góreckiego o różnych szczegółach z życia K. H. Rostworowskiego. Świetna reprodukcja portretu Rostworowskiego przez Mehoffera, oraz paru okładek jego dramatów, uzupełniają ten sympatyczny hold dla znakomitego pisarza.

„Klub S” jest utworzonym w Warszawie zrzeszeniem młodych pisarzy. Nakładem „Klubu S” wyszedł tomik wierszy Jana Kotta „Podwójny świat”. Teraz przygotowuje się studjum A. Pleśniewicza o Prouście i prace W. Pietrzaka „Prawo drapieżne”

MUZYKA

Artyści polscy zagranicą. Ewa Bandrowska-Turska wróciła z Sowieców, gdzie do Danji, Szwecji i Norwegji z koncertami.

Arturo Toscanini będzie dyrygował na tegorocznym festywalu mozartowskim w Salzburgu, a to tak operami, jak koncertami.

Kongres międzynarodowy katolickiej muzyki kościelnej odbędzie się w wrześniu w Frankfurcie nad Menem. Potrwa tydzień.

Nadja Boulanger jako kapelmistrz. Dyrygujących kobiet jest już kilka. O Nadji Boulanger należy wspomnieć, gdyż bierze ona żywy udział w życiu młodych muzyków polskich w Paryżu. Dyrygowała ostatnio w sali Gaveau kantatami Bacha i Henryka Schuetza. Śpiewał chór Własowa.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Dubińskie muzeum regionalne, które obecnie się organizuje, będzie mieściło głównie zabytki z czasów wojen kozackich oraz powstań narodowych. Mieścić się będzie w głównym budynku zamku dubińskiego.

NAUKA

Uczony poznański we Włoszech. Profesor Un. Pozn. dr. Roman Pollak, który odbył teraz podróż propagandową po Włoszech, wygłosił ostatnio we Florencji odczyt p. t. „Znajomość Italji w Polsce”.

50 lat pracy naukowej. Ze Lwowa donoszą nam: Prof. dr. Leon hr. Piniński obchodzi 50-lecie jubileusz pracy naukowej. Utworzył się specjalny komitet dla uczczenia zasług wybitnego uczonego. Wybitny zostanie medal, zaprojektowany przez prof. Przewojewskiego; wydana będzie „Księga Pamiętkowa”, w skład której wejdą prace 60 autorów z dziedzin najbliższych zainteresowaniu Jubilata, a więc historii sztuki, prawa, literatury, filozofji, muzyki, historii politycznej i ekonomicznej. Łącznie Lwowa uchwaliła dla uczczenia prof. Pinińskiego nazwać ul. Głęboką jego imieniem. W końcu kwietnia odbędzie się uroczysta akademja jubileuszowa. (tw)

Z Tow. Teologicznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie z referatem ks. prof. dr. J. Mazerskiego p. t. „Ostatnie odkrycie najstarszych rękopisów-papyrusów z tekstem Nowego Testamentu”.

Z Polskiej Akademji Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny odbył posiedzenie z referatem dr. B. Kieszkowskiego: „Kalimach w historii Renesansu”.

OCHRONA ZABYTKÓW

O rzeźbach z kości słoniowej. Znajdująca się w Londynie w Victoria and Albert Museum rzeźbę z kości słoniowej, przedstawiającą cuda Chrystusa omówiła dr. O. Filipowicz-Osieciskowska z Paryża w referacie przedstawionym Komisji Historji Sztuki Polskiej Akademji Umiejętności. Prezentacja zestawiała ów zabytek sztuki z minjalurami i rzeźbami z kości słoniowej, pochodzącymi z epoki starożytności.

KRAJOZNAWSTWO

„Ziemia” o Żywiecczyźnie. Redakcje czasopism krajoznawczych coraz częściej wydają numery specjalne, poświęcone w całości określonymu zagadnieniu lub regionowi kraju. Jest to kierunek bardzo trafny; specjalne zeszyty przynoszą dużo nowych lub mało znanych materiałów. Dobrze zasłużona około polskiego krajoznawstwa „Ziemia” poświęciła pierwszy zeszyt z nowego (36) rocznika całkowicie Żywiecczyźnie. Mała ta monografia powstała dzięki zabiegom Sekcji Miłośników Żywiecczyzny przy kole T. S. L. im. Adama Asnyka w Żywcu. Czytelnik dowie się z „Ziemii” o herbie miasta, wyobrażającym głowę żubra z orlem w rogach. Artykuły krajoznawcze Goetla, Jeziorskiego, Klimaszewskiego, Midowicza, Walasa, Fucika i Sosnowskiego zawierają mnóstwo ciekawych wiadomości o przyrodzie beskidzkiego kraju. Nie brak artykułów o ludzkiej żywieckiej i jego historii, napisanych przez takich fachowców, jak prof. Władysław Semkowicz, Tadeusz Seweryn, Rybarski, Małeki i Seweryn Udziela. O zabytkach sztuki w okolicach Żywca informuje obszernie Jerzy Szablowski. Jest też ciekawa notatka o zbójnikach w Beskidzie Zachodnim. Wszystkie artykuły mają liczne (43) ilustracje i rysunki. Do biblioteki krajoznawcy karpaccygo przybyła nowa, cenna publikacja. (jmo.)

SAM NA SAM Z GŁOŚNIKIEM

Operowa niespodzianka — Wiódl ślepy kulawego... — Pielgrzymi i ich grzechy — Elegancja i schludność — Od nas wszystko wszędzie słychać — Orkiestra i jej kłopoty — Jak na to zaradzić? — A konkurencja bardzo trudna.

Wtorkowy „Tannhäuser” z Warszawy był dużą niespodzianką. Przed pewnym czasem nadany „Manru” zaprezentował się jako przedstawienie może nie znakomite, lecz całkiem respectable. W sumie trzeba było żałować, iż Raszyn jest podobno tak źle słyszany w Europie. Teraz, od wziętych w tempie pogrzebowym pierwszych taktów uwertury, orkiestra brzmiała jakoś chudo i tępo, drzewo niedostrajało się i rozchodziło się ze smyczkami, w słynnym zakończeniu temat główny i figuracja szukały się ze sobą jak po omacku i szyćkowały obok siebie nierównym krokiem. Było to istne „wiódl ślepy kulawego” w tłumaczeniu na muzykę.

Mało tego. Potem przyszło detonowanie. Za nisko śpiewała Venus, za nisko Tannhäuser; z następującym chórem pielgrzymów działy się osobliwe rzeczy. Jeżeli dusze tych pątników były tak czyste, jak ich głosy, to nic dziwnego, że po absoluację musieli iść aż do Rzymu. „Tannhäuserem” świecił dyr. Dożycki 25-lecie swej artystycznej pracy. Trudno było w tem wszystkim poznać mocną i bardzo pewną rękę tego wyborowego dyrygenta, którego w Poznaniu oklaskiwaliśmy tyle razy za pełne nerwu przedstawienia. Jubileuszowym był ten pierwszy akt chyba w tem znaczeniu, że podobne detonowanie trafia się może raz na dwadzieścia pięć lat.

Podobno staraliśmy się na konferencji radjowej w Paryżu, aby Luksemburg przestał Raszynowi brzdzić. Prawie trzeba było dziękować Bogu, że przeszkody te nie ustały już przed „Tannhäuserem” — chociaż prawdą! Katowice i Poznań są na Zachodzie bardzo dobrze słyszalne. Znaczy to, że każda transmisja operowa z Polski jest dla naszego prestige'u loteryją i to taką, na której mało który los wygrywa. Bo każdy „lampowicz” może porównywać. Równie nasz, jak obcy. Czy kto z państwa wyszukał sobie w ten sam wtorek „Werthera” z rzymskiego Teatro Reale? Obyż tego nie był uczynił żaden słuchacz zagraniczny, którego nasz „Tannhäuser” od razu przynęcił, a potem odechnął! Pewnie — nikt nie może żądać, abyśmy mieli takich tenorów jak Schipa i takie mezzosopranistki jak Pederzini, albo tak orkiestrę, jak rzymska pod batutą Tullio Serafina. Nie każdego stać na najwyższą elegancję. Ale kto nie jest ubrany przynajmniej schludnie, ten niech lepiej nie chodzi między ludźmi.

Twarde to słowa, ale trzeba pamiętać, że to co my w Polsce słyszymy, to słyszą wszyscy. Radjo jest niedykretne, wynosi na plac publiczny nasze najintymniejsze sprawy. Tyczą się to nietylko opery. Powitałem tutaj z uznaniem własną orkiestrę symfoniczną Polskiego Radja, której zorganizowanie było konieczne. Podobnie trafnym gestem jest wysunięcie na jej czoło młodych dyrygentów jak pp. Olgierd Straszynski i Mieczysław Mierzejewski. Co do brzmienia, to smyczki były odrazu wydatne, nasycone barwą i elastyczne, o drzewie mówiło się, że wkrótce dojdzie do fasonu. Tymczasem mija pół roku zgorą, a drzewo niestoi się tak samo, jak się nie stroiło, a i ono i blacha mają jakos dziwnie mało koloru. Temi dniami słyszałem wstęp do „Mistrzów Śpiewaków”. P. Mierzejewski, dyrygent bardzo zdolny i muzyk poważny, nadał mu ruch bardzo rozwlekły — ale to kwestja zapatrywania. Lecz brzmienia, barwy i blasku trudno się było doszukać. A przecież ten „popisowy kawałek” fruwa po eterze prawie codzień, nadawany albo przez gigantyczne orkiestry w rodzaju londyńskiej B. B. C., albo reprodukowany z płyt jako popis wielkich zespołów amerykańskich, francuskich i niemieckich. W ten sposób znów narzucamy się z porównaniami, które nie mogą nam wyjść na dobre, póki orkiestra Polskiego Radja nie wyfermentuje się i nie dojdzie do jakiej zwartszej formy.

Konkurencja jest w tym zakresie ogromna, prosto mordercza. Eter trzęsie się od orkiestr. Niemal codzien-

nie słyszy teraz Europa znakomite zespoły francuskie, które na coraz mocniejszych kilowatach brzmia coraz wspanialej. O Niemczech i Czechach nawet mówić nie trzeba, ale i Węgrzy wysuwają się teraz na ważne miejsce. Dyrygowane zwykle przez Dohnanyego koncerty budapeszteńskie bywają przeważnie świetne, a czasem przynoszą sensację, jak np. niedawny koncert z sali Opery pod batutą rosyjskiego gościa Dobrowena. Można znać na pamięć czwartą symfonię Czajkowskiego, a zobaczyć w niej jakby nowe dzieło, gdy Dobrowen nada jej swoje tempa i gdy nauczy instrumenty przemawiać prawie ludzkim głosem (szczególnie drzewo!) Głośnik dygotał od oklasków. W dodatku Budapeszt poprawił się w transmisji i dochodzi do Europy mocno i jasno.

Mała orkiestra Polskiego Radja (jazzowa) brzmi i gra tak, że wytrzyma jedną konkurencję. Ale wielką trzeba podciągnąć i dociągnąć, może zmienić częściowo w składzie, może inaczej przed mikrofonem rozsadzić — albo ja wiem? Nad tem muszą się zastanowić artyści i technicy Polskiego Radja, dość, że trzeba coś pozmieniać, aby ulepszyć. Dzisiaj tak bywa chwilami, że regionalne poranki niedzielne z różnych miast bywają lepszą „propagandą” od wieczorów warszawskich.

Witold Noskowski
Poznań.

Przygotowane, czy nieprzygotowane?

Rozgłoszenia warszawska nadała w tym tygodniu dialog o prawie młodzieży do pracy. Określono go w programie jako „nieprzygotowany”, co miało zapewne oznaczać, że będzie zaimprovizowany jeżeli nie w toku ścierających się tez, które mogły być zgóry uszeregowane bez szkody dla improwizowanego charakteru audycji, to przynajmniej w samym ostatecznym wykonaniu. Eksperyment taki byłby ciekawy, lecz aby się udał, trzeba dobierać takich mówców, którzy sprawią wrażenie improwizowania, podczas gdy tym razem wydawało się właśnie, iż czytają. Oto mały przykład na mikrofon jako na zasadzkę, z której nigdy nie wiadomo co wyskoczy. (lr)

Pisma nadesłane

„Przyjaciel Szkoły”. Nr. 6. Treść: L. Bandura: „Dziecko rodziców bezrobotnych w świetle psychologii indywidualnej Adlera”. — St. Czarnecka: „Typy dzieci trudnych”. — IV Komunikat Komitetu Orthograficznego Polskiej Akademji Umiejętności. — M. Bubniak: „Konstrukcja świadectwa szkolnego”. — K. Szostak: „Kierunkowe kształcenie gospodarce młodzieży wiejskiej w Niemczech”. — Nowe książki. Uwagi dyskusyjne. — „Świat i Życie”. — Myśli o wychowaniu. — Nasze Echo. — Przegląd czasopism polskich i niemieckich. — Adr. Red. Poznań, ul. Wielka 18.

„Nauczyciel Polski”. Nr. 4. Treść: „Ślusza zasada, ale jak z wykonaniem?” — „O nauczycielskie prawa emerytalne”. — „Wspólna akcja”. — „O grunt orny dla nauczycieli”. — „O amnestję dla nauczycieli”. — „Podanie pod przymusem”. — „Instruktorzy oświatowi”. — Z Sejmu i Senatu. — „Kto wynagrodzi krzywdy”. — Uroczystości ku czci kr. Jadwigi. — „Płomyk”. — „Prostujemy”. — Znamienny głos ostrzegawczy. — Z prasy. — Poradnik. — Z życia Stowarzyszenia. — Kronika. — Rozmaitości radiowe. — Adr. Red. Warszawa, Chmielna 58.

„Śpiewak”. Nr. 3. Treść: „Na Zjazd”. — Prof. dr. J. Reiss: „Słazak Józef Elsner, nauczyciel Chopina”. — St. M. Stoński: „Znaczenie ruchu śpiewaczego dla kultury muzycznej miast”. — Dr. S. Zetowski: „Cwierćwiecze Roty F. Nowowiejskiego”. — W. Fabry: „Wojna o (libretto) „Konrada”. — Adr. Red. Katowice, Teatralna 7.

Książki nadesłane

Henry de Monfreid: „Trędotawy”. Przel. R. Swietochowski. Warszawa 1936. Księg. Trzaska, Evert i Michalski. Biblioteka Podróżnicza, t. 7.

Dr. Ludwik Gross: „Ludzkość w walce o zdrowie”. Warszawa 1936. Księg. Trzaska, Evert i Michalski. Biblioteka Wiedzy, t. 24.

Stefan Lubiński: „Świt”. Tragedja w 3 aktach. Miejsce Piastowe 1935. Skł. gł. Księgarnia Gebethnera i Wolffa.

Henryk Sienkiewicz: „Ogniem i mieczem” t. III. Wydanie z objaśnieniami i mapkami. Lwów 1936. Wyd. Zakł. Nar. im. Ossolińskich.

Henryk Sienkiewicz: „Ogniem i mieczem”, t. IV. Wydanie z objaśnieniami i mapkami. Lwów 1936. Wyd. Zakł. Nar. im. Ossolińskich.

FELJETON KULTURALNY

Mister Pickwick ukończył sto lat życia

Napisał prof. dr. Władysław Tarnawski

Jubileusz na sposób angielski — Dickens miał lat 24 — Powieść do rysunków — Klub Pickwicka — Ale jaki? — Wewnętrzna maszyna arcydzieła — Przygody romansowe — Weller senior i Weller junior — Alkoholiczny abstynent — W tłumie postaci — Sylwetki i groteski.

W ANGLJI mnóstwo rzeczy nazywa się tak, aby niewtajemniczonymu trudniej było zgadnąć; np. public school — to szkoła prywatna. Ale nie należy szukać źródła tej nomenklatury w złośliwości Anglika dla cudzoziemca. Anglik tylko woli kierować się asocjacjami, niż mechanicznie stosowaną logiką.

Tak postąpił i z jubileuszem Dickensa. U nas ustalono datę wedle tego, kiedy pojawił się w druku pierwszy utwór w ogóle, lub kiedy pojawił się pierwszy utwór w formie książkowej. Tymczasem Anglja postanowiła poświęcić Dickensowi dzień 31 marca 1936, ponieważ o sto lat wcześniej ukazał się w „Monthly Magazine” początek „Klubu Pickwicka”. „Klub Pickwicka” bowiem zwrócił na 24-letniego w tym czasie autora czy całej czytającej publiczności. Zresztą nie brak do dziś dnia Anglików, dla których Dickens, to jedynie i wyłącznie „Klub Pickwicka”. Jego prawdziwe powieści są dla nich zbyt sentymentalne, zbyt pełne problemów, zbyt zagmatwane. Ta niby-powieść ze swym beztroskim humorem, z ubogą i bląką akcją, na którą autor nie wysilił się ani trochę, z epizodami w liczbie tysięcy i jednego, z galerją karykaturalnych postaci jest czemś wyjątkowym, jest w swoim rodzaju unikatem.

Uczcijmy i my wybraną przez rodaków Dickensa rocznicę przez rozważenie genezy jego arcydzieła.

W chwili, gdy redakcja „Monthly Magazine” zwróciła się do młodego pisarza z propozycją, aby dostarczyć czegoś, co uzupełniło rysunki Seymoura, miał ten pierwszy za sobą drukowane również tylko w periodykach „Szkice przez Boza”. Przeważają tu obrazki, zawierające dość mało prawdziwego elementu powieściowego, a będące raczej na gorąco chwytanymi, a kreślonymi z sentymentem lub z humorem sylwetkami z podmiejskiej parafii, ze skromnego pensjonatu itp. Dickens miał przez całe życie zachować słabość (naogół niefortunna) do opowiadania ramowego. Postanowił tedy podobne sylwetki czy nowelki nazwać na sznurek i zrobić z nich niby-ciągłość.

Wedle pierwotnego pomysłu, związanego z ilustracjami Seymoura, sznurkiem owym miał być klub myśliwski — i stąd w „Pickwicku” niedzielne występy strzeleckie pp. Winkla i Snodgrassa. Lecz umysł młodego pisarza, gotującego się do wzięcia szturmem społeczeństwa, kipiał energią twórczą. Dickensowi za ciasno było w zakreślonych pierwotnie granicach. Klub Uemroda zmienił się tedy w Klub Pickwicka — może krajoznawczy, może z pretensjami naukowymi. koncepcja ta umożliwiła podróże, które nadają „powieści” charakter kalejdoskopu. Nie trzeba dodawać, że podróże się omniabusami.

Klub ma czterech członków czynnych, składających co pewien czas sprawozdania in pleno — zresztą Dickens nie chciał popaść w szablony i szybko porzucił ten motyw. Książka ma opierać się na zapiskach, czynionych głównie przez samego Pickwicka, poczciwego, niestycznego naiwnego starszego pana, który dopiero pod koniec zmienił się w ideał. Towarzyszą mu w wycieczkach grubas Tupman, również niemłody, i dwaj przecierający się w świecie młodzi ludzie, Winkle i Snodgrass.

Przykład poprzedników uczył Dickensa, że jak romans, to romans, że musi być akcja miłosna — naturalnie zgodnie z duchem czasu w przywołanym stylu, więc miłosno-matrymonialna. Każdy z czterech klubowców ma swe przygody — dwaj starsi komiczne. Biednego Pickwicka skarży gospodyni o odszkodowanie, ponieważ rzekomo nie dotrzymał jej przyrzeczenia mał-

żeństwa. Jest ona narzędziem dwóch chciwych i cynicznych adwokatów — Dickens serdecznie nie cierpił tego zawodu. Czcigodny prezes Klubu sromotnie przegrywa sprawę, ale, zawiąwszy się, woli pójść do więzienia za dłużni niż płacić. W Fleet Prison spotka znajomych i nieznanymi. Ostatecznie wyjdzie na wolność, uszlachetniony przez cierpienie i nawet nie-

co mądrzejszy. Tupman znów dozna arcykomicznej boleści w zalotach do „ciotki-panny” w dostatnim domu ziemiańskim jawalnego, choć czasem cholerycznego Wardle’a. Szczęśliwym jego rywalem będzie nieśmiertelny Jingle, ptak niebieski, który otarł się o jakiś teatr prowincjonalny — Dickens znalazł to środowisko — z nieodstępnym służąco-przyjacielem Jobem Trotterem, słusznie nazwanym „chodzącą sikawką”, ponieważ ma lzy na każde zawołanie. Ta komicznie ujęta postać hipokryty

O siły żywotne Francji

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w marcu.

We Francji odbył się nowy spis ludności. Równocześnie uderzono na alarm. Jak wynika bowiem z przeprowadzonych badań i statystyk, ubytek urodzin przybiera wprost niepokojące rozmiary. Nadzwyczaj ciekawe i wyczerpujące dane, odnoszące się do tego państwa pod względem narodowym zagadnienia, znajdujemy w pracy p. Boverat, sekretarza gen. „Aliance nationale”, noszącej wymowny tytuł „Effondrement de la natalité”.

Przyrost ludności we Francji osiągnął punkt kulminacyjny z końcem drugiego cesarstwa. W 1868 r. bowiem, liczba urodzin doszła do imponującej cyfry 1.034.000, podczas, gdy w 1934 r. spadła do 677.000, a z tego jeszcze 50.000 przypada na dzieci cudzoziemców. Wystarczyły 4 generacje, aby Francja z wielkiej rodziny przemieniła się w nieomalnie mała. Gdyby obecne tempo się utrzymało, Francja w 1976 r. liczyłaby 29 milionów mieszkańców!

Pierwszym powodem tego stanu rzeczy jest oczywiście fakt zredukowanej w małżeństwach liczby dzieci. Obok tego występuje jednak inny jeszcze czynnik tego obniżenia się urodzin, a mianowicie zmniejszająca się liczba małżeństw. I tak w 1934 r. było ich jeszcze 342.000, a w 1934 już tylko 298.000. Francja posiada też deficyt 1.700.000 urodzin, spowodowany wojną, a co zatem idzie i deficyt 600.000 małżeństw.

Inna, niemniej poważna konsekwencja zmniejszenia się przyrostu ludności, to nadmiar starców. W 1860 roku było ich we Francji tylko 4 miliony, w 1935 jest już 6 milionów, a jeżeli tak dalej pójdzie, to w r. 1970 będzie ich aż 7 milionów. Inaczej mówiąc z każdym rokiem będzie zaostrzał się brak „równowagi „wiekowej”. Kraj zaś, któremu ubywa młodych generacji, staje się nie tylko małym krajem, ale w dodatku krajem starców.

Ludność Francji wzrosła od 1870—1935 r. o 3 miliony i wynosi obecnie 41 milj. Słaby ten zresztą przyrost spowodowany jest w dodatku zwiększoną liczbą cudzoziemców, zamieszkujących jej terytorjum. Tymczasem, w tym samym okresie czasu, ludność Wielkiej Brytanji wzrosła z 26 na 46 milionów; Włoch z 25 na 43 milj., a Niemiec z 39 — 67 milj., mimo utraty terytorjów.

Niemcy dokonali ogromnego wysiłku, by podnieść przyrost swojej ludności. To też wzrósł on w latach 1932—1934 z 971.000 na 1.196.000, podczas, gdy w tym samym czasie we Francji, spadł z 733.000 na 677.000. Ta dysproporcja zaostrzy się jeszcze bardziej, stwierdza p. Boverat, a jest ona niepokojąca dla przyszłych stosunków francusko-niemieckich. Dla skonsolidowania bowiem pokoju, potrzeba równowagi demograficznej, a dziś już jej brak występuje coraz dobitniej.

Rząd więc musi stworzyć politykę „ludnościową”, zwiększyć zapomogi dla licznych rodzin, zmniejszyć ich podatki, prowadzić wreszcie przez szkołę propagandę narodowego wychowania. Tymczasem zagadnienie to pozostawione jest zupełnie na uboczu. Ostatnio nawet w izbie rozważano projekt uproszczenia procedury rozwodowej, będącej jedną z przyczyn ubytku ludności. Książd - poseł Desgranges zaprotestował w imię moralności i w imię zagrożonej rodziny. We Francji bowiem przeprowadza się rocznie około 21.000

rozwodów, a co zatem idzie około 100.000 dzieci tułać się musi między ojcem i matką. Ostatnie statystyki wykazały w dodatku, że 67 proc. dzieci, skazanych za różne przestępstwa, są właśnie dziećmi małżeństw rozwiedzionych.

Problem zmniejszania się ludności Francji zaczyna niepokoić coraz to liczniejsze środowiska francuskie. Porusza to zagadnienie i pisarz lewicowy p. Pierre Dominique. „Gdyby Francja — powiada on — posiadała dwa razy tyle mieszkańców, ile ich ma, albo przynajmniej 65 milionów które mają Niemcy, to czy obawilibyśmy się czegokolwiek od naszych zaręczników sąsiadów? Francja spełniałaby zresztą lepiej i śmieiej swoją rolę światową, gdyby posiadała silniejsze mięśnie”.

Ograniczenie śmiertelności, a utrzymanie przyrostu ludności, to polityka na dalszą metę. Ale p. Dominique wysuwa inną koncepcję, dość ciekawą i zarazem ryzykowną. Zdaniem jego należy przystąpić natychmiast do masowej naturalizacji cudzoziemców. Ktokolwiek zamieszkuje od roku Francję, pracuje i włada francuskim, powinien mieć możliwość otrzymania obywatelstwa francuskiego i to nawet bezpłatnie, po zrobieniu podania. Tymczasem co się dzieje? — W zapleśnialych technicznych czeka 500.000 podań...

Od czasu wybuchu skandalu Stawskiego uzyskanie obywatelstwa francuskiego należy, nawet dla osób od lat tutaj zamieszkałych, zatrudnionych oraz zatrudnianych, do rzeczy nielatwych. Propozycja p. Dominique’a jest jednak zbyt radykalna. W ostatnich bowiem latach przesiedliło się do Francji dużo Niemców — Żydów i dużo bolszewików. Nadanie im obywatelstwa francuskiego nie jest chyba pożądane. Co więcej powstały nawet agencje matrymonjalne, które żeniły cudzoziemki, pragnące zdobyć możliwość zarobkowania, z t. zw. „clochards”, czyli żebrakami, mieszkającymi pod paryskimi mostami! Ci za małą sumę stawiali się w merostwie, posługiwali cudzoziemką, która jako pani Dupont czy Tartampion, pozyskiwała wszelkie prawa Francuzki, a „męża” po złożeniu opłaty nigdy więcej nie widziała...

Francja będzie więc musiała zająć się polityką zaludnienia. Nawoływania stają się coraz liczniejsze. Niestety, w chwili obecnej najżywoźniejsze zagadnienia narodowe, a do takich należy niewątpliwie kwestja przyrostu ludności, ustępują miejsca albo innym zagadnieniom, albo... walkom stronnictw.

I. BRIARES.

Specjalne przedstawienie popołudniowe w niedzielę, 29. bm. o godz. 3.30. Największy i najwspanialszy film wszystkich czasów, arcydzieło nie mające sobie równego „KLEOPATRA”, reżyserji Cecil B. de Mille’a z Claudette Colbert w roli głównej. Obraz, który przepychem wystawy, realizacją rozmachu, potęgą uczucia i fascynującą historyczną treścią olśniewa i oszalałami wszystkich. Bilety od 25 gr.

ag 7034

nr 7500

da w „Copperfieldzie”, ujęta poważnie, Urjasza Heepa.

Winkle flirtuje znów z energiczną żoną prowincjonalnego dziennikarza, ale jest raczej stroną atakowaną i rzecz przedstawia się dość niewinnie. Ostatecznie i on i Snodgrass poeniążą się z sympatycznymi pannami. W jednym z tych romansów potrzebne będzie wykradzenie, a w obu interwencja u zainteresowanych rodzin najwyższej powagi, Pickwicka.

Przy boku prezesa klubu znajduje się wkrótce wierny, poczciwy i praktyczny sługa Sam Weller, kuty na cztery nogi wyjadacz londyński (choć pochodzący z prowincji). Nigdy nie zapomina języka w gębie i ma niewyczerpany zapas efektownych, choć niezbyt prawdopodobnych opowiadań i swoistych porównań (np. „Jeżeli szanujesz moje cenne życie, nie wywróć mnie — jak rzekł do woźnicy dżentelmen, gdy go wzięli do Tyburn tj. na miejsce egzekucji). Sam kocha się również i ożeni się na końcu. Ale ciekawsze są dzieje jego ojca, powożącego omniabusami. Weller senior ożenił się w fatalny dla siebie dzień, z ciepłą wdówką, właścicielką gospody. Dama ta włąza w towarzystwo sekciarzy i ma słabość do kaznodziei Stigginsa, propagującego abstynencję, ale wchłaniającego potworne ilości ananasowego ponczu (i jeszcze zaopatrującego się w jego zapas na drogę). Weller senior jest w domu wyklęty jako grzesznik, a wyraz „wdowa” przejmują go zawsze zgrozą. Dopiero po zgonie skruszonej żony on i syn rozprawią się jak należy z czerwonym kaznodzieją. Obaj Wallerowie mówią cudownym dialektem, sprawiającym rozkosz każdemu, który choćby trochę zna angielszczyznę i ulice londyńskie.

Wątek rusztowania poszczególnych akcji, na którym trzyma się „Klub Pickwicka”, uzupełniają wstawki tj. nowe, wplecione w formie opowiadań czy rękopisów, które czyta prezes. Jest ich aż dziewięć. Prawdopodobnie miały wszystkie być sentymentalne lub tragiczne, bo taki jest charakter trzech pierwszych. Szło zapewne o kontrast z kolorytem całości. Lecz jeżeli Dickens tak rzeczywiście sobie ułożył, to nie wytrwał w zamiarze. Ogólny nastrój przesiąknął i dalsze wstawki, tylko humor połączył się w nich, przeważnie szczęśliwie, z żywiołem fantastycznym lub niby-fantastycznym.

Widzimy, jak świetną autor miał sposobność do wprowadzenia olbrzymiej ilości postaci Wymieńmy jeszcze klasycznego lokajczuka wiejskiego, który śpi, kiedy nie je, a widzi coś tylko wtedy, kiedy lepiej, żeby nie widział, oraz dwóch medyków, cynicznie niewypłacalnych, ale lubiących urządzać kawalerskie przyjęcia. Ich późniejsza apteka, zaopatrzona prawie wyłącznie w alkohol i ich metody reklamowe, są pierwszorzędnymi efektami. Lecz trzeba gdzieś się zatrzymać, bo wyliczanie przedłużyłoby ten feljeton w nieskończoność. Utwór roi się od ruchliwego tłumu barwnych marjonetek.

Bo postaci dickensowskie są tylko marjonetkami a — w „Klubie Pickwicka” widać to wyraźniej, niż gdzieindziej. Słusznie mówi G. M. Forster, że patrzeć na nie można, jak na wycięte z papieru figurki, tylko z jednej strony. Są to nie charaktery, lecz typy, i to typy karykaturalne. W życiu takich ludzi nie spotykamy. Kto chce z przyjemnością czytać „Pickwicka”, musi przyjąć konwencję groteski, wyobraziającej do potwornych rozmiarów jedną charakterystyczną cechę osoby. Autor wzięty tę metodę po części od Smolletta, po części z komedji współczesnej i dawniejszej.

Obrazem życia angielskiego w dobie przedwiktoriańskiej, jaki daje „Klub Pickwicka”, zajmę się innym razem.

W. Tarnawski

L w ó w.

LISTY Z BYDGOSZCZY

Orfeusz w czyścicu

W chwili — kiedy wraz z całą widownią oklaskiwalem gorąco nadspodziewanie poprawne wykonanie uwerury do „Orfeusza w piekle“ w chwili tej przrzekłem sobie święcie jeden z najbliższych moich listów poświęcić bydgoskiej operetce.

Unikałem dotąd tego tematu. Mściłem się tem przemilczaniem za to na operetce, że zabiera bydgoskiej scenie połowę wszystkich wieczorów teatralnych, że doprawuje smak publiczności — i, że odciąga ją od tego, co jest nie tylko sztuką teatralną, ale pro prostu — sztuką.

Zwłaszcza ostatnio, nie mogłem darować naszej operetce, że przeszkadzać będzie — Balladynie. — Zobaczycie! — twierdzili zgodnie wszyscy znawcy spraw teatralnych, — że podczas gdy najlupsze operetki ma u nas conajmniej dziesięć kompletów, to Balladyna zjeździe z pewnością z afisza już po trzecim przedstawieniu.

Wobec takiego przesądzenia sprawy postanowiłem zawiązać się jeszcze bardziej na „dział muzyczny“ naszego teatru i nawet o „Orfeuszu“, choć nie jest przecież bezwartościowym operetkiem, nie napisać ani jednego dobrego słowa.

Ale Orfeusz — niewiele sobie robiąc z mojej zawziętości, zdobywał sobie publiczność wieczór za wieczorem.

Trzyście razy musiano go powtarzać przy wypełnionej widowni.

— A Balladynę? — zapytałem zrezygnowany.

I tu spotkała mnie nielada niespodzianka:

— Balladyna powtarzana była dotąd też trzyście razy, — usłyszałem w odpowiedzi.

Oto mi radosna wiadomość. Więc nie jest aż tak źle, jak przesądzano. Taki stosunek cyfr jest przecież bardzo już pocieszający. Jeszcze przed kilku laty przedstawiał się on daleko, daleko mniej korzystnie. Nawet najpłytsze farsy nie wytrzymywały konkurencji z „Hrabią Luxemburkiem“ czy z „Księżniczką Czardasa“. A dziś Balladyna ostała się nawet wobec „Orfeusza w piekle“. Piszę — nawet, bo operetkę Offenbacha wystawiono u nas z nielada starannością. Reżyser Hawrylkiewicz napracował się niemało nad udatną naogół oprawę sceniczną. Przedewszystkiem jednak do walnego zwycięstwa przyczynił się kapelmistrz Jerzy Sillich. Jego temperament, jego zapał udzielał się i orkiestrze i zespołowi. Pod dyrekcją Sillicha orkiestra teatralna odegrała

uwerurę do „Orfeusza“ tak, że teatr zatrzęsł się od całkowicie zasłużonych braw. A potem brawa zrywały się co chwila. I wtedy, gdy żywiolowa Fontanka szalała na scenie, i gdy Eurydyka — Szreterówna swym pięknym śpiewem uwodziła i bogów i ludzi, i gdy Orfeusz — Rychter wraz z całym olimpijskim towarzystwem awanturował się zabawnie na ziemi, w niebie i piekle. Niestusne natomiast były aplauzy kierowane pod adresem baletu. Balet zawiódł — i to na całej linii. Nawet wówczas, gdy w kankanie szło o plastyczne zaakcentowanie głównego nerwu muzycznej i tanecznej rewolucji Offenbacha. Sytuację uratował kapelmistrz. Kankana odtańczono źle, ale za to zagrano go jak nie można lepiej.

Dzięki Offenbachowi i uczciwej pracy całego zespołu wyszedł Orfeusz cało

i z honorem z piekła tarapatów inscenizacji tak dużej operetki na naszej scenie. Ale już na następnej kolei premjerze w „dziale muzycznym“ skazano biedaka na czyścicowe conajmniej męki. Wystawiono bowiem „Zuzę“ Renysa, operetki nudne i bzdurne, tak pod względem muzyki jak i libretta. Orkiestra grała żałośnie i sennie, artyści daremnie pracowali w pocie czoła, aby ożywić dawno umarłe sztuczidło, a Orfeusz płakał. I tylko na bardzo krótko czyniło się jaśniej na scenie. Wtedy mianowicie, kiedy w solowym tańcu wystąpiła primabalerina Irena Jedyńska. Był to chyba od roku z górą najudatniejszy występ choreograficzny w naszym teatrze. Skomponowany śmiało i szlachetnie, a wykonany po mistrzowsku był taniec p. Jedyńskiej dowodem pięknego talentu i dużej kultury.

Nie zdołał on jednak uratować skazanego na męki Orfeusza. Poczęły się znowu odzywać wszystkie słuszone pretensje pod adresem operetek zgłaszające. Szkoda wieczorów teatralnych dla jakichś tam „Zuz“. Tyłu arcy-

Niezawodny!
w działaniu!

Krem Cazimi
METAMORPHOSA
przećiw piegom

Niesłychana różnorodność kremów w dobie obecnej wymaga specjalnej orientacji co do jakości używanych kosmetyków. Znany na całym świecie krem CAZIMI METAMORPHOSA jest rzeczywiście kremem godnym polecenia. Specjalne badania biologiczne wykazały zawarte w nim odżywcze składniki „zmieniające“ (metamorphosa), które przenikając do tkanek, posiadają zbawiającą moc przemiany, usuwając piegi, wągrzyska, plamy, przyszczy i inne wady cery. Po krótkim już użyciu najbardziej zniszczona twarz przybiera zdrowy i młodzieńczy wygląd.

ng 8 128

dziel literatury dramatycznej nie oglądały jeszcze nigdy spragnione oczy bydgoszczan. Tych bydgoszczan, którzy trzyście razy wypełnili salę swego teatru na przedstawieniach „Balladyny“.

Zresztą pogódźmy się. Zgoda! Potrzebny jest także dział muzyczny. Ale tu jeden warunek: Niech to będzie naprawdę dział muzyczny, a nie dział muzyczki. Dziękujemy za „Orfeusza w piekle“ i prosimy o nieskazywanie go więcej na czyścicowe męki w towarzystwie — „Zuz“ i jej podobnych operetek. Gotowi jesteśmy pogodzić się nawet z zapowiedzianą już „Rozkoszną dziewczyną“, ale tylko wtedy, gdy teatr nasz wypełni swe solenne przyrzeczenie i jeszcze w bieżącym sezonie wystawi z udziałem Romana Wragi, Zenona Dolnickiego i Adama Dobosza — Cyrulika Sewilskiego. Tenże bowiem znakomity Cyrulik zdoła najlepiej zoperować „Orfeusza“ z ran zadanych przez co słabsze operetki — bydgoskiej kulturze muzycznej.

MARJAN TURWID.

POKŁOŃMY SIĘ.

Dość mamy słów zrudziałych, wytartych i zgniłych,
obnoszonych jak biedne, obtargane palto,
że niby ktoś się kocha i cierpi nad siły,
to natychmiast zachwyty, zaraz bracie chwal to.

Że niby komuś słowik cwirka swoje trele,
a drugiemu znów „miesiąc“ świeci nieśmiertelny,
to zaraz kliwe wiersze kopicami miele,
nudne wiersze jak zwykły feljeton niedzielny.

Że Jaś z Małgosią, kiedyś, coś tam, panie, w sadzie,
pod jabłonią rozkwitła,

przekwitła aż strach,
że „bzy“ piękniej wonieją, gdy przy nich są „lzy“
i że po nich się kładzie:
„hop dziś dziś i ach...“

I że... Dość mamy wreszcie do metafor trzysta
i chyba wolno krzyczeć, że wszystkim obrzydło!
Morduj, panie, pal, rabuj, graj w klipę lub wista,
lecz zmydlj z swej duszyczki „poetyckie“ mydło!

Bo nie dasz, panie, rady. Nie przeczuwasz, nie wiesz,
iż powietrzem się niosą, jak ptaki o wieśnie,
nowe, młodzieńcze wiary, które ty przedrzemiesz,
choć jest rano, marcowo, zielono i wcześniej!
Że czekamy, patrzemy, słuchamy na słowo,
że nam ręk jest zamalo, powietrza zamalo!
Że musi przyjść i rymem zabłysnąć na nowo,
aby wreszcie po latach znów ciałem się stało.
Słowa tego ty nie znasz, duszyczko z papieru,
a nam wszystkim gra w duszy, jak „harfa eolska“!

PokłóŃmy nisko głowy. Modlimy się:

Polska!

STANISŁAW KROKOWSKI

O współczesnej literaturze angielskiej

Dowodem pewnego braku przedsiębiorczości i naszych wydawców jest fakt, że książki potrzebne, mające jak najlepsze widoki poczytności — bo i ze znajomością rzeczy pisane, i na żywy temat — nie znajdują nakładców. Smutne refleksje nasuwa przykład znakomitego anglisty, prof. dr. Władysława Tarnawskiego. Świetny ten znawca literatury angielskiej, znakomity przytem stylista, ma w rękopisie książkę o współczesnej literaturze angielskiej i nie znajduje wydawcy dla niej. A zdawałoby się, że są wszystkie dane, by książki wróżyć wielkie powodzenie. Samo nazwisko autora jest atrakcją, a beletrystyka angielska w ostatnim czasie zdobyła sobie u nas szeroką poczytność. Każdego inteligentnego czytelnika interesuje chyba całokształt literatury, której zna fragmenty, każdy chyba chce mieć jakiś pogląd, dowiedzieć się, wyrazem jakich prądów, częścią jakiej całości są książki, które do jego rąk dotarły.

W cyklu odczytów, jaki odbył się w Poznaniu, a obecnie odbywa się w Warszawie, prof. Tarnawski zapoznał słuchaczy z treścią opracowanego przez siebie dzieła. Jest ono tak ciekawe, tak świetnie napisane, tak jasno spreżyczone zawiera sądy, że warto się bodaj w streszczeniu zapoznać z zawartością tej niewydanej książki.

Epoka powojenna w literaturze angielskiej jest tylko dalszym ciągiem czasów Edwarda VII. Nowy okres zaczyna się z rokiem 1926, gdy po stłumieniu strajku generalnego łagodnieją walki społeczne, poprawiają się obyczaje i zmienia się stosunek do wiktoriaizmu. Powieść, która od lat stu jest najpopularniejszym rodzajem literackim, w tym ostatnim okresie, —

jak zawsze, jak w innych dziedzinach piśmiennictwa, — da się podzielić na utwory, schlebające gustowi mas, pisane dla zarobku i na utwory artystyczne, literackie. Oba rodzaje twórczości uprawiał A. Bennett, ale naogół pisarze trzymają się jednej z tych grup: highbrows lub lowbrows, albo wreszcie pośredniej middlebrows.

Highbrows, to najczęściej eksperymentatorzy; albo zmieniający istotę powieści tak, że przedmiotem jej zamiast akcji, charakterystyki i tła, są jedynie procesy świadomości, albo stosujące nowe metody, n. p. porządkowanie wypadków według miejsca.

Jedno i drugie mamy w sławnym „Ulissiesie“ Joyce'a, przedstawiającym z ogromną dokładnością dzieje 24 godzin. Niezawse można zrozumieć, co jest faktem, a co świadomością jednej z postaci. Prof. Tarnawski wysuwa pogląd, że „Ulissies“ jest „an Irish bull“ (kawał irlandzki), że autor nie bierze go na serio.

Eksperymenty z czasem uprawia też Wirginia Woolf. W jednym z jej utworów akcja trwa 24 godziny, w innym postać główna żyje 300 lat i zmienia płeć. Jest to inny sposób drażnienia wrogiej krytyki. Autorka za istotne uważa jedynie to, co się dzieje w świadomości, szczegóły mogą być dowolne.

D. H. Lawrence usiłował stworzyć własny światopogląd, oparty na płci, którą uważał za uciemiężoną dotychczas i dla której domagał się naczelnego stanowiska w stosunkach ludzkich. Prof. Tarnawski przyznaje mu wielki talent, stwierdza jednak niepełną jego normalność.

W powieści satyrycznej wysuwa się na pierwszy plan A. Huxley i R.

Macauley. Pierwszy zaczął od groteskowego rysowania sfer intelektualnych. W niektórych powieściach uprawia eksperymenty z formą powieściową, jest mistrzem noweli. Horyzont jego satyry rozszerza się coraz bardziej „Nowy wspaniały świat“, uderzający w całą kulturę współczesną, w kapitalizm i komunizm jednocześnie, godzien jest stanąć obok „Gullivera“. R. Macauley sprawiedliwie obdziela swem sztyrdemem czasy wiktoriańskie i własne, zmienia często przedmiot i operuje doskonałymi pomysłami.

Z prób tworzenia nowoczesnej baśni zasługuje na uwagę powieść „Z damy w liszkę“ D. Garnetta. Mistyczne powieści T. F. Pawysa stanowią dziwną mieszaninę regionalizmu, sadystycznego pociągu do okropności i głodu religij, przybierającego czasem bluźnierczą formę. Pośród właściwych regionalistów wybijają się dwie kobiety: Marja Webb (zm. w r. 1927), której powieści — a szczególnie ostatnia „Drogocenna trucizna“, znacząca moment dojrzalszości twórczej autorki — odznaczają się wspaniałem tłem krajobrazowym, znajomością folkloru i świetną charakterystyką oraz Sheila Kaye-Smith, prozelitka katolicka. Ta ostatnia przypomina nieco Rodziwiczównę. Wybiera za temat walkę o ziemię i lubuje się w malowaniu siły charakteru. Jej arcydziełem jest „Upadek domu Alardów“, przedstawiający katastrofę większej własności ziemskiej.

Powieść egzotyczna ma najwybitniejszych przedstawicieli w E. M. Forsterze, autorze „Podróży do Indji“, rodzaju studjum porównawczego nad psychologią wschodu i zachodu, oraz Stelli Benson, która w „Tobjaszu przesadnym“ przenosi biblijną historję na grunt współczesnej Mandżurji i Korei.

Podkład autobiograficzny ma po-

wieść prozelity katolickiego, Szkota, Comptona Mackenzie — z obrazami życia uniwersyteckiego, nocnego życia Londynu i serbskiej gehenny w czasie wojny światowej. Jego arcydzieło „Sylwia Scarlett“ opisuje dzieje dziewczyny wychowanej bez zasad moralnych, dźwigającej się coraz wyżej z bagna i osiagającej zupełnie odrodzenie etyczne dzięki katolicyzmowi i miłości.

Tradycyjnymi drogami kroczy Hugh Walpole. Najwybitniejszymi jego dziełami są: „Katedra“ oraz cykl Herrero, przedstawiający dzieje typowo angielskiej rodziny na przestrzeni dwu wieków. Niewiele aspiracji nowatorskich ma też J. B. Priestley, którego „Dobrzy towarzysze“ nawiązują wyraźnie do Dickensa.

Z powieści wojennej wyróżnia prof. Tarnawski „Trylogię farmy hiszpańskiej“ R. H. Motrama. Interesująca jest jej konstrukcja: każda część trylogji opowiada te same dzieje z punktu widzenia innej osoby.

Wspomnienia wojenne stanowiły pomost do powieści historycznej, która przeżywa obecnie w Anglii swój renesans. Naomi Mitchison, którą zglębienie dziejów Sparty skierowało do komunizmu, daje w swych utworach obraz całego szeregu środowisk starożytnych. Rozmyślania nad problemami naszych czasów skierowały R. Gravesa do starożytności. W powieści „Ja, Klaudjusz“ głosi on idee monarchiczne. Jack Lindsay znów, w trylogji z końca rzeczywistości rzymskiej, deklaruje się, jako zwolennik dyktatury.

Przyszłość beletrystyki angielskiej przyniesie, zdaniem prof. Tarnawskiego połączenie żywiołów tradycyjnycych z modernistycznymi: treść ideowa i forma będzie wypadkową z dwu ostatnich epok: wiktoriańskiej i epoki Edwarda VII. „Po teście i antytezie przyjdzie synteza“.

na ostrzu języka 97

RADNIA

świadomego ojcostwa

„Samozwaniec Magdalena (pseudonim Marji z Kossaków Starzewskiej). Współczesna feljtonistka, humorystka i parodystka, którą możnaby nazwać snadnie Makuszyńskim w spódnicy.”

Tyle pisze o pani Madzi pewna smutna instytucja pod tytułem Czesław Lechicki w swym „Przewodniku po beletryście”, który możnaby nazwać snadnie „Xięgą Jelop”. Pan Lechicki nie podaje daty urodzin Magdaleny Samozwaniec (1 kwietnia 1913), jak to czyni wobec starszych autorów, i robi z Magdaleny — Marję (Marja z Kossaków to jej siostra Pawlikowska). Tobym mu nawet wybaczył. Lecz trudno przejść do porządku nad określeniem „Makuszyński w spódnicy”, gdy się przeczyta co p. Lechicki wypisuje w swym „Przewodniku” o Makuszyńskim (str. 278 i 9); oto mała dawka:

Kto wciąż hecuje i z siebie robi dudka, tego niepodobna chwycić na niczem, bo się wciąż wywija, jak piskorz. Z obliczem zaś ideologicznym pisarza niema żartów; kameleonowi z nim zbyt niewygodnie... Niepoprawny optymista, wróg równowagi i namysłu, igra z grzechem, poufali się ze złem, wszystko obraca na „wic”... Apologeta pijaństwa, czuje się najswobodniej w atmosferze nieczystości. Cnota spędza mu sen z powiek; rozpusta, kłamstwo i oszustwo to wedle niego składniki życia codziennego nieuniknione i nieocenione.

Więc tak?! Nareszcie go mamy! A myśmy dotychczas sądzili, że to poczciwy, nieszkodliwy i beztroski gawędziarz... (Zresztą, proszę sobie uważnie przeczytać powyższe cytaty: z jednej strony niby nieuchwytna ideologia — a z drugiej, grzech, zło, rozpusta; to chyba dość wyraziste „oblicze ideologiczne”!) Biedny ten Makuszyński w spodniach — biedniejszy (sza) Makuszyński w spódnicy... Otóż dowiadujemy się tą pośrednią drogą, via Makuszyński, że Magdalena Samozwaniec jest apologetką pijaństwa i (to chyba najsmutniejsze!) że jej „cnota spędza sen z powiek”!

Mimo wszystko zdobyłem się na odwagę: ubrałem dwie pary rękawic i wzięłem do rąk nową książkę straconą na wieki pani Madzi, tego „kameleona” i „piskorza”, czującego się „najswobodniej w atmosferze nieczystości”...

Książka ukazała się wczoraj nakładem Tow. Wydawn. „Rój” i jest zatytułowana „Świadome Ojcostwo... (Tytuł ten nasuwa mi myśl o klasycznym, rzeczywście klasycy-

nym, wypadku nieświadomego ojcostwa. Otóż Zeus pokłócił się kiedyś ze swoim synkiem Wulkanem, bożkiem kowali. Z kowalami niema żartów: Wulkan trzasnął ojca w leb młotkiem — i o dziwo! z głowy Zeusa wyruszyła Pallas Athene, dorosła, ubrana i uzbrojona. Nie możnaby o niej powiedzieć, że się „urodziła w czepku” — urodziła się bowiem w helmie... Lecz to tylko tak w parantezie.) — Na samym wstępie należy stwierdzić, że nowy tom Magdaleny Samozwaniec jest bardziej jednolity, niż poprzedni, składający się z nierównych feljtonów, szkiców i nowel. („O dowcipnym mężu dobrej Ludwiki”. Rój 1934.) Ostatnia książka zawiera prawie wyłącznie feljtony związane wspólnym tematem i równą wysokością poziomu literackiego. Kilka fragmentów tego zbioru drukował „Kurjer Poznański”, mimo, że ich autorka, według p. Lechickiego, „igra z grzechem i poufali się ze złem”. Trudno, już tacy jesteśmy: od lat uprawiamy na łamach naszego pisma pornografię, rozpustę i satanizm, aż doigraliśmy się nareszcie i p. Lechicki nas nakrył!

Lecz na dziś (zastzegam się: na dziś!) dość tych żartów i ponurej „Xięgi Jelop”. Nie psujmy sobie radości, którą zawsze wywołuje ukazanie się nowego tomu najmilszej z koleżanek i bohaterskiej wojowniczką z ludzką głupotą i ludzką złością. Tematem ostatniej książki Magdaleny Samozwaniec jest małżeństwo. I jak zawsze u tej pisarki, pod błyskotliwą, ujmującą powierzchwnią dowcipu, kryje się i w tych feljtonach dużo mądrości i wiedzy o życiu. Przytoczę dwa drobne przykłady. Na temat miłości interesownej i „małżeństwa z rozsądku” pisze Magdalena: „Gdyby stara, chora jaskółka miała najlepiej urządzone i zaopatrzone gniazdko, nie będzie mieć przez to większego powodzenia u jaskółczych samców, jakby to mogło się zdarzyć u ludzi”. W tytułowym feljtonie znajdujemy takie uwagi o lekko-myślnym i niesumieinnym powiększaniu stadła: „O Polsce powiedział kiedyś jeden z wieszczów, że jest ona papugą narodów; dzisiaj z powodu nadmiernych urodzeń, możnaby raczej powiedzieć, że Polska jest bocianem narodów. Polscy rodzice są trochę tacy jak jedna Wandzia z bajeczki Jachowicza, „która książki kupowała, lecz nie poto, by czytała, ot tak tylko byle miała”. — To wszystko zabawne i dowcipne, a w gruncie rzeczy poważne. Mądra, rzetelna kobieta.

A zarazem okrutna! Pastwi się nad ludźmi, demaskuje, obnaża ich. Czytelnik początkowo jest z lektury „Świadomego Ojcostwa” bardzo zadowolony, czytelniczka mniej, gdyż Magdalena Samozwaniec dużo impertynencji puszcza pod adresem kobiet. Oto próbki: „... Uwodzi ona owego chłopca gołem ramieniem, którem umie władać, jak ulan białą bronią, nogami, które u kobiet, podobnie jak u małp, są jak gdyby drugą parą rąk”. ... Albo na temat pewnej oszczędnej małżonki: „... Odmawiam sobie wszystkiego, żeby móc zawsze kupić sobie co mi potrzeba — odparła z kobiecą logiką, która jest tak zawilą, że jej żaden mężczyzna zrozumieć nie jest w stanie.” Lecz potem przychodzi kolej także na mężczyzn; rozdział „Jak zdobyć męża?” odbronzowuje pana stworzenia w sposób dość bolesny. Są w tym feljtonie recepty nader pozytywne, a ponieważ jesteśmy tuż przed pierwszym i nie każdy z czytelników ma w tej chwili piątkę na kupno „Świadomego Ojcostwa”, przytoczę fragment obszerniejszy:

Mężczyzna jest o wiele większym gadułą od kobiety, odczuwa on głęboką potrzebę wypowiedzenia się i zwierzenia. Potrafi całemi kwadransami opowiadać o swoich kolegach, chorej wątrobie, podróży, które odbył etc. Prawdziwa uwodzielka nie powinna mu przerywać owego potoku wymowy, conajwyżej może przytaknąć głową na znak, że słucha i rozumie. Podczas tego monologu może zata wystawić nogę coraz dalej, tak żeby on na nią zwrócił uwagę. Noga jej nie musi być specjalnie ładna, ale musi być wymowna i dobrze opanoszona. Inteligentne damskie nogi działają na mężczyznę hipnotyzująco, powoli przestaje mówić o sobie a zato znacznie porusza tematy męsko-damskie, w końcu zaś, jeżeli nie jest niedołąga, powie nagle: „pani jest czarująca”, albo „pani ma jakiś niesamowity urok...” Wówczas i kobieta może mieć coś do powiedzenia, najlepiej będzie, gdy zapatrzona w przestrzeń powie: „Pan jest taki dziwny — taki inny od wszystkich...”. Im bardziej przeciętnym i normalnym jest typem, tem goręcej przytaknie owemu spostrzeżeniu: „Wie pani — powie, — że to już mi niejedna kobieta mówiła? Widocznie muszę być rzeczywście jakiś dziwny, inny od innych...”

Najchętniej przepisałbym tutaj całą książkę in extenso; lecz nie można sobie sprawy zbytino ułatwiać. Zajmę się na koniec tylko jeszcze jednym feljtonem, zatytułowanym „Jak być szczęśliwym w małżeństwie”. — Z cza-

sów zaborczych znają czytelnicy pewnie tak zwane „szpruchy”, od których się roiło w niemieckich domach, każda poduszka, każdy ręcznik miał swoje motto, a w jadalni wisiała naprzykład drewniana tabliczka, na której była wypisana („in Brandmalerei”) dajmy-nato taka sentencja: „Gut gekaut ist halb verdaut” — lub też: „Nach dem Essen nicht vergessen, hundert Schritte abzumessen”. W pokoju dla dzieci taki wierszyk moralizował ze ścianą: „Ein Seehund sass am Meeresstrand, wusch sich die Schnauze mit weissem Sand. O — möge doch Dein Herz so rein, wie dieses Seehunds Schnauze sein!” (Ten czterowiersz przetłumaczę, aczkolwiek prozą, dla nieznających języka niemieckiego: „Nad brzegiem morza siedziała foka i czyściła sobie pysk białym piaskiem. Oby twoje serduszek było tak czyste, jak pysk tej fokii!” Śliczne!) ... Otóż Magdalena Samozwaniec radzi, by podobne tablice zawieszali sobie młodzi małżonkowie w mieszkaniu; podaje kilka wzorów. Dla pań: „Nie mów, że najbrzydsze z dzieci jest do niego podobne”. — „Bądź jego adwokatem, a nie sędzią śledczym”. — „Pamiętaj, że twoja przyjaciółka zrobi ci więcej krzywdy niż jego własna”. — „Jeżeli go uważasz za głowę rodziny to nie siadaj na niej”. — „Przyszyj mu guzik, ale mu nie szij butów”. ... Dla panów: „Mów jej komplementa, podtrzymują one każde uczucie jak drobne prezenty, a o wiele mniej kosztują”. — „Gdy spostrzeżesz u niej brak inteligencji, cierp, ale nie mów jej tego, bo jeszcze więcej zgłupieje”. I t. d. I t. d. ...

Tyle na marginesie („dowcipniak” powiedziałaby: na madzinesie) nowej książki pani Madzi — rozkosznej, dowcipnej (obok „Na ustach grzechu” najdowcipniejszej), mądrej, złośliwej lecz sprawiedliwej książeczki!

ARTUR MARJA SWINARSKI.

Nowoodkryte źródło w Wielkopolsce

Ostatnie poszukiwania na terenie całej Wielkopolski, mające na celu odkrycie nowych źródeł według oficjalnego komunikatu teże ekspedycji odkrywczej, uwieńczone zostały pomyślnym rezultatem. Jak z dalszej treści komunikatu wynika, nowoodkryte źródło posiada olbrzymie znaczenie dla społeczeństwa ziem zachodnich, dając im niemałe oszczędności.

Ponieważ od chwili odkrycia minął już pewien okres czasu, podczas którego źródło, które zostało nazwane „taniem” było pod ciągłą obserwacją, możemy opublikować już dzisiaj konkretne dane.

„Tanie Źródło”, którego właścicielem jest Edward Michaelis, Poznań, ul. Wroclawska narożnik ul. Szkolnej, posiada faktycznie doniosłe znaczenie, gdyż ceny konfekcji męskiej w „Taniem Źródło” są dostosowane do każdej kieszeni a jakoś i wykonanie stoją na najwyższym szczeblu. Obserwując nadchodzące nowości wioseńne w konfekcji męskiej i zapoznawszy się z cenami, można w zupełności przyznać słuszność firmie prowadzonej pod nazwą „Tanie Źródło”. Edward Michaelis, Poznań, Wroclawska 22 nar. Szkolnej.
Pg 3425-13,85

Na marginesach książek

Życie sztuki

Równo przed rokiem pisałem na tem miejscu o pojawieniu się pierwszego tomu wydawnictwa zatytułowanego „Życie sztuki”. Jest to wydawnictwo, pomyślane w formie czasopisma rocznego, analogicznego do istniejących zagranicą przeglądów całorocznego dorobku artystycznego. W Polsce jest to już druga tego rodzaju impreza wydawnicza poza „Rocznikiem Literackim”, który wydawany jest przez Instytut Literacki. Tam rejestrowany jest czujnie i dokładnie całoroczny dorobek literacki, tu, w „Życiu sztuki” ramy są szersze, obejmują wszystkie działy twórczości artystycznej, których omówienie ma stworzyć w sumie obraz i całoroczny bilans kultury. Poza to „Życie sztuki” czyni częste wypadki poza granice kraju, dając przeglądy z poszczególnych środowisk Zachodu.

Pismo jest wydawane z zasiłku Funduszu Kultury Narodowej przez Kasę im. Mianowskiego. Redaguje „Życie sztuki” Z. L. Zaleski. Redaktor pisma przyjął bardzo racjonalny i praktyczny podział każdego numeru rocznika, który przedstawia się jako gruby tom o 400 blisko stronach. Na pierwszym miejscu idą rozprawy zasadnicze, również o charakterze przeglądowym, podającym wszakże syntezę omawianego przedmiotu. W roczniku drugim spotykamy w tym pierwszym dziale ar-

tykuły: B. Suchodolskiego „Wielkość sztuki i odrodzenie kultury”, J. Pulikowskiego „Zagadnienie historii muzyki narodowej”, B. W. Lewickiego „Budowa utworu filmowego”, W. Hulewicz „Możliwości artystyczne radja”, J. Lorentowicza „Stały kryzys w teatrze polskim”, M. Walickiego „Nowe poglądy na rolę prądów mistycznych w sztuce”, E. Wittiga „Uwagi o współczesnej rzeźbie francuskiej”, A. Dygata „Paryż z epoki II cesarstwa a przyszła wielka Warszawa”, oraz Z. L. Zaleskiego „Drogi i bezdroża biografji”.

W dziale drugim „Życie sztuki w Polsce” podano przeglądy ze wszystkich działów twórczości polskiej. Lecz — wydaje mi się — najciekawszym działem kronikarskim pisma są przeglądy zagraniczne, ponieważ gdzieindziej w prasie polskiej nie można ich znaleźć. Znajdują się tu dwie prace: Antoniego Prejbisza „Anglja” i Zbigniewa Grabowskiego „Niemcy po przewrocie”. Czytelnik, który przeglądał zeszłoroczny zeszyt omawianego pisma, wie już, czem są zagraniczne przeglądy „Życia sztuki”. Redakcja stara się podawać bardzo rozległe obrazy ze środowisk zagranicznych, dbając o to, aby czytelnik odniósł rzeczywista korzyść, aby po przeczytaniu takiego artykułu miał jasne i wszechstronne pojęcie, co się na danym terenie dzieje, jakie nurtują go

prądy artystyczne, jakich dokonał osiągnąć. Zeszłoroczny artykuł o Francji, oraz o życiu młodzieży francuskiej był wzorem, jak należy takie przeglądy przygotowywać, aby sprostowały swoim informatorskim zadaniom.

Takim wzorowym poziomem odznacza się również tegoroczny przegląd z terenu angielskiego, napisany przez A. Prejbisza. W obszernym artykule, obejmującym literaturę, plastykę, teatr, taniec, muzykę i kino podano wszystko, co się w roku sprawozdawczym, 1934, na terenie kulturalnej Anglii wydarzyło godnego uwagi. Miałem początkowo zamiar streścić ten artykuł i przytoczyć szereg niezmiernie ciekawych przykładów, które czytelnika polskiego napewno by zainteresowały. Zamiar ten porzucam ze względu na to, że i tak całego, godnego poznania materiału przytoczyćby się w stu pięćdziesięciu wierszach nie dało, a jest rzeczą jak najbardziej pożądaną, aby inteligent polski z autopsji czytelniczej poznał ów rocznik. W Poznaniu jest szereg bibliotek, wiele czytelni — nie przeto łatwiejszego, jak pójść do Biblioteki Uniwersyteckiej, czy Biblioteki Raczyńskich, a choćby do Dipla czy Wila-ka, i pożyczyc raz, zamiast mało poętnej nowości powieściowej, „Życie sztuki”. W Poznaniu istnieją również księgarnie. Kto przeznaczył 10 zł na kupno książek, i nie wie, na jakie wydawnictwo wydać te pieniądze, niech kupi na własność „Życie sztuki”.

Wypełniwszy obowiązek wobec książki i czytelnictwa — nie mogę się jednak opędzić pokusie, i nie przyto-

czyć bodaj dwóch szczegółów ze współczesnego życia kulturalnego Anglii. Jeden dotyczy książki, drugi teatru. Obie dziedziny narówni żywo mnie interesują, a zły ich stan u nas napawa troską i zmartwieniem.

Z artykułu p. Prejbisza okazuje się, że t. zw. „kryzys książki” w Anglii prawie nie istnieje. Ale bo też czyni się tam wszystko, aby czytelnictwo podnieść i rozbudzić. Coraz więcej powstaje tam np. towarzystw, które dostarczają swoim członkom najlepszych książek sezonu. I tak zawiązała się w r. 1930 „The Book Guild”, która dostarcza najlepszych książek miesiąca wraz z ich recenzją we własnym piśmie „The Book Guild Bulletin”, gwarantując, że żadna z ważniejszych publikacji nie zostanie pominięta. „Kryzys teatru” zwałczany jest w Anglii szeroko i coraz szerzej rozgałęziająca się siecią scen amatorskich i przez towarzystwa przyjaciół teatru. Jak to się przedstawia w szczegółach: patrz „Życie sztuki” str. 266 i nast.

Brak miejsca nie pozwala napisać jeszcze o innych materiałach, podanych przez pismo. Aby jednak podkreślić wszystko, co jest do podkreślenia najważniejszego, dodaje, że „Życie sztuki”, zarówno w kronikach polskich, jak i zagranicznych, przynosi obfite i wyczerpujące bibliografie, które są prosto spisem książek, które należy przeczytać (a bodaj tylko o nich wiedzieć), aby orjentować się we współczesnym ruchu artystycznym.

JÓZEF KISIELEWSKI.

**WIOSENNE PROMIENIE
SŁOŃCA**

ostro atakują cerę Pani, wywołując plamy i szpetne piegę. Należy zabezpieczać cerę w porze wiosennej, stosując udelikatniający i usuwający piegę

KREM PRECIOSA
PERFECTION

nr 8 156

Zwierzęta w roli meteorologów

Udreki przy zmianie aury — Wyczuwanie pogody — Barometr wieśniaka — Wrażliwy pajak

Jest rzeczą ogólnie wiadomą, że zdrowie, samopoczucie i nastrój wielu ludzi w dużym stopniu zależne są od warunków atmosferycznych. Każda niemal większa zmiana pogody powoduje u nich bóle reumatyczne, „lamanie” w kościach, świeżenie blizn i tem podobne objawy. W wielu wypadkach reakcje takie występują już na pewien czas przed zmianą aury, wobec czego możnaby powiedzieć, że dane osoby posiadają poniekąd dar przewidywania bliskiego nastania pomysłnych lub niepomysłnych dla nich warunków atmosferycznych.

Znacznie jednak większa, niż u ludzi, zdolność „wyczuwania” pogody, daje się zauważyć u zwierząt. Dotyczy to przede wszystkim ptaków, które zdolność tę ujawniają przedewszystkiem w swoich dorocznych wędrówkach. Nie znaczy to jednak, by ptaki były w możności „prze-czuć” pogodę na kilka tygodni lub może na kilka miesięcy naprzód, jak to niektórzy ludzie mniemają, sądząc, że wczesne pojawienie się ptactwa zimowego oznacza rychły początek mroźnej zimy, lub, że wczesny przylot ptaków letnich jest oznaką rychłego i pięknego lata. Nie, na tak długi okres czasu, nawet ptaki nie są w stanie naprzód „przewidzieć” pogody. Zasięg ich zdolności wyczuwania zmian atmosferycznych, a także zaburzeń powietrznych, — zdaniem przyrodnika angielskiego G. F. Pike — waha się niewiele więcej od sześciu do dwudziestu czterech godzin.

Obok ptaków istnieje jeszcze cały szeregu zwierząt, wyposażonych w pewnego rodzaju „intuicję meteorologiczną”. Sposób reagowania ich na niezawodną zmianę charakteru aury, jest różnorodny. Jeżeli n. p. koty szczególnie pilnie się „myją”, jeśli pawie głośno krzyczą, lub krety wyrzucają wysokie kupki ziemne, wtenczas oczekiwać należy pogody deszczowej. Dzięki królikom, wbrew zwyczajowi, żerują już po południu, kiedy wieczorem spać ma deszcz; natomiast liczyć można na stałą, piękną pogodę, gdy skowronki, bardzo wczesnym rankiem, tre-lując wesoło, wzbijają się wysoko w przestworza.

Wszystkim zapewne wiadomo, że zielona żabka posiada zdolność „przepowiadania” pogody: uwieczona w szklanym naczyniu, zawierającym prócz wody i roślin, także małą drabinkę, zielona żabka, po dzień dzisiejszy jeszcze zastępuje wielu ludziom, zwłaszcza ze sfer włościńskich — barometr. W piękna pogodę lub w przewidywaniu teże, żabka prze-bywa ponad wodą, zaś przed deszczem, wichurą i burzą, chroci się pod liśćmi roślin lub schodzi do wody. — Inaczej zachowują się ropuchy i salamandry, które przed opadem deszczowym zwykły opuszczać swoje kryjówki.

Nader ściśle i na stosunkowo długi czas naprzód obwieszcza zmianę pogody — pajak. Czem większą ujawnia on skłonność do przedzenia i czem dłuższe nitki wytwarza, z tem większą pewnością

oczekiwać można dobrej pogody. I na odwrót: powolna, leniwa praca pajaka i wytworzenie przez niego mniejszej tkanki, wróży bliskie nastanie okresu deszczowego. Działalność najlepiej daje się obserwować latem, w godzinach porannych pomiędzy ósmą i dziesiątą. Czem dalej owad usadowiony jest od swego lejkowatego gniazda (znajdującego się zazwyczaj u górnego brzegu sieci), tem dłużej trwać będzie sucha pogoda; gdy o godz. 10-tej pajak siedzi w środku swej sieci, wtenczas dzień będzie bez wątpienia piękny, słoneczny.

Czem daje się wytłumaczyć obserwowana często zdolność wyczuwania zmian atmosferycznych przez różne zwierzęta? Otóż, jak wiadomo, burze oraz deszczowe i śnieżne opady poprzedzane są stale wzmożeniem się wilgoci powietrznej; zmiany pogody towarzyszą także zmiany w ciśnieniu powietrza i napięciu elektryczności atmosferycznej. Objawy te, działające zwłaszcza na skórę, nerwy i narządy oddechowe, odczuwane są przez niektóre zwierzęta rychlej, aniżeli przez człowieka. Dzieje się to zaś dla tego, że zwierzęta posiadają pewne organa i narządy, które u człowieka albo nie istnieją lub też nie są dostatecznie rozwinięte. N. p. ciała ptaków wyposażone jest w pewnego rodzaju woreczki powietrzne, a kości ich częściowo napelnione są powietrzem. Na zmiany elektryczności atmosferycznej szczególnie silnie reagują zwierzęta futerkowe.

kr.

Nauczka dia upartego

Pan Keel jest obywatelem angielskim, któremu by bez wątpienia nigdy nie przyszło na myśl, w ojczywym kraju, zatrzymać dla blahych powodów, pociąg w pełnym biegu. Bawiąc natomiast we Francji i nie mogąc w pociągu między Paryżem a Compiègne znaleźć miejsce siedzących dla siebie i dwóch pań, które mu towarzyszyły, pociągnął za sygnał alarmowy, zatrzymując rozpędzony pociąg w odległości kilkuset metrów od stacji węzłowej.

Pociągnięty do odpowiedzialności sądowej, tłumaczył swoje postępowanie powołaniem się na francuskie przepisy kolejowe, zapewniające każdemu podróżującemu miejsce siedzące. Ponieważ nie mógł dojść do porozumienia z konduktorem kolejowym, postanowił nie dopuścić do odjazdu pociągu, o ile nie znajdzie trzech miejsc siedzących. Sąd paryski, wychodząc z założenia, że sygnałem alarmowym wolno się posługiwać wyłącznie w wypadkach nagłego, istotnego zagrożenia niebezpieczeństwa, skazał Anglika na 25 fr. grzywny, 100 fr. odszkodowania dla kolei oraz na wydrukowanie 5000 ulotek z umotywowaniem wyroku sądowego,

które — jego kosztem — będą rozplakowane na wszystkich dworcach i pociągach, celem pouczenia podróżnych, by go nie naśladowali. S. F.

Coraz mniej milionerów w Holandji

W 1929 r. liczone w Holandji 1362 ludzi rozporządzających majątkiem powyżej miliona guilderów. W r. 1935 było ich tylko 639. Kryzys, który oszczędzał dotąd Holandję, jeden z najbogatszych krajów na świecie, wkroczył i tu, dając znać o sobie skurczeniem się majątków i dochodów, jak o tem świadczą wykazy urzędów podatkowych.

Fabryka bez okien

Pierwszy gmach fabryczny bez okien powstał oczywiście w Ameryce. Wielkie zakłady produkcji czekolady, Hershey Chocolate Cy, wybudowały w Bostonie nowy gmach fabryczny, w którego murach niema ani jednego okna. Gmach wewnątrz oświetlony jest reflektorami, które przy pomocy odpowiednio ustawionych lustek, rozpraszają bladobiałe światło we wszystkich pomieszczeniach i izbach. Ściany i podłogi wyłożone są wszędzie korkiem, tak, iż absolutnej ciszy nie ma. W całym gmachu niema ani jednego przedmiotu z drzewa lub innego materiału łatwopalnego. Wentylacja odbywa się automatycznie przy pomocy potężnych aparatów wyciągowych.

Dzwony z odlewanej stali

Podczas gdy dawniej panowały niepodzielnie dzwony z brązu, dzisiaj dzwony z odlewu stalowego coraz szerszego doznają zastosowania. Przypominamy sobie jeszcze, że podczas wojny światowej zdejmowano z wież kościelnych dzwony brązowe i zastępowano je stalowymi.

Dzwony z odlewu stalowego nie są bynajmniej wynalazkiem wojny światowej, bowiem już w połowie ubiegłego wieku lano z tego materiału dzwony w Niemczech. Był to wynalazek epokowy, który wykazał, że możliwym jest, podobnie jak żeliwo i brązo, wykonywać w formach odlewy stalowe. Pierwszy, który dokonał tej sztuki w r. 1847, był Jakób Mayer, kierownik techniczny bochumskiego Stowarzyszenia kopalnictwa i fabrykacji staliwa.

Wynalazek ten nie cieszył się uznaniem autoritetów technicznych. Kiedy wspomniane stowarzyszenie bochumskie wystawiło nowy dzwon na międzynarodowej wystawie paryskiej w r. 1855, nie kto inny, jak Alfred Krupp wystąpił przeciwko temu z twierdzeniem, że wyrób dzwonów ze stali w drodze lania jest niemożliwością techniczną, i że wystawiony dzwon może być tylko z lanego żelaza, dzięki czemu także trwałość tego rodzaju dzwonów jest tylko niewielka w stosunku do dzwonów z brązu. Ponieważ jednakże koszty dzwonu stalowego wynosiły zaledwie połowę kosztów dzwonu z brązu, koła fachsowe bądź jak bądź zainteresowały się tym nowym wynalazkiem, tem bardziej, że sam konstruktor Mayer w obecności międzynarodowego grona fachowców kazął rozbić swój dzwon i udowodnił, że składa się on istotnie ze stali. Dopiero teraz Mayer uzyskał patent na swój wynalazek, i od tej pory dzwony stalowe pocięły coraz większą konkurencję dzwonom brązowym.

Metody lania dzwonów ze stali zostały tymczasem znacznie udoskonalone. Górują one podobno nad dzwonami z brązu trwałością, a nie ustępują im pod względem dźwięku.

Przemysł stalowy prowadzi oczywiście wielką propagandę na rzecz dzwonów stalowych, czego dowodem choćby fakt, że dla tegorocznych igrzysk olimpijskich w Niemczech dostarczono dzwonu stalowego, ważącego 10 tys. kg. W. i P.

REUMATYZM

artretyzm, podagra, grypa i przeziębienie są plagą ludzkości. Przeciw tym cierpieniom stosuje się tabletki Togat. Togat przynosi ulgę cierpiącym. Cena Zł. 1.50

ng 8 129/30

I lew cyrkowy musi odbywać codziennie „próby artystyczne” w pocie czoła. Nawet, choćby to był sam „król Truffly”, gwiazda jednego z cyrków amerykańskich, którego widzimy na powyższym zdjęciu.

Uporczywe zaparcie...

można usunąć zżywając zioła francuskie The Chambard, znane prawie od stulecia. Cena pudełka zł 1,30.

ng 8132

Nowe próby filmu platycznego

Podczas gdy prasa francuska donosi o dalszych eksperymentach Ludwika Lumière'a w dziedzinie filmu platycznego, który rzekomo oddany będzie do praktycznego użytku w roku 1937, italskie towarzystwo „Societa Italiana Stereocinematografica” w Mediolanie nakreśla już pierwszy film platyczny podług systemu inż. Gueltiera Gualtierotti'ego. System ten został opatentowany w roku 1923, ale nie dawał zadowalających rezultatów. — Taśma, używana przez inż. Gualtierotti, jest dwa razy szersza od taśmy zwykłej.

Ile jest aparatów radiowych na świecie

Ostatnie obliczenia statystyczne wykazują znaczny wzrost ilości odbiorczych aparatów radiowych na świecie. Tak więc w Ameryce Północnej znajduje się 26 221 784 aparaty, z czego 25,5 miliona przypada na Stany Zjednoczone. — W Europie istnieje 23 milionów aparatów, w Ameryce Południowej półtora miliona, w Afryce około 200 000, a w Azji 2 i pół miliona. Interesującym jest fakt, iż na 2 500 000 aparatów azjatyckich, 2 200 000 znajduje się w Japonii.

W Szkocji

Szkotka biegnie do sąsiadki: — Może mi pani pożyczyć dwa kawałki cukru! Przyszły do mnie nieoczekiwanie z wizytą dwie panie.

Wykład o masonerji

Niezwykłe ciekawy odczyt o masonerji odbędzie się w środę, dnia 1 kwietnia o godz. 19,30 w sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1. Wygłosi go znany mówca ks. rektor Cieszyński. Przypuszczalnie będzie niewątpliwie wielkie, tak ze względu na osobę prelegenta, jak i sam temat odczytu, niezmiernie aktualny w obecnej dobie. Bilety w cenie 0,25, 0,50 i 1,00 zł do nabycia w Poznańskim Okręgu „Caritas”, Podgórna 10 a.

SZKŁA ŚWIATOWEJ SŁAWY
LAOPTA

ng 8153

Gdy chcecie schudnąć

pamiętajcie o ziołach magistra Wolskiego na przemianę materji, ze znak. ochr. „Degrosa”, które stosuje się przeciwko otyłości. Zawierają one jod organiczny w roślinie morskiej Yahanga, który po-

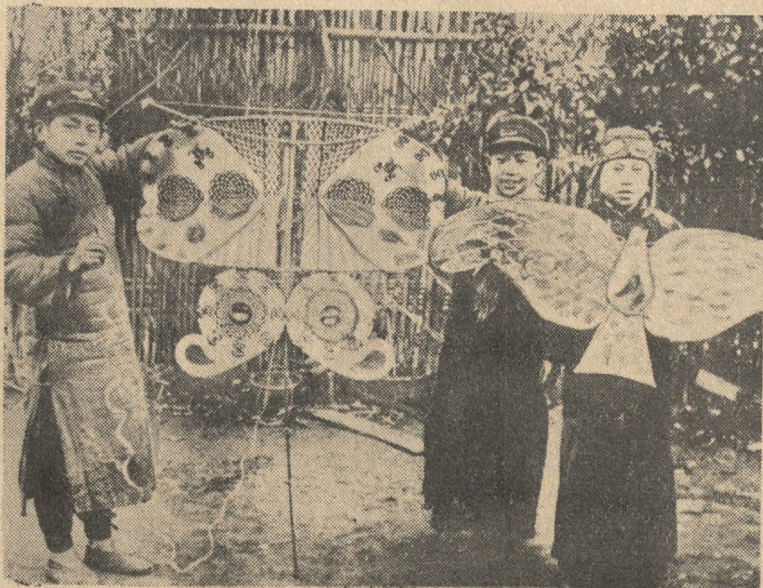
budza organizm do spalania nadmiernego tłuszczu.

Wytwórnia: **MAGISTER WOLSKI**, Warszawa, Złota 14.

ng 7477

RECORDER
GENEWA
ZEGAREK ANTYMAGNETYCZNY

ng 8 137

Chłopcy chińscy, to artyści w wykonywaniu „smoków” czyli „latawców” popierowych. Widzimy tu latawców w kształcie wielobarwnych motyli, a także i w kształcie sokoła. Puszczani latawców w Chinach łączy się z wielkimi zabawami ludowymi. Współcześni kupcy chińscy posługują się także latawcami w celach reklamowych.

Chleb dla swoich (V)

Niewyzyskane przez nas źródła egzystencji

Zwracaliśmy już niejednokrotnie uwagę na niewyzyskanie przez nas niektórych dziedzin handlu i rzemiosła tak dalece, że po miastach i miasteczkach w b. Kongresówce Żydzi w nich wyłącznie się panoszą, mając zapewnioną egzystencję. Jako takie należy wymienić także zegarmistrzostwo, kuśnierstwo i czapnictwo. To ostatnie przedewszystkiem!

Czapnictwo jest jednym z najbardziej u nas zaniedbanych rzemiosł. — Tem to dziwniejsze, że musi to być zawód bardzo intratny, skoro uprawiają go tak licznie Żydzi. Prostu zmonopolizowali ten zawód w swoich rękach.

Cyfry potwierdzają najdobitniej powyższe słowa. Zebranie dane liczbowe z 46 poniżej wymienionych miast: Błonia, Będzina, Bodzanowa, Buczacz, Borysławia, Białej Podlaskiej, Chełma, Góry Kalwarji, Gostynina, Grójca, Garwolina, Gąbina, Janowa Podlaskiego, Konina, Kutna, Koła nad Wartą, Krasnegostawu, Kowala, Koziegłów, Łowicza, Miechowa, Mławy, Myszyńca, Nieszawy, Ostrowca, Opatówka, Ostrołęki, Pabjanic, Piaseczna, Pułtusk, Puław, Przasnysza, Płońska, Płocka, Radomia, Skierniewic, Sochaczewa, Sieradza, Sannik, Serocka, Tomaszowa, Uniejowa, Wyszogrodu, Warty, Włocławka i Zawiercia wykazują, że jest w nich 529 482 chrześcijan i 264 636 Żydów. Zatem wyraźna przewaga ilościowa mieszkańców jest po naszej stronie, ale jeszcze wyraźniejsza jest przewaga ilościowa czapników po stronie Izraelitów. Jest ich tam bowiem 143 (stu czterdziestu trzech), a Polaków tylko 14 (czternastu). A liczba czapników-Żydów powiększy się jeszcze, gdyż dziewczę z powyższych miast, zaznaczyło tylko, że fach ten uprawiają w nich wyłącznie Semicci, ale nie podano ich cyfr.

Suche te dane liczbowe są aż nadto wymowne. Ludności chrześcijańskiej dwa razy więcej niż starożytnej, a czapników-chrześcijan przeszło dziesięć razy mniej niż Izraelitów.

I dlaczego? Czemu pozwoliliśmy sobie dobrowolnie wydrzeć z rąk rzemiosła łatwe, dostępne dla kobiet i mężczyzn, którego nauka trwa niezbyt długo i które nie wymaga wielkich kosztów przy urządzaniu pracowni? Jedni fachowcy mówią, że trzeba na to mieć kapitału zakładowego około 1 000 (tysiąca) złotych, inni utrzymują, że kto posiada mieszkanie własne i maszynę, może rozpocząć interes ze stu złotych zaledwie. Nowa maszyna kosztuje mniej więcej czterysta złotych, używana, kupiona okazjnie, od 100 (stu) do 300 (trzystu).

Od niedawna dopiero pomyślano o założeniu kursów czapnictwa dla dziewcząt. Znajdują się one w Białymstoku, Sosnowcu, Suchodniowie, Grodnie, Brześciu n. Bugiem, Lekowie pow. Ciechanowski, Zamościu, Sarnach, Stanisławowie.

Kursów czapnictwa dla chłopców na razie niema w całym państwie polskim.

Nad tym brakiem zastanowić się trzeba poważnie. Tyle miast dopomina się o czapników chrześcijan, zaznaczają jednak, że muszą to być dobrzy fachowcy, żeby wytrzymała konkurencję z wyszkoloną w tym zawodzie i znaną ze swej solidarności, mniejszością narodową. Dobrym fachowcem można być tylko po przejściu odpowiednich kursów. Więc założenie ich jest niezbędne.

Niejedni chłopcy w poszukiwaniu pracy, zapytują, gdzie mogliby wyuczyc się tego rzemiosła. Niestety na to nie można dać dotąd odpowiedzi. I chłopcy nasi pozostają bez zajęcia, a czapnicy-Żydzi stawiają sobie w miastach prowincjonalnych kamienie. My szukamy chleba w gorących strefach Ameryki i Afryki, a tu w naszym kraju, na naszym chlebie bogacą się obcoplemieni. Im składa haracz za możny mieszczanin i ubogi wieśniak, inteligent i żołnierz nieoświecony, cywilny i żołnierz, urzędnik i uczeń. Każdy nosi czapkę i każdy dąży po nią do obcego, bo jej u Polaka nie znajdzie.

Miastami, dopominającymi się najbardziej o czapnika-rodaka są: Płońsk, Włocławek, Garwolin, Biała Podlaska, Skierniewice, Mława, Puławy, Serock, Ostrołęka, Kadzido (pow. Ostrołęcki), Myszyńiec, Pułtusk, Konin, Koło n. Wartą, Miechów, Sochaczew, Gostynin, Wyszogród, Góra Kalwarja, Bodzanów (w Płockiem), Dąbrowa Górnicza, Prza-

snsz, Krasnystaw, Czeladź pod Będzinem, Będzin, Nieszawa, Sanniki (pod Łowiczem), Piaseczno, Błonie, Głowno, Kutno, Kowal (pod Włocławkiem), Grójec, Chełm, Końskowola (pod Puławami). Warto poza nimi zwrócić jeszcze uwagę na Radom, w którym tylko w ochronce Tow. Dobroczynności szyją szkolne czapki, a miasto to liczy przeszło osiemdziesiąt tysięcy mieszkańców. Pracę znalazłoby tam kilkunastu czapników.

Wyżej wymienione miasta leżą z małymi wyjątkami w zachodniej i środkowej części b. Królestwa Kongresowego. Stanowią zatem tylko drobną część wszystkich miast w Polsce. Nie odbiegają od nich w tym wypadku daleko ani miasta i miasteczka małopolskie ani kresowe. Przeciwnie szala przechyla się tam jeszcze wyraźniej na stronę mniejszości narodowej, zatem pole pracy dla nas zwiększa się dwoi i troi.

Z tych danych liczbowych wyciągnąć musimy wnioski, wyciągnąć je jak najprędzej, bo głód i brak zajęcia

to gleba dla wszelkich złych podstępów i wrogich nam czynników bardzo podatna.

Z. F.

Z obrad poznańskich pracowników bankowych

W sali Domu Król. Jadwigi pod przewodnictwem p. Leopolda Wuttkego odbyło się doroczne walne zebranie członków Związku Zawodowego Pracowników Bankowych i Kas Oszczędności R. P. na miasto Poznań. Do pióra powołano p. Leonarda Łukaszwskiego. Jako delegat Zarządu Głównego uczestniczył w zebraniu p. Kotoński z Warszawy. Omówił on szczegółowo szereg aktualnych zagadnień, dotyczących pracowników bankowych. Zarząd główny poświęci tym zagadnieniom program ogólnego zjazdu, który odbędzie się w maju b. r. w Warszawie. Nawoływał do solidarności organizacyjnej, wskazując na usiłowania, mające na celu pogorszenie bytu pracowników bankowych w związku ze zbliżającym się wnioskiem o umowach zbiorowych. Wyraził pogląd, że pracownicy bankowi muszą przeciwstawić się posuwającemu się równaniu w dół, by uchronić się przed zdeklarowaniem. Chodzi o to, aby im przywrócić odpowiednią pozycję społeczną, godziwe wynagrodzenie za pracę i utraczone w ostatnim czasie świadczenia, w postaci ulg szkolnych, pensyj gwiazdkowych i t. p.

Działalność zarządu przedstawiono w drukowanym sprawozdaniu, w którym wyczerpująco omówiono wysiłki zarządu w roku ubiegłym, oraz współ-

pracę z zarządem głównym, oraz oddziałami okręgu w Inowrocławiu i Ostrowie. Liczba członków dochodzi do 400.

W wyborach do zarządu na rok następny wybrano prezesem p. Jaromira Węclawskiego, a jako członkowie weszli do niego pp.: Edmund Baranowski, Antoni Pawlicki, Stefan Romanowski, Adam Wize, Ryszard Busch, Henryk Kałuża, Franciszek Krause, Jan Bartoszewski, Leonard Łukaszwski, Feliks Przybyła, Sylwester Nowacki, Stanisław Nowicki, Marjan Paluszynski, Feliks Skowronski, Seweryn Wachowiak i Henryk Wojciechowski.

Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Józefa Kornaszewskiego, Włodzimierza Millera, Stanisława Mizerskiego, Kazimierza Szwarca, Kazimierza Tuszewskiego i Mieczysława Wierzbńskiego.

W skład sądu koleżeńckiego weszli pp.: Piotr Chrościński, Czesław Czapllicki, Marjan Długaszewski, dr. Kazimierz Jurasz, dr. Jan Kuźnar, dr. Jan Łacki, Witold Łuczkiwicz, Władysław Olasek, Czesław Paczkowski i Andrzej Rosada.

Obrady, które toczyły się przy liczonym udziale członków, miały przebieg ożywiony i świadczyły o dużym zainteresowaniu organizacyjnym. (kl)

Prawo do zaopatrzeń długoletnich robotników w zakładach wojskowych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego

W „Dzienniku Ustaw”, nr. 19 z dnia 14 bm., ukazało się rozporządzenie rady ministrów w oparciu o ustawę z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym, które dotyczy także byłych robotników zakładów wojskowych w województwach poznańskim i pomorskiem (objętych przepisem o funduszu zaopatrzenia z dn. 1 grudnia 1906 r. przy rozdziale 43, tytule 7, budżetu Rzeszy), oraz wdów i sierot po nich.

Według tego rozporządzenia prawo do zaopatrzeń służy byłym robotnikom zakładów wojskowych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego:

1) którym przyznane zostały przed 1 listopada 1918 r. stałe zaopatrzenia w myśl przepisu o funduszu zaopatrzenia,

2) którzy przed 1 listopada 1918 r. pracowali co najmniej 10 lat w zakładach wojskowych, przeszli do pracy w zakładach wojskowych polskich i zostali bądź zostaną zwolnieni z pracy nie z własnej winy, lub też rozwiązali bądź rozwiążą stosunek pracy z ważnej przyczyny lub z winy pracodawcy.

Prawo do zaopatrzeń służy również pod ustaloną warunkami wdowom i sierotom po byłych robotnikach zakładów wojskowych.

Warunkiem nieodzownym korzy-

stania z tego prawa jest jednak posiadanie obywatelstwa polskiego, zamieszkiwanie na obszarze państwa polskiego (min. spraw wojskowych może wyrazić zgodę na pobieranie zaopatrzenia także poza granicami naszego państwa), oraz nieposiadanie własnych środków, zapewniających niezbędne utrzymanie.

Zaopatrzenia wynoszą miesięcznie dla byłych robotników 30 zł, dla wdów 15 zł i dla sierot 7,50 zł. Suma zaopatrzeń wdów i sierot lub samych sierot nie może przekraczać zaopatrzenia, jakie otrzymywał zmarły robotnik zakładów wojskowych lub do jakiego miałby prawo.

Zgromadzenie Okręgu Wksp. Czerwonego Krzyża

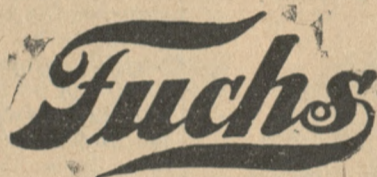
W świetlicy Polskiego Czerwonego Krzyża, przy ul. Fr. Ratajczaka obradował wczoraj zjazd delegatów okręgu wielkopolskiego Polskiego Czerwonego Krzyża. Obrady zagałę w zastępstwie nieobecnego prezesa prof. dr. Jurasa, starosta krajowy Begale, jako wiceprezes okręgu. Na przewodniczącego powołano dyrektora okręgowego kolei państwowych inż. Krzyżanowskiego, na zastępcę b. wojewode Moskalewskiego, do pióra powołano p. Kołodziejczaka z Grodziska.

Sprawozdanie z działalności zarządu przedłożył wiceprezes okręgowy starosta Begale. O działalności i rozwoju kół młodzieży P. C. K. referował

NA ŚWIĘTA!!

JAJKA, BARANKI i FIGURKI ŚWIĄTECZNE CZEKOLADA w bloku i proszku DO CIAST i MAZURKÓW

CZEKOLADKI i PRALINY W PIĘKNYCH BOMBONIERKACH ŚWIĘCONKI DLA DZIECI

nr 8 141

p. Stanisław Moskalewski. Sprawozdanie kasowe zdał b. wiceprezydent dr. M. Kiedacz. W imieniu komisji rewizyjnej wniosek o pokwitowanie dla zarządu przedłożyła p. Anna Smoczyńska.

Po wygłoszeniu sprawozdań i uchwaleniu budżetu na rok następny, oraz wyborach uzupełniających, rozwinęła się dyskusja, w której przemawiali m. in. pp.: Musiełowa z Gniezna, Psarska z Gostynia, Krzywańska, Kołodziejczak, plk. dr. Kucharski i Ratajczak z Wroniek.

Szereg wyjaśnień na zapytania udzielali pp.: dyr. Józef Winiewicz, dr. Kiedacz i inspektor okręgowy Herbert. Obrady delegatów okręgu poprzedziło przed południem zebranie komitetu, któremu w zastępstwie nieobecnego zpowodu wyjazdu prezesa komitetu prof. dr. Gantkowskiego przewodniczył członek zarządu komitetu dyr. Józef Winiewicz.

Podczas dyskusji na zgromadzeniu komitetu użalano się na zmniejszenie się liczby członków Polskiego Czerwonego Krzyża. Podkreślano, że wskutek pewnych tarć Polski Czerwony Krzyż traci nieraz kontakt ze społeczeństwem. (kl)

Ze „Starego Przemysłu”

W Domu Kupiectwa Polskiego odbyło się wczoraj doroczne walne zebranie członków Towarzystwa Przemysłowego (Stary Przemysł). Obradom przewodniczył prezes Gadebusch, do pióra powołano p. Koskę, na ławników pp.: St. Libere i radcę Berkana. Działalność zarządu za rok ub. zobrazowali sekretarz p. Józef Koska, K. Chojnacki jako skarbnik i dr. Chełmiński z rewizji kasy i biblioteki. Okazuje się, że wkraczające w 88 rok istnienia, założone przez Karola Marcinkowskiego, Towarzystwo Przemysłowe „Stary Przemysł” ma wielką bibliotekę, w której znajdują się dzieła rzadkie i cenne.

Z przyjętego budżetu na rok następny wynika, że stan kasowy jest pomyślny, jak również, że „Stary Przemysł” ma otwartą kiesę na cele społeczne, zasilając poważniejszymi składkami Bursę Rzemieślniczą i obchodzący w tych dniach 10-lecie Związek Obrony Przemysłu Polskiego.

Ustępujących członków zarządu pp. dr. Wojtkowskiego i Chojnackiego wybrano ponownie. Ponadto w skład zarządu wchodzi pp.: Gadebusch — jako prezes, radca Berkan, jako wiceprez., Józef Koska, jako sekretarz, p. Boleśław Jaśkiewicz, jako zastępca. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: St. Libere, dr. Chełmińskiego i red. A. Piotrowskiego.

Uchwalono obniżenie składek z 8 na 4 złote rocznie. W dyskusji omawiano szczegółowo sprawę ożywienia działalności w Stowarzyszeniu, konserwacji biblioteki i jej powiększenia. Planuje się w dniu 10 maja wycieczkę członków do Miłosławia, a w czerwcu urządzenie wycieczki na teren sławnych przedhistorycznych wykopaliśk w Biskupinie. (kl)

Kobietom zorganizowanym w L. O. P. P. nic nie grozi. Zapisz się do L. O. P. P. Zapisy do Kół Kobięcych L. O. P. P. przyjmuje Ośrodek Propagandy L. O. P. P. przy ul. 27 Grudnia 19 i Biuro Okręgu Wojewódzkiego L. O. P. P. przy ul. Fredry 3. m. 4.

„Z ziemi włoskiej do Polski..”

Na marginesie książki o krwi włoskiej, przelanej w ofierze dla Polski

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Rzym, w marcu.

Na półkach księgarskich Rzymu ukazała się ostatnio dziwna książka. Z niedowierzaniem i zdziwieniem przyglądamy się wytwornej, barwnej oprawie płóciennej. Wszak to „Anhel- li” — popularny obraz Pruszkowski- go! Uważnij już odczytujemy tytuł: „Il drama di Luigi Caroli”. Nieco niżej czytamy słowa, które już trafiają nam prosto do serca: „Pagine inedite di dolore e d'amoreidi forzati in Siberia per l'indipendenza della Polonia”. Te-

Luigi Caroli, włoski powstaniec, sławny w całych Włoszech „arbitr-ele-gantiarum“.

raz już wiemy wszystko. Przed oczyma staje nam gromadka Włochów, przez cztery granice przekradających się, by walczyć o niepodległość dalekiej Polski, bohaterska śmierć Franciszka Nullo w Olkuszu i katorga syberyjska jego towarzyszy, wśród nich Ludwika Caroli, adjutanta Nulla.

W latach około 1860 nie było chyba nikogo w Bergamo i okolicy, kto by nie znał Caroli'ego, lub przynajmniej nie słyszał o nim. Podziwiano go ogólnie, gdy na wyciągu z wiatrem powoził swą czwórką czarnych jak węgiel arabów. Służba pałacu Stezzano — rezydencji jego rodziców chowała się z przerażeniem pod ścianą, gdy powóz pancicza

wpadał na pałacowy dziedziniec. Za buńczucznych poruczników gwardyjskiego pułku „Piemonte- Reale” szalały okoliczne arystokratki, śniły o nim bergameńskie dziewczęta. Młody Caroli rzadko jednak ukazywał się w mundurze; zwykle nosił strój cywilny, a nawet w Rzymie wykwinł młodzińcy skrzętnie kopjowali każdy jego nowy żakiet, czy fantazyjny plastron.

Niewiele lat później, 3 lipca 1863, bergameński arbiter elegantiarum staje w jednym szeregu z tysiącem skazańców polskich, aby rozpocząć drogę krzyżową ku bezkresnym tundrom Syberji. Zamiast błyszczącego stroju okrywają go łachmany a złotą bransoletę, którą zwykli nosić, zastąpiono maszyniową: czterofuntowymi kajdanami... Caroli, skazany wyrokiem rosyjskiego sądu wojennego na śmierć za udział w „rewolucji” polskiej, został później przez cara ulaskawiony. Imperatorska łaska zamieniła mu karę śmierci na dwanaście lat ciężkich robót w Kadaya na Syberji. Umarł tam w 8 czerwca 1865, nie ujrawszy już swej słonecznej ojczyzny.

Co skłoniło bergameńskiego lwa salonowego do udziału w niebezpiecznej, omal że samobójczej wyprawie Nulla, do stawienia się pod rozkazy Langiewiczza, który z garstką partyzantów borykał się właśnie z potęgą Imperjum Wszechrosji? Odpowiedź daje tekst tablicy, wmurowanej w 1923 r. w ścianę pałacu Stezzano: „W tym domu, zbudowanym przez ojców swych żył Luigi Caroli, bohater wyprawy do Polski, ofiara swej gorącej miłości dla wolności narodów ucieszonych. W 70-tą rocznicę wyprawy — 5 maja 1923“.

Oto zasadniczy wątek tej frapującej książki. Autorka, znana multimiljonierka włoska Angiola Zanchi pochodzi z Bergamo i w jej posiadaniu znajduje się dziś pałac Caroli'ch. Tu zrodziła się myśl wyprawy Nulla i tu, w Bergamo po dzień kulti powstania styczniowego jest niezwykle silny. Atmosfera domu, pełnego pamiątek po bohaterach powstańców skierowała zainteresowanie jego właścicielki ku temu romantycznemu epizodowi przyjaźni polsko-włoskiej. Z jej to inicja-

Pałac rodziny Caroli w Stezzano pod Bergamo, stanowiący dziś własność autorki „Dramatu Ludwika Caroli”, a przypominający uderzająco warszawski Belweder. Tu urodził się Luigi Caroli.

tyw i jej sumptem powstała wspomniana tablica. Od tego zaś czasu pani Zanchi cały swój czas i całą energję poświęciła zbieraniu wszelkiego rodzaju dokumentów, listów i fotografii, odnoszących się do udziału bohater- skich „bergamaschi” w powstaniu styczniowym. Owocem tej pracy jest właśnie „Il drama di Luigi Caroli”. Nie sam tylko Caroli znalazł się w syberyjskich katorgach, lecz autorka je- go właśnie uczyniła tytułową postacią swej pracy z tego względu, że losy jego najlepiej charakteryzują rolę wyprawy Nulla i z punktu widzenia beletry- stycznego są najciekawsze.

Książka ukazała się w szacie ze- wnętrnej nadzwyczaj wytwornej, na nasze stosunki wydawnicze wprost luksusowej; odbita w całości na kre- dowym błyszczącym papierze i opraw- na w niebieskawo- błękitną, ozdobioną jest 47 całostrończonkami ilustracja- mi, wśród nich wielu obrazami Gro- tgera, Malczewskiego, Krasuckiego i Pruszkowskiego.

Jeszcze ciekawsza jest jednak stro- na wewnętrzna. Autorka nie nadała jej formy powieści, lecz operuje same- mi tylko listami bohatera do rodziny i bliskich oraz pamiętnikiem Andre- oli'ego, jednego z towarzyszy niedoli Caroli'ego. Dziełko zyskało tym sposo- bem na wartości historycznej, a nie straciło charakteru interesującej lek- tury beletrystycznej.

Pod datą 29 lipca 1863 np. zapisał Andreoli te słowa na jednym z „eta- pów” wędrówki na Sybir: „Cywiliza- cja została za nami. Dziś zabroniono nam nawet pisać. Lasciate ogni spe- ranza, lasciate, lasciate, lasciate ogni speranza...”

Albo taka scenka, chwytająca za serce: W mrocznej celi więziennej gma- da studentów warszawskich ocze- kuje końca procesu za udział w po- wstaniu. Pewnego dnia do kazamaty wprowadzają nowych więźniów. Twa- rze jakieś obce, ogorzałe, włosy ciem- ne... Polacy zapytują: „Czy i wy za powstanie?” Przybysze nie rozumieją. Jeden ze studentów próbuje wówczas po francusku, inny po niemiecku — żadnego skutku. Znalazł się jednak sposób porozumienia! Po chwili po- wstańcy dwóch narodowości zagłębili się w rozmowie prowadzonej — po łacinie. Złączyła ich cywilizacja Rzy- mu i łączyć będzie na zawsze!

Przytoczone próbki wystarczą dla scharakteryzowania tej pięknej ksią- żki, która stanowić będzie trwałą do- kument nierozzerwalności więzów, łą- czących Polskę z Italią.

JAN KAWCZYŃSKI.

Warszawa, w marcu.

Dokoła stołecznej opery powstaje co- raz większy huczek. Mury jej pamię- tają okres wspaniałości, później jednak stały się świadkami wolnego, ale stale- go upadku tej reprezentacyjnej sceny. Kiedy już było całkiem źle, rządy obję- ła Janina Korolewicz - Waydowa, ongiś znakomita śpiewaczka, poza tem osoba doskonale zaznajomiona z potrzebami i bolączkami wszystkich przybytków operowych. Rządziła dobrze i — jak na kobietę — pokazała wcale twardą rękę. Pierwszy rok jej rządów przeszedł doskonale, sypały się piękne przedsta- wienia niby z rogu obfitości, poznali- śmy nowe, młode i utalentowane siły krajowe, oraz nasze sławy, a także przednich gości z zagranicy. Sezon dru- gi, obecny, okazał się już bardziej nie- jednolity. Nie tutaj miejsce na rozwa- zania, jaka tego przyczyna, dość, że opera coraz częściej ustępowała miejsca operetce. O takiej polityce zadecydo- wały raporty kasowe.

Pogodziliśmy się z myślą, że w ope- rze rządzi p. Waydowa, gdy nieoczeki- wanie rozeszła się wiadomość o grożą- cym Teatrowi Wielkiemu z nowym se- zonem bezkrólewii; p. Waydowa bo- wiem rezygnuje z dalszego prowadze- nia opery. Nie pomogły nawet prośby, ani zbiorowy list z setkami podpisów całego personelu, mający dyrektorkę nakłonić do wytrwania na placówce. Pozostał fakt: p. Waydowa ustępuje.

I dlatego ten huczek, wzmożony je-

szcze najróżniejszymi pogłoskami o dalszych losach opery i przyszłym jej kierownictwie. Miasto ogłosiło warun- ki oddania opery. Wcale korzystne. Gmach, dekoracje, urządzenia, woda, światło itp. — darmo, ba, nawet spora sumka subwencji. Ale wzamian po- stawiono warunek: opera ma wysta- wiać przede wszystkim opery i stać się sceną reprezentacyjną. Żądanie całkiem słuszne!

Kto więc zasiądzie na fotelu dyrek- torskim opery? Mówią o dotychczasow- ym dyrektorkę muzycznym opery — Dołyckim, bąkają o Adamie Didurze, padało nawet nazwisko dyr. Latoszew- skiego, ostatnio zaś wpleciono do tego bukietu dwa piękne kwiaty: Ewę Tur- ską - Bandrowską i „samego” Jana Kie- pure. Jak już — to już!

Właściwa „bomba” padła jednak w tych dniach. Okazuje się, że po operę wyciąga ręce stynne już T. K. K. T. (To- warzystwo Krzewienia Kultury Teatral- nej), które pod wodzą Kaden - Ban- drowskiego „ujarzmiło” dotychczas pięć scen stołecznych, mianowicie teatry: Narodowy, Nowy, Polski, Letni i Mały, a forma ich prowadzenia rzadko spoty- ka się z przychylną oceną mieszkańców stolicy. Widać pięć teatrów im mało i pragną dociągnąć do połowy tuzina. I wówczas prowadziłby operę Kaden- Bandrowski z dyr. Rutkowskim, admi- nistratorem T. K. K. T., znanym Poz- naniowi z czasów, kiedy prowadził Teatr Nowy przy ul. Dąbrowskiego.

Walka o operę stołeczna idzie więc na całego. Kto zwycięży? Jeżeli T. K. K. T. — wówczas obawiać się należy sprawdzenia przyszłości o wielu grzy- bach i jednym barszczu!

*

„Ondulowana władza”. Tak nazwa- no umundurowane policjantki. Kiedy pojawiły się po raz pierwszy przed kil- koma miesiącami, budziły zrozumiłą sensację. Dziś jest normalnie, za poli- cjanek bowiem nie ciągną już tłumy gapiów.

Panie w grantowych mundurach ur- zędują z coraz pomyślniejszym wyni- kiem. Ich wyłączną zasługą jest stale zmniejszanie się wypadków ulicznych z dziećmi, a ponadto mogą się poszczę- cić owocną działalnością w walce z przestępczością, zwłaszcza wśród ma- łoletnich, oraz w dziedzinie ochrony dzie- ci, pozostających bez opieki na ulicach.

Niemal każdego dnia mieszkańcy stolicy stają się świadkami pracy tych dzielnych kobiet, które na siedem lat wyrzekły się małżeństwa, byle stanąć w służbie bezpieczeństwa. Ostatnio w Alejach Ujazdowskich oglądano rodza- jową scenkę. Pod drzewem stało zapła- kane bobo, załzawionemi oczkami patrząc na duży balonik, wyrwany pod- mchem wiatru z małych rączek i u- więziony między gałęziami. Nikt z przechodniów nie umiał pocieszyć dziecka. Wtem nadeszła policjantka. W mgnieniu oka zorientowała się w sytuacji, zwinnie wdrapała się na drzewo, oswo- bodziła balonik i z uśmiechem wręczy- ła go bobaskowi. Placz ustał, dziecko promieniowało radością.

Znow na placu Grzybowskim była inna scena: pozbawione opieki dziecko znalazło się przed pędzącym autobu- sem. Placem przechodziła policjantka. Od razu skoczyła na jezdnię, uchwyciła dziecko, ratując je od nieuchronnej śmierci. Przechodnie zgotowali dziel-

nej opiekunce spontaniczną owację. Brawo policjantki!

*

Jeszcze kilka słów o policji. Otóż władze śledcze zamierzają wprowadzić ciekawą nowość, a to na skutek dosko- niałych wyników, uzyskanych przez mo- dernizację systemu pracy w dziedzinie zwalczania złodziei kieszonkowych.

Innowacja będzie oparta na podłożu psychologicznym niejako, mianowicie każdy zauważony przez wywiadowcę złodziej kieszonkowy, będzie — zale- żnie od miejsca — pokazywany publicz- nie. A więc spotkany w kinie „doli- niarz” doczeka się ukazania przed eka- nem, w teatrze zaś „przedstawi” się pu- bliczności ze sceny. W ten sposób na- stąpi ostrzeżenie publiczności przed przestępca, zanim ten zdola się obłowić, z drugiej strony „doliniarz” będzie skompromitowany na honorze złodziej- skim. Tu właśnie jest owo — podłoże psychologiczne.

Jakie ta nowość wyda rezultaty, trudno narazie przewidzieć, w każdym razie publiczność teatralna i kinowa czeka ewentualny „obfity” nadprogram.

*

Mówi się, że „przypadki chodzą po ludziach”. Taki przypadek wydarzył się niedawno w jednym z większych kin przy ul. Marszałkowskiej. Miano- wicie kiedy rano przybyła do kina służ- ba sprzątać widownię, znalazła w jed- nej z łóż smacznie śpiącego gemościa.

Zdziwienie było wielki, bo okazało się, że śpiącym był widz z poprzednie- go wieczora. Poczciwiec miał „przy- padek”: chciał w kinie wytrzeźwić, tymczasem...

A to wszystko dlatego, że — jak ponoć oświadczył — żona jego bardzo nie- lubi zapachu alkoholu, gdy go zaś poz- cuje, nie chwytając za piękny japoński wachlarz, lecz za miotłę, lub zgoła ser- wis do kawy. Ten dla gości! A-Z.

W fabryce „białego srebra“

Ciekawy reportaż z fabryki porcelany „Ćmielów“ w Chodzieży

Stary wysłużony autobus, pełen wspomnień z dawnych, dobrych czasów, wiezie nas wzdłuż brzegów leniwie płynącej Warty w kierunku Rogoźna. Piękne amarcowe słońce przygrzewa przez szyby, mimo wczesnej pory. Na licznych przystankach, często w środku drogi, między niewidocznymi osiedlami, wsiadają coraz to nowi pasażerowie. Tłok nieprawdopodobny. Wreszcie przychodzi Rogoźno. Część pasażerów kończy swą podróż. W autobusie robi się luźniej, w myśl dewizy: „Baba z wozu, koniom lżej“. Mijamy Budzyń, i po dwugodzinnej jeździe monotonny głos konduktora: „Przesiądź do Białosłiwia“, oznajmia nam przyjazd do Chodzieży.

Chodzież. Miejscowość nadgraniczna, której podstawą istnienia są fabryki porcelany i fajansu oraz tartak. Z rynku droga prowadzi obok fary miejscowej i zboru ewangelickiego do dworca, a przez tory do celu wędrowki — Ćmielowskiej fabryki porcelany.

Fabryka porcelany w Ćmielowie jest najstarszą w Polsce. Mieszkańcy Ćmielowa od najdawniejszych już czasów zajmowali się garncarstwem, mając przywilej wolnego handlu, nadany przez króla Augusta III i Stanisława Augusta. W roku 1790 garncarze Ćmielowscy zrzeszyli się i założyli fabrykę fajansu, a w kilka lat później porcelany. Od tego czasu datuje się rozwój ceramiki szlacheckiej w Polsce.

Fabryka chodzieska zawdzięcza swe powstanie niemieckiemu kupcowi

Precyzyjną porcelanę elektrotechniczną wykonuje się przy pomocy sztańc.

latach wojny światowej fabryka przeżywa największy okres rozkwitu i dopiero w r. 1917 duży pożar przecina jej istnienie. Odbudowana kapitałami polskimi staje się własnością fabryki Ćmielowskiej, która tu na zachodnich rubieżach otworzyła drugą placówkę swej produkcji.

Przez wartownię stróża wchodzimy na olbrzymi dziedziniec. Młyn, czy piekarnia. Oto pierwsze pytanie, które nasuwa się gościowi. Tu robotnicy niosą olbrzymie wory białego piasku, tam znów na deskach dzwigają kawałki jakiegoś szarego ciasta.

Rozpoczynamy inspekcję od samych podstaw. Porcelana powstaje z glinki, której zasadniczymi surowcami są kaolin skałek-glino-krzemian potasowy i kwarc-dwutlenek-krzemu. Twarde materiały, jak skałek, kwarc i dolomit miela potężne koła młyńskie na drobny proszek, który po przesianiu miele się powtórnie w młynkach kulowych. Przemieszane w mieszalnikach planetarnych z pewną ilością kaolinu szlamowego zamieniają się na papkę i wędrują do prasy filtracyjnej. Następnie masa z zawartością około 20 proc. wody idzie do magazynu,

gdzie leży przez kilka tygodni i butwieje. Im masa dłużej leży, tem jakości porcelany jest lepsza. Tem też tłumaczy się doskonałość chińskiej porcelany. W Chinach bowiem masa porcelanowa w naturalnym prawie stanie spoczywa w ziemi przez kilka tysięcy lat. Ze składu wędruje masa do gniotowników, a następnie po dokładnym ugnieceniu na warsztaty.

Fabrykaty wykonuje się dwoma sposobami, albo na mokro przy pomocy kołowrotek i form, albo na sucho w postaci sproszkowanej przy pomocy sztańc. Wysuszone naczynia wędrują do wielkich piecy hutniczych, gdzie się wypalają po raz pierwszy przy temperaturze około 900 stopni. Następnie wypalone już naczynia glazuruje się przez zanurzenie w płynnej glazurze i wypala po raz drugi w piecach ceramicznych w specjalnych formach szamotowych t. zw. kapslach. Kapsle wyrabia się z gliny ogniotwórczej, zmieszanej z pewną ilością szamotu. Tu już temperatura dochodzi do 1500 stopni, a wypalanie trwa do 30 godzin zależnie od wielkości pieca.

Teraz następuje precyzyjna praca robotników. Dekorowanie porcelany, uskutecznia się farbą ogniotwórczą, wydobytą z tlenków rozmaitych metali rozdrobnionych i zmieszanych z olejkami. Porcelana malowana wędruje jeszcze raz do pieca, gdzie się farba wtapia w glazurę.

A produkcja jest duża i szeroko zakreślona. Od potężnych izolatorów o wadze kilkudziesięciu kilogramów aż do najdrobniejszych części porcelany elektrotechnicznej, wszystko wychodzi z pod ręki polskiego robotnika. Pod wpływem wyłożonej pracy inżynierów i robotników, zwykła glinka zamienia się w białe, dźwięczące srebro. A później rozrzucona po całej Rzeczypospolitej wędruje do konsumenta, wykazując tężyznę polskiej przedsiębiorczości na najwyższym poziomie.

Piętnastolecie Oddz. Poznańskiego P. T. T.

Jesteśmy w okresie jubileuszów. Coś zaczęło się przed laty i trwa do dziś. Im bardziej okrągła, jubileuszowa liczba lat działalności, tem obchód dostojniejszy. Konwenans podaje nam setkę za cyfrę doskonałą; jej podziały są również szacowne. Tym razem obchodzimy piętnastolecie.

W marcu 1921 roku zainicjował dr. Tadeusz Smoluchowski powstanie poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Minęło właśnie piętnastolecie istnienia i — rzec można: pełnego powodzeń działania Oddziału.

Wielkopolska ma swe dawne tradycje związków uczuciowych i realnych z Tatrami. Granica pruska nie stanowiła żadnej przeszkody dla myśli i ludzi. Wędrowali po tatrzańskich dziedzinach Wielkopolsanie niemal tłumnie; wstępowali do zrzeszenia, noszącego przecież nazwę Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, mimo trzech zaborców, mimo granic! Uważano w Wielkopolsce za obowiązek należenie do Towarzystwa; warto było otrzymywać też corocznie ozdoby „Pamiętnik“ i serje heljograwur z Tatr. Ileż to domów na prowincji naszej zdobi ściany wytwornymi reprodukcjami!

W poczecie członków odnajdujemy tak szanowne nazwiska Wielkopolan, iż dość będzie wymienić kilka: poseł Kazimierz Kantak, dr. Teofil Kaczorowski, Franciszek Chełkowski,

Stefan Cegielski, Zygmunt Szuldrzyński, Chłapowscy, Bielewiczowie, Cybichowscy, Cichowiczowie, Stablewscy i tylu innych jeszcze. Toż przecież tablica ku czci Kantaka tkwi u wejścia do Kościeliskiej Doliny w ścianie skałnej, imieniem męża tyle zasłużonego nazwanej. Wiele mamy bodajże słusznych powodów w owym „księdzu Wielkopolaninie“, który w latach osmdziesiątych wysunął projekt utworzenia z Tatr parku natury — dopatrywać się osoby czcigodnego księdza Jana Janasa z Wrześni!

Coraz liczniejsi byli reprezentanci Wielkopolski w łonie Towarzystwa. Nic zatem dziwnego, że z chwilą powstania Polski zainteresowano się Tatrami tem goręcej. Poznań przoduje ciągle; Bernard Chrzanowski (który po urwiskach Kasprzewo chadzał na długo przed oficjalnym ich zdobywcą Potkańskim), Jan Sławski a nade wszystko księgarz i tatarnik Marjan Niemierkiewicz, wyraźnie manifestował swe uczucia tatrzańskie. Założono więc przed 15-tu laty oddział poznański Towarzystwa, na czele którego stanął tyle dla sprawy polskiej zasłużony w dobie pookupacyjnej zawieruchy dr. Tadeusz Smoluchowski, lwowianin, inżynier z zawodu, i zdobywca wielu najwspanialszych ścian w Alpach. Obchodzi teraz półwiekową rocznicę samodzielnej wycieczki tatrzańskiej — jubileusz rzadki i jakże miły!

Jesteśmy dziś w stanie ogarnąć wsteczne spojrzeniem nasz dorobek Kilkadziesiąt odczytów z przeźroczeniami na rozmaite „górskie“ tematy — z zawsze pełną salą słuchaczy — na tysiące kilometrów obliczane szlaki wycieczkowe, 360 członków, bardzo do Oddziału przywiązanych, nie dających się odstraszyć odebraniem prawa do żniźek kolejowych, 11 tysięcy uzbieranej gotówki, — oto plony piętnastu lat trwania.

Zamiary nasze przybierają konkretną postać. Subwencjonujemy rozbudowę sympatycznego schroniska w Roztoce, czem pomagamy oddziałowi krakowskiemu i... sobie, gdyż wszyscy chętnie z „Roztoki“ korzystamy. Wykonujemy naukowe badania geograficzne w Tatrach; przy finansowanej pomocy Oddziału podpisany od ośmiu lat pracuje w tatrzańskich tajemnicach geograficznych: rezultaty w szeregu drukiem ogłoszonych rozpraw.

Urządzamy w czerwcu wystawę fotograficzną krajobrazu górskiego a być

może, przy pomocy nieustraszonego kustosa Muzeum Wielkopolskiego, dr. A. Brosiga — wystawę grafiki górskiej.

W najbliższym czasie ogłosimy ogólnopolski konkurs muzyczny na utwór dla chóru męskiego, oparty na melodyce podhalańskiej. „Echo“ poznańskie zajmie się pieczołowicie ożywieniem zamkniętej w nutach konkursowych treści utworów w radjo, aby je cała Polska usłyszała. U znakomitego typografa, Jana Kuglina wydana zostanie pamiątkowa księga 50-letniego „górochodzenia“ dr. Tadeusza Smoluchowskiego, a być może, że i unikat - pamiętnik Jerzego Leporowskiego, zmarłego na ścianie Koziego Wierchu tatarnika - kupca korzennego z ul. św. Wojciecha.

Zyskaliśmy nowy lokal lub ekspozyturę w księgarni niegdyś Niemierkiewicza, dziś Dippla; zjawi się tam estetyczna gablotka z ogłoszeniami, tam też załatwiać będą mogli nasi członkowie składki i wizy graniczne na legitymacjach.

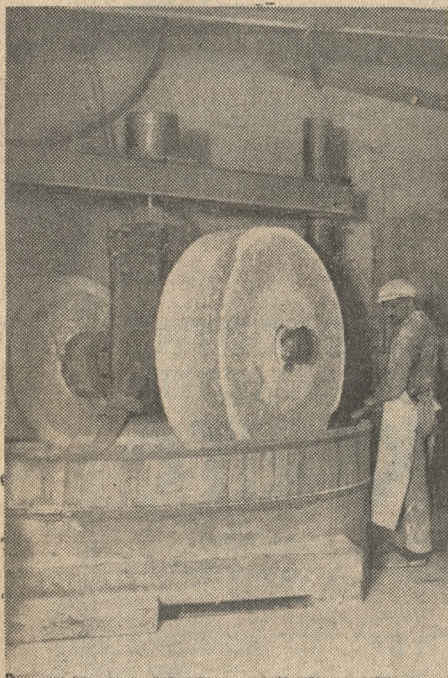
Uchwalono na ostatnim Walnem Zebraniu wniosek o nadanie dr. T. Smoluchowskiemu tytułu członka honorowego; Zarząd Główny w Krakowie zatwierdzi to na wiosnę. Bo, czyż się on nie należy tak zasłużonemu Prezesowi?

Oto nasz dorobek! Pracujemy dalej!
DR. JERZY MŁODZIEJOWSKI.

Film dźwiękowy zamiast stenogramu

Prezydium Izby i Senatu Stanów Zjednoczonych rozpatruje obecnie ciekawy projekt nowego protokołowania obrad. Chodzi mianowicie o usunięcie stenogramów i zastąpienie ich dźwiękową taśmą filmową. W ten sposób przebieg obrad byłby oddany zupełnie wiernie i ściśle i w razie potrzeby mógłby być zademonstrowany.

Stenografiści parlamentarni przeciwstawili oczywiście w obronie swojej argumenty przeciw zagrożającej ich funkcjom innowacji. Twierdzą, iż film dźwiękowy, pomimo ulepszeń, nie stoi jeszcze na takim poziomie technicznym, aby mógł być ściśle zupełnie kopią obrad i przemówień. Wskazują dalej na to, iż przy zdjęciach filmowych konieczne są dzisiaj nakręcania próbne, wielokrotne, aby osiągnąć niezbędną czystość dźwiękową. Tak więc projekt ten, w zasadzie bardzo ciekawy i praktyczny, nie jest jeszcze zaaprobowany ostatecznie przez parlament amerykański, który rozważa argumenty pro i contra.

Potężne kamienie młyńskie miażdżą twarde składniki, które w postaci sproszkowanej wchodzą w skład drogocennej glinki.

Heimowi, który sprzedawszy swą fabrykę fajansu wybudował za namową czynników miejskich w r. 1895 fabrykę porcelany. Koszt budowy i wyposażenia wyniósł 1250 tysięcy marek. Początkowo pracowało 600 robotników, w latach późniejszych już 800. Pod koniec XIX wieku fabryka zamienia się w spółkę akcyjną, potem jednak upada, wskutek zbyt silnej konkurencji krajowej. Dopiero interwencja rządu i przerobienie przedsiębiorstwa na fabrykę porcelany elektrotechnicznej powoduje dalsze jej uruchomienie. W

Praca w odlewni wymaga już dużej akurataści. Na zdjęciu widzimy formy oraz gotowe już odlewy.

W czwartek, dnia 26 marca 1936 r., zmarł w Bogu, namaszczonej Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec, brat i szwagier, ś. p.

Kazimierz Maciejewski

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 29. bm. o godz. 17 z kostnicy cmentarza parafji Bożego Ciała w Dębou.
zg 13 181

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Poznań, pl. Karmelicki 1a.

Dnia 26 marca 1936 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Kazimierz Maciejewski

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 29-go marca rb. o godz. 17 z kostnicy cmentarnej par. Bożego Ciała w Dębou.

Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Boskiej
Wypadek 385. W Poznaniu. zg 13 176

Dnia 26 marca 1936 r., zmarł członek-jubilat Towarzystwa naszego, ś. p.

Bronisław Szczepański

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 29. bm. o godzinie 16 z kaplicy przedpogrzebowej przy Włach Jana III, O liczny udział członków w pogrzebie proszę!

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.
Ubezpiec. „Vesta”. Ng 6765

Dnia 26 marca 1936 r., zmarł zasłużony członek-jubilat naszego Bractwa, ś. p.

Bronisław Szczepański

Zmarły pełnił swoje obowiązki obywatelskie przez 36 lat w szeregach Bractwa Kurkowego. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 29. bm. o godz. 16 z kostnicy Wojskowej przy Włach Jana III, na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej. Szan. Członków prosimy o liczny udział w pogrzebie. Cześć Jego pamięci!
Pg 3412-13.119

Zarząd Bractwa Kurkowego Poznań, zał. 1253 r.

Dnia 28 marca rano o godz. 2,30 spodobało się Panu Bogu zabrać do grona aniołków po ciężkich z anielską cierpliwością znośzonych cierpieniach naszego najdroższego synka, ukochanego wnuczka, bratanka i siostrzeńca

Wercia

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 31 marca r. b. o godzinie 4 z kaplicy cmentarza jeżyckiego, o czym donoszą

w nieutulonym smutku pogrążeni
rodzice Marjanostwo Tomikowscy
z rodziną.

Poznań, ul. Szamarzewskiego 18,
Obra, pow. wolsztyński. Ng 7243

Zamiast zawiadomień.

Za ostatnią przysługę oddana, ś. p.

Ks. Józefowi Pielatowskiemu

składamy Przewielebnemu Duchowieństwu, S. S. Siostram, Parafjanom obecnym i dawniejszym oraz życzliwym Przyjaciółom i Krewnym, nasze najszczerze

Bóg zapłać!

zg 13 175 Rodzina.
Parkowo — Poznań.

Narzędzia krajowe

dla przemysłu i rzemiosła.
jakość gwarantowana
poleca w dużym wyborze

Jan Deierling

Szkolna 3
Tel. 35-18 HURT Tel. 35-43 DETAL
ng 7 831

Najlepsze są płyty piekarskie

cena zł 2,50

„ECHT RADEBURG-STELLA“

niezrównanej jakości, wyrabiane z oryginalnej gliny radeburgskiej na podstawie wyłącznej licencji firmy L. Strack & Co. Radeburg przez

ZAKŁADY CERAMICZNE „STELLA“ S. A.

WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ:

Poznań: Fa „Czekos”,
Plac Sapiieżyński 2, tel. 38-61

Ostrów: Fa F. Stobiecki,
Rynek 20, telef. 54.

Bydgoszcz: Fa „Impregnacja”,
Chodkiewicza 15, telef. 1300

Toruń: Bracia Pichert,
ul. Przedzamcze 7/9, tel. 16-27.

Pg 3410-18111

Wielkanoc się zbliża

CZAS POMYŚLEĆ O ZAKUPACH SŁODKICH

Przynosimy w tym roku nowe i piękne

WYROBY FIGURKOWE

z czekolady i marcepanu

Jajka deserowe w bardzo wielu odmianach

Nasze znane i wyróżniane jajka marcepanowe

BEZ KONKURENCJI jest nasz dział

PREZENCIKÓW WIELKANOCNYCH

dostosowany dla każdej kieszeni.

Prosimy bacznie śledzić nasze okna wystawowe i wcześniej się zaopatrzyć Pg 3107-13,116

WALERJA PATYK

ul. 27 Grudnia 3 — Aleje Marcinkowskiego 6
Firma od roku 1901 w własnym posiadaniu.

Drogerja i skład artykułów fotograficznych

założ. w roku 1908 w Wielkopolsce w mieście o przeszło 30.000 mieszkańców na pryncypalnej ulicy, garnizony wojsk, gimnazjum żeńskie i męskie na miejscu. z powodu zmiany stosunków rodzinnych zaraz na sprzedaż. Do objęcia potrzebna gotówka ca 20 tysięcy złotych. Oferty Kurjer Poznański zg 13 186.

Dom

chlew murowany 2 morgi ogrodu
sprzedam, cena podług umowy.
Czerniak, Daszewice, poczta Gadki.
zd 27 253

Tapety Ceraty

gładkie, adamaszkowe
meblowe, wózkowe, obrusy

Dywany

Chodniki, Dywaniki
z linoleum, bouclé
i ceratowe

Linoleum

podłogowe i stołowe

Kokosowe

chodniki i wycieraczki

Zb. Waligórski

Poznań Bydgoszcz
Pocztowa 31 Gdańska 12
Przyjmuje się asygnaty „Kredyt”

Sensacją są...

Pierwsze Miarowe Ubrania i Płaszcz

I. Konkiewicza UL. NOWA 8

Telef. 1969

Nasza Wiosenna Odzież jest:
WYTWORNA — TRWAŁA
MODNA i TANIA.

PRZYJMUJE ASYGNATY
„KREDYT”

B. NIEMOJEWSKI

— SKŁAD PAPIERU i DRUKARNIA —

Br. Pierackiego 17

dg 1256

zawiadamia uprzejmie, iż z dniem 30 marca br. przenosi swoje przedsiębiorstwo do nowo urządzonych lokali przy ulicy

15 Br. Pierackiego 15

OSTRZEŻENIE!

Nabywcy wyrobów „DOBROLIN” narzekają, że od pewnego czasu niektórzy sprzedawcy starają się odmówić ich od kupna wyrobów „DOBROLIN”, a nakłonić do nabycia artykułów innych fabryk, i w tym celu gania gatunek naszych wyrobów.

Jak dalece bezpodstawne i absurdalne jest twierdzenie, że wyroby marki „DOBROLIN” są w złym gatunku, wiedzą o tem najlepiej od szeregu lat sami konsumenci naszych wyrobów, to też podobne informacje szkodzą nietylko nam, ile samym sprzedawcom, podrywając ich zaufanie u klientów. Do tej pory nie reagowaliśmy na tę, sprzeczną z etyką kupiecką, taktykę sprzedawców, wiedząc, że źródło jej tkwi w niezadowoleniu z ustalonych przez nas warunków kupna naszych wyrobów. Ponieważ jednak ostatnio i niektórzy właściciele fabryk konkurencyjnych, względnie ich agenci, urządzają istną naganę na nasze wyroby, zmuszeni jesteśmy stanowczo przeciwko tak nieuczciwej konkurencji zaprotestować i ostrzec, że każda osoba, winna rozsiewania fałszywych i szkodzących nam wiadomości o naszej firmie lub o jej wyrobach, pociągniemy do odpowiedzialności karnej na podstawie § 6 Ustawy o nieuczciwej konkurencji z dnia 2. 8. 1926 r., przewidującego areszt do 6 tygodni lub grzywnę do 12 000 zł.

Jednocześnie prosimy WW. PP. Konsumentów, aby przy kupnie wyrabianych przez nas artykułów zwracali uwagę na markę „DOBROLIN”, gwarantującą najwyższy gatunek towaru.

Fabryka Przetw. Chem. „DOBROLIN”

F. A. i G. Pal, sp. firm.

Warszawa

DRZEWO budowlane, stolarskie

poleca Składnica drzewa
G. Kowalkiewicz, Poznań, Strzelecka 14a Tel. 14-35
dg 1 249

Bielizna Damska

Wyprawy

Stołowizna

Kołdry

Artykuły Męskie

Koszule Krawaty

najtaniej

K.DYK

Poznań
ul. Nowa 10

Okazyjna Sprzedaż Wielkanocna!

Kilka przykładów naszych nadzwyczaj niskich cen!

Dywaniki przed łóżka
Prima Plusz mod. i persk. wzory **10⁸⁰** zł

Dywany - Najlepszy Plusz

Dywaniki przed łóżka
Imit. Bouclé ładne wzory **2⁹⁰** zł

Dywaniki przed łóżka . . . od **1⁶⁰** zł

Dywany

Gatunki pierwszorządne — modne i perskie wzory piękne kolory

Materiały

dekoracyjne — piękne wzory . . . od **2⁷⁰** zł

300 x 200 cm. **98⁰⁰** **107⁰⁰** **135⁰⁰** zł

350 x 250 cm. *śliczne wzory* . . . **198⁰⁰** zł

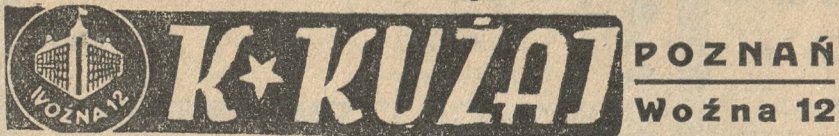
400 x 300 cm. *trwale gatunki* . . . **271⁰⁰** zł

Obicia meblowe

w wszystkich kolorach od **1⁹⁰** zł

Chodniki . . od **90** gr Kokosy . . od **2⁵⁵** zł

Narzut — Serwety — Pledy TANIO!

Specjalność:

Dywany kościelne — gotowe i zeszywane.

Dywany Trwale Bouclé modne wzory
300 x 200 cm **68⁰⁰** zł
350 x 250 cm **99⁰⁰** zł

Czysta Wełna . **78⁰⁰** zł
Prima Velour . **141⁰⁰** zł
Największy i najstarszy specjalny magazyn
Centrala - Dywanów
Rok zał. 1896

URZĄDZENIA CHŁODNICZE I DO WYROBU LODU

DLA FABRYK CHEMICZNYCH — BROWARÓW — CHŁODNI — HAL TARGOWYCH RZEŹNI — MASARNI — MLECZARNI — HOTELI — RESTAURACYJ — CUKIERNI PENSJONATÓW — SZPITALI — SANATORJÓW

STOCZNIA GDAŃSKA
GDAŃSK — WERFTGASSE 4 — TEL. 23441 — SKROT TEL. „STOCZNIA“ PRZEDSTAWICIELSTWA: WARSZAWA — ŁÓDZ — POZNAŃ — KATOWICE — LWÓW.

DRZEWKA i KRZEWY

owocowe, ozdobne, alejowe

róże i konifery w wielkim wyborze polecają

A. i J. JESKE
Szkółki drzew

Jelonek, poczta Złotniki k. Poznania, Telefon 3.

Filja sprzedaży: Poznań, ul. Emilji Szczyńskiej, tramwaj linii 5 Pg 3118/19-11,10/11

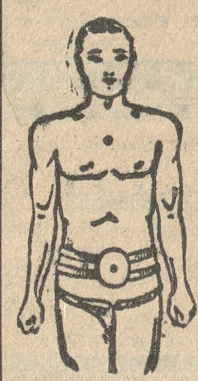
Szewska Singera maszyny latkowa sprzedam. Poznań, Poplińskich 8, m. 3. Wilda. zd 26 384

Najkrótsze FORTEPIANY dług. 1,38.

NAJLEPSZE PIANINA dostarcza po niskich cenach i na dogodnych warunkach

B. SOMMERFELD, POZNAŃ, ul. 27-go Grudnia nr. 15. nr 7302

Ważne dla cierpiących na rupturę!

Polecam paski rupturowe na miarę, które powstrzymują pod gwarancją chociażby największą rupturę.

Wyroby moje przewyższają wszelkie wynalazki zagran.

Również wykonuje sztuczne ręce, nogi, gorsety, aparaty, wkładki i obuwie ortopedyczne i t. p. Ceny najniższe! Posiadam wiele własnych patentów odznaczeń i dyplomów.

F-a Piotr Niedziela — Poznań
Aleje Marcinkowskiego 24 Telefon 38-79

MARECKIEGO cukierki zdobyły niską ceną i niezrównaną jakością powszechny rynek zbytu. Fabryka Cukrów St. Marecki Poznań, ulica św. Wojciecha 28.

Do wydzierżawienia w Puszczykowie (willa SILVA) na sezon od 1. 5. do 30. 9. 1936 r.

1) RESTAURACJA
2) KORT TENISOWY

Informacje ul. Staszica 15. Kasyno P. M. T. godz. 18—19. Składanie ofert do 8. 4. 1936. zg 13 169

TAPETY

CERATY — LISTWY LINOLEUM

Koczorowska i Borowicz POZNAŃ,

Aleje Marcinkowskiego 24 naprzeciw Banku Gospodarstwa Krajowego) — TELEFON 38-93 —

WIELKOPOLSKA I POMORZE

POSIADAJĄ PUBLICZNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ, W KTÓRYM LICZBA POLIS DOCHODZI DO 350.000.

OLBRZYMA TA LICZBA ŚWIADCZY, ŻE WSZYSCY

DARZĄ SWEM ZAUFANIEM

ZAKŁAD, KTÓRY DAJE NAJKORZYSTNIEJSZE I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA

OD OGNI

OD GRADOBICIA

OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM

OD ODPOWIEDZIALNOŚCI PRAWNEJ

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

w POZNANIU

SPEŁNIAJĄC ZAUFANIE, KTÓRE W NIM POKŁADA SPOŁECZEŃSTWO UDZIELA NA ROK 1936

15% ZNIŻKI

OD WSZYSTKICH SKŁADEK OGNIOWYCH I GRADOWYCH

PROSIMY ZWAZAC, BY NA KWITACH ZNIŻKA TA BYŁA UWYDATNIONA

ODDZIAŁY: W POZNANIU, PL. NOWOMIEJSKI 8. — W TORUNIU, UL. ŻEGLARSKA 22. — W GDYNI, UL. 10 LUTEGO 18. W BYDGOSZCZY, UL. GDAŃSKA 71. — W OSTROWIE, UL. WROCŁAWSKA 11.

INSPEKTORZY: W WSZYSTKICH MIASTACH POWIATOWYCH,

NA ŚWIĘTA WIELKANOCNE!

Polecam to — co najmodniejsze!

Aby jak zawsze pozostać na wyżynie
Aby zadowolić gusta najwybredniejsze
Aby jeszcze więcej powiększyć olbrzymią ilość odbiorców

Dają najlepsze — po najniższej cenie!

Modne ulstry i palta na jedwabiu
Raglany z najlepszych bieleńskich gabardyn
Płaszczki lodenowe i prochowce impregnowane

Wykwintne ubrania męskie, chłopięce i dziecięce
Wiatrówki i modne kamizelki „Welweton“
Spodnie - golfy, spacerowe, brycze i inne w olbrz. wyb.

Wykwintny dział miarowy pod kierownictwem sił fachowych.
Materiały na płaszcze i ubrania — najpiękniejsze desenie najszlachetniejsze gatunki

W. KONKIEWICZ

Największa Mechaniczna Fabryka i Magazyn wykwintnej odzieży męskiej i dla chłopców.

POZNAŃ, Stary Rynek 8.

Filji nie posiadam.

Przyjmuję asygnaty „KREDYT“.

ng 8158/9

ŚWIECE

KOŚCIELNE I DLA BRACTW

domowe i kandelabrowe najlepszej jakości najtaniej:

ZAPRZYSIĘŻONY WYTWORCA ŚWIEC KOŚCIELNYCH
LITURGICZNYCH

zg 13 177/8

Józef Drewniak, Fabryka świec
POZNAŃ, Rom. Szymańskiego 5, telefon 38-94,
(przy pl. św. Krzyskim)

REWELACJĄ DNI NASTĘPNYCH TO NIEBYWAŁA SPRZEDAŻ REKLAMOWA!

Firan, Brokatów, Adamaszków, Chodników, Dywanów, Linoleum, obić meblowych
oraz dodatków do wyściełania mebli. — Firmy największej tego rodzaju w Polsce

Michał Pieczyński - Poznań
Stary Rynek 44
HURT. parter i piętro — telefon 24-14 DETAL.

Któż inny potrafi odgadnąć Twą przyszłość?

tylko najsłynniejszy Jasnowidz-Grafolog WOMOUTH
Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej
uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą
sugestji i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość.
przy pomocy słynnego i jedyne na kuli ziemskiej Medium
„TAMAHRY” które posiada nadprzyrodzony dar promie-
niowania i wysyłania fluidu astralnego w transi jasnowidzi
bez różnicy oddalenia się za pomocą kontaktu pisma i kilku
włosów danej osoby.

Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego. odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość.
opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możliwość zdobycia miłości pożądanej osoby.
rady i wskazówek odzwyczajają od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medium
„TAMAHRA” jest nieomyślne. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygranej
Nr. losów, wskaże gdzie takowe można nabyć.

Napisz natychmiast do mnie, podaj pytania, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów
a otrzymasz w przeciągu 4 dni odemnie dokładne horoskop - przepowiednie, który wprawi Cię
w podziw i zachwyt.

Medium „TAMAHRA” wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu, który pod
gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przy-
czyni się do poprawy Twego bytu materialnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich
wygranych to owoc mej pracy, dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje.

Załączyc 1.- zł na koszt przesyłki. Bezpłatnych horoskopów nie wysyła się.
Pisz jeszcze dziś do mnie na adres: Jasnowidz WOMOUTH, Kraków, Lubicz 22 m. 2.

DIWANY Chodniki - Dywaniki
FIRANY Narzuty - Serwety
MATERIAŁY DEKORACYJNE I MEBLOWE

WIELKI WYBOR! NISKIE CENY!

BRACIA GÓRECCY

POZNAŃ, ul. Nowa 6

Pz 3 323-12.75

Zawiadamiamy

naszych Szan. Przyjaciół, że z dniem 28 bm.
przenieśliśmy biura i fabrykację

GAJA przyprawy do zup
kostek buljonowych

do znacznie rozszerzonych lokali przy ul.

Patrona Jackowskiego 34, tel. 11-78

ng 7238

Magister R. Gaj i S-ka

Możliwości zarobkowe

w dziedzinie ubezpieczeniowej dla inteligentnych i ustosunkowa-
nych pań i panów. Po krótkim okresie próbnym i dodatkich wyni-
kach zapewnienie stałych warunków. Przyjęcie kandydacji pobie-
rać będą wynagrodzenie podczas przeszkolenia. Osobiste zgłoszenia
do działu organizacji

ADRJATYCKIEGO TOWARZYSTWA UBEZPIECZEN
Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13. zg 13 174

Siewniki
ogrodowe
Senior
L3 cena: 75,- zł
L4 kombinowany
z wpielaczem
95,- zł

Markowski Poznań Maszyny
Jasna 16 rola.
P 3409-13.112

15-20 mórg

w pięknej górzyściej oko-
licy, na plantacji owocow-
we. Przepiękny widok,
miejsce wycieczkowe. Kom-
unikacja z Poznaniem
bardzo dogodna. Oferty
Kurjer Pozn. ng 8160.

dg 4671

„Haftoplis“

wykonuje mierzki, okretki, —
dziurki, wykończenie szali, fal-
ban plisowanie, dekatyzowanie,
hafty, monogramy, tarcze gimna-
zjalne, obciążanie guzików, nad-
rabianie stóp, podnoszenie oczek
terminowo najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10.
wejście Wiankowa.
Pz 2174-11.115

Kostjumy
Bluzki
Modne Szale
Rękawiczki
Pończochy
najtaniej

w firmie

Bolesław Wallheim
27 Grudnia 20

Asygnaty „Kredyt“

Pz 2975-11.121

NA SEZON WIOSENNY

polecam mój pierwszorzędną

ZAKŁAD KRAWIECKI UBIORÓW MĘSKICH

Posiadam stale na składzie wielki wybór
MATERIAŁÓW NAJLEPSZEJ JAKOŚCI.

Krój i wykonanie wykwintne podług najnowszych żurnali.

WŁADYSŁAW FENGER
POZNAŃ, PLAC NOWOMIEJSKI 6, I PIĘTRO.

dg 1247

Biuralistka - Korespondentka

potrzebna do przedsiębiorstwa handlowego z pen-
sją miesięczną 100,- złotych. Warunek: Udziele-
nie pożyczki 1000,- zł. Zwrot pożyczki po 100,-
zł miesięcznie. Gwarancja jaknajlepsza. Oferty
do Kurjera Poznańskiego pod ng 8 194

Kupię DOM

tylko od właściciela, wpłaty 100 — 130 tysięcy. Szczegó-
lowe oferty należy kierować do Kurjera Poznańskiego
pod zg 13 183

Przetarg nieograniczony w 15 Pułku Ułanów.

Dnia 30 marca 1936 r. o godzinie 10-tej na obierzyny
ziemniaczane i odpadki kuchenne, oferty zalakowane Wa-
dium 3% od oferowanej sumy w stosunku rocznym, wpła-
cić płatnikowi Pułku. Informacji udziela Kwatermistrz w
godzinach służbowych. Obecność oferentów na przetargu
konieczna.

dg 1267 Kwatermistrz Pułku (—) Fischer, major.

Tydzień Propagandy Porcelany „ĆMIELÓW”

Konkurs o cenne nagrody.

Chcąc zaznajomić jaknajszersze war-
stwy społeczeństwa z wyrobami Fabryk
Porcelany „Ćmielów”, z których jedna
znajduje się w Ćmielowie, woj. kieleckie,
druga w Chodzieży, woj. poznańskie, urzą-
dzony zostaje w czasie od 28 marca do 8
kwietnia 1936 przy współudziale składów
porcelany równocześnie się ogłaszających
TYDZIEŃ PROPAGANDY PORCELANY
ĆMIELÓW, oraz konkurs o cenne nagrody.

Udział w konkursie mogą brać wszyscy
bez jakiegokolwiek zobowiązania t. j. (bez
obowiązku kupna) za wyjątkiem osób sta-
nowiących personel zainteresowanych
firm.

Konkurs polega na tem, by: 1) Odnaleźć
w oknach wystawowych firm branży por-
celany wszystkie części reprodukowanego
serwisu do kawy, wypisując na karcie
konkursowej swoje spostrzeżenie. Karty
konkursowe wydają bezpłatnie zaintereso-
wane firmy, które również oznaczone są
specjalnymi plakatami „Tydzień Porcela-
ny Ćmielów”.

2) Nadać nazwę odszukanemu serwisowi
najwyżej w dwóch słowach.

Karty konkursowe po wypełnieniu i

zaopatrzeniu adresem, należy zwrócić naj-
dalej do dnia 8 kwietnia br. tej firmie,
przez którą była wydana.

Nagrody za prawidłowe rozwiązanie
zadania konkursowego oraz najlepsze na-
zwanie odszukanego serwisu stanowią: 1
serwis stołowy 12 osobowy, 1 garnitur do
białej kawy 12 osobowy, 1 garnitur do her-
baty 6 osobowy, 1 garnitur do czarnej ka-
wy 6 osobowy, 1 garnitur do białej kawy
2 osobowy, 1 garnitur do ciast 6 osobowy,
1 garnitur do konfitur 6 osobowy, 1 gar-
niturek do jaj 6 osob. oraz dalsze 92 nagrody.

Nagrody wystawione są w oknie wysta-
wowym firmy Bracia Górecy, Skład Dy-
wanów, Poznań, ul. Nowa 6.

W okresie Tygodnia Propagandy Por-
celany Ćmielów sprzedawane będą po spe-
cjalnie niższych cenach tanie propagand-
owe komplety obiadowe, oraz do białej
kawy

Propagandowy komplet obiadowy bia-
ły na 6 osób składający się z 20 części
zł 18,—

Propagandowy komplet do białej ka-
wy na 6 osób biały, składający się z 9
części po zł 6.00. ng 7941

Nowa seria serwisów propagandowych

Porcelana Ćmielów

Nowy fason jak wzór z paskiem, złoto dukatowe
serwis stołowy do kawy i moki
na 12 osób 102 części zł 310,—
Szkło stołowe i kryształ. Sztućce
Sprzęty kuchenne Ng 7952

Największy magazyn szkła, porcelany
W. JANASZEK, Poznań
ul. Świętosławska 1 Rok zał. 1896

„PLASTIQUE”

Poznań, ul. 27 Grudnia 7
Właśc. Fr. Rotnicki

PORCELANA — MAJOLIKA — KRYSTAŁY Ng 7954
SZKŁO — AMPLE ALABASTROWE i t. d.

„OZDOBA” Poznań, św. Marcin 4
poleca Porcelanę restauracyjną ĆMIELÓW

Porcelana ĆMIELOWSKA

biała i dekorowana we wielkim wyborze

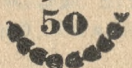
Szkło i fajans, naczynia emaljowane, aluminiowe, wanny
i kotły do prania, łóżka, wózki, meble ogrodowe tanio

A. KOSZEWSKI, Stary Rynek 61

Ng 7943

FR. PESCHKE, Poznań, św. Marcin 21

TELEFON 31-56

1886 1936

poleca w wielkim wyborze **PORCELANĘ ĆMIELOWSKĄ**

Ng 7955

jak: *serwisy obiadowe, do kawy, do mokki, nakrycia śnia-
daniowe oraz wszelkie części, białe i z złotym brzegiem.*

Stale na składzie: nakrycia alpakowe, nożyce do drobiu, młynki do kawy w najnow-
szych wzorach, maszynki do chleba i mięsa oraz wszelkie artykuły gospodarstwa domowego.
Wszystko tylko w najlepszej jakości.

Wyborową porcelanę Ćmielowską

oraz **szkło i fajans**

polecam po cenach najniższych

Ng 7954

Stefan Cichocki - Poznań, Wodna 25
— Telefon nr. 53-38 —

W. Thiem

Poznań

ul. 27 Grudnia 11. Tel. 50-87

POLECAM PO ZNIŻONYCH CENACH:

**PORCELANĘ — SZKŁO
FAJANS — SPRZĘTY
KUCHENNE i DOMOWE**

oraz wszelkie
oświetlenia elektryczne i naftowe

Ng 7942

Firma

M. Maciejewska

Poznań, ulica Wielka 1

Reprezentacyjny Magazyn

wykwintnej porcelany

„Ćmielów”

PORCELANĘ ĆMIELOWSKĄ kupuje się w **dzielnicy WILDECKIEJ**

najkorzystniej

w Wildeckim Składzie Żelaza, Górna Wilda 75 telefon 70-28

Ng 7947

„OZDOBA” Poznań, św. Marcin 4
blisko Placu Święto-Krzyskiego

Porcelana stołowa „Ćmielów”

w olbrzymim wyborze

od skromnej, taniej do najwykwintniejszej.

Zwiedzających chętnie informujemy.

Ng 7019

Porcelana, Szkło, Fajans, Nakrycia stołowe, Sprzęty kuchenne

Ng 7946

poleca najtaniej

A. Szydłowski, Wroniecka 4

Przyjmuje
Asygnaty Kredyt

MAŁY WYDATEK

starczy na kupno **PORCELANY
ĆMIELOWSKIEJ** ozdobnej i re-
stauracyjnej. Bogaty wybór szkła
stołowego, nakryć, naczyń fajanso-
wych i różn. sprzętów kuchennych u

J. Kolasinśkieg
św. Marcin nr. 52/53
ng 7954

**PORCELANA
SZKŁO
GALANTERJA**

Specjalny dział
porcelany i szkła
dla Restauracji i Hotelów

Marjan Besiński

POZNAŃ STARY RYNEK 92 WILDECKIEJ
GDYŃIA, ŚWIĘTOJĄNSKA 64 TEL 1509

Ng 7953

PORCELANĘ **ĆMIELOWSKĄ** — STOŁOWĄ — RESTAURACYJNĄ

Piękną
dobrą
tanią poleca

J. BARELKOWSKI Jeżyce Rynek 2
Telefon 65-35

Ng 7916

SPECJALNY
Skład Szklą Stołowego
Porcelany Cmielowskiej
Fajansu
i Sprzętów Kuchennych
„SERWIS“
W. Matuszak
przy ulicy WROCLAWSKIEJ nr. 15
Ng 7959

Urządzą
Tanią Sprzedaż Konkursową
Porcelany „Ćmielów“
Szklą — Fajansu — Alpaki i Sprzętów Kuchennych
prosimy korzystać z wyjątkowej okazji
HALINA JASIŃSKA
41 M. Focha 41
nr 7960

POLECAM W WIELKIM WYBORZE
serwisy do obiadu, kawy i inne
wyroby porcelany „Ćmielów“
szklą stołowe — fajans, noże, widelce
alpaka, garnki aluminiowe i emaljowane
Kazimierz Michalak
Poznań, Marsz. Focha 77. Ng 7957
PRZYJMUJĘ ASYGNATY „KREDYT“

28 marca do 11 kwietnia
urządzą Tanią Reklamową Sprzedaż
Porcelany „Ćmielów“, Fajansu, Szklą
oraz sprzętów kuchennych Ng 7956
Wład. Deresiewicz
Poznań, Kraszewskiego 2 (Jeżyce) Tel. 63-46
Przyjmuje asygnaty „Kredyt“

Porcelanę „Ćmielów“
tanio poleca
Stanisław Stypułkowski
Wroniecka NAROŻNIK Kramarskiej
Skład szklą, porcelany i sprzętów kuchennych
Wielki wybór. Ng 7945
Tel. 29-41

Polecam Porcelanę
ĆMIEŁÓW
oraz sprzętów jak: Szklą — Porcelanę — Fajans
Emalja — Żelazo i Aluminium
Z. Strzempkowska — Poznań
nr 7961 Dąbrowskiego 50

Otwierajcie szafy!
Przeglądajcie garderobę!
Przynoście waszą odzież wiosenną
do farbowania i chemicznego czyszczenia.
Kto w BARWIE czyści i farbuje
wydanych pieniędzy nie żałuje.
BARWA — KAŁAMAJSKI
Filje we wszystkich dzielnicach Poznania.
Prz 3059/60-10.22/3

KREM-PUDEP
Te dwa
blizniacze
środki, sporza-
dzone z cząstek ce-
bulki lilji białej, są
podstawowymi i nieo-
dzownymi artykułami to-
alety Pani Krem odżywia
skórę, czyni ją elastyczną
i jedwabiście miękką, usuwa
zmarszczki, zapobiega two-
rzeniu się nowych Puder
delikatna, ale dobrze przy-
legająca warstewka, sub-
telnie tonuje pożądana
karnację, darzy świe-
żością i nieodpartym
powabem młodości
ABARID
Ale musi to być
krem i puder
Abarid
nr 8 135

Miał i ściółkę
torfową
dla ogrodników,
rolnictwa
i do izolacji
dostarcza korzystnie
Gustaw Glaetzner
Poznań 3, ul. Jasna 19
tel. 65-80 i 46-80
Pg 3426-13.127

Meble
wszelkiego rodzaju najlepszego
wykonania wprost z stolarni ko-
rzystnie. Poznań, Wielkie Gar-
bary 23 a, wejście Dominikań-
ska. zd 27 392

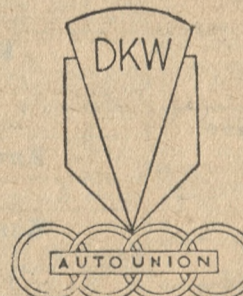
Piekarnia
Obornikach dobrze zaprowadzona
spowodu stosunków rodzinnych
za niską cenę zaraz do objęcia.
Oborniki, Rynek, narożnik Sado-
wej. zd 26 427

**Budujesz -
kupuj**
Wapno budowlane, cement portlandzki
Płyty ściennie, glazurowane
Płyty posadzkowe - kamionkowe
Kafle do pieców
Krystalit - tynk szlachetny
Suprema - płyty lekko - budowlane
oraz wszelkie artykuły budowlane
w firmie
Gustaw Glaetzner
Poznań 3, Jasna 19, tel. 65-80 i 46-80
Prz 3416-13.128

KAWY
Victoria, Rio, Santos, Guatemala
surowe oraz palone z własnej palarni poleca
HURTOWNIA KOLONJALNA
CYGAŃSKI i SEMMA
Poznań, Wielka 18 — Tel. 33-32
Pg 3415-54.252

Poważna fabryka torebek papierowych i opakowań po-
szukuje od zaraz zdolnego, rutynowanego
przedstawiciela - papiernika
na miasto Poznań. Warunek: fachowiec z branży. Zgłoszenia
z fotografią do admin. Kurjera Poznańskiego zg 13 182.

MOTOCYKLE

typ R T. 2 1/2 K. M. (wolny od podatku) . 850,— zł
typ KM 200 Luksus 7 K. M. 1 350,— zł
typ Sport 350 9 K. M. 1 690,— zł
typ SB. 350 11 K. M. 1 900,— zł
typ SB. 500 Luksus z start. elektr. 15 K. M. 2 450,— zł

Ceny rozumieją się łącznie z cłem loco sklady
sprzedaży.
Pg 3417-18.122

REPREZENTACJA SAMOCHODÓW
Auto Union Büssing N A G
Stanisław Sierszyński
Poznań, Plac Wolności 11 — telefon 13-41
Bydgoszcz, Butowski i S-ka, ulica Gdańska 22
Inowrocław, K. Lewandowski, Rynek 16
Ostrów, W. Niklewicz, Marszałka Piłsudskiego 49

NOWOŚCI na wiosnę
już nadeszły, polecamy ołbrzymi wybór materiałów
na kostjumy, płaszcze, komplety i suknie
po cenach bardzo przystępnych.

Crepe Moussa na suk. 4.50 3.50 2.75 2.25	Płótna pościel. 140/160 1.90 1.75 1.35 1.23
Crepe Figuré na suk. 6.50 5.50 4.90 4.50	Płótna prześc. 140/160 1.95 1.65 1.50 1.10
Flamé na modne suk. 7.50 6.50 3.75 3.30	Płótna bielizniane 80/90 1.00 85 75 55 gr
Diagonal Noppé na płótna i kostjumy 8.50 7.75 6.50 5.50	Madapolamy 80/90 1.10 1.00 90 85 gr
Lainage na kostj. i kpl. 9.50 8.00 7.50 6.75	Nansuki na biel. 1.75 1.50 1.45 1.35
Wollama na suk. i kpl. 8.50 7.75 6.90 5.40	Ręcznikowe z sztuki 90 60 35 28 gr
Travella na suknie 12.50 11.50 9.75 8.50	Ręczniki frotowe 1.60 1.40 1.— 50 gr
Perlé na płaszcze 13.50 11.50 10.50 8.90	Inlety cz. i różn. gwar. 3.50 2.— 1.75 1.25
Mongole, marokańskie, gładkie i desen.	Jedwabie na suknie w kolorach i różno- rakich wiązaniach bogaty wybór.

St. Muszyński, Poznań, Stary Rynek 95/6
Jedwabie — wełny — bawełny
dg 1261

CEGLĘ różnych gatunków, oraz wszelkie
materiały budowlane i wyroby cemen-
towe dostarczamy korzystnie
POLOWCZYK i SKA
Poznań — Marszałka Focha 117 a
telefon 47-94.

W. KRUK JUBILER poleca **= zegarki szwajcarskie =**

ULICA 27 GRUDNIA 6

założony 1840

pierwszorzędnej jakości od najtańszych do najwykwintniejszych.

Nr 7918

UBRANIA - PALTA

gotowe
i na
miarę

EDMUND RYCHTER POZNAŃ

FILJE: OSTRÓW WLKP.

Materiały z metra

Wykonania na miarę w 3 Serjach

Seria I 100% wełny ubr. na miarę 120.-
Edmund Rychter - Fr. Ratajczaka 2.

Seria II ubr. na miarę 100.-
Edmund Rychter - Fr. Ratajczaka 2.

Seria III ubr. na miarę 80.-
Fr. Ratajczaka 2 - Wroclawska 14 i 15

Seria I 100% wełny ubr. na miarę 120.-
Edmund Rychter - Fr. Ratajczaka 2.

Seria II ubr. na miarę 100.-
Edmund Rychter - Fr. Ratajczaka 2.

Seria III ubr. na miarę 80.-
Fr. Ratajczaka 2 - Wroclawska 14 i 15

Co przynosi moda wiosenna?

modne tkaniny wełniane na komplety, płaszczki, suknie i kostjumy w najnowszych wzorach wyboru

Panie w naszym magazynie który znany jest z wielkiego wyboru i niskich cen.

F. Kaźmierski
St. Rynek 38/39

Specjalny skład białawotw

Parcele budowlane

rozmaitej wielkości, ziemia bardzo dobra dziesięcioletnie sploty, niskie oprocentowanie, komunikacja tramwajowa i kolejowa; wzorowe osiedle podmiejskie mająt. Strzeszyn. Zgłoszenia uczestników Powstań Narod. przyjmuje ul. Długa 18 m. 11. Pg 3388-13,18

Ogłoszenie

Zarząd Miejski m. stoł. Poznania wynajmie od dnia 1 kwietnia br. na okres jednoroczny z prawem prolongaty około 100 taniach mieszkań 1 i 2 izbowych w domach prywatnych, położonych na peryferiach miasta dla pomieszczenia rodzin bezdomnych.

W rachubę mogą wchodzić również mieszkania w domach niewykończonych, wykończenie których mogłoby nastąpić przy pomocy finansowej miasta przez uregulowanie czynszów dzierżawnych zgóry.

Blizszych informacji zasięgnąć można w Towarzystwie Właścicieli Domów i Nieruchomości. Sew. Mielżyńskiego 23 lub w Referacie Gospodarczym Wydziału Opieki Społecznej, ul. Grunwaldzka 22, pokój 19.

Oferty należy nadsyłać do Wydziału Opieki Społecznej Referat Gospodarczy, ul. Grunwaldzka 22.

Za Prezydenta Miasta
(J. Drobnik) Naczelnik Wydziału.

Towarzystwo Właścicieli Domów w Poznaniu ze swej strony zaleca właścicielom domów wynajmowanie takich mieszkań Magistratowi m. Poznania, który będzie płacił czynsz za wynajęte ubikacje i w ten sposób dostarczy mieszkań najbardziej potrzebującym. nr 80045

(-) Maćkiewicz, prezes (-) Mikołajewski, sekretarz.

OSTATNIE NOWOSCI

PŁASZCZE, — KOMPLETY, — SUKNIE, —
poleca **SALON MOD POD FILARAMI**
plac Wolności nr. 11 tel. 26-21
przyjm. asygnaty „Kredyt“ nr 13 186 ceny tanie

CZEKOLADA
A. PIASECKI S. A.
Pg 2980-70,30

RESTAURACJA OGRODU ZOologiczNEGO
Poznań, Gajowa 5, telef. 62-65

STALE CZYNNA — Lokum dla klubów bridżowych.
Polecam sale na zebrań, zjazdy i zabawy. **Koncert radiowy, bilard automatyczny i seperatki.**
dg 1 250

Duży wybór
PARCEL BUDOWLANYCH
w lesie i okolicy sprzedaje tanio
BIURO PARCELACYJNE Maj. KOBYLEPOLE
Pl. Nowomieski 5 m. 18, tel. 19-12.
NIE ZWLEKAJ I LOKUJ OSZCZĘDNOŚCI W ZIEMI
dg 1258

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t d = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOM - PARCELE

Kamienicę
nowa kupie Poznań. Zgłoszenia wyłącznie właścicieli do Kurjera Pozn. zdg 24 266

Parcele
Dąbrowskiego 1.80. Komandoria 2.50. Bukowska 3.75. Rocha 5.50 Szeląg wybór innych Osadopol. Poznań. Rzeczypospolitej 9. zdg 23 763/4

Place budowlane
Łazarz Matejki. Siemiradzkiego. korzystnie sprzedam. Zgłoszenia telefon 20-48. zdg 26 677

Parcele
sprzedam Staroleka Wielka Osiedle Pilsudskiego. Pawlak. zdg 26 375

Dom
dwpiętrowy i boczny z piekarnią w mieście. 6 tysięcy mieszkańców z powodu stęskunków rodzinnych zaraz na sprzedaż. cena 40.000 zł. wpłaty 25.000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 865

Kupię parcele Gdyni.

Lamus
Strzelecks 1 zdg 27 069

Kamienica
dochód 17 000. cena 115 000. wpłaty 65 000. Kwiatkowski, Poznań. Działuńskich 10. zdg 27 285

Kupię
nowa kamienica, amortyzacja — wpłaty 22.000. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 314

Parcela
3.300 m² budowlana, nadająca się na składowisko materiałów budowlanych. Zgłoszenia ul. Obornicka nr. 122, m. 2. zdg 27 324

Kamienicę
nowoczesna. Poznań, centrum, dochód 27.000. — stały, składowiska mieszkania średnie, zamienie nie mniejsza ogródek, dopłaty połowa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 927.

Parcele
kupie. Dom szeregowy. W pobliżu tramwaju. Oferty położenie, wielkość, cena Kurjer Poznański zdg 27 274

507 m²
pod budowę. Osiedle Warszawskie przy kościele sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 277

Kupię
dom nowy blisko tramwaju wpłaca 25 000. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 288

Kamienicę
komfortową wpłaca 250 000. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 284

Kamienicę
Rybaki 10 tys. rocznie sprzedam 60 tys. gotówką gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 232

Kamienicę
czteropiętrowa w całości względnie połowę wpłata 25 000. reszta amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 240

Willa
nowa 5 i 2 pok. centr. ogrzewanie, elektryczność, gaz, garaż, ogród, parkiety, komfort, 10 min. od Starego Rynku tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 193

Okazja
Wille pięciomieszkańkowa niewykończona przy tramwaju Łazarz sprzedam za gotówkę 26 000. Informacje Winklera 7. m. 4. zdg 27 118

Sprzedam
domek pokój, kuchnia 1 morga przy Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 116

Puszczkowo
Ogród owocowy oparkianony urytco położony sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 100

Dom
dochód 5.000. —, cena 32.000. — od właściciela w pierwszorzędnym stanie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 894.

Parcele
willowe (Solacz) Solacka 6/8. tanio sprzedam. zdg 27 138

Dom
wartości 25 000 zamienie na większy. dopłata 28 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 167

Parcele
przy Pałacu, Promienistej sprzedam. Rozmiarok, Górczyńska 34 zdg 27 075

Kamienicę
nowa trzypiętrowa składowiska, tramwaj, Łazarz 11 800. — bez hipotek 100 000 sprzedam właściciel. Oferty tylko reflektantów Kurjer Poznański zdg 27 077

Wille
2-3 mieszkaniowa komfort przy tramwaju kupie. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 593

Dom
miasto powiatowe. 12 lokatorów. mieszkanca 4. 3. 2-izbowe oraz jadalnia do sprzedania. Zgłoszenia poważnych reflektantów do Kurjera Pozn. zdg 27 491

Parcele
na Solacz, blisko kościoła, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 516

Kamienicę
Poznaniu komfortową czynsz dzierżawny roczny, ustawowy 22 000 sprzedam 150 000, wpłaty 100 000. Paluch, Kantaka 8/9. zdg 27 464

Wille
nowa komfortowa. trzymieszkańkowa Poznaniu przy tramwaju, ogrodem sprzedam 30 000. Paluch, Kantaka 8/9. zdg 27 463

Willa
dwumieszkańkowa okolica Ostrożca 20 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 740

Wille
w Puszczkowie. 7 pokoi, piękny ogród, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 935

Nowe Osiedle
przy ul. Grunwaldzkiej, działki po 1 000 m². przystępna cena. Informacja Biuro Parcelacyjne. Poznań, plac Wolności 11, tel. 58-15. zdg 27 720

Plac
740 m² przy Reja zwarta budowa sprzedam. Słowackiego 34 — 5. zdg 27 814

Dom
kupie, także niewykończony. — Oferty właścicieli cena Kurjer Pozn. zdg 27 690

Wille
centrum Poznania, 18 pokoi, garaż, mieszkanie wolne, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 934

Kamienica
centrum, dochód 18 000. cena 150 tys., wpłaty 50 000

Willa
komfortowa 14 000

Parcela
przy Focha na Łazarzu 9 000. Jasziński, Szewska 9 — 9. zdg 27 892

Willa
komfortowa, składem, amortyzacja, wpłaty 12 000. Dom Złocień, Poznań, Szkolna 12. zdg 27 941

Wille
komfortowa. Poznań — Solacz, mieszkanca czteropokojowe sprzedam Dom Złocień, Poznań, Szkolna 12. zdg 27 942

Dom z składem
2 pokoje kuchnia na I ptr. pokój kuchnia, obszerna góra, weranda oszklona, ogródek, chlewy, pralnia, duża piwnica. Cena 12.000 zł w tem hip. amort. 20 min od Poznania Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 093

Sprzedam
dom I ptr. Osiedle Warszawskie. Łeczycycka 16 m. 2. zdg 27 902

Wanna
emaljowana, piec. Górna Wilda 38. zdg 27 872

Kamienicę
ulica Długa, dochód roczny brutto 21 000. — sprzedam właściciel 180 000. —. Adres „Par“ Marcinkowskiego. Pg 3 418-54,250

Parcela
przy Aleji Hetmańskiej (Łazarz) budowa zwarta, cena zł 3 500. — Wiadomość Chociszewskiego 47, m. 11. zdg 28 008

Parcela
Debiec, Poplińskich 7 — 9. zdg 28 023

Przyjmę
administrację domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 027.

Kamienica
Solacz, rozpoczęta budowa, parcela 800 m², wpłaty 16.000. — Poznań, Mielżyńskiego 22 — 12. zdg 27 982

Wille
ośmiopokojowa, centralne ogrzewanie, garaż, sad dwumorgowy, przy placu wysięgowym Ławica sprzedam Jaroszewski, Masztalarska 6. Pg 3 423-54,247

Parcela
Poznań Jeżyce willowa 1 000 metrów, wpłata 3 000. Wiadomość telefon 66-18. zdg 28 034

Puszczkowo
Puszczkowo kupie willę, parcele gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 807

Przedsiębiorstwo
przemysłowe własny grunt lub dom kupie, zapłaca 10 000 gotówką oraz wille centrum 65 000. — wartości niezadużona pięciomieszkańkowa bezpodatkowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 880

Administrację
domów fachowo i korzystnie załatwia Administracja Kamienic J. Schmidt, Wierzbicice 11, telefon 73-76. zdg 26 879

Wille
czteromieszkańkowa sprzedam. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 272

W Inowrocławiu
spowodu choroby właściciela do sprzedania duży dom (4 składy) tuż przy rynku, wpłaty ca. 30 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 867

Dom
w małym mieście, duży ogród kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 363

Wysoko położone
parcele Wolińska, Winiarska — także tablica orientacyjna. Wiadomość: Szczanięckiej 1, mieszkanie 19, telefon 74-15. zdg 26 395

Wille
dwumieszkańkowa sprzedam — wpłaty 26 000. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 576

Willa
nowa 3 mieszkaniowa tanio, pośrednictwo wykluczam. Ulica Ad. Biedzyckiego 17. zdg 27 669

25 mórg.
przy Poznaniu, stacja, autostrada, bocznicą, na parcelacji, fabryki, znakomita lokata, tanio. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 903

Willa
2x6 i 2 pokojowe, komfort, garaż, wpłaty 15 000, przejęcie amortyzacji. Kossmann, Fredry 6. zdg 27 799

Sprzedam dom w Częstochowie
nowa budowa, centrum miasta, dochód 7 200 zł rocznie, cena 55 tysięcy, wpłaty 27 000. Częstochowa, ul. Jasnohorska 73.

Jan Kawecki
zdg 27 682

Dom
Środa, Rynek, kompletna piekarnia, kolonjalka, 12 tysięcy sprzedam. Zgłosz. Kurjer Poznański zdg 27 806.

Parcele
Ławica, od 40 gr m². Właściciel, skład spożywczy „w. Marcina 49. zdg 27 546

Pg 3411-18 113

100 000,—
placę za nowszą tylko dobrze utrzymaną kamienicę lub willę czynszową, centrum, Łazarz lub Języcze. Dokładne oferty tylko od właścicieli Kurjer Poznański zdg 26 860

2. PIENIĄDZ

Do
zaprowadzonego biura inżyniersko-handlowego w Poznaniu, posiadającego kilka lukratywnych przedstawicielstw, poszukuje się odpowiedniego wspólnika z gotówką co najmniej 15 000 złotych. Pożądana współpraca. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 27 372

6 000,—
wspólnika (czke) przyjmie do zrealizowania zagranicznej licencji w własnej nieruchomości. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 174

Złote
marki sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 068

2 tysiące
na dwa lata, procent mieszkanie Oferty Kurjer Poznański zdg 26 801

3 000 zł
na I hipotekę szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 326

Dobrze
zaprowadzona hurtownia celem powiększenia przyjmie wspólnika. Panie (-owie) z kapitałem ponad 15 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. pod ng 8169

600,— zł
poszukuje krótki czas — wysoki procent. Zgłoszenia Kurjer Poz. zdg 27 477

Za
wypożyczenie na rok 3,000.— dam stałą posadę wysoki procent i 100% zabezpieczenie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 562

Tanio
sprzedam I hipotekę 18,000 zł, procent miesięczny pewny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 857

Złote
marki, funty sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 843

10.000
na wykończenie willi Sołacz poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 845

Tanio
sprzedam elegancko urządzone, świetnie prosperujący lokal restauracyjny, centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 706

300,—
pożyczki poszukuje procent 15 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 785

Pożyczki
większej pożyczki. Gwarancja pierwsza hipoteka domu śródmieściu Poznania. Warunki do Kurjera Pozn. zdg 27 912

20.000,—
gotówki, kilkanaście gwarancji bankowej posiadając, zawrę miejscowa spółka, wyjade odziedziczenia. Poważne, konkretne, solidne propozycje Kurjer Pozn. zdg 28 021.

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Puszczykowo
3, 2 lub pokój kuchnie na cały sezon oddam. Czech, Puszczykowo, Poznańska 43. zdg 27 112

4. OSOBISTE

Masażystka
dyplm. H. Giernatowska obecnie Skarbowa 17, m. 4. zdg 22 354

„Debitor“
Biuro Rewizyjno-Buchalteryjne, Rzeczypospolitej 9, Tel. 27-05, reguluje tanio, szybko, sumiennie książki handlowe, przemysłowe. zdg 24 829

Trwała ondulację
pierwszorzędnie pod gwarancją najtaniej tylko Venus Stanisław Ciesliński obecnie ulica Golebina narożnik Wrocławskiej 37. zdg 27 997

Salon Mód
„Czarodziejka“ Jasna 8. wykonuje szybko tanio ng 7295

Weber
mi dodał do życia ochoty — za podwieczorek placę jeden

złoty.
Nowa 4. ng 7214

Zegarki, obrączki
ślubne i biżuteria wielki wybór tanio

Stefan Hubert
Poznań, św. Marcin 45 (po stronie Zamku). ng 7 223

Wszelkie kapelusze
które mam na składzie pochodzą z mej pracowni! Dlatego są tanie i bardzo wygodne „Ines“ — Piekary 22/23. Pg 3400-11.100

Marylko
daj szyc płaszcz, kostiumy tylko w pracowni krawieckiej Stary Rynek 41 nad apteką pod białym orlem, Janusz. zdg 27 915

Czy wiecie?
że w wogoch Pogorzelskiego ulica Wodna 7 dzieci najlepiej się chowają. dg 1243

5,50
trwała ondulacja wykonuje wykwalifikowany specjalista. Olejniczak, Wielka, narożnik Szewskiej. zdg 27 807

100
któremu powiem nieprawdę chironantka „Lu-me“. Małeckiego 19 — 1. 1—9 wieczór. zdg 27 959

6. OŻENKI

Dla mego syna agr. akad. wykształceniem posiadacza dóbr rycerskich Wielkop., lat 28., przystojny, solidny, dobry charakter, rel.

poszukuje żony
panny blond, przyst., wykształconej, dobrego charakteru, z dobrej religijnej rodziny z odpowiednim majątkiem lub wlas. ziem. Pośrednictwem rodziców i krewn. mile widziane, zaw. wyklucz. Dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 659

Dla
mego siostrzeńca, rzeźnika, lat 31 poszukuje odpowiedniej partji. Coś gotówki dla wspólnego dobra pożądana Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 384

Panna
krawcowa, muzykalka, gospodarza, mieszkaniem, szuka meża stanowisku chętnie kolejarza, nie niżej 45 lat. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 000

Dyskretna
swatka. Począwa 23 — 3 front. zdg 27 386

Panna
26, posiadająca nieruchomości Poznaniu posłubi urzędniczką państw. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 346

Kawaler
lat 40 posiadający skład, nieruchomości poszukuje stosownej partji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 293

Panna
sympatyczna 20 000 wyjdzie za pana na stanowisku. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 335

Panna
inteligentna, lat 44, z dobrem charakterem, oszczędna, z małą wyprawą poszukuje meża religijnego, wdowcy niewykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 266

Który
z panów sytuowany pod przyjacielską dłoń, samotnej, starszej pani, cel matrymonjalny, od 55 do 70 lat. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 269

Kupiec
młody Poznaniak, inteligentny, szlachetny charakter, szuka odpowiedniej żony cośkolwiek gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 144

Dla
mej córki 28, gospodarniej, posagu kilka tysięcy szukam pana na stanowisku, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 140

Samotna
urzędniczka prywatna (kupcowa) lat 46, skromna, gotówka 15 tys. własnym czteropokojowym mieszkaniem pozna urzędniczką, kupca właściciela odpowiednim wieku, cel matrymonjalny. Nieanonimowe oferty możliwie fotografiami, które zwracam Kurjer Poznański zdg 27 129

Starszego
szlachetnego pana bez nalogów względnie wdowca na poważnym stanowisku pragnie poznać przystojną Wielkopolankę, lat 44, samotna, gotówka 10 tys., własnym mieszkaniem. Cel matrymonjalny. Sprawy traktuje poważnie. Szczere oferty Kurjer Poznański zdg 27 123

Fryzjernerie
nowoczesna dobry byt sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 125

Przemysłowcem
jestem, wyższem wykształceniem lat 29, poznam towarzyszkę życia odpowiednim majątkiem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 173

Przystojna
inteligentna (dypl. drogerzystka), lat 32, posiadająca dwupokojowe umebłowanie, cośkolwiek gotówki, pozna pana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 866

Który
pan po czterdziestce, szlachetnego usposobienia posłubi pannę starszą cośkolwiek oszczędności. — Oferty Kurjer Poznański zdg 27 417

Panna
przystojna własne mieszkanie — wyjdzie zamaż za pana na stanowisku. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 680

Brunet
przystojny, uczciwy, 6 kl. gimn. lat 28, posłubi kobietę, która pomoże uzyskać posadę — stanowisko. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 27 790.

Kulturalna
bezdzienna trzydziściopięcioletnia wdówka, majątek około 300 000 wyjdzie za odpowiedniego. Poważne oferty „Wanda“ Szymanowskiego 4 — 5. zdg 27 626

Olbrzymi dobor
korzystnych propozycji matrymonjalnych — panom oraz panom poleca „Echo“, Poznań, św. Marcin 63, Telefon 50-30. zdg 28 018

Kawaler
przystojny, lat 26, urzędnik szuka panny z gotówką 3.000.— Cel matrymonjalny. Zgłoszenia z fotogr. Kurjer Poznański zdg 27 564

Urzednik
państwowy, kawaler po trzydziestce, dobrze sytuowany poszukuje paniąki biednej, lecz przystojnej, zdrowej, pełnej tuższy i skromnej. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 624

Krewnego
mezo przystojnego bruneta, zapoznam z właścicielką realności lub przedsiębiorstwa która da pole pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 439

Kawaler
lat 28, własne przedsiębiorstwo przemysłowe, szuka odpowiedniej towarzyszk życia. Oferty z fotografią do Kurjera Pozn. zdg 27 937

Państwowy
urzednik wyższy VII pozna pannę dobrego domu wykształconą przystojną, majątkiem, cel prawdziwie matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 803

Panna
39 z całkowitą wyprawą wyjdzie zamaż za urzędniczką kolejar, emier lub wdowca. Panowie, którym nie zależy na gotówce, tylko na dobrej uczciwej żonie, proszę oferty Kurjer Pozn. zdg 27 928

Kawaler
solidny, bez nalogów, wyższe studia handlowe, na stałej posadzie, mający obciążoną nieruchomości, posłubi odpowiednią panią. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 963

Zapozna
celem ożenku pania do lat 30, kupiec na stanowisku z gotówką ma możliwość usamodzielnienia się. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 006

Dla
przyjaciela wdowca lat 28, z dzieckiem, na posadzie, szukam towarzyszk życia, przystojną do lat 28 z gotówką ca. 15—20 000 zł. dla usamodzielnienia. Oferty z fotografią Kurjer Poznański zdg 28 042. Dyskrecja zapewniona.

7. SPRZEDAŻE

Wózki dziecięce
wybór tanio Trabczyńska. Pięćroćno 11. podwórze. Asygnaty „Kredyt“. zdg 17 895

łóżka
Nowoczesne metalowe — tapczano — materace sprężynowe — meble przedpokoje — białe meble.

Sprzet Domowy
św. Marcin 9/10. Asygnaty Kredyt. ng 7 236

Kołki drągi
do drzewek, pletów rzeźtowań, każdej ilości poleca **Dereziński**, składnica drzewa, Poznań, ulica Zależę 6. zdg 24 847

Antyki
oryginały, Dominikańska 1 meble. zdg 25 105

Sprzedam
dyszle, słupy dębowe, brzożowe, suche, tanio, śmichurski, Swarzędz. zdg 25 601

Pekińczyki (pieski)
karczki japońskie rodowody, nagrody. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 007

Saloniki
hamionowe brzożowe, tanio. Witt Szkołna 3, I. p. zdg 26 279

Kadź na 8 000 litrów
jębowa w dobrym stanie tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 285

Wózki dla chorych
używane sprzeda okazynie Wytwórnia Protez, Poznań, Bukowska 25. zdg 26 495

Tapczany — fotele
leżanki, gwarantowanej jakości, najkorzystniej, Wrocławska 13, dg 1058

porcelana
Sewres, Capo di Monte

Mann
Rzeczypospolitej 6. ng 5819

Kartoteki i przybory
do kartotek. Skóra S-ka. Aleje Marcinkowskiego 23. ng 7258

Dwunastoosobowy
sztuczek srebrny, inne srebra — drobiazgi, kryształowy okazynie. „Lamus“, Strzelecka 1. Pg 2 963-54.73

Sprzedaje
kupuje meble, maszyn, inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2. Pg 2542-10.58

Urządzenie do fabrykacji
papierowych nieprzemakalnych kubków do picia, oraz parafonowanych wiaderek na marmoladę, musztardę, etc. korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia pod: skrz. pocztowa 100 Cieszym. ng 8015

Fortepian
koncertowy Bechsteina. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 776

Jadalnie
gabinet, biblioteki, garnitury klubowe, biurka dywan 3x4 różne antyki tanio sprzeda

Podgórna 6
Magazyn Mebli, zdg 26 977

Róże wysokopienne
po cenie 1,50—1,80 za sztukę. **Róże krzaczaste**
10 sztuk 6.— zł. nowości 10 szt. 8.— zł. oddaje biegacza. Szkoła róż Willy Pusch, Nialek Wielki, pow. Wolsztyn. ng 7 997

Nowości
Ulepszony „Rekord“
do bilardu niebawymie tanio, Caesar Mann, Rzeczypospolitej 6. ng 7 220

„Meble W. Paetz“
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. dg 1166

Opony samochodowe
dostarcza **najkorzystniej „Wulgum“**

A. Kwiatkowski Poznań, Wielkie Garbary 8, telefon 18-64. — Przedstawicielstwo na wojew. poznańskie opon gum pełnych i odpneumatyków.

Pirelli
Posiadamy na składzie opony „Stomil“, „Michelin“, „Dunlop“, „Englebert“, „Firestone“, Akcesoria, akumulatory, smary, oleje. Największy i fachowy zakład wulkanizacyjny w Polsce. Własna prasa hydrauliczna.

Protektownia.
Nakładamy na zjeżdżone opony protektory fasonowe i udzielamy 20 000 km gwarancji. Wielkie zapasy opon używanych wszelkich rozmiarów. Ceny najkorzystniejsze. Zadajcie cenników. Pz 2580-5.59

Sprzedaj — Naprawa
wielkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa naciętniast w firmie Józef Czosnowski spec. skład papieru i montowania piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 772

Restauracje
kawiarnie, centrum, wyszynk, salka, mieszkanie z powodu starości sprzedam zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 518

Fryzjerzy
żelazka ruch. Denss para od 12 zł. Foeny, Ra-dioluxy, maszyny elektryczne b-zytyny, nożyczki, niezrównane poleca okazynie — Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 13. N 5326

Piece
wannы kąpielowe najtaniej. — Koska, Dominikańska 5 Nr 6314

Rury
kanalizacyjne, wodociągowe najtaniej. Koska, Dominikańska 5. Nr 6313

Materiały koldrowel
adamaszki, brokaty, kłoty, lewatywny, moccainlety.

puch koldrowy
wełny i waty do kolder

Gremplowanie wełny
najtaniej

Emkap M. Mielcarek
Poznań, ul. Wrocławska 30. ng 7501

Okazja
sprzedam, wydzierżawie skład rzeźniczy towarem, mieszkaniem tanio spiesznie. Bukowska 31. zdg 26 930

Maszyny
damska, nowa, kryta. Półwiejska 18 — 20. zdg 27 358

Serwis
Rosenthala 12 osób, 147 części — sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 27 380

Tanio
12 szklanek ze spodczkami tylko 2,— garnitur kompotowy i do ciast tylko 2,75

Serwis kawowy tylko 6.—
Hurt Szklą Porcelany
Marjan Lesiński, Wroniecka, dg 1254

Kamienica
dwupiętrowa, Ostrów składami, półtoramorgowy ogród, roczny ochód 7 700,— cena 60 000,— amortyzacja 23 900,— wpłaty reszta Zgłoszenia Kurjer Pozn. ng 8165

Gobelin
jedwabny, kape, chodniki i drażki mosiężne, fotel pluszowy, gotowalnia 3 lustra, magiel domowy.

Brockhaus'a
leksykon 17 tomów, Brehms Tierleben 13 tomów, encyklopedia kolejowa 10 tomów, Chociszewskiego 21 — 12. zdg 27 315

Piekarnię
cukiernie, przepisowa dobrze prosperująca, piec patentowy, mieszkaniem korzystnie sprzedam. Kramarska 27. zdg 27 345

Centralne ogrzewanie
używane, piec, kaloryfery, rury, łączniki tanio sprzeda „Przewodnik“, Towarowa, brama 2. zdg 26 484

Piekarnię
przepisowa centrum mieszkaniem sprzedam, Piotrowski, św. Marcin 5 — 21. zdg 26 942

Jadalnia
dębowa, dobrym stanie 150 zł. Gen. Kosiniego 12, m. 6/7. zdg 26 424

Interes
rzeźniczy bez konkurencji z urzędzeniem sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 307

Kajakowcy
motor amerykański okazynie. — Kowalski, Ogrodowa 15. zdg 27 820

Psa
rasy „Bernard“ 3 miesięcznego, tanio sprzedam. Wiadomość tel. 61-10. zdg 27 333

Kolonjalke
mieszkaniem. Adres Kurjer Poznański zdg 27 338

Wózek
dziecięcy „Kon-Kon“ biały sprzedam. Szewska 12, m. 12. zdg 27 248

Zakład
fryzjerski spowodu stosunków rodzinnych korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 260

Pies
szpic na sprzedaż. Górna Wilda 30, m. 3. zdg 27 267

Wytwórnie
kosmetyczna sprzedam lub przyjmie wspólnika. Wskaże Kurjer Poznański zdg 27 278

„Steyp“
6 osobowy nowa limuzyna tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 212

Rower
używany sprzedam. Jeżycka 31. zdg 27 215

Drogerja
na prowincji bez konkurencji na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 230

Kolonjalke
pierwszorzędnie prosperująca, 3 pokojowym mieszkaniem, maglem urzędzeniem i towarem, 15 lat w rękach sprzedam za 6 tys. zł. spowodu zmiany rodzinnej. Adres Kurjer Poznański zdg 27 245

Sprzedam
kase panc., lodownię, czarn, gabinet tanio. Informacje telefon 59-09. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 192

Skład
mieszkaniem korzystnie. Informacje Wodna 12, m. 2. zdg 27 207

Skład
towarów krótkich śródmieściu, krzyżówka ulic do sprzedania — czynsz miesięczny 80.— Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 27 109

8 móg
lub mniej tanio sprzedam. Górczyńska 29, m. 4. zdg 27 092

Węgiel bukowy
do prasowania poleca Jan Karczak Poznań, ul. Różana 18 i Piekary 6, telefon 77-79. zdg 27 087

Kocz
I. klasy sprzedam. Poznań, Bukowska 46, telefon 66-52. zdg 27 159

Skład
spożywczy z towarem sprzedam bardzo tanio jeden pokój i kuchnia 800 zł. Chwaliszewo 58/59. — II p. m. 27 Wyszynski. zdg 27 155

Duży
wózek dziecięcy sprzedam. Dammowa, Sloneczna 19. zdg 27 146

8—12
móg ziemi Poznań, św. Rocha sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 143

Obligacje
3% Premj. Pożyczki Inwestycyjnej sprzedam. Oferty Kurjer Poznański pod zdg 27 137

Sprzedam
psa. Strzelecka 9, m. 16. zdg 27 127

Ford A
kabriolet 2—4 osobowy w bardzo dobrym stanie, gotowy do jazdy sprzedam za cenę 2 200.— Warsztat Samochodowy J. Proszak, Poznań, ul. Dąbrowskiego 33. zdg 27 121

Elegancki
skład bielizny, towarów krótkich, około 10 000 sprzedam. Oferty lub adres Kurjer Pozn. zdg 27 120

Restauracje
wyszynkiem wódek, sala, składem kolonialnym, zabudowaniem maszynem, 100 drzew owocowych bez konkurencji, wiesz kościelna 25 km od Poznania — sprzedam 28 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 179

Kolonjalke
dobrze prosperująca z powodu wyjazdu korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kreta 24, m. 8. zdg 27 171

Majateczek
sprzedam 83 morgi, w tem 22 luki, 5 lasu, użytk., ogród, woda dla ryb, zabudowania maszynowe, dom 5 ubikacji, inwenzarz żywy, martwy komplet, położenie letniskowe na uboczu przy lesie, stacja autobusowa w miejscu. Cena lub wpłata ugodowa. — Adres Kwiecieński, Ostrów Wlkp. Raszewska 28. ng 8152

Plac
zabudowaniem blisko śródmieścia ca. 1 100 m kw. korzystnie sprzedam. Smolibowski, ul. Niska 2. zdg 27 048

Skład
kolonialny w Gnieźnie w bardzo dobrym punkcie spowodu stosunków rodzinnych bardzo korzystnie do sprzedania lub wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 598

Wiosenne kapelusze
piękne jak marzenie modne a najniższe w cenie. M. Malczewski, Poznań, Szkołna 13. dg 1121/2

Radjo
3 lamp, prad stały tanio. Strzelecka 31, m. 4, godz. 8. zdg 27 757

Radjo
b

Gabinet
meski orzech kaukaski.
Jadalnia
róża

sypialnia
brzoza, gwarantowane. Stolarska.
Stolarska 2. zdg 27 945

Sprzedam
tanie spowodu wyjazdu sypial-
nie, salonik. Pocha 54. m. 10.
zdg 27 948

Limuzynę
Chanardo Walker w dobrym stani-
e za gotówkę. Grobla 13. m. 15.
tel. 37-79. zdg 27 951

Ogródek
działkowy sprzedam przy ul. Bu-
kowskiej. Informacje ul. Polna
20. m. 7. zdg 27 686

Najpiękniejsze komplety
kostjumy, płaszcz, suknie wyko-
nane przoduja
Salon Mód Gażanki
Wrocławska 19. II piętro, front.
zdg 27 936

Paski
teki. Czysz. Szkolna 11.
Pg 2969/70-11.46/7

Pianina
Fortepiany
światowej sławy
marki „Arnold
Fibiger“ Kalisz.
(dostawca Pol-
skiego Radia i
Konservatorów
Muzycznych) stale wyróżniane na
wszechświatowych wystawach jak
najlepszy fabrykat polski. Ni-
skie ceny. dogodnie warunki.
Dostarcza po cenach fabrycznych.
Przedstawiciel A. Drygas. Poz-
nań. ul. Podgórna 10a. Tel. 33-58.
Pg 2556/7-1.13/15

Klubowy
garnitur, jak nowy, okazynie. —
Grobla 4-2. zdg 27 939

Skład
kolonialny towarem, mieszkaniem
korzystnie sprzedam. Adres Kur-
jer Pozn. zdg 27 931

Rower
biurka szkolne, szafonierka, sza-
fa. Wierzbiciec 29. m. 4.
zdg 27 917

Magiel
urządzenia składowe, gablotki,
stoly, foteliki. Dąbrowskiego 94.
zdg 27 822

Skład
rzeźniczy, bez warsztatu, dobrze
prosperujący 600 zł Chociszew-
skiego 17. Łazarz. zdg 27 575

Motocykl
sprzedam 350 ccm, dobry. Zgłosze-
nia Strumykowa 36. skład koloni-
jalny. zdg 27 571

Gospodarstwo
200 mórg Międzychód sprzedam
korzystnie. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 27 397

Karbolinum
prawdziwe żywiczne poleca jedyn-
ie „Hatech“, Marcina 65.
zdg 27 805

Tokarnię
nowa 1 mtr. na przymach sprze-
da tania „Hatech“, Marcina 65.
zdg 27 804

Butony
brylantowe tania, obejrzyć 16-20
Adres wskaże Kurjer Pozn.
zdg 27 901

Pracownia
abażurów celudowych wykonuje
na zamówienie, gotowe na skła-
dzie tania. Marcin 27. zdg 27 880

Płaszcz
Kostjmy
Komplety
przoduja elegancja
— cenami najniższymi
— bo wprost z fa-
bryki konfekcji
damskiej

Wildowa - Syn
Wodna 1
Asygnaty kredyto-
we. ng 7 233/4

Akwarjum
120 litrów, z rybkami sprzedam.
Poznań, Mostowa 37 miesz. 3.
zdg 27 466/7

Narybek
karpia lustrzeń poleca Maj. Na-
pachania, p. Rokietnica.
zdg 27 443/4

Piekarnię
centrum Gdyni, nowoczesnie wy-
budowana odstapie. Potrzebne
15.000.— „Silesia“, Słupecka 14.
ng 8184/5

Konia
sprzedam kasztan 9 lat. Fabrycz-
na 6 — 17. zdg 27 875

Kawiarnia
skład cukrów przy ruchliwej uli-
cy śródmieście. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 27 868

Papierosnice
złota, zegarek bijący, inne zegar-
ki, pierścionki, okazynie. „La-
mus“, Strzelecka 1. zdg 27 865

Opony
do samochodów i motocykli do-
starcza najkorzystniej „Motor“,
Poznań. Dąbrowskiego 5 telefon
62-27. zdg 27 864

Kawiarnię
istniejąca szereg lat, w centrum
Poznania, 70 miejsc, stała klijen-
tela, sprzedam zaraz lub od 1
lipca. Zgłoszenia: Marija Dzie-
wulska, Grudziadz, ul. 3 Maja
40. m. 3. zdg 27 974

Bilard
automatyczny jak nowy 225.— z
spowodu wyjazdu sprzedam. In-
formacje Poznań Stary Rynek
17. zdg 27 970

Antyki
wyprzedaż salonu, gabinetu, zeg-
ar z kurantami oryginalny tania
Pocztowa 22. Pg 3 419-54.249

Sprzedam
ca. 50 mórg ziemi z maszynami
zabudowaniami nadające się na
żwirowanie. Pośrednicy nie po-
żądani. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdg 27 721

700 samochodów
rozebranych używane części, pod-
wozia mleczarskie, opony najta-
niej w firmie Autoskład Poznań,
Dąbrowskiego 89 telef. 46-74.
zdg 27 662

Mydła
prosunki, pasty najtaniej Mydlar-
nia Chwaliszewo 37. zdg 27 768

Wózek
dziecięcy sprzedam. Rom. Szy-
mańskiego 2. parter. zdg 27 830

Meble
najtaniej poleca, J. Stepkowski,
Szewska 2. zdg 27 859

Pożyczosnicze
ulepszone przekładają automa-
tycznie oczka, sprychają, wyrzuca-
ją igły, produkują zatem 50 par
dziennie. Zadać prospekt, Zofia,
Kozia 12. zdg 27 504

Motocykl
Norton 350 cm. Zgłoszenia Kur-
jer Pozn. zdg 27 559

Złoto
srebro, brylanty kupuje, sprzede-
je „Occasion“, Aleje Marcinkow-
skiego 23. zdg 27 554

Wyprzedaje
po każdej możliwej cenie, pozostaw-
ności z licytacji, jak: zegarki, pa-
pierošnice, lornetki, aparaty foto-
graficzne, gramofony, gitary, skrzyp-
ce, wentylator elektryczny, smok-
ingi, fraki, nowe ubrania męskie,
dla chłopców, spodnie płaszcze
męskie i latowe, obuwie męskie, dam-
skie, czarne i kolorowe, nowe ro-
wery damskie i męskie, klimat,
samochód Fiat 503 i wiele innych
przedmiotów. Woźniackiego ul.
Stawna 13. przy Wronieckiej ul.
telefon 28-08 Pg 3407/8-54 245 6

KASTOR

św. Marcin 55
Najlepszy rower
Najtańsza cena!
Fachowa obsługa. ng 8 190/1

Rowery
piasta wolnobiegowe
złoty 95,—
Traugutta 23. mieszkanie 8.
zdg 27 553

Samochód
reklamówka, 1 1/2 tonny, mało uży-
wany, tania sprzedam. Garaże —
Brzeskiauto, Jakóba Wujka.
zdg 27 550

Wannę
żelazna używana, piec kąpielowy
na węgiel. Waszak, Waly Jana
III 9. zdg 27 629

Wózek
dziecięcy, gładki, „Konkon“ na
sprzedaż. Półwiejska 9 b. m. 3.
zdg 27 628

Skład
owoców dobrze zaprowadzony z
przyległymi składnicami sprze-
dam. Adres Kurjer Poznański
zdg 27 622

„Chevrolet“
limuzyna tania sprzedam. „Re-
kord“, Szewska 20a. zdg 27 596

Salon
Biedermeyer inkrustowany.
Salonik
damski, rozmaite antyczne meble
tania na sprzedaż. Skarbowa 4
parter lewo. zdg 27 591

Rzeźnictwo
skład, mieszkanie, warsztat, za-
ped elektryczny, objęcie 7 000.—
Powód wyjazd. Zgłoszenia zawi-
adawca Poznań, ul. Wielka 20.
zdg 27 606

Restauracja
śródmieście, mieszkanie korzystnie
na sprzedaż. Adres wskaże
Kurjer Poznański zdg 27 977

Skład
cukierków, mieszkaniem korzyst-
nie sprzedam. Poznań, Dąbrow-
skiego 4. zdg 27 979

Bufet
stylowy, lustro kryształowe, tap-
czan nowy okazynie. Słusarska
7 — 5. zdg 28 013

Sypialnię
frotierkę elektryczną, maszynę
szycia, lampy elektryczne. Mar-
cin 75 — 2. zdg 28 024

Jadalnie
sypialnie, gabinet nowe bardzo
tania. Stolarska Chłapowskiego
9. Wilda. zdg 28 025

Radjoodbiornik
Telefunken, prad stały zł 155.—,
Szewska 12 — 6. tel. 26-98.
ng 7242

Sprzedam
sklep kolonialny i żelaza z urza-
dzeniem i towarami natychmiast
w dobrym położeniu w Gdyni 4.
Do objęcia około 7 tysięcy. Zgło-
szenia Kurjer Poznański, Gdynia
„Egzystencja“. ng 8 188

Dom
czynszowy w Gnieźnie, składem,
garażem sprzedam lub zamienie
na mniejszy z dodatka bez obja-
żeń. Oferty Kurjer Poznański,
Gniezno 360. ng 8 175

Pianino
nowe, pierwszorzedne zamienie na
drzewo stolarskie użytkowe. Zgło-
szenia piśmienne Kurjer Pozn.
d. 1259

Parowy pług
komplet system Vowler, kompot,
nowszy typ, gotowy do orki, ci-
śnienie robocze 13 atmosfer, kor-
zystnie sprzedam. Agent, Ku-
riera Pozn., Jarocin. ng 8 137

Boksery
9 tygodniowe sprzedaje Kosicki.
Nakło n/N., Dąbrowskiego 6.
ng 8 186

Wózek
dziecięcy sprzedam. Zaułek. św.
Wojciecha 26/27. m. 19.
zdg 27 646

Skład
kolonialno - delikatosowy, rucht-
wa ulica, Wskaże Kurjer Pozn.
zdg 27 635

Na Wielkanoc
polecam bardzo tania
Jadalnie dębowe
solidne używane nowe
Gabinet męskie
nowoczesne piękne
Sypialnie dębowe
skromne luksusowe oraz inne
przedmioty

Poznański
Dom Komisowy
Dominikańska 3, telefon 24-42.
Pg 3421-13.125

Kompletna piękna
Sypialnia mahoniowa
elegancki nowoczesny
Gabinet palisandrowy
okazaly, bardzo piękny.
Jadalnia mahoniowa
nowoczesna polerowana
Sypialnia orzechowa
Piękny dobrze utrzymany
Salon Ludwika
XVI imitacja kości słoniowej
Pianino czarne
płyta metalowa krzyżowe
Jadalnia flamandzka
okazała zegarem 12 krzeseł skó-
rze, stół 24 osoby tania

Poznański
Dom Komisowy
Dominikańska 3, telefon 24-42.
Pg 3420-13.126

Rzeźnictwo
w pełnym biegu z całkowitem u-
rządzeniem z przyległym miesz-
kaniem. Adres skład cynam.
Chwaliszewo 1. zdg 27 841

Łóżka
2 ciemno dębowe nowe materace
sprzedam. Mostowa 14. m. 9. go-
dzina 6-8. zdg 27 813

Pewna egzystencja!
Skład papieru, galanteria, księ-
garnia 27 lat jednych rekach, mi-
asto powiatowe, gimnazjum, semi-
narjum, dostawa do urzędów z po-
wodą podszłego wieku właśc. na
sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 28 016 lub tel. 72-08.

Sypialkę
dębowa kuchnia sprzedam zaraz.
Tama Garbarska 1. m. 7.
zdg 28 017

Skład
materj. opalowych dobrze prosperu-
jący z kompl. urządzeniem i in-
wentarzem natychmiast sprzedam
Powód zmiany branży. Tylko po-
ważne oferty do Kurjera Pozn.
zdg 27 983

Samochód
928 bardzo dobrym stanie otwarty
transformable, 4 siedzeniowy —
wszelkimi udogodnieniami sprze-
dam. Mocek, Al. Marcinkow-
skiego 22. zdg 27 984

Antyczne
meble, stara porcelana. Wielkie
Garbary 20. Pg 3427-54.255

Salon
mahoniowy Biedermajer inkrusto-
wany.
Gabinet
mahoniowy stylowy, św. Wo-
ciech 29 — 2. Pg 3428-54.254

Salon
Biedermajer, kase ogniotrwała —
powód wyjazdu spiesznie sprze-
dam. Romana Szymańskiego 1-5
Pg 3 429-54.253

Stare skrzypce
koncertowe Stradivarius kopja —
radio i kandelabry Woźna 1. —
Komis. zdg 28 030

Spowodu
przeprowadzki sprzedam natych-
miast: srome żytnia i jeczmienna
ca. 100 cfr., wiazana, centnar i
złoty, agawy (kaktus), 1 1/2 mtr.
wysoki, 4 agawy (kaktus), 1 1/2 mtr.
wysokie, centrifuga, waga do zbro-
ża, wóz czterookosowy. — Braeh,
Swiniary, pow. Gniezno, poczta
Klecko. zdg 27 490

Okazja!
jadalka zł 250. Aleje Marcinkow-
skiego 17. m. 3. zdg 27 481

Sprzedam
rower okazynie w dobrym stani-
e. Stary Rynek 43, biuro posłań-
ców. zdg 27 484

15 drzwi
Wielkie Garbary 11, Zurkiewicz.
zdg 27 511

Przedsiębiorstwo
przewozowe, dorożkarskie z cał-
kowitem wyposażeniem i mieszka-
niem sprzedam. Wrocławska 15
m. 8. zdg 27 537

Marmur
płyty 60 x 170. 60 x 115. św.
Marcin 50, m. 3. zdg 27 455

Gabinet
meski jednoosobowy. Marcin 57
— 9. zdg 27 447

Pianino
550 zł. Pierackiego 10. podwórce
partie. zdg 27 446

Materace — tapczany
garnitury klubowe najtańsze —
wprost pracowni Wielkie Garba-
ry 18, narożnik Woźnej, suterenka
zdg 27 858

Wózek
czterokołowy, jak nowy Strzelec-
ka 3 — 10. zdg 27 851

Póldarmo
kilimny, dywany, firany, komy,
chodniki. Przecznic 1. Skibiń-
ska. zdg 27 738

Wózek
dobrze utrzymany biały sprze-
dam. Szamarzewskiego 60. m. 24.
zdg 27 732

Kolonjalke
od kilku lat dobrze zaprowadzona
maglem, mieszkaniem Solaczu
korzystnie sprzedam. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 27 735

Motocykl
New Hudson ze światłem elek-
trycznym bardzo dobrym stanie
korzystnie sprzedam. Zgłoszenia
Avenca Kuriera Poznańskiego,
Krotoszyn. ng 8 189

Rower
meski na sprzedaż cena 70 zł.
Rest. „Louvre“, Al. Marcinkow-
skiego 27 zdg 27 782

10. MAJĄTKI
Resztówka
160 pszennej kompletnej 45 000,
wplaty 25 000, wiele innych resz-
tówek poleca Kwiatkowski, Po-
znań. Działyńskich 10, zdg 27 287

Zadzierzawie
majątek ziemski 250—400 ha z
dobra ziemia i komunikacja.
Oferty z opisem i podaniem po-
trzebnej gotówki kierować Maj.
Manieczki, powiat Srem.
zdg 26 433

Biuro „Hektar“
Fredry 6, telefon 35-31. Parcela-
cja, kupna, sprzedaże, dzierzawy
majątków i gospodarstw.
Pg 3293-54.176

Majątek
300 — 400 mórg, tylko dobra zi-
emia, budynki maszynowe, blisko
miasta kupie, 75 proc. wartości,
wplacie gotówka, reszta hipoteka
amortyzacyjna. Pośrednicy wy-
kluczeni. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 25 793/4

Majątek
blisko Poznania 900 mórg burac-
zanych, młkniemi zabudowaniami
sprzedam, wplaty 200 000. Resz-
tówka 180 mórg buraczanych,
dom 10 pokoi, cena 55 000 Pa-
luch, Poznań, Kantaka 8/9
zdg 27 402

Gospodarstwo
200—400 mórg dobre kupie, Oferty
Kurjer rPozn. zdg 27 689

Majątek
280 mórg pierwszorzedny blisko
Poznania sprzedam tania, zalicz-
ka 40 000. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 28 039

11. KUPNA
Meble używane
dywany, porcelane, antyki kupu-
je Magazynek mebli, Podgórna 6.
zdg 18 045

Kupię
butelki do lemoniady wody sodo-
wej. Smichurski, Swarzędz.
zdg 25 600

Opony
detki, zużyte i używane kupuje
każda ilość. Wul-Gum, Wielkie
Garbary 8 tel. 18-64. Pg 2 585-7-29

„Lamus“
Strzelecka 1 Pg 2976-54.125

Introligatorską
maszynę do ciecicia, nacinania i
wyginania okazynie kupie. Oferty
do Kurjera Pozn. dg 1 233

Elewatora
transportowego na wysokość 15
do 17 metrów poszukujemy. Oferty
pod zdg 26 092 do Kurjera Po-
znańskiego.

Samochód
osobowy, ekonomicznie tania. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 26 825

Lorki
szyny kolejki polnej, podkłady że-
lazne i inne materiały kolejkowe
kupuje, gotówka płace najwyższe
ceny. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 26 745

Kupię
maszynę do szycia. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 26 900

Chemję
organiczna Diehls kupie, cena
Oferty Kurjer Poznański
zdg 27 340

Gabinet - Salon
mahoniowy lub jesionowy kupie
okazynie. Oferty pod „Erka“,
Hotel Bazar, Poznań.
zdg 27 203

Dom
Poznaniu 30 000 wplacie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 27 163

Kupię
okazyjne wiertarkę słusarska,
kowardo, wentylator. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 27 166

Szynek
Wielkanocnych, pierwszorzed-
nych, większa ilość kupie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 27 644

Sztuciec
srebrny kupie. Oferty Kurjer
Poznański zdg 27 164

Motocykl
nowy model bardzo dobrym stani-
e kupie gotówka. Dokładny
opis, oferty Kurjer Poznański
zdg 26 875

Gospodarstwo
małe 30—40 mórg kupie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 26 362

Używane
meble, garderobe, kwity lombard-
owe oraz polecam wszelkie rze-
czy. Skład Komisowy, Poznań,
Słusarska 6a. zdg 27 494/5

Pianino
kupie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 27 679

Samochody
używane, opony, detki kupuje —
płaci najwyższe ceny Autoskład,
Poznań, Dąbrowskiego 89, telef.
46-74. zdg 27 661

Spacerowy
wózek kupie. Rom. Szymańskiego
2. parter. zdg 27 835

Motodrówkę
szybka 4—6 osób natychmiast.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 836.

Wózek
dla chorego, używany kupie. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 834.

Aparat
kinowy Eremana lub Ago, dobry
stan, kupie. Opisać czas użytko-
wania, cene: Hotel Polski, Le-
szno. ng 8163

Kupię
5% (dawn. 8%) listy zastawne
Zachodnio - Polskiego Towar-
stwa Kredytowego Miejskiego w
Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 27 726

Dywan
akwarjum, kryształ kupie. Oferty
cena Kurjer Pozn. zdg 27 544

Pożyczkę
Inwestycyjna, Narodowa kupie.
Oferty cena Kurjer Poznański
zdg 27 545

Mul torfowy
do użytku spulchnienia grun-
tu w ogrodzie blisko Osiedla
Warszawskiego kupie. Borkowski
Wielka 18. zdg 27 474

Książki
nuty, podręczniki szkolne, całe bi-
blioteki kupujemy gotówka i płaci-
my najwięcej. Księgarnia An-
tykwariat

Pierackiego 20
Milo spędzisz czas wiosenno-letni
z książką z wypożyczalni bogato
zaopatrzonej w ostatnie nowości.
Duży wybór. Abonament mie-
sieczny tylko 1.50 zdg 27 849

Radjoaparat
trzylampowy za pozwolenie
wędkowania
na rybnym jeziorze ewentl. za-
płacie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 27 950

Pianino
tylko bardzo dobrze utrzymane,
kupie. Oferty cena Kurjer Pozn.
zdg 27 691

Męski
pok

Jeden-
dwu, trzy. Solacka 18. zdg 27 530

Duży
pokój kuchnia 17 z dzierzawa bieżąca. skład pokoi 20. Gumienny. Ławica wiesz. zdg 27 436

Trzypokojowe
Działyńskich.

Czteropokojowe
Staszica.

Pięciopokojowe
Wielka, Zgłoszenia Sew. Mielżyńskiego 23. m. 12. od 9-14. zdg 27 763

Lokal handlowy
cztery ubikacje na biuro. parter. Wielkie Garbary 23. Zgłoszenia Sew. Mielżyńskiego 23. m. 12. od 9-14. zdg 27 765

Mieszkanie
5 pokoi z wygodami i duża weranda. III. piętro przy ul. Skarbowej do oddania. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 709

3 pokoje
słoneczne I. p. Dolna Wilda 48/50. zdg 27 759

Trzypokojowe
65.-

Czteropokojowe
75.-

„Be-Em-Es“
Grudnia 19. zdg 27 888

Trzypokojowe
słoneczne ewentl. ozródkiem. Ul. Gwiaździsta 27. zdg 27 946

Jednopokojowe
zaraz. Chociszewskiego 47. zdg 27 820

Pięciopokojowe
czteropokojowe 80.-, trzypokojowe 54.-, dwupokojowe 36.-, św. Marcin 74 I 18 front. zdg 27 923

Dwupokojowe
kuchnia, niski parter. Grodziska 39. m. 4.

7, 6, 5, 4 i 3
pokojowe mieszkania, biura. skład w każdej dzielnicy wskaże „Domus”, plac Wolności 14a. Informacje bezpłatne. zdg 27 399

Pięciopokojowe
willi, elegancko odnowione wskaże „Domus”, Plac Wolności 14a. zdg 27 400

Kawiarnia
3 pokoje gościnne, Górna Wilda zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 878

5 pokoi
I piętro, światło elektryczne, od maja do wynajęcia. Informacje: plac Sapieżyński 3, II piętro, m. 6. zdg 27 967

Pokój
próżny frontowy śródmieście IV piętro 20 z wynajmie gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 990

3 pokoje
Aleja Wielkopolska 33, wolne. zdg 28 003

2 pokoje
z kuchnią, 1 pokój, skład z mieszkaniem wprost od gospodarza. Saperska 33. zdg 28 057

13. SZUK. MIESZK.

Mieszkanie
pokój kuchnia pewny płatnik zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 070

Oficer - lekarz
poszukuje 4-5 pokojowego mieszkania, komfort. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 854

Pokoju
kuchnia poszukuje. Czynsz rok zgóry, na stałej posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 343

Dwupokojowego
śródmieście zaraz bezdzietni, urzędnik państwowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 334

Urzędnik
miejski szuka mieszkania gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 283

2-3
pokoi urzędnicza Jeżyce I, II, III ptr. zaraz - później. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 235

Pokoju
i kuchni poszukuje emerytka wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 163

Trzypokojowego
śródmieściu, maja, placę zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 145

4-5
pokojowego, komfortowe, pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 141

Mieszkania
5 pokojowego czystego słonecznego I. lub II. ptr. na Jeżycach od 1 lipca wprost od właściciela poszukuje prof. W. S. H. telefon 73-18. zdg 27 123

3
pokoje centrum, parter, I piętro, poszukuje adwokat. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 800.

4-pokojowego
z przynależnościami poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 701

Trzypokojowego
z przynależnościami - etatowy urzędnik bankowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 514

3-4 pokoje
mieszkanie z całkowitem komfortem poszukują dwie panie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 778

Mieszkanie
4 pokoje Jeżyce - Łazarz wynajmie od gospodarza oficer si. czynnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 603

Willkę
4-5 pokojowa elektr. ogród poblizu Poznania solidny urzędnik samorządowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 943

Czteropokojowe
komfortowe słoneczne, elektr. poblisku śródmieście, solidny urzędnik samorządowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 944

1-2
kuchnia, dobry płatnik, 1. 5., zgóry. - Oferty Kurjer Poznański zdg 27 961

Podoficer zawodowy
2-3 pokojowego również komfortowego zaraz lub później. Czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 570

Stróżstwa
poszukuje młode małżeństwo, do brze polecione. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 569

Pewny płatnik
komfortowego 3-4 pok. mieszkania Jeżyce blisko centrum. Posrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 871

Mieszkania
dwupokojowego szukam stały urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 908

Dwa
pokoje kuchnia gospodarza miesiecznym urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 999

15. POKOJE UMEBL.

Piękne
niekrepujące sytuowanym. Wrocławska 28/29 m. 8. zdg 26 939

Mielżyńskiego
22 I m. 7 komfortowy utrzymaniem bez. zdg 26 991

Pokój
Grobła 1a, m. 3. zdg 25 560

Szwajcarska
14 - 4. zdg 25 997

Pokój
dla inteligencji. Matejki 7, m. 9 zdg 26 045

Jeden - dwa
ładne niekrepujące. Zygmunt Augusta 1 - 9. zdg 26 394

Niekrepujący
Gąsiorowskich 5 - 7 jedno-dwuosobowy. zdg 26 398

Jeden
dwuosobowy, słoneczny, intelig. Poznańska 46/48 - 6. zdg 26 467

Elegancki
utrzymaniem - bez. Wajł Jana 11 - 2. zdg 26 668

Skryta
7 m. 7 panom. dg 1 244

Pokój
umeblowany do wynajęcia od 1 kwietnia. Aleje Marcinkowskiego 1 m. 8 (dom narożnikowy). zdg 26 030

Elegancki
dwuosobowy. Zielona 7, m. 7. zdg 26 470

2 panienci
na pokój przyjme od 1. 4. Poznań ul. Kościelna 32, m. 1. zdg 26 870

Dwuosobowy
Wyspiańskiego 9, mieszkanie 12. zdg 26 857

Elegancki
Słowackiego 35 m. 7 I telefon, elektryczność. zdg 26 789

Jednoosobowy
Plac Działowy 8, m. 8. zdg 26 882

Kulturalnym
czysty, słoneczny, Podgórna 2b, m. 6 zdg 27 071

Pokój
panom Marij Magdaleny 1 - 5. zdg 27 070

Panu
niekrepujący, Dąbrowskiego 2, I. prawo. zdg 20 888

Frontowy
słoneczny. Kreta 24-10. zdg 27 335

Pokój
niekrepujący. Pocztowa 23 - 3, front. zdg 27 338

Pokój
frontowy urzędnikowi (cze). Małeckiego 13, m. 5. zdg 27 389

70 zł miesięcznie
całkowitem utrzymaniem centrum Oferty Kurjer Poznański zdg 27 391

Jasna
8-2, dwa pokoje. ng 72 317

Pokój
frontowy wynajme. Matejki 3 m. 4. zdg 27 361

Pokój
inteligentowi utrzymaniem. Wielkie Garbary 18 m. 4. zdg 27 365

Mały
pokoik wynajme. Patr. Jackowskiego 27 - 23. zdg 27 371

Pokój
umeblowany wynajme. Szmarzewska 27, m. 17. zdg 27 348

Frontowy
Wroniecka 1/2 - 17. zdg 27 296

Szkolna
6 front I piętro. zdg 27 299

Półwiejska
4 mieszkanie 12 I ptr. zdg 27 300

Dwuosobowy
Focha 77 m. 10. zdg 27 304

Skarbowsa
1 - 5 frontowy, czysty, wygody urzędnikom (czkpm) utrzymaniem. zdg 27 306

Niekrepujący
wygodny u samotnej osoby. Stary Rynek 59/60 m. 4. zdg 27 308

Panience
Pocztowa 27 - 8. zdg 27 315

Śniadeckich
9, parter, lew. zdg 27 317

Strzelecka
30 - 8. zdg 27 318

Rybaki
19, podwórze, parter. zdg 27 322

Ratajczaka
11a - 92. zdg 27 325

Działyńskich
9 - 6. zdg 27 326

Mickiewicza
5 m. 2. zdg 27 330

Panu
czysty. Piekary 13b. mieszkanie 12, parter, front. zdg 27 337

Pokój
Bukowska 9 - 4. zdg 27 257

Jednoosobowy
Grobła 30 - 16, II. narożnik Garbar. zdg 27 268

Pani
wspólny niekrepujący. Kreta 7 m. 8. zdg 27 280

Wierzbicice
32 m. 3. zdg 27 286

Pokój
tanio. Poznańska 20 - 2. zdg 27 216

Dwóch
panów. Marcin 48 - 6. zdg 27 219

Niekrepujący
Wierzbicice 13, m. 20. zdg 27 223

Pokój
frontowy, elektryczność, wynajme. Romana Szymańskiego 8, m. 6. zdg 27 231

Frontowy
Młyńska 4 - 2. zdg 27 233

Pokoik
Śniadeckich 11, m. 10. zdg 27 237

Frontowy
Wierzbicice 46 - 6. zdg 27 239

Komfortowy
Nowomiejski 1a, parter. zdg 27 247

Ładny
słoneczny solidnemu pann. Poznań, ul. Reja 1, m. 9. zdg 27 194

Klatki
czysty lepszym. Jeżycka 46 a, m. 9, przy Mickiewicza. zdg 27 197

Za
posługę. Wolnica 6 - 5. zdg 27 201

Pokoik
Słowackiego 27, wejście Asnyka 1 - 5. zdg 27 204

Pokój
utrzymaniem - bez, telefon. - Matejki 61 - 6. zdg 27 114

Pani
pokój czysty, cichy. Grottera 4 m. 15, dom ogrodowy. zdg 27 106

Przechodni
dwuosobowy obiadam. Ratajczaka 9 - 10. zdg 27 135

2 pokoje
łącznie, (gabinet i sypialnia) nadające się na biura do wynajęcia. Kreta 7, m. 4. zdg 27 180

Pokój
od zaraz. Mickiewicza 7, m. 7. zdg 27 126

Pokój
umeblowany. Mostowa 37, m. 11. zdg 27 122

Dwuosobowy
czysty, frontowy od I. Półwiejska 30, m. 14. zdg 26 978

Focha
15 a - 1. zdg 26 975

Elegancki
Matejki 4, m. 4. zdg 26 973

Komfortowe
nowocześnie umeblowane - centrum dla klubu, stowarzyszenia korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 938

Frontowy
czysty. Łazarz, Spokojna 27, m. 9 I. zdg 26 616

Elegancki
Zygm. Augusta 2 - 11 wysoki parter. zdg 27 451

Niekrepujący
Woźna 14a m. 6. zdg 27 441

Klatki
Górna Wilda 42 m. 9. zdg 27 434

Pokoik
20.- zł. Górna Wilda 42 m. 9. zdg 27 433

Niekrepujący
z klatki dla pana, ul. Szypperska 21, mieszkanie 5. zdg 27 409

Tanio
Skarbowsa 14, m. 18. zdg 27 410

Pusty
umeblowany, łazienka, elektryczność, kuchnia gazowa. Sapieżyński 3 - 8. zdg 27 404

Centrum
inteligentnemu utrzymaniem. - Kreta 22 m. 8. zdg 27 527

Mielżyńskiego
3 m. 9 panu. zdg 27 526

Dwuosobowy
Focha 27 front II. Sypniewska. zdg 27 524

Pokój
jedno-dwuosobowy czysty utrzymaniem. Młyńska 3 - 8. zdg 27 678

Centrum
utrzymaniem bez parterowy. - Murna 3 m. 7 przy Nowej. zdg 27 671

Pokój
umebl. odnajme. Matejki 51 m. 7. zdg 27 670

Małckiego
35 - 2. zdg 27 667

Pokój
Strzelecka 33 - 3. zdg 27 664

Frontowy
czysty, słoneczny, utrzymaniem, bez, kulturalny dom. Poznańska 50 m. 5/6. zdg 27 761

15
dwuosobowy. Karwowskiego 24 m. 11. zdg 27 904

Pokój
Grobła 9 m. 25. zdg 27 906

Jednoosobowy
elektryczność, Rybaki 10 - 10. zdg 27 862

Półwiejska
5-9 panu, frontowy. zdg 27 839

Dwa pokoje
umeblowane, frontowe, słoneczne, gotowanie, gaz, oddzielne wejście z klatki schodowej zaraz do wynajęcia. Objezdz 3-6. Stary Rynek 6 m. 7. zdg 27 837

Frontowy
dwuosobowy. Strzelecka 6 - 12, I piętro. zdg 27 831

10,-
pani. Śniadeckich 6 - 15. zdg 27 828

Skarbowsa
14-7 niekrepujący. większy, mniejszy. zdg 27 796

Słoneczny
wspólny paniom. Piekary 18, Grosman. zdg 27 797

Słoneczny
elektryczność, ewentl. kuchnia. Zupańskiego 18 m. 6. zdg 27 795

Dobrze
umeblowany, telefon. Piekary 12a II. zdg 27 794

Frontowy
1 kwietnia. Rynek Łazarzski 10a, I m. 5. zdg 27 792

Pokój
Działyńskich 10 - 1. zdg 27 791

Matejki
66 - 4. zdg 27 789

Wspólny
Pocztowa 15 m. 5. zdg 27 788

Skarbowsa
5 m. 6 I p. telefon, niekrepujący, słoneczny, czysty. zdg 27 884

Utrzymaniem
3 Maja 3 a - 17. zdg 27 633

Plac
Działowy 10 - 10. zdg 23 785

Działyńskich
2 - 7, komfortowy, jasny, tapczan, łazienka, utrzymanie. p. 3139

Utrzymaniem
bez. Szymańskiego 4 - 5. zdg 27 627

Jedno-
dwuosobowy. Matejki 2 - 5. zdg 27 625

Pokój
Kreta 24 m. 8. zdg 27 594

Próżny
łazienka (kuchnia). Matejki 56 m. 10. zdg 27 589

Fredry
3 m. 9 jedno-dwuosobowy. zdg 27 590

Elegancki
słoneczny, frontowy, jedno-dwuosobowy, obiadam. Wierzbicice 5 - 5; 17-20,30. zdg 27 614

Niekrepujący
słoneczny panu na stanowisku. - Ratajczaka 11a - 84 wejście 5. zdg 27 613

Matejki
7 - 17 ogrodowy słoneczny czysty elektryczność I ptr. 1 - 2 osobowy. zdg 27 611

Dwuosobowy
słoneczny balkonowy zaraz. Zupańskiego 5 - 12. zdg 27 602

Niekrepujący
Chwaliszewo 70 - 3. zdg 27 573

Pokoik
Poplińskich 12a - 15. zdg 27 576

Pokoik
Kreta 24 m. 6. zdg 27 577

Słoneczny
Wierzbicice 55 - 3. zdg 27 725

Czysty
elektryczność, dwuosobowy. - Wszystkich Świętych 8 - 6. zdg 27 640

Niekrepujący
czysty, słoneczny, elektryczność łazienka. Spokojna 24 a. m. 19. zdg 27 634

Pana
10 zł. Staszica 6 - 23. zdg 27 658

Dwuosobowy
balkonem kuchnia. Woźna 14 b - 15. zdg 27 656

Pokój
pokoik. Jasna 5 - 9. zdg 27 645

Dobrze
umeblowany, frontowy, niekrepujący. Babińskiego 7 - 1. zdg 27 647

Działyńskich
2 - 8. zdg 27 648

Nowomiejski
6 a - 25, duży, balkonowy jednoosobowy. zdg 27 641

Małżeństwu
z używaniem kuchni lub 2 osobowy, słoneczny. Wierzbicice 30, m. 7. zdg 27 637

Niekrepujący
noblisy, elektryczność. Wajł Jana III 11 - 4. zdg 27 638

Frontowy
inteligentnemu panu. Św. Marcin 28, m.

Mickiewicza 13 — 9. zdg 27 824
Dwuosobowy Orzeszkowej 5. zdg 27 825
Śliczny inteligencji, Jackowskiego 9 — 10. zdg 27 826
Jeżycka 45 — 6 przy Mickiewicza. zdg 27 832
Marcelińska 3 — 4 narożnik Grunwaldzkiej. zdg 27 833
Frontowy niekrepujący, Żydowska 28 m. 3. zdg 27 893
Ładny jedno-dwuosobowy, Słowackiego 25 — 5. zdg 27 896
Pokój willi, centrum, łazienka, telefon. Topolowa 6 — 2. zdg 27 899
Jackowskiego 21 mieszkanie 11 słoneczny jedno-dwuosobowy. zdg 27 922
Inteligentnym Ogrodowa 19 — 2. zdg 27 924
15,— pokoi, elektryczność. Polna 1. 16. zdg 27 925
Pokój Śniadeckich 20 — 8. zdg 27 916
Niekrepujący Kraszewskiego 4 — 9. zdg 27 821
Elegancki jedno-dwuosobowy utrzymaniem bez dla pań. Ogrodowa 10 m. 3. zdg 27 877
Pokój umeblowany, utrzymanie, elektr. Marcina 66/67 — 10. zdg 27 874
Pokój Wielka 23 — 21. zdg 27 870
Pani(om) frontowy, łazienka, elektryczność tania. Strzelecka 12 — 9. zdg 29 867
Niekrepujący Szymańskiego 8 — 9. zdg 27 863
Próżny Focha 54 Kościelna. zdg 27 955
Pokój Romana Szymańskiego 3 m. 6. zdg 27 971
Pokój klatki Wroniecka 13 restauracja. zdg 27 975
Ładny wygodny, Strzelecka 3 b. m. 8. zdg 27 962
Pokój niekrepujący, Łakowa 7. m. 3. zdg 27 910
Frontowy bardzo ładny, Chwałiszewo 50—9 zdg 27 913
Pokój panu. Długa 4. m. 8. zdg 27 978
Czyste słoneczne wygodny tania. Kossaka 21 — 3, Wyspiańskiego. zdg 27 976
Komfortowy słoneczny miły, niekrepujący utrzymaniem, Słowackiego 16 — 1 zdg 27 980
Przyjeźdnym Nowy Rynek 5 — 3. zdg 28 004
Elektryczność łazienka, Focha 72 — 9. zdg 27 921
Półwiejska 2 — 6 (utrzymaniem) pianino. zdg 28 015
Z klatki Romana Szymańskiego 2 m. 8. zdg 28 028
Wały Zygmunta Augusta 2 — 8. dwuosobowy. zdg 28 061
Dwuosobowy niekrepujący, Niegołęwskich 14 m. 11. zdg 28 058
Frontowy elektryczność, Wroniecka 1/2 — m. 16. zdg 28 038
Przyjeźdnym tania, Wodna 13 — 9. zdg 27 843
Niekrepujący wygodny, narożnik pl. Wolności, ul. Ratajcza 40. m. 12. zdg 27 811
1—2 osobowy pianino, Stroma 1. m. 6. zdg 27 812
Elegancki słoneczny panu pani na stanowisku utrzymaniem, bez, zaraz lub później. Wierzbicze 13 — 10. zdg 27 810
Słoneczny Śniadeckich 50 — II. zdg 28 019
Przyjeźdnym najtaniej, Młyńska 12a, mieszk. 9 zdg 28 066
Mały Kraszewskiego 8. Dembińska. zdg 28 065
Pokoik solidnemu, Fr. Ratajcza 11a. m. 69. zdg 27 991

Duży elektryczność 2 osoby z utrzymaniem lub bez. Patr. Jackowskiego 39. m. 7. zdg 27 993
Przyjeźdnym adres wskaże Kurjer Poznański zdg 27 994
Focha 80 — 9. zdg 27 919
Wielka narożnik W. Garbary 34 — 22. zdg 28 055
Komfortowy łazienka, Strzelecka 3 a — 6. zdg 28 035
Czysty panu. Józefa 3 — 5. zdg 28 052
Wygodami słoneczny, Plac Świątkowski n. narożnik Romana Szymańskiego 10 — 5. zdg 28 070
16. SZUKA POKOJU
Dwóch pokoi, średniach u najchętniej próżnych. Wycenpujące oferty Kurjer Poznański zdg 26 164
Pokoju szuka inteligentne małżeństwo — dzieckiem używalnością kuchni pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 840
Próżnego utrzymaniem poszukuje samotny. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 292
Pokoiku skromnego poszukuje samotna. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 332
Niekrepującego komfortowego bankowca. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 226
Niekrepującego utrzymaniem, podaniem ceny. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 175
Urzędnik pokoju komfortowego, słonecznego, pierwszorzędne utrzymanie — blisko Dyrekcji Kolei. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 486
Pokoju pościela, bez utrzymania najchętniej w pobliżu pl. Świątkowskiego poszukuje pan. Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 27 428
1—2 Łazarz, używaniem telefonu. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 692
Poważny pan poszukuje pokoju bezwzgl. spokojnego ewentualnie z utrzymaniem okolica Cieszkowskiego, Jasnej Warunki, cena Kurjer Poznański zdg 27 403
Pani poszukuje pokoju 15 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 710
Frontowego przy Parku Wilsona, bliżej Focha Oferty Kurjer Poznański zdg 27 985
Urzędnik zupełnie niekrepującego względnie dwóch łącznych dwóch panów ewentualnie utrzymanie. Warunki Kurjer Poznański zdg 28 045
17. LOKALE
3 ubikacje handlowe Aleje Marcinkowskiego I. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 404
Cztero-trzy- oraz jednoizbowe handlowe I piętro front Podgórna 3 wynajme. Telefon 40-76. zdg 26 775
Ubikacje na warsztat rzeźniczy poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 035
Restaurację Poznaniu, dobrze zaprowadzona od 16 lat w jednym ręku, pełen konces. cztery ubikacje, mieszkanie trzypokojowe, korzystnie spowodu choroby sprzedaje „Pawilon” Poznań, Focha 15. zdg 27 354
Ubikacje suche betonowe na przemysł — składnicę wynajme gospodarza. Poznańska 27. zdg 27 241
Szukam próżnych 1 lub 2 kuchnia od 1-go kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 111
Jadłodajnia pół wyszynk tania. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 107
Warsztaty garaże wolne, Wielkie Garbary 54. zdg 27 148
Wydzierzawimy 4 ubikacje parterowe z ogrzew. centralnym, światło elektryczne na lokale handlowe, centrum. — Informacje Fr. Ratajcza 16. udzieli stróż domu. zdg 27 136
Składów próżnych przy ul. Dąbrowskiego w pobliżu Rynku Jeżyckiego oraz przy placu Sapieżyńskim poszukuje poważna firma artykułów czekoladowych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 182
Poszukuję lokalu na warsztat mechaniczny 1 lub 2 ubikacje okolica Górnej Wildy. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 165
Skład urzędniczym korzystnie wynajęcia Słowackiego 41. zdg 27 419
Warsztatowa 8 x 8, jasna tania. Poznańska 20. zdg 27 760

Kopalnia złota! skład żelaza od 65 lat. centrum. Reflektanci gotówka 6 000—8 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 886
Piwnicę duża, światło elektryczne, gaz na składnicę wydzierzawie. Właściciel, Wielka 22. zdg 28 009
Skład zaprowadzony odnowiony, ruchliwe położenie wydzierzawie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 064
Lokale obszerne, Wroniecka 6—8 I ptr., centralne oddam Jaroszewski — Maształarska 6. Pg 3424-54 248
Składu okolicy rynku Jeżyckiego Wildeckiego, dzierżawę lub kupna poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 029
Szukam lokalu na restaurację od gospodarza ewntł. z mieszkaniami. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 031
Skład próżny na pieczywo szukam — dobry punkt. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 724
18. DZIERŻAWY
Aptekarz poszukuje dzierżawy apteki. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 781
Skład węgla zaprowadzony nadający się również na skład paszy odstąpię. — Oferty Kurjer Poznański zdg 27 357
Piekarnię - cukiernię w pełnym biegu, wydzierzawie zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 8167
Piekarnia natychmiast do wydzierzawienia. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego Kostrzyn ng 8164
Fabrykę wyrobów cementowych, własny żwir wydzierzawie zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 187
Plac przy Chociszewskiego 33, ogrodzony wydzierzawie, Dąbrowskiego 4 — 8. zdg 26 380
Łąki na koszenie i pastwiska wydzierzawie. Poznań, Zawady 18. zdg 27 909
Rzeźnictwo właściciela do wydzierzawienia. Wiadomość — ul. Czerwieńska 15 zdg 27 914
Rzeźnictwo z mieszkaniem, wieś 2000 mieszkańców, stacja kolejowa, przy Poznaniu natychmiast do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 985
Rzeźnictwo większym mieście, główna ulica, okazały skład, warsztat, mieszkanie 30 jednych rekach wydzierzawie lub wspólnika małżeństwo niewykłuczone. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 050
Wydzierzawie spowodu starości 416 mórg buraczakowej ziemi, dom 8 pokojowy, światło elektryczne, wodociąg, 15 koni, 40 bydła, Objęcie 25 000 „Dobrobyt”. Grudziądz, Plac Stycznia 21. ng 7156
Piekarnia przepisowa, skład kolonialny z towarami, wóz piekarski, wydzierzawie tania. Kleiber, Modra zdg 27 630
Mam do wydzierzawienia 6 mórg ziemi mieszkaniem, stajnią zaraz. Poznań, Rataje 37. zdg 27 882
Nowoczesny młyn wodny wydzierzawie, 8 walczy, kamienie, kaszarnia, przemiał 400 ctr. na dobe. Do przejęcia potrzeba 7 500 zł. Zgłoszenia K. Major, Lidzbark, Piłsudskiego 7. zdg 27 492
Skład duży na bławaty i konfekcje do wydzierzawienia, Szermier, Grodzisk. zdg 27 777
Lokal handlowy, obszerny, jasny, św. Marcin przy Pierackiego do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 709
Ogród wycieczkowy nowozałożony rentujący, przystań łodzi, kajaków, karczma, Ceyba, Plac Nowomiejski 5. zdg 27 879
Do wydzierzawienia od zaraz Restauracja - Letnisko „Lido” — Antonin pow. Ostrów Wlkp. miejsce wycieczkowe, położone nad stawem i lasami. Duża frekwencja gości. Budynki restauracyjne, pokoje gościnne, weranda letnia, plaża, kabiny kąpielowe, łodzie itp. Początek i stacja kolejowa w miejscu. Letnisko położone przy drodze państwowej Kepno-Ostrów. Regularna obsługa autobusowa. Zgłoszenia tylko poważnych reflektantów kierować do Książęcej Izby Dominajno-Lesne Hrąstowo Przygodzice, w Przygodzicach, pow. Ostrów. Warunki do omówienia na miejscu. zdg 27 964
22. ZGUBY
Uczciwy znalazca Zgubił na pl. Sapieżyńskim czarna akksamitną torebkę z dokumentami bez pieniędzy wynagrodzenie 10,—. Grunwald, plac Sapieżyński 2 — 11. zdg 27 905

Zgubiono czarna torebkę damską z kluczkami. Oddać proszę za wynagrodzeniem. Prohelski, skład Wrocławskiej narożnik Koźziej. zdg 27 592
Zgubił torebkę. Czepczyński. Rynek tramwaj. zawartość okulary, kieszonka, różaniec. Zwrot dobre wynagrodzenie. Patr. Jackowskiego 31. m. 11. zdg 27 437
23. ROZMAITE
Emerytury Zasiłki Ubezpieczeń Społecznych. Podatkowe ekspertyzy — informacje. Warszawskie Biuro Powierzenie. Warszawa Zróża 6. Również listownie (znacze 50 sr.). Pr 2 877-62 63
Artykuły techniczne papiery rysunkowe, kalki, szablony, rysownice, trójkąty itd.
Farby artystyczne olejne, akwarelowe, batikowe, na materiały, na porcelane itd.
Piłta malarskie pendzle, oleje werniksy itd. — Marmury! Alabastry! Kryształ! Bronzy! Działa pierwszorzędnych artystów malarzy poleca:
Aleksander Thomas Salon Sztuki Poznań, Nowa 5. Pg 2931-9.45
Śwedenie oraz wyrzuty skórne nenuwa Krem Lain-Age (z kogutkiem). Nieszkodliwy kosmetyk usuwający wady naskórka. ng 7269
Fotografie portrety, Bracia Pechevscy, Aleje Marcinkowskiego 8. N 5322
Kapelusze czyści, fasonuje, przerabia naitaniej według najnowszych żurnali
Hain Śródmieście tylko Sapieżyński 1. podwórze obok apteki. Łazarz tylko Focha 28. skład. Jeżyce tylko Szamarzewskiego 1. dg 1137
Pranie, prasowanie kołnierzyka 10 groszy oraz wszelka bielizna przyjmuje bralnia
Hain Gasiorowkich 12. Sapieżyński 1. dz 1138
Kapelusze damskie Najnowsze fasony. Największy wybór. Najniższe ceny.
Hain Focha 28. wzrost Gasiorowkich. dz 1139
Gorsety Biustonosze polecia Pracownia Gorsetów „Wanda“ Leontyna Schowaska. Ratajcza 27 zdg 27 599
Dziewczynkę roczek oddam na własne. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 356
Bieliznę wyprawy, biustonosze najnowsze wykonuję. Wenejańska 11/12 m. 39. zdg 27 379
Paniom zainteresowanym udzielam wszelkich porad, pomocy. Akuszerka Kowalewska, Łakowa 14. zdg 27 375
Warszawianka krawcowa pierwszorzędnie szyje płaszcze, komplety tania, elegancko. Romana Szymańskiego 9—21 suterena, wejście bramy. zdg 27 336
Dzielnik mechaniczny tania naprawia maszyny do szycia na miejscu. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 273
Nowości Guziki — klamry najnowsze fasony. Andrzejewski, Szkolna 13. dg 1139
Przyjść znam Twoją przyszłość. Piłsudskiego 5 — 8. Wronka. zdg 25 719
Przedstawicielstwo poważnej fabryki branży galanterijnej i technicznej do oddania na Poznańskie i Pomorze. Gotówka potrzebna na skład 500 zł. Oferty „Jeneralny” do Międzynarodowego Biura Ogłoszeń, Warszawa, Wierzbowa 11. n 8135
Adarelli znana wroźbiarka przyjmuje także niedziele. — Podgórna 13 — mieszkanie 10, front. zdg 27 416
Jasnovidz Psychografolog Abdel-Hanım — Lwów 15, Cerkiewna 18. wprawdza każdego na nowy try życia. Zwracający się każdy dziękuję — wygrywa los. Nadeślij datę urodzenia, złoty znaczkiem na koszty przesyłki. ng 8102/3
Metapsychografolog Mobeł wizerunek odłania przeszłości, teraźniejszości, przyszłości, charakter, anonimowy. Hotel National, Marcina. zdg 27 798
Prace malarskie wykonuje najsolidniej, tania — Kwiatkowskiego, Skarbowska 17. zdg 27 700
Kołdry przerabia, poszywa. Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdg 27 610

Lakierowanie mebli szleiflak, zlocenie. St. Jaworski, Matejki 6. m. 12. zdg 27 609
Akuszerka Ignasiakowa, Wielkie Garbary 46 tel. 18-51. zdg 27 430
Kapelusze wszelkie artykuły damskie kupisz naitaniej tylko
W. Werwicki św. Marcin 20. zdg 27 479
Wróży chiromantka z Warszawy, Piekarzy 6—2. zdg 27 770
Chiromantka Ratajcza 9 — 10. z podziękowaniem polecam G zdg 27 705
Oddamy przedstawiicielstwo uzdolnionemu kupcowi na Pomorze — Poznańskie. Kaucja zł 5 000. Fabryka świec, Czestochowa, ul. Jasnogórska 73. zdg 27 681
Krawcowa płaszcze, kostjumy szyje po domach. Jeżycka 13—16. zdg 27 817
Naprawiam materace 3, leżanki 4, Grobla 4—2 zdg 27 938
Administracji kamienicy, poszukuje emeryt, kapitał, dobry administrator, znawca spraw podatkowych i ubezpieczeń. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 897.
Chiromantka Piłsudskiego 4 — 12. zdg 27 895
Foto-Muza 27 Grudnia 10, parter poleca fotografie, portrety oraz nowoczesną pracownię amatorską. Cesty niskie. zdg 27 402
Koncesja wyszynk, wolna. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 930
Przepisywanie maszyna, tania, Marcina 74 I. 18 front. zdg 28 060
Słynna chiromantka trafnie przepowiada. Szewska 21. — 5. zdg 27 899
Koncesji wyszynk wódek poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 981
Maszyny reparauje gwarancją przyjmuje klientów. Nowomiejski 1 a, parter. zdg 27 996
24. N. UKA
Studentki udzielają korepetycji wszystkich przedmiotów. — Samopomocowa Organizacja Studentek Aleje Piłsudskiego 7. pokój 2. telefon 31-20. zdg 15 117
Kursy stenografii, pisania maszyna, księgowości, korespondencji, rachunkowości. Strzelecka 33. zdg 22 047
Nowy kurs języka angielskiego Początek: 1 kwietnia. Dr. Arend Bachelor of Arts of London University, lektor U. P. Dziatynskich 6. m. 5. Pg 2983-54.168
Kursy handlowe Preissa Skarbowska 11. Nowy kurs 1 kwietnia. zdg 25 415
Kursy handlowe Sawickiego, pl. Wolności 2. Nowy kurs 1 kwietnia. zdg 26 608
Śpiewu bardzo tania art. oper. Półwiejska 12 m. 5. zdg 27 359
Za obiady korepetycje, Oferty Kurjer Poznański zdg 27 251
Korepetycji tania. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 252
Niemieckiego lekcji z konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 104
Angielka udziela konwersacji. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 746
0,60 niemieckiego udziela gruntownie dypl. nauczyciel niemieckiego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 871
Do egzaminów ułatwiają sobie pracę pomocami szkolnymi Hawu. Katalog obejmujący wszystkie przedmioty szkolne wysła bezpłatnie: Wydawnictwo „Hawu”, Warszawa, Królewska 25/29. Tg 530
Lekcje języków franc., niem., angi. młodzieży, dorosłym udziela siła kształcona w kraju i zagranicą. Tamże fortepian. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 27 407
Kursy stenografii, pisania maszyna — rozpoczynam 2 kwietnia. Poznań Kantata 1. zdg 27 223/4
Jąkania oraz wszelkich wad językowych jak: sepienie, belkot oraz „r” wadę odcynam radykalnie raz na zawsze. Dla epileptyków specjalna metoda. Dużo świadczeń od obarczonych wadami oraz osób wybitnych. Lange-Wrąkoski, Dąbrowskiego 34 m. 15 (dom ogrodowy ptr.) 9—11 i 5—7. zdg 27 674

Kto udzieli konwersacji niemieckiej za polską. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 608
Kroje wiosenne ostatnich nowości wykonuje. Wycieczki nowoczesnym sposobem. Strojna, Podgórna 7. zdg 27 498
Kursy księzkowości, stenografii, pisania maszyna od 1 kwietnia. Kromczyńska, Ogrodowa 16 II. zdg 27 540
Korepetytor potrzebny, greka. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 873
Szkoła tańców Szorskiego Pierackiego 12, telefon 38-08. zdg 28 020
Bilanista udzieli lekcji księgowości, przedsiębiorstwa czynnym. Zestawia bilanse, zaprowadza księgi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 844
Panie na kurs kwiatów przyjmie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 907
25. MUZYKA
Nuty Jego wielka miłość — W Twoich ramionach — Jak sen — oraz wszelkie nowości przegrywane biegle poleca A. Cybulski, Marcina 10. ng 8166
Potrzebni od 1 kwietnia alt. saksofonista, pianista z akordeonem i tenorystą. Zgłoszenia „Wszelchiświat”, Toruń. ng 8179
Duet od zaraz potrzebny, Dąbrowskiego 34, kawiarnia. zdg 27 911
Lekcji fortepianu tania, Ratajcza 15, m. 4. zdg 27 973
Duet mieszany acordeon trio śpiew wolny. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 920.
26. SZUKA POSADY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej ceny drobnych.
Panienska lat 20, inteligentna do towarzyszenia młodej panny, lub starszej osoby na prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 272
Rządca - administrator w silie wieku poszukuje posady. Złoty większa kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 461
Mama młoda, zdrowa, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 984
Gospodyni - zarządczyni samodzielna szkoła gospodarza, szuka posady od 1. 5. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 634
Maszynistka inteligentna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 014
Ekspedjentka polski niemiecki piekarni kawiarni cukierni poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 082
Panienska lat 19 ukończona Miejska Szkoła Handlowa i 4 kl. gimn. z dobrego domu, prosi o zajęcie jako praktykantka biurowa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 374
Zdolna krawcowa szuka posady w składzie do konfekcji damskiej. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 165
Kucharka restauracyjna, znająca dobrze swój zawód szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 831
Dziewczyna prowincji, lat 16 poszukuje posady. Zna język polsko-niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 390
Gospodyni - kucharka samodzielna do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 310
Dziewczyna samodzielnym gotowaniem do prac domowych poszukuje posady od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 366
Dziewczyna gotowaniem, język niemiecki szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 374
Młodsza dziewczyna z prowincji, ucziwa, szuka posady od 1 kwietnia do wszystkiego ze szcieniem. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 27 377
Służąca samodzielnym gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 850
Panienska przystojna lat 22 poszukuje posady do składu kolonialnego, piekarni, cukierni lub mleczarni. — Duższa praktyka. — Od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 27 298
Panienska inteligentna, przystojna szuka posady jako początkująca piekarni lub cukierni. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 309

MOTOCYKLE

N. S. U. i B. M. W.
Modele 1936

na dogodnych warunkach spłaty. z 13 184

„Motor“

POZNAŃ, Dąbrowskiego 5
Telefon 62-27

Poszukuję posady z gotowaniem, dobrei świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 319

Wychowawczyni szuka posady z dobrimi długoletnimi świadectwami, znająca się na gospodarstwie domowym, zajmie się wychowaniem dzieci u wdowca i gospodarstwem. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 27 249

Bona wychowawczyni z dobrimi długoletnimi świadectwami, znająca się na gospodarstwie domowym szuka posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 27 250

Panienska szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 259

Gospodyni starsza, inteligentna, oszczędna, obowiązkowa, z dobrem pościeleniem, obejmie wszelką pracę domową. Poszukuje samodzielnej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 265

Ślusarz - mechanik i elektro-mechanik znajduje pracę tak jakiegokolwiek pracy za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 270

Polecam kucharki, gospodynie dworskie itd. Pośredniczka Puszowa, św. Marcin 16/17. zdg 27 209

Wiejska samodzielna do gotowania do wszystkiego poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 214

Szukam posady do wszystkiego, dobre gotowanie, świadectwa, referencje dobre. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 218

Panienska poszukuje posady z gotowaniem pomocy w składzie, wytrzeźwienia pani domu, możliwe wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 236

Kupiec 16 lat samodzielny, sumienny, posiadający najlepsze referencje, żonaty, obecnie bez zajęcia krytycznym położeniu, przyjmie jakiegokolwiek stanowisko. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 238

Młodszy służyący kawaler szuka posady od zaraz Łaskawe oferty uprasza Stanisław Tomiak, Berzyna, powiat Wolsztyński. zdg 27 246

Inteligentna sierota szuka posady jako ekspedjentka, do pomocy w domu lub jako bona. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 27 196

Młoda panienska poszukuje posady do dzieci za mniejszym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 198

Stenotypistka z znajomością stenografii, o skromnych wymaganiach, szuka posady od zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 27 199

Nauczycielka domowa poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 200

Krawcowa szyje elegancką suknię. — Niegolewskich 10 — 8. zdg 27 162

Inteligentna panienska zdolna szybko się orientująca obecnie znajdującą się w przykrym położeniu i ciężkich warunkach materialnych prosi gorąco o posadę do składki, biura, dzieci oraz towarzystwa pani, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 161

Krawcowa długoletnia praktyka poszukuje posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 178

Urzędnik gospodarczy syn rolnika, lat 40, szkoła rolnicza i handlowa, 10 letnia praktyka w intensywnych majątkach, dobrimi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 172

Poszukuję posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 170

Ekspedjentka rzeźnica dobrze polecona szuka posady od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 27 083

Dla syna zdrowego, silnego poszukuje nauki rzeźniczej, Łukowiczowa, Bydgoszcz, Sienkiewicza 49. ng 8139

Szofer - ślusarz zgadza się na wszelkie warunki właściciela szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 750

Dzielną kierowniczką z branży towarów krótkich, nawskroś uczciwa, mogąca wykazać się najlepszymi referencjami poszukuje posady lub ewentualnie kupca z mniejszym kapitałem celem otwarcia interesu. Pierwszeństwo mają panowie, którym zależy na gospodarstwie, milej towarzysze życia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 26 772

Krawcowa domowa dobrym krojem szuka posady. Małeckiego 19, m. 10. zdg 26 828

Technik ogrzewalnik szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 992

Dziewczyna młodszą poszukuje posady do dzieci względnie lekkich prac domowych od 1. 4. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 917

Nauczycielka wychowawczyni szuka posady, zna język niemiecki, początki francuskiego jako przychodnia. Mam świadectwa. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 25 986

Panna miła, grzeczna, która sprzedawała na targach poszukuje posady do składki, obojętnej branży. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 477

Panna lat 22, poszukuje posady do bufetu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 478

Bielżniarka pierwszorzędna szyje domu poza domem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 408

Gospośnia inteligentna, uczciwa, z dobrem poleceniem poszukuje posady do 2-3 osób najchętniej na probostwo na wieś od 1. 4. lub zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 437

Chłopiec zdrowy, silny szuka pracy do posyłek albo jakiegokolwiek pracy po polsku, francusku i niemiecku. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 157/8

Wychowawczyni młoda poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 676

Inteligentna młoda szuka posady do towarzystwa starszej pani lub gabinetu lekarskiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 672

Ślusarz mechanik precyzyjny poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 668

Starsza dziewczyna od 1. 4. lub 15. 4. br. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 762

Bufetowa poszukuje posady z obsługa gości, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 840

Panna do dzieci lub początkująca służąca szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 827

Sierota szuka posady do dzieci i lekkich prac domowych od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 881

Krawcowa dobrym krojem, szyciem, dziennie 1.50, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 522

Poszukuję posady za pokoj. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 552

Posady woźnego, inkasenta, placowego, spichrzowego, do sprzedaży materiałów budowlanych, złożyć kaucję. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Leszno ng 8171

Praktyki poszukuje 6-kl. gimnazjum oraz ukończona szkoła handlowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 632

Technik handlowiec wyższa Szkoła Budowy Maszyn, dobry rysownik, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 643

Dziewczyna przyjmie posadę z gotowaniem, z dobrimi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 493

Panna do dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 541

Panienska przystojna, miła, zna maszynę — szuka posady początkującej biuralistki. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 515

Biegły ksiązkowy poszukuje pracę abonamentowych także prowincji i gospodarstwach rolnych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 509

Służąca szuka posady z praniem, gotowaniem od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 506

Krawcowa poszukuje posady od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 427

Krawcowa domowa dobra tania szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 422

Gospodyni-kucharka przychodnia lub na stałe. Oferty do Kurjera Poznański zdg 27 470

Sierota lat 16, poszukuje posady do lekkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 461

Ekspedjentka kolonjalna, pieczywo szuka jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 802

Higienistka (asystentka) szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 780

18 letni poszukuje nauki za leśnika. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznański zdg 27 859

Dziewczę lat 16, inteligentna, z zamierzaniem do prac biurowych, poszukuje posady jako uczennica. — Oferty Kurjer Poznański zdg 27 734

Dla młodzieńca silnego i zdrowego, lat 16 (5 klas gimnazjalnych) syna uczciwych rodziców, poszukuje się nauki

w kupiectwie, biurze, zawodzie technicznym lub rzemieśle. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 27 707

Gospośnia poszukuje posady do samotnej osoby, posiada dobre świadectwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 742

Młoda gospodyni poszukuje posady do samotnej osoby, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 741

Dziewczyna szuka posługi lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 900

Starszy fryzjer poszukuje posady stałej. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 359. ng 8177

Pani lat 31 poszukuje pracy biurowej lub do składki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 711

Posługaczka sumienna, uczciwa poleca pani Magdziasz, ul. Marynarska 12. zdg 27 869

Posługi biurowej poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 929

Trio poszukuje posady. „Teatralna”, Konin. zdg 27 965

Poszukuję posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 966

Poszukuję posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 005

Osoba lat średnich z lepszemu domu przymiennie jakiegokolwiek posade, do towarzystwa, pielęgniownia chorej osoby, zajmie się dziećmi i domem lub zastąpi panią domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 010

Dziewczyna pozamięscowa, uczciwa, czysta, lat 24 z gotowaniem poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 062

Kuchmistrzyni restauracyjna poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 960

Panienska uczciwa, czysta, lat 24, szuka posady do dzieci od kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 069

Handlowiec młody szuka posady popołudniowej, najchętniej za pokoj. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 049

Praczką szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 032

Maturzystka posady u lekarza lub klinice. — Oferty Kurjer Poznański zdg 27 988

Inteligentna panienska znająca wszelką pracę domową, biurową, robotki, Kochająca bardzo dzieci przyjmie posadę chętnie na wieś. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 998

Pielęgniarka niemowlat, szkoły prof. Groera, kilkoletnia praktyka wiekszych ziemianinów domach, nierozwinięta referencjami, obejmie posadę od kwietnia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 056

Posługaczka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 047

Uczciwa chętna bardzo czysta, pilna i porządna dziewczyna poszukuje posady od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 963

Gospodyni - kucharka z dobrimi świadectwami poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 962

Dziewczyna uczciwa z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady lub posługi 1. 4. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 26 950

Posługi poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 990

Sierota z prowincji inteligentna bezwzględnie uczciwa z całokształtym syciem, gotowaniem szuka jakiegokolwiek posady od 15. 4. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 327

Na ogłoszenia szyfrowane

wymagające złożenia „zgłoszeń” lub „ofert” do „Kurjera Poznańskiego” pod nr..., prosimy kierować listy do nas oddzielnie na każde ogłoszenie, nigdy w zbiorowo w jednym liście na kilka ogłoszeń. W narożniku dolnym, lewym koperty lub pocztówki prosimy umieścić czytelnie numer ogłoszenia, abyśmy korespondencję, nie otwierając jej, doręczyć mogli inserentowi.

Przykład:

Kurjer Poznański

Poznań,

zdg 57 675

św. Marcin 70

Przestrzegamy zgłaszających się przed dołączeniem do ofert dokumentów oryginalnych, świadectw i t. p., gdyż administracja nasza nie przyjmuje odpowiedzialności za ich zwrot, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.

Adres inserenta wskazujemy (zamiejscowym za dołączeniem znaczka pocztowego) tylko w tym wypadku, jeżeli inserent upoważnia nas do tego, podając w ogłoszeniu „Wiadomość” lub „Adres” wskaże „Kurjer Poznański” nr....

Administracja.

Poszukuję całodzienniej posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 016

Bufetowa inteligentna, przystojna, młoda szuka posady, także wyjazd. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 078

Podróżujący branży kolonjalnej, pracuje 11 lat na terenie Poznania szuka dodatkowego artykułu. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 777

Sierota chętnie pracująca z gotowaniem i wszelką pracą domową szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 811

Dziewczyna prace domowe, gotowaniem od 1. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 820

Rządca gospodarczy lat 33, praktyka w majątkach, intensywnie zagospodarowanych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 836

Dziewczyna z prowincji lat 16 szuka pracy do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 850

Kucharka służąca dobrze polecona długoletni świadectwa szuka posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 780

Robotnik samotny poszukuje posady robotnika lub woźnicy. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 744

Kucharka szuka posady do wszystkiego od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 735

300,— kaucji złożyć za posadę magazyniera, woźnego, inkasenta i t. p. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 732

Ogrodnik 10 lat praktyki dobre świadectwa poleca przyjmie posadę. Wymagania skromne. — Zgłoszenia agencja Kurjera Poznański, Wronki. ng 8 149

Przyjmę posadę ekspedjentki, piekarni, restauracji lub rzeźniczy. Gwarantuję sumiennosc, Oferty podaniem pensji, utrzymaniem Kurjer Poznański zdg 26 428

programy radiowe

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na poniedziałek:

17.00 Budapeszt, Tańce klasyczne, 17.15 Bratislava. Recital skrzypcowy. Medjolan. Recital skrzypcowy. 17.40 Praga Recital skrzypcowy.

18.00 Lipsk. Muzyka taneczna. Berlin. Mistrzowie operetki. Monachium. Muzyka taneczna. Sztutgart. „Wesoły dzień powszedni” — koncert rozrywkowy. 18.25 Budapeszt. Recital wiolonczelowy. 18.45 Moskwa (WCSPS) Koncert symfoniczny.

19.00 Lipsk. Symfonia nr. 7 Beethovena. Kolonia. Symfonia Es-dur Brucknera. 19.15 Monachium. Koncert kameralny. 19.30 Sztutgart. „Wesoły dzień powszedni” — koncert rozrywkowy. 18.25 Budapeszt. Recital wiolonczelowy. 18.45 Moskwa (WCSPS) Koncert symfoniczny.

20.00 Wiedeń. Koncert symfoniczny. Sztokholm. Koncert z udziałem C. Hansen (skrzyp.) Koszyce. Utwory Jana Straussa. 20.10 Berlin. Radiokabaret. Monachium. Marsze i pieśni. Königszwst. „Umbione uwertury”. Kolonia. Koncert poniedziałkowy. Wrocław. „Podarki muzyczne” — koncert. Hamburg. Symfonia VII Schuberta. 20.15 Kopenhaga. Melodie operet. 20.30 Lwów. „Labeledzi śpiew” — Schreckera. 20.35 Medjolan. „Hrabia Luksemburg”. — operetka Lehara. 20.45 Anglia (Reg. Progr.) Muzyka taneczna. 20.55 Praga. „Letnia opowieść” — poemat symf. Suka.

21.00 Hamburg. Koncert orkiestrowy. Budapeszt. Muzyka cygańska. Lipsk. „Mistrzowie niemieccy” — koncert ork. symf. Wiedeń. Koncert rozrywkowy. Berlin. Koncert popularny. 21.30 Anglia (Reg. Progr.) Koncert solistów. 21.35 Bruksela franc. Koncert symf. pod dyr. E. Kleibera.

22.00 Wieża Eiffla. Recital fort. M. Long. Strasburg. Wieczór muzyczny. 22.30 Anglia (Reg. Progr.) Orkiestra cygańska. Königswusterhausen. „Noćna muzyka”. Wrocław. „Dobry nocny” — koncert ork. 22.55 Budapeszt. Muzyka lekka.

23.00 Hamburg. Popularny koncert orkiestry. Königszwst. „Prosimy do tańca”. 23.10 Wiedeń. Współczesna muzyka austriacka. Kopenhaga. Muzyka taneczna. 23.30 Anglia (Reg. Progr.) Muzyka taneczna. 23.45 Radio Paris. Muzyka taneczna.

24.00 Sztutgart. Koncert symf. 0.10 Wiedeń. Lekka muzyka wiedeńska.

WONAROLA. Wieczór II-gi p. t. „Zwyciestwo”; 18.00 rec. fortepianowy; 18.55 poz. aktualna; 19.37 sport; 19.45 poz. aktualna; 20.00 „Tezca w orkiestrze” — muzyka operetkowa w wyk. m. ork. P. R.; 20.45 dziennik; 20.55 „Obrazki z Polski współczesnej”; 21.00 mały koncert wyk. M. Grabzewskiego (baryton) i T. Zyzkado (skrzyp.); 22.00 koncert symfoniczny z okazji „Tygodnia Śląska”.

WARSZAWA

— Poniedziałek, 30 marca. — Warszawa — 12.15 wiadomości rolnicze; 12.25 koncert solistów z płyt; 16.15 i 17.10 muzyka z płyt; 18.30 rozwiązanie wiosennego konkursu dla dzieci; „Cala Polska w drzewach”; 21.30 aud. muzyczna; „Dzisiaj popisuja sie ptaszki” (płyty); 23.05 muzyka lekka z płyt.

POZNAŃ

— Poniedziałek, 30 marca. — Poznań — 12.15 wiadomości rolnicze; 12.25 „Berlińska Filharmonia gra” (płyty); 13.30 muzyka popularna z płyt; 15.20 giełda; 16.15 artyści filmowi (płyty); 17.10 duety operowe z płyt; 19.20 kilka walców z płyt; 21.30 koiw-sanki i serenady wyk. St. Gogolewiczowa (mezzosopr.); 21.50 muzyka na organach Wurlietiera (płyty); 23.05 muzyka salonowa (płyty).

CHRZĘŚCIJAŃSKA FABRYKA MYDŁA

„POLSKIE KŁOSY“

poleca się PP. Właścicielom sklepów i Gospodym. Towar najlepszej jakości. Ceny konkurencyjne.

A. Zmudowski

Łódź, ul. Żabia nr. 9.
n 7729

Bronchinol

bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel, kłus, zaflegmienie i t. p.

Nazwa zastrzeżona.

Król. Uprzyw. Apteka

„Pod Białym Orłem“

Zal. r. 1564. K. Skarzyński, Poznań, Stary Rynek 41. Telefony nr. 12.01 i 58.43. P 2307.3.25

Wytworne, — modelowe obuwie od St. Grzegorzewskiego Poznań — Plac Wolności 5 — tel. 55-51 zdobi piękną panią. dg 1260

Chłopiec lat 16, rosły szuka nauki ogrodnictwa z utrzymaniem. Płaskowski, Aleje Bułgarskie, ogródki działkowe. zdg 25 238

Szofer młody dłuższa praktyka poszukuje posady, wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 793

Osoba inteligentna, wdowa lat 27, zna się na gospodarstwie szuka pracy jako gospodyni do jednej z dwóch osób, tylko na wieś. Na plebanie lub do dworu. Łaskawe zgłoszenia proszę na adres Leszno, ul. Tama kolejowa 1, m. 3. Niuta. zdg 27 411

Dziewczyna młodsza cośkolwiek z gotowaniem dobre świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański

27. WOLNE MIEJSCA

Ogrodnik - strzelec samotny z długolet. świadectwami potrzebny zaraz. Zgłoszenia Poznań, Niegolewskich 7 m. 4 od 11 — 12. zdg 26 717

Służąca Grobla 28 — 4. zdg 27 351

Uczenica do szycia potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 344

MORITURI-ZIARNA NA MYSZY MORITURI-PASTA NA SZCZURY ŻADAC WAPTEKACH, DROGERJACH, SKŁADACH, ARTECZNYCH, FABRYKA UNIVERSUM POZNAŃ ng 7296/7

TEATRY

TEATR POLSKI: Sobota, 28. 3. „Raz się tylko żyje”, premiera. Niedziela, 29. 3. o godzinie 16: „Zburzenie Jerolimy”, ceny 50% niższe Niedziela, 29. 3. o godzinie 20: „Raz się tylko żyje”. TEATR WIELKI (Opera): Sobota, 28. 3. „Eugenjusz Onegin”. Niedziela, 29. 3. o godzinie 15: „Rose-Marie”. Ceny popularne od 50 gr. do 2.— zł. Niedziela, 29. 3. o godzinie 20: „Bal w Savoyu”. Poniedziałek, 30. 3. Teatr nieczynny. TEATR NOWY: Sobota, 28. 3. „Matura”. Niedziela, 29. 3. o godzinie 16: „Za siedmioma górami”. Niedziela, 29. 3. o godzinie 20: „Matura”.

KINA

Poznań, sobota, 28. 3. ALKAZAR: „Nowi ludzie”. APOLLO: „Jego wielka miłość”. CORSO: „Tajemnica Małej Schirley”. GONG: Audjencja w Ischlu GWIAZDA: „Noc weselna”. METROPOLIS: „Jego wielka miłość”. OŚWIATOWE T. C. L.: — „A. L. 14 zatonęła” i „Dwa oceany”. RENAISSANCE: „Papua”. SŁONCE: „Ostatni posterunek”. SEINKS: „Raj na ziemi”. SWIT: „Cyrk Barnuma”. TĘCZA-Lazarz: „Dodek na froncie”. TĘCZA-Wilda: „Jaśnie pan szofer”. WILSONA: „Pan bez mieszkania”.

Uczenica zgłoszenia piśmienne „Trykot”. Stary Rynek 84. zdg 27 082

Lekarka - dentystka samodzielna potrzebna sześć osiem godzin dziennie. Podać warunki „Par”. Poznań, pod „Lekarka” 54.220. Pg 3397-54.221

Dziewczyna pracowita, zdrowa, gospodarstwa na wieś. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 611

Dziewczyna do prac domowych na prowincję od 15 kwietnia. Zgłoszenia trzydziestego, godzina 5, Jackowskiego 21, m. 7. zdg 26 526

Czeladnik rzeźnicki rzetelny, znający dobrą pracę potrzebną zaraz. Oferty Janikowski, Kepno. ng 8133

Uczeń dorgeryjny z praktyką lub bez może się zgłosić. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 191

Potrzebne zaraz zdolne, samodzielne ekspedjentki władające niemieckim do działu bawelnianego w chrześcijańskiej firmie włókienniczej w Katowicach. Oferty z odpisami świadectw, życiorysem i fotografią nadsyłać pod adresem: Katowice 3-go Maja 11 „Tkanina”, Czesław Chojnacki i S-ka. zdg 27 133

Posługa Matejki 36, m. 8. zdg 27 176

Poszukiwany przedstawiciel dobrze wprowadzony u klientów branży perfumeryjnej celem objęcia składu. Emil Matz i S-ka, Łódź, Polna 25. ng 8151

Służąca młodsza bez gotowania. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 27 024

Pomocnik krawiecki. Wały Królowej Jadwigi 7, m. 6. zdg 27 263

Potrzebna niania do dwuletniego chłopczyka, dobre świadectwa. Mazowiecka 20, 10—14. zdg 27 281

Służąca z gotowaniem samodzielnym potrzebna. Wierzbicze 23, mieszkanie 4. zdg 27 105

Dziewczyna zaufana, uczciwa i czysta, znająca dobre gotowanie, zaprawy, pieczenie na prowincję potrzebna. Odpis świadectw, podanie pensji do Kurjera Poznańskiego zdg 27 102

Kartoniarka lub introligatorki potrzebne. Zakłady Graficzne J. Goździejewski, Poznań, Wielka 20. zdg 27 254

Młodemu (ej) handlowość, korespondencja, inicjatywa dam posade za pożyczkę 1300.— zagwarantowana. Pensja procent. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 225

Nieruchomość fabryczna pow. 4700 m² w Krotoszynie, przy dworcu kolejowym, o zabudowaniach fabrycznych, gospodarczych i mieszkalnych, w b. dobrym stanie, korzystnie do nabycia. Nieruchomość posiada nowoczesne urządzenia dla fabryki soków owocowych, instalację do suszenia cykorji i sur. kawy, nadaje się również do wszelkich innych celów przemysłowych, jak olejarnia, młyn etc. Zapytania uprasza się kierować pod „Nieruchomość” do f-my „War”, Warszawa, ul. Sienkiewicza 3. ng 7979

Pielęgniarka do chorej osoby z gotowaniem. — Oferty Kurjer Poznański zdg 27 321

Młodsza przychodnia Bukowska 16, m. 6. zdg 27 331

Maszynistki-stenografki poszukuje poważna instytucja. Uwzględniane będą tylko kandydatki o wysokich kwalifikacjach zawodowych i intelektualnych. Zgłoszenia z życiorysem oraz świadectwami należy skierować do „Par” pod nr. 54.220

Woźnica do rozwożenia plecywa potrzebny. Zastaw 50 zł. Piekarnia Poznań-Główna, ul. Średnia 11. zdg 26 771

2 uczni z ukończoną szkołą handlową poszukuje od zaraz F. Kaźmierski, specjalny skład biawatów, Poznań, Stary Rynek 38/39. zdg 25 567

Dziewczyna do posługi potrzebne. Skryta 6, mieszkanie 2. zdg 27 512

Jadłodajnia szuka współnika, kawalera, inteligentnego, gotówka 1.000 zł. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 556

Czeladnik krawiecki do reki potrzebny. Dabrowskiego 44. zdg 27 551

Uczeń do drogerii odpowiedniem wykształceniem przy wolnym stole i stancji może się zaraz zgłosić. Drogeria - Perfumeria, Stefan Nawrocki, Gostyń, ul. Kolejowa 33. ng 8174

Kelnerki do lokalu potrzebne. Woźna 1. zdg 27 657

Poważna Spółka rolniczo-handlowa w wojewódzkim mieście Małopolski zaangażuje

młodszego, rutynowanego zbożowca obeznanego w handlu ziemiopłodami, nawozami sztucznymi i węglem, do pracy biurowej i wyjazdu na prowincję. Szczegółowe oferty z odpisami świadectw, curriculum vitae, podaniem referencji oraz żądanego wynagrodzenia, przesyłać należy do biura ogłoszeń „Par”, Kraków, Rynek gł. 46 pod „nr. 413”.

Potrzebna służąca, czysta, uczciwa, skromna, najchętniej wiejska. Ratajczaka 11 a, m. 100, parter. zdg 27 510

Dziewczyna do wszystkiego z dobrem gotowaniem potrzebna zaraz. Szkoła 9, m. 5. zdg 27 659

Ekspedjentka branży obuwia potrzebna. Rozmarnowicz, Stary Rynek 93. zdg 27 861

Poważna instytucja ubezpieczeniowa poszukuje energicznych panów na stanowiska przedstawicieli na m. Poznań. Prócz prowizji przy dobrych rezultatach pensja. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 898.

Poszukujemy zastępców - inspektorów ubezpieczeniowych w Poznaniu oraz na prowincji. Słły niefachowe zostaną przeskolone. Piśmienne zgłoszenia prosimy kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 27 793.

OTWARCIE!

W dniu 1 kwietnia r. b. nastąpi w ubikacjach zajmowanych dotąd przez firmę Marjan Dobrowolski w Poznaniu, ul. Pocztowa 4 otwarcie magazynu bielizny damskiej, męskiej i dziecięcej, artykułów dzianych, galanterji i t. p. Prosimy o udzielenie nam poparcia i przelanie na nas zaufania okazywanego dotychczasowej firmie. Ng 6817 A. SZYMAŃSKA Sp. z o. o. POZNAŃ Telefon 16-94

Malarz potrzebny do napisania circa 200 butelek aptecznych farbą olejolakierowaną. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 585

Współpracownika do dobrego handlu samochodem (zysk 100 proc.) gotówka 1.000.— złoty przyjme. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 227/8

Ucznia możliwie z ukończoną Szkoła Handlową poszukuje większe biuro handlowe. Zgłoszenie piśmienne z życiorysem i odpisami świadectw przyjmujmie „Par” pod nr. Pg 3413/14-13.120a

Agenci poszukiwani przez poważne Towarzystwo w wszystkich miastach województwa Poznańskiego i Pomorskiego. Oferty kierować do „Par”, Poznań pod nr. 13.102 Pg 3402/3-13.102

Ucznia przyjmie mistrz elektromechaniczny. Oferty życiorysem Kurjer Poznański zdg 27 703/4

Kuchmistrz rutynowany, trzeźwy, pilny na samodzielne stanowisko potrzebny. Zgłoszenia na piśmie z odpisem świadectw Hotel „Baet” — Inowrocław. zdg 26 864

Do siednionmiesięcznego dziecka — dziewczyna mówiąca do polsku i niemiecku. Mickiewicza 7, m. 6, potrzebna zdg 27 639

Potrzebne dziewczę do rocznego haftu. Sew. Mielżyńskiego 4 — 12. zdg 27 497

Fryzjerski pomocnik stałe. Kanakowa 3. zdg 27 519

Podróżującego na Poznań, Leszno, Ostrów poszukuje firma przemysłowa branży tekstylnej. Zgłoszenia z życiorysem Kurjer Poznański zdg 27 185

MEBLE solidne - piękne - tanie W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134 n 5903

Wyręczycielka starsza na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 011

Potrzebny malarz sztyldów, specjalista na szkiele. Wymagane świadectwa kwalifikacji i kaucja 1.000.— Zgł. listowne „Malarz”, Towarzystwo Reklamny Międzynarodowej, Warszawa, Marszałkowska 124. Tg 533

Panna na wieś do pięcioletniego chłopca z francuskim i gra na fortepianie potrzebna od 1 kwietnia. — Zgłoszenia wtorek, 31. 4., godz. 11—13, Kochanowskiego 5, II piętros. lewo. zdg 27 696

Dziewczyna do wszelkich prac, dobrmi świadectwami 1. 4. 36. Dabrowskiego 47, m. 4 zdg 27 394

Młodsza do wszystkiego zaraz. Św. Wojciech 7, m. 2. zdg 27 953

Potrzebny młodszy pomocnik krawiecki, biegły. Długa 13 — 3. zdg 27 694

Dziewczyna potrzebna. Wielkie Garbary 9—24 zdg 27 685

Uczeń biurowy potrzebny od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 727

Młodsza czysta posługawca potrzebna. Dobre świadectwa — względnie polecenia. Adres Kurjer Pozn. zdg 27 818

Stały zarobek kilku inteligentnych i usatunkowanych panów przymiemy poważna instytucja jako przedstawicieli za wysoka prowizje. Znajomość branży niepotrzebna. wyszkolenie nastąpi. Zgłoszenia Kantaka 1, III. prawo, poniedziałek i wtorek 9 — 11. ng 7 240

Ekonom podwórzowy z praktyką hodowlana potrzebny od zaraz na kawalera. Warunki 100 zł i pełne utrzymanie. Wiek nie niżej 30 lat. Oferty Dom. Matusy Wielkie, Czestochowa — skrz. poczt 164. zdg 27 776

Hałciarki do kurbowania i rocznego haftu z próbkami Siostry Streich. — Pierackiego 11. zdg 27 771

Stroiciel Adres Kurjer Pozn. zdg 27 764

Pomocnik krawiecki potrzebny na duże sztuki. Zgłoszenia w niedzielę przed południem, św. Marcin 47, m. 4. zdg 27 781

Krawcowa samodzielną na płaszcz, kostiumy do pracowni zaraz. Św. Marcin 26 — 5. zdg 27 712

Biuralistka początkująca lub praktyka potrzebna. Oferty z podaniem wymaganej pensji do Kurjera Poznańskiego ng 3 193

Do dziewczyna mówiąca do polsku i niemiecku. Mickiewicza 7, m. 6, potrzebna zdg 27 639

Potrzebne dziewczę do rocznego haftu. Sew. Mielżyńskiego 4 — 12. zdg 27 497

Fryzjerski pomocnik stałe. Kanakowa 3. zdg 27 519

Podróżującego na Poznań, Leszno, Ostrów poszukuje firma przemysłowa branży tekstylnej. Zgłoszenia z życiorysem Kurjer Poznański zdg 27 185

Pea-Krem utrzymuje świeżość ceru w każdej porze roku

nr 7263/4

Biuralistka pisząca biegle na maszynie. młodszsza potrzebna. Zgłoszenia z podaniem pensji Kurjer Poznański zdg 27 926.

Pracownik do rozwożenia, sprzedaży inkasa z kaucją lub referencje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 014

Czeladnik krawiecki potrzebny. Wojtalawicz, Wierzbicze 31 a. zdg 28 044

Uczenica do krawieczzyny potrzebna. — Ratajczaka 9 — 7. zdg 28 043

Posługawca młoda. Dabrowskiego 47, Przybylska. zdg 28 041

Praktykant gosp. bez wzajemnego wynagr. potrzebny od 1. 4. 36. Pierwszeństwo z ukończ. szkołą roln. Zgł. z życiorysem i polec. do maj. Kolno, p. Międzychód. Pg 3422-13.12

Portjer 250 zł potrzebny, objęcie szatni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 063

Ceglaz-ceramik potrzebny na polowy piec. Własny opał. „Par”, Warszawa. Pg 2917-62.196

Ogrodniczka kaucja 500 potrzebna, duży majątek. Oferty poczta Gasocin-Lopocin. Pg 2918-62.195

Służąca gotowaniem. Focha 72 — 9. zdg 27 918

28. ROZRYWKA

Żyrandole abażury ampie lampy biurowe wielki wybór przeprowadzamy instalacje Idaszak i Walczak Poznań, św. Marcin 13 przy Fr. Ratajczaka. Asygnaty „Kredyt”. Pg 3096-10.116

„Raj na ziemi” Wiedeński humor do niedzieli Kinoteatr „Sfink” zdg 26 884

Miły pobyt „Familijnej” Starościńska 1 „Bajka” Woźna 1. zdg 27 666

Kinoteatr „Gwiazda” Al. Marcinkowskiego 28. Od soboty, dnia 28 marca br. wielki dramat miłosny „Noc Weselna” — Anna Sten Gary Cooper. zdg 27 829

Poszukujemy biegłej maszynistki oraz biuralistki

znającej księgowość. Reflektujemy tylko na osoby znające biegle język polski i niemiecki w słowie i piśmie oraz mogące się wykażać dobrymi referencjami. Oferty pisemne: Agencja Reklamny J. Jagielski Poznań, Ratajczaka 27 pod nr. 2478. ng 7236

APASZKI — RĘKAWICZKI najkorzystniej z firmy „PANI” Aleje Marcinkowskiego nr. 13. dz 1072

Humor zagraniczny

— Jakże zdrowie? — Nie koniecznie. Muszę się poradzić lekarza — tym razem w sprawie mózgu. — Czy uważasz, że warto zwracać się do lekarza w tak błahej sprawie? („Tribuna” — Rzym). S. F.

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc kwiecień 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeskódk w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświętecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potocznymi 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u srobia do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.00, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe długie według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.